ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Προϊστάμενος του Τμήματος Γραμματειακής Υποστήριξης και Εξυπηρέτησης του Πολίτη του Υπουργείου Εσωτερικών Εμμανουήλ Κυρίμης

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από EMMANOUIL KYRIMIS
Ημερομηνία: 2024.05.25 13:54:31 EEST

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΛΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΚΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ
Ταχ. Διεύθυνση : Ευαγγελιστρίας 2
Ταχ. Κώδικας : 105 63
Πληροφορίες : Π. Καλδή, Θ. Φλώρος
Τηλέφωνο : 213136 1311 – 1131
E-mail : ekloges@ypes.gr

ΑΔΑ: 9ΦΠΟ46ΜΤΛ6-ΓΦΛ
ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ ΕΚΛΟΓΙΚΟ
Αθήνα 24 Μαΐου 2024
Αριθ. Πρωτ.: 43270

Προς
Πίνακας αποδεκτών

Αριθ. Εγκυκλίου: 30

ΘΕΜΑ: Διενέργεια των εκλογών για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αναλογούν στην Ελλάδα της 9ης Ιουνίου 2024.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Την Κυριακή 9 Ιουνίου 2024 θα διεξαχθεί η ψηφοφορία για την εκλογή των είκοσι ενός (21) μελών που εκπροσωπούν την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Μία εκ των βασικών αλλαγών στις προσεχείς ευρωεκλογές της 9ης Ιουνίου είναι ο εκσυγχ ρονισμός του τρόπου εκλογής των ευρωβουλευτών της χώρας με τη θέσπιση της δυνατότητας άσκησ της του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο, σε εφαρμογή των διατάξεων του ν. 5083/2024 «Εκλογή ευρωβουλευτών, διευκόλυνση εκλογέων μέσω επιστολικής ψήφου, εκκαθάριση εκλογικών κ αταλόγων και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών» (Α΄ 12).

Στις ενότητες που ακολουθούν παρέχονται οδηγίες για την εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου που διέπει τις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ειδικότερα, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο των εκλογών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπαγορεύεται από τις διατάξεις του νόμου 4255/2014 «Εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλες διατάξεις» (Α΄89) όπως ισχύει, του νόμου 2196/1994 «Κύρωση της 93/81/ΕΥΡΑΤΟΜ,Ε.Κ.Α.Χ.,Ε.Ο.Κ. απόφασης του Συμβουλίου της 1ης Φεβρουαρίου 1993 (...). άσ κηση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου α πό τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κατοικούν στην Ελλάδα και δεν είναι Έλληνες πολίτες,

σε συμμόρφωση προς την 93/109/ΕΚ Οδηγία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τροποποίησ η του Π.Δ.353/1993 και άλλες διατάξεις» (Α΄41), όπως ισχύει, και όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρ α 60 έως 66 του ν. 5102/2024 (Α΄55)».

Ιδιαίτερη μνεία επίσης γίνεται στις τελευταίες τροποποιήσεις του π.δ. 26/2012 «Κωδικοπ οίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών» (Α' 57) με τους νόμους 4610/2019 «Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, πειραματικά σχολεία, Γενικά Αρχεία του Κράτους και λοιπές διατάξεις» (Α' 70) και 4648/2019 «Διε υκόλυνση άσκησης εκλογικού δικαιώματος εκλογέων που βρίσκονται εκτός Ελληνικής Επικράτειας κα ι τροποποίηση εκλογικής διαδικασίας» (Α΄ 205). Οι διατάξεις του π.δ. 26/2012 καθορίζουν, συνδυαστικά με τους προαναφερόμενους νόμους, το σύνολο της εκλογικής διαδικασίας.

Το Υπουργείο Εσωτερικών φέροντας την κύρια ευθύνη για την οργάνωση και επιτυχή διεξαγωγή των εκλογών, παρέχει με την παρούσα εγκύκλιο το σύνολο των πληροφοριών και διευκρινίσεων προς όλες τις υπηρεσίες και τα όργανα που εμπλέκονται στη διενέργεια των εκλογών, με στόχο την υποβοήθηση και εκπλήρωση του έργου τους.

Στις ενότητες που ακολουθούν καταγράφονται οι σημαντικότερες ρυθμίσεις του θεσμικού πλαισίου και τα βασικά στάδια της προπαρασκευαστικής διαδικασίας των εκλογών για την ανάδειξη των είκοσι ενός μελών (21) που εκπροσωπούν την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο», ενώ παρέχονται αναλυτικές οδηγίες για την πιστή εφαρμογή τους. Σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι να παρέχει σε όλες τις εμπλεκόμενες αρχές και υπηρεσίες τις βασικές πληροφορίες που αφορούν στη διεξαγωγή της εκλογικής διαδικασίας, ενώ για ειδικότερα θέματα έχουν εκδοθεί αναλυτικές εγκύκλιοι της Διεύθυνσης Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών, οι οποίες είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Υπουργείου, στη διαδρομή: https://www.ypes.gr/ekloges/ekloges-gia-to-europaiko-koinoboulio

Το περιεχόμενο της εγκυκλίου χωρίζεται σε τρία μέρη:

Στο πρώτο μέρος παρέχονται πληροφορίες για την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών, για τον αριθμό των εκλεγομένων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αναλογούν στην Ελλάδα, καθώς και για το δικαίωμα του εκλέγειν.

Στο δεύτερο μέρος, που αφορά στις προπαρασκευαστικές ενέργειες, προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες και οι ενέργειες των κρατικών υπηρεσιών και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, μέχρι την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας.

Στο τρίτο μέρος επισημαίνονται τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά την ημέρα της ψηφοφορίας, όπως λ.χ. ο τρόπος άσκησης του εκλογικού δικαιώματος και η εξαγωγή και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των εκλογών.

Σημειώνεται ότι όπου παρακάτω αναφέρεται ο «Αντιπεριφερειάρχης», ειδικώς για την Περιφέρεια Αττικής νοείται ο Περιφερειάρχης Αττικής.

Μετά το κείμενο της εγκυκλίου ακολουθεί Παράρτημα με τους σχετικούς νόμους και υπουργικές αποφάσεις.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΚΛΕΓΕΙΝ ΚΑΙ ΕΚΛΕΓΕΣΘΑΙ. ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΕΣ.

1. Ημερομηνία ψηφοφορίας
(Άρθρα 1 παρ. 3 του ν.4255/2014)

Η ψηφοφορία για την ανάδειξη των είκοσι ενός (21) μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αναλογούν στην Ελλάδα θα διεξαχθεί την **Κυριακή 9 Ιουνίου 2024**, από ώρα 07:00 έως 19:00.

Η ημέρα διεξαγωγής της ψηφοφορίας ορίστηκε με το π.δ. 18/2024 (ΦΕΚ Α΄/50/6.4.2024)

2. Τρόπος εκλογής
(Άρθρα 1 παρ.1 του ν. 4255/2014 και 1 του ν. 5083/2024)

Η εκλογή για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διενεργείται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία, είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία την Κυριακή 9 Ιουνίου 2024, από ώρα 07:00 έως 19:00 στα συσταθέντα εκλογικά τμήματα είτε με επιστολική ψήφο.

Λεπτομερείς οδηγίες για τον τρόπο άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο παρέχονται με την αριθ. 311/31709/01.04.2024 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών « Ευρωεκλογές 9ης Ιουνίου 2024 - Βασικές ρυθμίσεις του ν. 5083/2024 «Εκλογή ευρωβουλευτών, διευκόλυνση εκλογέων μέσω επιστολικής ψήφου, εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών» (ΑΔΑ: Ψ14Ν46ΜΤΛ6-ΟΙΖ).

3. Εκλογική Περιφέρεια
(Άρθρο 1 παρ. 2 του ν.4255/2014 και άρθρο 3 της 2013/312/ΕΕ απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2013)

Για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου η Ελληνική Επικράτεια αποτελεί μία ενιαία εκλογική περιφέρεια με είκοσι μία (21) έδρες.

4. Δικαίωμα εκλέγειν

(Άρθρα 1 παρ. 1 του ν. 4255/2014, 4 του π.δ. 26/2012, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4406/2016 (Α΄ 133), 6 παρ.1 του π.δ. 26/2012 και άρθρα «τρίτο» και «τέταρτο» του ν. 2196/1994)

Το δικαίωμα του εκλέγειν για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχουν οι Έλληνες και Ελληνίδες πολίτες που:

- έχουν συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας τους. Στις εκλογές της 9ης Ιουνίου 2024, θα ψηφίσουν οι γεννηθέντες μέχρι και το έτος 2007. Επισημαίνεται ότι η 1η Ιανουαρίου 2007 θεωρείται ως ημερομηνία γέννησης όλων όσοι γεννήθηκαν μέσα στο έτος,
- είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων της χώρας και
- δεν έχουν στερηθεί του δικαιώματος αυτού.

Οι περιπτώσεις στέρησης του δικαιώματος του εκλέγειν καθορίζονται στο άρθρο 5 του π.δ. 26/2012.

Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική (άρθρο 1 παρ.1 του ν.4255/2014 και άρθρο 6 παρ.2 του π.δ. 26/2012).

Το δικαίωμα του εκλέγειν στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έχουν και οι πολίτες των λοιπών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κατοικούν στην Ελλάδα, με προϋπόθεση την εγγραφή τους στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους δήμου της χώρας. Οι εκλογείς αυτοί θα ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία, προσκομίζοντας αποδεικτικό ταυτότητας ή διαβατήριο ή δίπλωμα οδήγησης είτε με επιστολική ψήφο, εφόσον έχουν εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου, έως την 29η Απριλίου 2024.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Στο μέρος αυτό περιγράφονται οι ενέργειες των αρμόδιων υπηρεσιών, από την έναρξη της προεκλογικής περιόδου μέχρι και την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας.

Σε αυτό το στάδιο προπαρασκευής των εκλογών περιλαμβάνονται:

- Ο καθορισμός των εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψηφοφορίας,
- Ο διορισμός των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής,
- Η συγκρότηση των εφορευτικών επιτροπών και η κλήρωση των μελών τους,
- Η εκτύπωση και προώθηση των εκλογικών καταλόγων, βιβλίων και εντύπων στα εκλογικά τμήματα και καταστήματα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από τις εφορευτικές επιτροπές και άλλα όργανα,

- Η κατασκευή των ψηφοδελτίων, των εκλογικών φακέλων και σάκων, των καλπών και των ειδικών διαχωρισμάτων ψηφοφορίας,
- Η έκδοση του προγράμματος ψηφοφορίας και
- Η παραλαβή του εκλογικού υλικού στο κατάστημα ψηφοφορίας από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής.

1. Εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας
(Άρθρα 3 παρ. 11, όπως προστέθηκε με το άρθρο 65 του ν. 5102/2024 και 5 παρ. 3 του ν. 4255/2014, και άρθρα 51, 52 και 55 του π.δ. 26/2012)

1.1 Προσδιορισμός εκλογικών τμημάτων αυτοπρόσωπης παρουσίας

Τα **εκλογικά τμήματα** αυτοπρόσωπης παροουσίας και καταστήματα ψηφοφορίας ορίζονται με απόφαση του χωρικού Αντιπεριφερειάρχη της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις προσεχείς ευρωεκλογές, μετά την προσθήκη, με το άρθρο 65 παρ. 2 του ν. 5102/2024, παραγράφου 11 στο άρθρο 3 του ν. 4255/2014, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 5083/2024, η προθεσμία τ ης παρ. 2 του άρθρου 55 του π.δ. 26/2012, περί του προσδιορισμού των εκλογικών τμημάτων και κα ταστημάτων ψηφοφορίας ορίζεται σε είκοσι πέντε (25) ημέρες, το αργότερο, μετά την ημέρα ανακήρυ ξης των υποψηφίων από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου, δηλαδή μέχρι την 19η Μαΐου 2024.

Οι αποφάσεις των Αντιπεριφερειαρχών κοινοποιούνται αμέσως στο οικείο Πρωτοδικείο, καθώς και στο Υπουργείο Εσωτερικών και μέσω αυτού στον Άρειο Πάγο. Οι αποφάσεις αυτές μπορεί να τροποποιηθούν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία της 9ης Ιουνίου 2024, δηλαδή μέχρι και την 29η Μαΐου 2024. Μετά την οριστικοποίησή τους, οι αποφάσεις προσδιορισμού των εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψη φοφορίας γνωστοποιούνται με προκήρυξη των Αντιπεριφερειαρχών στους δήμους της Περιφερειακής Ενότητας, πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία της 9ης Ιουνίο υ 2024, δηλαδή το αργότερο **μέχρι την 3η Ιουνίου 2024.**

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 69 του π.δ. 26/2012, παρέχεται η δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν και στους κρατουμένους των φυλακών, εφόσον βεβαίως πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τις διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας. Για το σκοπό αυτό, οργανώνονται εκλογικά τμήματα σε κάθε φυλακή. Οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την ψηφοφορία των κρατουμένων στις φυλακές, καθορίζονται με την αριθ. 34773/11.04.2024 Κοινή Απόφαση των Υπουργείων Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη «Άσκηση εκλογικού δικ αιώματος των κρατουμένων κατά τις εκλογές της 9ης Ιουνίου 2024 για την ανάδειξη των μελών του

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις έδρες που αναλογούν στην Ελλάδα» (ΑΔΑ: 666Ρ46ΜΤΛ6-ΥΣ8, ΦΕΚ Α΄ 2218).

1.2 Διεξαγωγή εκλογικών διαδικασιών στα εκλογικά τμήματα κατά τις **ευρω**εκλογές της 9ης Ιουνίου 2024

Αναλυτικές οδηγίες και διευκρινίσεις για τη σύσταση των εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψηφοφορίας, τις αποφάσεις καθορισμού τους καθώς και κάθε ειδικότερο θέμα, παρέχονται στη με αριθ. 27/39878/08.05.2024 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

1.3 Προσδιορισμός εκλογικών τμημάτων διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου (Άρθρο 10 ν. 5083/2024)

Αναλυτικές διευκρινίσεις για τη σύσταση των εκλογικών τμημάτων διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου, σύμφωνα με την την υπ΄αριθμ. 39143/30.04.2024 (Β' 2552) απόφαση της Υπουργού Εσωτερικών και του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, παρέχονται στη με αριθ. 28/40234/11.05.2024 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Εφορευτικές Επιτροπές

2.1 Συγκρότηση εφορευτικών επιτροπών εκλογικών τμημάτων αυτοπρόσωπης παρουσίας – Διορισμός αντιπροσώπων δικαστικής αρχής (Άρθρα 3, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 65 του ν.5102/2024 και 5 παρ. 3 του ν. 4255/2014, άρθρο 249 του ν. 4610/2019 και άρθρα 58, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 38 του ν. 4648/2019 και 68, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 136 του ν. 4604/2019 και το άρθρο 35 του ν. 5083/2024, του π.δ. 26/2012)

Η ψηφοφορία διεξάγεται σε κάθε εκλογικό τμήμα ενώπιον πενταμελούς εφορευτικής επιτροπής, που αποτελείται από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής, ως πρόεδρο, και τέσσερα μέλη. Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών, μαζί με ισάριθμα αναπληρωματικά, κληρώνονται από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, μεταξύ των εγγεγραμμένων εκλογέων στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου που υπάγεται το εκλογικό τμήμα.

Σε όποιους δήμους οι κατάλογοι είναι καταρτισμένοι κατά εκλογικά διαμερίσματα, τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών κληρώνονται ή διορίζονται μεταξύ αυτών που είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου εκλογικού διαμερίσματος.

Σε όλες τις περιπτώσεις, τα παραπάνω μέλη πρέπει να κατοικούν στον δήμο ή το εκλογικό διαμέρισμα που υπάγεται το εκλογικό τμήμα, για το οποίο κληρώθηκαν. Σε περίπτωση διορισμού

τους από το Πρωτοδικείο, τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών πρέπει να έχουν τουλάχιστον απολυτήριο δημοτικού σχολείου και να μην έχουν υπερβεί το εξηκοστό έβδομο (67ο) έτος της ηλικίας τους.

Η κλήρωση ή ο διορισμός των μελών των εφορευτικών επιτροπών γίνεται το αργότερο τριάντα (30) ημέρες μετά την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου, δηλαδή το αργότερο μέχρι και την 24η Μαΐου 2024. Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών ειδοποιούνται για τον διορισμό τους με φροντίδα των αντίστοιχων Εισαγγελέων Πρωτοδικών και με απόδειξη, **τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν** από την ημέρα της ψηφοφορίας της 9ης Ιουνίου 2024, δηλαδή το αργότερο **μέχρι την 3η Ιουνίου 2024** και είναι υποχρεωμένα να ασκήσουν τα καθήκοντά τους, ανεξαρτήτως αν ειδοποιήθηκαν εγκαίρως.

Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι αναπληρωτές τους, διορίζονται από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου μεταξύ των προσώπων που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 35 του ν. 5083/2024. Αν ο αριθμός των προσώπων που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 68 δεν επαρκεί, τότε, αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι αναπληρωτές τους διορίζονται από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου μεταξύ των προσώπων που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου αυτού.

Αν εξαντληθεί ο αριθμός των διορισμένων αναπληρωτών αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής σε κάποια εκλογική περιφέρεια και παραμείνουν εκλογικά τμήματα χωρίς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ο οικείος έφορος μπορεί να διορίσει στα τμήματα αυτά αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012.

Η πράξη του εφόρου για τον διορισμό ανακοινώνεται αμέσως στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών της εκλογικής περιφέρειας. Στην ίδια περίπτωση είναι δυνατή και η χρησιμοποίηση αντιπροσώπων ή αναπληρωτών από άλλες εκλογικές περιφέρειες, τους οποίους διαθέτει με εντολή του ο έφορος της εκλογικής περιφέρειας στην οποία διορίστηκαν, ύστερα από αίτηση του εφόρου της περιφέρειας στην οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Οι μεταβολές αυτές ανακοινώνονται αμέσως στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στους οικείους Εισαγγελείς Πρωτοδικών.

Τα πρόσωπα που διορίζονται ως έφοροι και τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, ειδοποιούνται από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και οφείλουν να βρίσκονται στον τόπο του διορισμού τους δύο (2) ημέρες πριν από την ψηφοφορία, δηλαδή την **6η Ιουνίου 2024**. Σημειώνεται ότι για πρώτη φορά, οι έφοροι και οι τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, **δύνανται να ειδοποιούνται για τον διορισμό τους και με ηλεκτρονικό τρόπο** (τρίτο εδάφιο παραγράφου 13 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012, όπως προστέθηκε με το άρθρο 64 του ν. 5102/2024).

Με την άφιξή τους, τα ανωτέρω πρόσωπα ειδοποιούν αμέσως τον Εισαγγελέα της εκλογικής περιφέρειάς τους και τον οικείο Περιφερειάρχη (άρθρο 68 παρ. 13 του π.δ. 26/2012).

Η ειδοποίηση αυτή δύναται, για πρώτη φορά, να γίνει και με ηλεκτρονικό τρόπο. Οι έφοροι και οι τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής μπορούν να ειδοποιήσουν για την άφιξη τους κάνοντας χρήση ηλεκτρονικής εφαρμογής που παρέχεται για το σκοπό αυτό. Ταυτόχρονα, οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής υποχρεούνται να αναφέρουν με το ταχύτερο μέσο στον οικείο έφορο, την άφιξη και την ανάληψη των καθηκόντων τους (άρθρο 66 παρ.3 του π.δ. 26/2012).

Η εφορευτική επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ.3 του ν. 4255/2014 σε συνδυασμό με το άρθρο 63 του π.δ. 26/2012, αναθέτει **καθήκοντα γραμματέα**, για τη σύνταξη των πρακτικών της, σε δημόσιο ή δημοτικό υπάλληλο ή υπάλληλο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου που είναι υποχρεωμένος να τα εκτελέσει. Αν τούτο δεν είναι εφικτό, η εφορευτική επιτροπή αναθέτει καθήκοντα γραμματέα σε εκλογέα ή σε τακτικό ή αναπληρωματικό μέλος της.

Εάν ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ή ο προεδρεύων της επιτροπής είναι άτομο με αναπηρία, είναι δυνατή η ανάθεση καθηκόντων γραμματέα σε δύο (2) άτομα (παρ. 4 του άρθρου 63 του π.δ. 26/2012, όπως προστέθηκε με το άρθρο 30 του ν. 5083/2024).

Στην περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο δεν υπάρχει γραμματέας εφορευτικής επιτροπής, δεν παρακωλύεται καθόλου το έργο της, διότι ο ίδιος ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ή ο προεδρεύων της επιτροπής μπορεί να εκτελέσει και καθήκοντα γραμματέα.

2.2 Συγκρότηση εφορευτικών επιτροπών διαλογής επιστολικής ψήφου (Άρθρο 16 ν.5083/2024)

Αναλυτικές διευκρινίσεις για τη συγκρότηση και το έργο των εφορευτικών επιτροπών διαλογής επιστολικής ψήφου, παρέχονται στη με αριθ. 28/40234/11.05.2024 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

Τα πρόσωπα που διορίζονται ως Πρόεδροι, αναπληρωτές Πρόεδροι και τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη των εφορευτικών επιτροπών διαλογής επιστολικής ψήφου, ειδοποιούνται για τον διορισμό τους από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Σημειώνεται ότι, **δύνανται να ειδοποιούνται και με ηλεκτρονικό τρόπο** (παρ. 7 του άρθρου 16 του ν.5083/2024, όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 5102/2024).

Με την άφιξή τους, τα ανωτέρω πρόσωπα υποχρεούνται να αναφέρουν με το ταχύτερο μέσο στον Γενικό Έφορο Παρακολούθησης της διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο (άρθρο 18 ν. 5083/2024), την άφιξη και την ανάληψη των καθηκόντων τους (άρθρο 16 παρ. 2 ν. 5083/2024 και άρθρο 66 παρ.3 του π.δ. 26/2012).

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής αναθέτει καθήκοντα γραμματέα σε δικαστικό υπάλληλο των περ. ιω) ή ιε) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012.

3. Ψηφοδέλτια και εκλογικοί φάκελοι

Τα θέματα που αφορούν στα ψηφοδέλτια και στους εκλογικούς φακέλους ρυθμίζονται με το ν. 4255/2014 και τη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών, καθώς και από τις κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού εκδοθείσες αποφάσεις.

Ειδικότερα:

3.1 Ψηφοφορία με αυτοπρόσωπη παρουσία

α) Ψηφοδέλτια

Τα ψηφοδέλτια που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διαδικασία ψηφοφορίας με αυτοπρόσωπη παρουσία των εκλογέων στα εκλογικά τμήματα είναι μόνο έντυπα, με σχήμα ορθογώνιο και ομοιόμορφα για ολόκληρη την Επικράτεια και εκτυπώνονται με ευθύνη των κομμάτων ή των συνασπισμών συνεργαζομένων κομμάτων σε χαρτί που χορηγείται από το Υπουργείο Εσωτερικών (άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 4255/2014 και άρθρο 70 παρ. 3 του π.δ. 26/2012).

Το χαρτί κατασκευής των ψηφοδελτίων, των «λευκών» ψηφοδελτίων (κενών - άγραφων) κ αθώς και των φακέλων εντός των οποίων κλείνονται τα ψηφοδέλτια, είναι «λευκής» απόχρωσης, οι δε διαστάσεις των ψηφοδελτίων περίπου 14 επί 35 εκατοστά του μέτρου (αριθ. 23771 /11.03.2024, ΦΕΚ Β' 1661, ΑΔΑ: Ρ6ΡΑ46ΜΤΛ6-ΨΙ8 απόφαση της Υπουργού Εσωτερικών). Τα τυπογραφικά στοιχεία των ψηφοδελτίων είναι μελανής απόχρωσης.

Σε περίπτωση που, λόγω ανεπαρκούς ή μη έγκαιρου εφοδιασμού, ανακύψει έλλειψη έντυπων ψηφοδελτίων κατά την ψηφοφορία και μόνον σε αυτήν την περίπτωση, επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν μη έντυπα ψηφοδέλτια, της ίδιας απόχρωσης με τα έντυπα, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ.2 του ν. 4255/2014 και του άρθρου 74 του π.δ. 26/2012, που ρυθμίζει τα θέματα σχετικά με τη χρήση των λευκών ψηφοδελτίων. Τα λευκά ψηφοδέλτια παραδί δονται από την εφορευτική επιτροπή, από ένα σε κάθε εκλογέα, αφού πρώτα τεθεί, προς το μέρος της μικρότερης πλευράς του, η σφραγίδα της εφορευτικής επιτροπής, σημειωθεί δίπλα της η ημερομηνία τ ης εκλογής και τεθεί, κάτω από την ημερομηνία, η μονογραφή του δικαστικού αντιπροσώπου. Στο μη έντυπο ψηφοδέλτιο, ο εκλογέας αναγράφει με το χέρι του το όνομα του συνδυασμού της προτίμησής του, καθώς και το ονοματεπώνυμο μέχρι και τεσσάρων (4) υποψηφίων της προτίμησής του από τον ίδιο συνδυασμό (άρθρο 4 παρ. 2, εδάφιο 2 του ν. 4255/2014 και άρθρο 74 παρ. 4 και 5 του π.δ. 26/2012).

Στο έντυπο ψηφοδέλτιο αναγράφονται μόνο το όνομα και το έμβλημα του κόμματος ή του συνασπισμού συνεργαζομένων κομμάτων και τα ονόματα των υποψηφίων, με αλφαβητική σειρά επωνύμου (άρθρο 3 παρ. 6 του ν. 4255/2014, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 5083/2024 και 72 παρ. 2 και 3 του π.δ. 26/2012). Τα πολιτικά κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζομένων κομμάτων που συνδέονται με ευρωπαϊκό πολιτικό κόμμα, μπορούν

να αναγράφουν στα ψηφοδέλτια του συνδυασμού, πριν από το έμβλημα και το όνομά τους, το έμβλημα και το όνομα του αντίστοιχου ευρωπαϊκού πολιτικού κόμματος (άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 4255/2014).

Τα πολιτικά κόμματα υποχρεούνται να παραδώσουν επί αποδείξει στους Αντιπεριφερειάρχες επαρκή αριθμό ψηφοδελτίων οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, δηλαδή το αργότερο **μέχρι την 31η Μαΐου 2024.** Στη συνέχεια οι Αντιπεριφερειάρχες οφείλουν να εφοδιάσουν τις εφορευτικές επιτροπές με ψηφοδέλτια **κατά τουλάχιστον 10% περισσότερα** από τον αριθμό των εγγεγραμμένων, σε κάθε εκλογικό τμήμα, εκλογέων (άρθρο 71 του π.δ. 26/2012, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 50 του ν. 4648/2019).

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4255/2014 οι διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας που ρυθμίζουν τις περιπτώσεις **ακυρότητας των ψηφοδελτίων** (άρθρα 70 παρ. 3, 73 παρ. 1 και 2, 74 παρ. 6 και 7, 75 παρ. 4 και 76) έχουν ανάλογη εφαρμογή.

β) Εκλογικοί φάκελοι

Οι φάκελοι στους οποίους εσωκλείονται τα ψηφοδέλτια που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διαδικασία ψηφοφορίας με αυτοπρόσωπη παρουσία των εκλογέων στα εκλογικά τμήματα, κατασκευάζονται ομοιόμορφα από αδιαφανές χαρτί «λευκής» απόχρωσης και διατίθενται με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών (άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 4255/2014 και άρθρο 75 παρ.1 του π.δ. 26/2012). Στη μπροστινή τους πλευρά φέρουν διαγώνια, έντυπο γνώρισμα πλάτους περίπου ενός (1) εκατοστού του μέτρου, που αποτελείται από πέντε (5) γραμμές απόχρωσης «βαθύ μπλε», με τη μεσαία γραμμή να είναι κυματοειδής.

Οι λεπτομέρειες, σχετικά με τις διαστάσεις τους, καθορίσθηκαν με την αριθ. αριθ. 23771/11.03.2024 (Β' 1661) απόφαση της Υπουργού Εσωτερικών (ΑΔΑ: Ρ6ΡΑ46ΜΤΛ6-ΨΙ8).

Το Υπουργείο Εσωτερικών φροντίζει για την αποστολή των εκλογικών φακέλων στους Αντιπεριφερειάρχες. Οι Αντιπεριφερειάρχες, οφείλουν να παραδώσουν τους φακέλους στις δημοτικές αρχές, προκειμένου να εφοδιάσουν τις εφορευτικές επιτροπές όλων των εκλογικών τμημάτων.

3.2 Ψηφοφορία με επιστολική ψήφο

Ψηφοδέλτια επιστολικής ψήφου - Φάκελοι ψηφοφορίας επιστολικής ψήφου

Οι λεπτομέρειες και λοιπά χαρακτηριστικά του ψηφοδελτίου επιστολικής ψήφου καθώς και των φακέλων ψηφοφορίας επιστολικής ψήφου, ορίζονται με την αριθμ. 33279/08.04.2024 «Καθορισμός i) λεπτομερειών και λοιπών χαρακτηριστικών του ψηφοδελτίου επιστολικής ψήφου, ii) περιεχομένου εντύπου αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 12 του ν. 5083/2024, iii) τύπου και διαστάσεων φακέλων ψηφοφορίας επιστολικής ψήφου και iv) περιεχομένου ειδικών φακέλων ψηφοφορίας, κατά τις

εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου» (Β΄2162) απόφαση της Υπουργού Εσωτερικών και του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών.

4. Εκλογικοί σάκοι

(Άρθρα 5 παρ. 3 και 4 του ν. 4255/2014, 94, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του 4954/2022 (Α΄ 136), του π.δ. 26/2012 και 25 παρ. 7 του ν. 5083/2024)

Ο σάκος μέσα στον οποίο κλείνεται από κάθε εφορευτική επιτροπή το εκλογικό υλικό της ψηφοφορίας των **κοινών εκλογικών τμημάτων,** για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, έχει τυπωμένη στη μια εξωτερική πλευρά του με κεφαλαία γράμματα μαύρης απόχρωσης και σε παράλληλες σειρές την εξής ένδειξη:

ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ 2024

ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ .....

..... ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ .....

(Αριθμός) (Ονομασία)

Η αντίστοιχη ένδειξη, τυπωμένη κατά τον ίδιο παραπάνω τρόπο, για το σάκο που χρησιμοποιείται από τις εφορευτικές επιτροπές των **εκλογικών τμημάτων διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου,** είναι η εξής:

ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ 2024

ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

..... ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ .....

(Αριθμός) (Ονομασία)

Ο τύπος και το ειδικό γνώρισμα του σάκου ορίστηκαν με την αριθ. 31037/01.04.2024 (ΑΔΑ: 6Α6Η46ΜΤΛ6-19Ψ) απόφαση της Υπουργού Εσωτερικών και του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών (Β' 2033).

5. Κάλπες

Οι κάλπες κατασκευάζονται με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 3 του ν. 4255/2014 και 57 παρ. 3 του π.δ. 26/2012.

6. Ειδικά διαχωρίσματα ψηφοφορίας (παραβάν)

Για τη διασφάλιση της μυστικότητας της ψηφοφορίας, το Υπουργείο Εσωτερικών έχει εφοδιάσει όλα τα καταστήματα ψηφοφορίας της χώρας, με ομοιόμορφα ειδικά διαχωρίσματα (παραβάν) που κατασκευάζονται από μεταλλικό λυόμενο σκελετό και καλύπτονται με μπλε χρώματος ύφασμα. Τα παραβάν τοποθετούνται στην αίθουσα ψηφοφορίας, προκειμένου να αποσύρονται οι εκλογείς στο χώρο τους για τη συμπλήρωση και τοποθέτηση στον εκλογικό φάκελο του ψηφοδελτίου της προτίμησής τους.

7. Εκλογικοί κατάλογοι

(Άρθρο 5 παρ. 1 και 3 του ν. 4255/2014, άρθρα 15, 26, 27 και 95, όπως ισχύει, του π.δ. 26/2012, άρθρα τρίτο και τέταρτο του ν. 2196/1994 και 7 του ν. 5083/2024)

7.1 Γενικά

Οι εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Ιουνίου 2024 θα διεξαχθούν με βάση τους εκλογικούς καταλόγους που οριστικοποιήθηκαν μετά την Α΄ αναθεώρηση έτους 2024 και περιλαμβάνουν όλες τις μεταβολές που συντελέστηκαν μέχρι και την 29η Φεβρουαρίου 2024.

Στις εκλογές της 9ης Ιουνίου 2024 θα ισχύσουν ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι ετεροδημοτών, στους οποίους συμπεριλήφθηκαν οι εκλογείς που υπέβαλαν αίτηση εγγραφής μέχρι και την 30η Απριλίου 2024, καθώς και ειδικοί κατάλογοι πολιτών Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι έχουν υποβάλλει σχετική αίτηση εγγραφής προκειμένου να ψηφίσουν αυτοπροσώπως ή με επιστολική ψήφο, μέχρι την 29η Φεβρουαρίου 2024.

Θα χρησιμοποιηθούν, επίσης, ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι ή καταστάσεις για ορισμένες κατηγορίες εκλογέων (στρατιωτικών, ναυτικών, και ανδρών φρουράς εκλογικών τμημάτων, καθώς και κρατουμένων στις φυλακές), που προβλέπονται στα άρθρα 27, 69 παρ.2, 82 παρ.5, 7 και 8 του π.δ. 26/2012.

Στον αριθμό των εκλογέων που εντάσσονται σε κάθε εκλογικό τμήμα, περιλαμβάνονται οι εγγεγραμμένοι στο βασικό εκλογικό κατάλογο. Οι ετεροδημότες, οι κοινοτικοί εκλογείς και οι εκλογείς του άρθρου 27 του π.δ. 26/2012 (στρατιωτικοί κλπ.), προστίθενται πέραν του αριθμού των εγγεγραμμένων.

Ειδικά για την Περιφέρεια Αττικής, στον αριθμό των εκλογέων που εντάσσονται σε κάθε εκλογικό τμήμα περιλαμβάνονται οι εγγεγραμμένοι στον βασικό εκλογικό κατάλογο και οι ετεροδημότες. Οι κοινοτικοί εκλογείς και οι εκλογείς του άρθρου 27 του π.δ. 26/2012 (στρατιωτικοί κλπ.), προστίθενται πέραν του αριθμού των εγγεγραμμένων στον βασικό εκλογικό κατάλογο και των ετεροδημοτών.

Για τις προσεχείς ευρωεκλογές συντάχθηκαν, για πρώτη φορά, **ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι εκλογέων επιστολικής ψήφου**, για χρήση ειδικά και αποκλειστικά από τις Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου και τις Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου των άρθρων 15 και 16 του ν. 5083/2024.

Επισημαίνεται ιδιαιτέρως ότι σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 21 του ν. 5083/2024, αμέσως μετά τη γνωστοποίηση του πέρατος της συλλογής των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου, το Υπουργείο Εσωτερικών, με βάση τις ενδείξεις που έχουν καταχωρίσει οι Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου, αποστέλλει με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε εξουσιοδοτημένο υπάλληλο του οικείου δήμου κατάλογο εκλογέων ανά εκλογικό τμήμα, α) οι οποίοι, αν και είχαν εγγραφεί στους καταλόγους επιστολικής ψήφου, δεν απέστειλαν φάκελο επιστροφής επιστολικής ψήφου ή β) των οποίων, δεν παρελήφθη εμπροθέσμως, δηλαδή έως τις 17:00 της 8ης Ιουνίου 2024, από την Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου ο ανωτέρω φάκελος. Το Υπουργείο Εσωτερικών μεριμνά ώστε να μην μπορεί να αλλοιωθεί το περιεχόμενο του καταλόγου. Οι οικείοι δήμοι τυπώνουν και διανέμουν αμελλητί τους σχετικούς καταλόγους επί αποδείξει στα οικεία εκλογικά τμήματα, ώστε οι ανωτέρω εκλογείς των περιπτώσεων α) και β) να μπορέσουν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα, την ημέρα της διενέργειας των εκλογών, δηλαδή την 9η Ιουνίου 2024, μετά από τις 11:00 και έως το πέρας της ψηφοφορίας, στο εκλογικό τμήμα στο οποίο θα ασκούσαν το εκλογικό τους δικαίωμα αν δεν είχαν υποβάλει αίτηση εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου, αφού πρώτα ο δικαστικός αντιπρόσωπος διαπιστώσει την εγγραφή τους στους καταλόγους που το Υπουργείο Εσωτερικών απέστειλε διαμέσου του εξουσιοδοτημένου υπαλλήλου του οικείου δήμου κατά τα προαναφερθέντα.

7.2 Ενδείξεις στον βασικό εκλογικό κατάλογο

Κατωτέρω παρατίθενται οι ενδείξεις στο βασικό εκλογικό κατάλογο που τυχόν καταχωρούνται πριν την αναγραφή του ονόματος του εκλογέα κα επεξηγείται η σημασία τους.

Ε: Ετεροδημότης

Δεν ψηφίζει στο εκλογικό τμήμα. Ψηφίζει αποκλειστικά στο εκλογικό τμήμα του Δήμου στον οποίο διαμένει και έχει υποβάλει αίτηση ετεροδημότη.

Τ: Εκλογέας Επιστολικής Ψήφου

Δεν ψηφίζει στο εκλογικό τμήμα με την επιφύλαξη της ενότητας 7.1 της παρούσας εγκυκλίου

ΚΜ: Εκλογέας άλλου Κράτους – Μέλους της ΕΕ

Ψηφίζει με Υπεύθυνη Δήλωση. Ο εκλογέας έχει εγγραφεί σε καταλόγους άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. για να ψηφίσει αντιπροσώπους αυτής της Χώρας. Για να ψηφίζει στο εκλογικό τμήμα του δήμου βασικής εγγραφής του θα πρέπει να υπογράψει υπεύθυνη δήλωση ότι δεν ψήφισε σε άλλη χώρα.

Δ: Διπλοεγγραφή

Ψηφίζει με Υπεύθυνη Δήλωση. Ο εκλογέας είναι εγγεγραμμένος δύο φορές στους εκλογικούς καταλόγους της Χώρας. Θα επιτραπεί να ψηφίσει μόνο με υπεύθυνη δήλωση ότι δεν άσκησε το εκλογικό του δικαίωμα σε κάποιο άλλο εκλογικό τμήμα.

ΔΕ: Διπλοεγγραφή και Ετεροδημότης

Δεν ψηφίζει στο εκλογικό τμήμα. Ο εκλογέας είναι εγγεγραμμένος δύο φορές στους εκλογικούς κατ αλόγους της Χώρας. Ψηφίζει αποκλειστικά στο εκλογικό τμήμα του δήμου στον οποίο διαμένει και έχει υποβάλει αίτηση ετεροδημότη. Θα επιτραπεί να ψηφίσει μόνο με υπεύθυνη δήλωση ότι δεν άσ κησε το εκλογικό του δικαίωμα σε κάποιο άλλο εκλογικό τμήμα.

8. Βιβλία και έντυπα

Τα απαραίτητα για την εκλογική διαδικασία βιβλία και έντυπα, που θα χρησιμοποιηθούν από τις εφορευτικές επιτροπές και άλλες αρμόδιες υπηρεσίες και όργανα, σχεδιάστηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών και εκτυπώθηκαν από το Εθνικό Τυπογραφείο.

9. Έκδοση προγράμματος ψηφοφορίας (Άρθρα 5 παρ. 3 του ν.4255/2014 και άρθρο 56 του π.δ. 26/2012)

Τρεις (3), τουλάχιστον, ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας, δηλαδή το αργότερο **μέχρι την 5η Ιουνίου 2024**, οι δημοτικές αρχές εκδίδουν και δημοσιεύουν σε όλη την περιφέρειά τους πρόγραμμα ψηφοφορίας, το οποίο περιλαμβάνει τα στοιχεία που καθορίζονται στο άρθρο 56 του π.δ. 26/2012.

Διευκρινίζεται ότι, επειδή για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου η Ελληνι κή Επικράτεια αποτελεί μία ενιαία εκλογική περιφέρεια με είκοσι μία (21) έδρες, τα ονόματα των υποψηφίων ανά συνδυασμό είναι κοινά για όλη την Επικράτεια.

10. Παραλαβή του εκλογικού υλικού (Άρθρα 5 παρ. 3 του ν.4255/2014 και 78 παρ.1 του π.δ. 26/2012)

10.1 Παραλαβή του εκλογικού υλικού στο κατάστημα ψηφοφορίας αυτοπρόσωπης παρουσίας από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής

Ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής, οφείλει να βρίσκεται στον τόπο ψηφοφορίας το αργότερο την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας της 9ης Ιουνίου 2024, δηλαδή το αργότερο την 8η Ιουνίου 2024, προκειμένου να παραλάβει στο κατάστημα ψηφοφορίας, από τον Δήμαρχο, το εκλογικό υλικό που θα έχει αποσταλεί από τον Αντιπεριφερειάρχη και να ελέγξει την πληρότητά του (άρθρο 78 παρ.1 του π.δ. 26/2012).

Ειδικότερα, το εκλογικό υλικό περιλαμβάνει:

α) Τον εκλογικό σάκο με τα βιβλία (πρακτικά) της ψηφοφορίας, τα ψηφοδέλτια των υποψήφι ων συνδυασμών, λευκά ψηφοδέλτια, τον εκλογικό κατάλογο, έντυπα βεβαιώσεων ψηφισάντων, έντυπα

υπευθύνων δηλώσεων διπλοεγγεγραμμένων, παραλειφθέντων, σφραγίδα εφορευτικής επιτροπής, γραφι κή ύλη κ.λπ.,

β) έντυπα καταχώρισης αποτελεσμάτων

γ) συσκευή ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων (SRT),

δ) έντυπο (2σέλιδο) οδηγιών χρήσης της συσκευής (SRT) για τη μετάδοση των αποτελεσμάτω ν και τη συμπλήρωση των εντύπων καταχώρισης αποτελεσμάτων.

Εφεξής ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ευθύνεται ο ίδιος για την ασφαλή διαφύλαξη του υλικού.

10.2 Παραλαβή του εκλογικού υλικού στα εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου από τους προέδρους των εφορευτικών επιτροπών διαλογής επιστολικής ψήφου

Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής διαλογής επιστολικής ψήφου οφείλει να βρίσκεται στο εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας της 9ης Ιουνίου 2024, δηλαδή την 8η Ιουνίου 2024, όπου θα βρίσκεται το εκλογικό υλικό να ελέγξει την πληρότητά του.

Ειδικότερα, το εκλογικό υλικό περιλαμβάνει:

α) Τον εκλογικό σάκο με τα βιβλία (πρακτικά) της ψηφοφορίας, τον εκλογικό κατάλογο, έντυ πα υπευθύνων δηλώσεων, έντυπα αναφορών, σφραγίδα εφορευτικής επιτροπής, γραφική ύλη κλπ.,

β) έντυπα καταχώρισης αποτελεσμάτων

γ) συσκευή ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων (SRT),

δ) έντυπο οδηγιών χρήσης της συσκευής (SRT) για τη μετάδοση των αποτελεσμάτων και τη σ υμπλήρωση των εντύπων καταχώρισης αποτελεσμάτων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

Διευκρινίζεται ότι οι λεπτομέρειες για τη διεξαγωγής της διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο παρέχονται στη με αριθ. 28/40234/11.05.2024 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών.

1. Παραλαβή καταστήματος ψηφοφορίας, εκλογικών ειδών και διευθέτηση αίθουσας ψηφοφορίας
(Άρθρα 5 παρ. 2 και 3 του ν.4255/2014 και 78 παρ. 2 του π.δ. 26/2012)

Μία ώρα πριν από την έναρξή της ψηφοφορίας, δηλαδή μέχρι τις 06:00 το πρωί της 9ης Ιουνίου 2024, τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής υποχρεούνται να βρίσκονται στον τόπο της ψηφοφορίας για να παραλάβουν, από το Δήμαρχο ή από όποιον ορίσθηκε, το κατάστημα ψηφοφορίας, τις κάλπες, τα έπιπλα και σκεύη και τα υπόλοιπα εκλογικά είδη.

Μετά την παραλαβή των ανωτέρω εκλογικών ειδών και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78 του π.δ. 26/2012, η εφορευτική επιτροπή φροντίζει για:

- τον ορισμό του ή των γραμματέων για τη σύνταξη των πρακτικών,
- την προετοιμασία της αίθουσας για τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας, παρουσία των υποψηφίων ή των αντιπροσώπων των συνδυασμών,
- την τακτοποίηση των θέσεων για τα μέλη της και τους αντιπροσώπους των συνδυασμών,
- την τοποθέτηση της κάλπης μπροστά στο τραπέζι της και σε ύψος τέτοιο ώστε η άνω πλευρά της κάλπης που φέρει τη σχισμή, να είναι υπερυψωμένη από το επίπεδο του τραπεζιού,
- τη διάταξη των ψηφοδελτίων των συνδυασμών των πολιτικών κομμάτων/συνασπισμών κομμάτων στο τραπέζι, και
- την εγκατάσταση των ειδικών διαχωρισμάτων ψηφοφορίας (παραβάν), εντός των οποίων πρέπει να βρίσκονται στυλό διαρκείας μαύρης ή κυανής απόχρωσης, προς χρήση των εκλογέων.

Κατά την ψηφοφορία, κάθε συνδυασμός έχει το δικαίωμα να διορίσει έναν αντιπρόσωπο και έναν αναπληρωτή του σε κάθε εκλογικό τμήμα. Επίσης μπορεί να διορίσει έναν πληρεξούσιο σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

Ακολούθως, η εφορευτική επιτροπή και οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών ανοίγουν και ελέγχουν την κάλπη. Στη συνέχεια η κάλπη κλείνεται από την επιτροπή.

Για το σύνολο των παραπάνω ενεργειών, συντάσσεται πρακτικό που υπογράφεται από την εφορευτική επιτροπή και τους αντιπροσώπους των συνδυασμών.

Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας, ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής κηρύσσει την έναρξη της ψηφοφορίας και αρχίζει η προσέλευση των ψηφοφόρων (άρθρα 79 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 51 του ν. 4648/2019, 80 και 81 του π.δ. 26/2012).

2. Παρουσία υποψηφίων και αντιπροσώπων τους

(Άρθρα 5 παρ. 2 του ν.4255/2014, 40 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 48 του ν. 4648/2019, 41 και 88 του π.δ. 26/2012 και 17 του ν. 5083/2024)

Κάθε συνδυασμός κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων έχει το δικαίωμα να διορίσει σε κάθε εκλογικό τμήμα από έναν αντιπρόσωπο και έναν αναπληρωτή του. Επίσης, κάθε κόμμα ή συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων, εφόσον έχει ανακηρυχθεί, μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 5083/2024, να ορίσει αντιπρόσωπό του μαζί με τον αναπληρωτή του στις επιτροπές των άρθρων 15 κ

αι 16 του ν. 5083/2024, δηλαδή στις Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου και τις Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου. Ωστόσο, στις ανωτέρω Επιτροπές, δεν επιτρέπεται η τα υτόχρονη παρουσία του τακτικού και του αναπληρωματικού αντιπροσώπου του ίδιου κόμματος ή συνα σπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, κατά τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας.

Για τον ορισμό αντιπροσώπων είτε σε κάθε εκλογικό τμήμα είτε στις επιτροπές των άρθρων 15 και 16 του ν. 5083/2024, εφαρμόζονται οι παρ. 1 έως 4 του άρθρου 40 του π.δ. 26/2012 (Α` 57), όπως ισχύει, περί αντιπροσώπων και πληρεξουσίων υποψηφίων.

Οι αντιπρόσωποι και οι αναπληρωτές τους διορίζονται με γραπτή δήλωση είτε του αρχηγού το υ κόμματος ή της διευθύνουσας επιτροπής, είτε του εξουσιοδοτημένου από αυτούς (δηλαδή από τον α ρχηγό ή τη διευθύνουσα επιτροπή) υποψηφίου του οικείου συνδυασμού. Η σχετική δήλωση κατατίθετ αι είτε απευθείας στον Πρόεδρο του αρμόδιου Πρωτοδικείου είτε στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο οποίος έχει υποχρέωση να κοινοποιήσει το διορισμό στους Προέδρους των Πρωτοδικών (άρθρο 40 παρ. 3 και 4 του π.δ. 26/2012, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 48 του ν. 4648/2019). Οι αντι πρόσωποι, οφείλουν κατά την έναρξη της ψηφοφορίας να επιδείξουν την ανωτέρω δήλωση στον πρόεδ ρο της εφορευτικής επιτροπής ή τον διευθύνοντα τις εργασίες της.

Εκτός από τους αντιπροσώπους, κάθε υποψήφιος μπορεί να διορίσει με συμβολαιογραφική πρ άξη έναν πληρεξούσιο, ο οποίος θα ενεργεί αντί για αυτόν τα σχετικά με την εκλογή, σύμφωνα με τις διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας. Επισημαίνεται ιδιαιτέρως ότι οι υποψήφιοι δεν μπορούν να ορίσ ουν αντιπρόσωπο μεμονωμένα στις Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου και τις Εφορευτικές Επιτ ροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου (άρθρο 17 παρ. 2 του ν. 5083/2024).

Δικαίωμα διορισμού ενός πληρεξουσίου σε κάθε εκλογική περιφέρεια έχει, επίσης, κάθε πολιτι κό κόμμα (άρθρο 40 παρ. 5 του π.δ. 26/2012, όπως ισχύει).

Οι υποψήφιοι ή οι αντιπρόσωποί τους ή, ελλείψει των τελευταίων, οι αναπληρωτές τους, έχου ν δικαίωμα να παρευρίσκονται στην ψηφοφορία, να προβαίνουν σε παρατηρήσεις ή ενστάσεις σχετικά με την τάξη της ψηφοφορίας, να θέτουν τη σφραγίδα τους στην κάλπη, να παρευρίσκονται στη διαλογ ή των ψήφων και να ασκούν κάθε άλλο δικαίωμα που τους παρέχεται από το νόμο (άρθρο 88 παρ.1 τ ου π.δ. 26/2012 και άρθρο 17 του ν. 5083/2024).

Για τα ανωτέρω, γίνεται μνεία στο βιβλίο των πρακτικών της εκλογής.

Οι αντιπρόσωποι και οι αναπληρωτές τους δύνανται να εισέλθουν ανά πάσα στιγμή της ημέρα ς της ψηφοφορίας, στον χώρο του εκλογικού τμήματος όπου θα ασκήσουν τα καθήκοντά τους.

3. Προσέλευση και αναγνώριση των ψηφοφόρων (άρθρα 5 παρ.3 του ν.4255/2014 και 82 του π.δ. 26/2012)

Οι εκλογείς προσέρχονται στην αίθουσα ψηφοφορίας, ένας-ένας ή σε μικρές ολιγάριθμες ομάδες ή όπως ειδικότερα ορίζει η εφορευτική επιτροπή, η οποία αναγνωρίζει την ταυτότητά τους και επαληθεύει την εγγραφή τους στον εκλογικό κατάλογο.

Το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και οι στρατιωτικοί που υπηρετούν με οποιαδήποτε ιδιότητα στις Ένοπλες Δυνάμεις, ή στο Λιμενικό Σώμα, οι οποίοι ψηφίζουν με βάση τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους στην Περιφέρεια που υπηρετούν, προσέρχονται στο εκλογικό κατάστημα ατομικά και όχι συντεταγμένοι ή με οποιαδήποτε συνοδεία.

Η αναγνώριση των εκλογέων για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος γίνεται με βάση την αστυνομική τους ταυτότητα ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ή το διαβατήριό τους ή την άδεια οδήγησης ή το ατομικό βιβλιάριο υγείας όλων των ασφαλιστικών ταμείων. Η αναγνώριση των στρατιωτικών και όσων υπηρετούν στα σώματα ασφαλείας γίνεται από τις στρατιωτικές ή υπηρεσιακές τους ταυτότητες.

Σημειώνεται ότι τυχόν «κομμένα» δελτία αστυνομικής ταυτότητας είναι αποδεκτά.

Η αναγνώριση των εκλογέων μπορεί να γίνει και με χρήση της **ψηφιακής ταυτότητας** του άρθρου 80 του ν. 4954/2022 (Α' 136), ακολουθώντας τη διαδικασία ταυτοποίησης που προβλέπεται στην κοινή υπουργική απόφαση υπ' αρ. 4082/2022 (Β' 3982) και είναι προσβάσιμη μέσω της κυβερνητικής πύλης https://wallet.gov.gr. Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν είναι εφικτή η τήρηση της ως άνω διαδικασίας ή η εφαρμογή της προκαλεί καθυστερήσεις στη διαδικασία της ψηφοφορίας, κατά την κρίση του προέδρου της εφορευτικής επιτροπής, η ταυτοποίηση των εκλογέων γίνεται με βάση τα στοιχεία της προηγούμενης παραγράφου.

Ειδικότερα για τα διαβατήρια, επισημαίνεται ότι, αρκεί και ελληνικό διαβατήριο που έχει λήξει η ισχύς του, ακόμη και αν αυτό έχει εκδοθεί από την οικεία νομαρχιακή αυτοδιοίκηση πριν από τη μεταβίβαση της σχετικής αρμοδιότητας στην Ελληνική Αστυνομία.

Η αναγνώριση των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται με βάση ισχύον δελτίο ταυτότητας ή ισχύον διαβατήριο ή δίπλωμα οδήγησης.

Μετά την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος και εφόσον ζητηθεί από τον εκλογέα, χορηγείται σε αυτόν έντυπη βεβαίωση άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, που υπογράφεται και σφραγίζεται από τον Πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής, όπως ειδικότερα ορίζεται στο άρθρο 83 παρ.6 του π.δ. 26/2012 (με τέτοιες έντυπες βεβαιώσεις θα είναι εφοδιασμένα όλα τα εκλογικά τμήματα).

Κατά την αναγνώριση των εκλογέων, ενδεχομένως να διαπιστωθούν για ορισμένους εκλογείς ασυμφωνίες, εξαιτίας λαθών ή άλλων αιτιών, μεταξύ των στοιχείων τους στον εκλογικό κατάλογο και αυτών της αστυνομικής ή υπηρεσιακής τους ταυτότητας.

Τέτοιες περιπτώσεις αλλά και οι αντίστοιχες προϋποθέσεις με τις οποίες είναι δυνατό να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα οι εκλογείς αυτοί, παρατίθενται κατωτέρω:

α) Τα στοιχεία εγγραφής τους στον εκλογικό κατάλογο να μη συμπίπτουν απόλυτα με τα στοιχεία της αστυνομικής ή υπηρεσιακής τους ταυτότητας. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει οι εκλογείς να προσκομίσουν βεβαίωση ταυτοπροσωπίας, που εκδίδεται από τον οικείο δήμαρχο ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο από το οποίο να προκύπτει και να αποδεικνύεται η ταυτότητά τους.

Ωστόσο, εναπόκειται στην κρίση της εφορευτικής επιτροπής να λάβει υπόψη της τα περαιτέρω στοιχεία που τυχόν αποδεικνύουν την ταυτότητα του εκλογέα, προκειμένου να του επιτρέψει να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα.

β) Εκλογείς να έχουν εγγραφεί στον εκλογικό κατάλογο με το επώνυμο του συζύγου τους, ενώ στο δελτίο της αστυνομικής τους ταυτότητας φέρονται με το πατρικό τους επώνυμο ή και αντίστροφα.

γ) Εκλογείς που είχαν εγγραφεί στον εκλογικό κατάλογο με το επώνυμο του συζύγου τους και αφού διαζεύχθηκαν, αντικατέστησαν το δελτίο της αστυνομικής τους ταυτότητας, αλλάζοντας το επώνυμο του συζύγου τους με το επώνυμο του γένους τους, χωρίς να έχει γίνει σχετική διόρθωση των στοιχείων τους στον εκλογικό κατάλογο.

Στις παραπάνω β΄ και γ΄ περιπτώσεις, είναι δυνατή η εξακρίβωση της πραγματικής ταυτότητας των εκλογέων με αντιπαραβολή των στοιχείων του εκλογικού καταλόγου και της αστυνομικής ταυτότητας, ώστε να μην απαιτείται προσκόμιση και άλλων αποδεικτικών εγγράφων, εκτός βέβαια αν πρόκειται για εξαιρετική περίπτωση, κατά την οποία δεν είναι δυνατή η εξακρίβωση της ταυτότητας. Στην ειδική αυτή περίπτωση, οι εκλογείς θα πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με ανάλογο αποδεικτικό έγγραφο.

Σε κάθε περίπτωση, η εφορευτική επιτροπή είναι αρμόδια να κρίνει αν στις περιπτώσεις αυτές αποδεικνύεται η ταυτότητα των εκλογέων αυτών με οποιοδήποτε άλλο στοιχείο ή έγγραφο (π.χ. μνεία του γένους στην αστυνομική ταυτότητα ή ληξιαρχική πράξη γάμου).

4. Διπλοεγγεγραμμένοι
(άρθρο 21 του π.δ. 26/2012)

Σε περίπτωση διπλοεγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους, υπάρχει **δίπλα στα στοιχεία του διπλοεγγεγραμμένου εκλογέα η ένδειξη «Δ»** (δηλαδή «διπλοεγγεγραμμένος»).

Κατά την ψηφοφορία ο διπλοεγγεγραμμένος εκλογέας υπογράφει ενώπιον του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής έντυπη υπεύθυνη δήλωση, με την οποία δηλώνει ότι, έχοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 113 παρ. 2 του π.δ. 26/2012, έλαβε γνώση ότι είναι διπλοεγγεγραμμένος και ότι δεν ψήφισε ούτε προτίθεται να ψηφίσει την ημέρα αυτή σε άλλο εκλογικό τμήμα της χώρας.

Με αυτές τις έντυπες υπεύθυνες δηλώσεις εφοδιάζονται όλα τα εκλογικά τμήματα, μαζί με το λοιπό εκλογικό υλικό.

Κατά την υπογραφή της ανωτέρω υπεύθυνης δήλωσης, θα πρέπει να δοθεί από τους δικαστικούς αντιπροσώπους ιδιαίτερη προσοχή στη συμπλήρωση των στοιχείων του διπλοεγγεγραμμένου εκλογέα και ιδιαίτερα στην ορθή αναγραφή του ειδικού εκλογικού αριθμού, όπως αυτός προκύπτει από τον εκλογικό κατάλογο.

Στην υπεύθυνη δήλωση, θα πρέπει επίσης να αναγράφονται τα στοιχεία του εκλογικού τμήματος.

Περαιτέρω, οι δικαστικοί αντιπρόσωποι οφείλουν να τοποθετήσουν τις υπεύθυνες δηλώσεις των διπλοεγγεγραμμένων εκλογέων σε ιδιαίτερο φάκελο τον οποίο θα συμπληρώσουν και να τις παραδώσουν στο οικείο Πρωτοδικείο ξεχωριστά από τον εκλογικό σάκο.

Ο φάκελος αυτός, θα φέρει εξωτερικά την ένδειξη:

«Υπεύθυνες δηλώσεις διπλοεγγεγραμμένων εκλογέων εκλογικού τμήματος.....Δήμου .....Περιφερειακής Ενότητας.....»

Οι Πρόεδροι Πρωτοδικών, οφείλουν να συγκεντρώσουν τους ανωτέρω φακέλους με τις υπεύθυνες δηλώσεις διπλοεγγεγραμμένων εκλογέων και να τους αποστείλουν, αμέσως μετά τις εκλογές, στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών, προκειμένου να ακολουθήσει η σχετική παραβολή των στοιχείων.

5. Ετεροδημότες

(άρθρο 95 του π.δ.26/2012, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 43 του ν. 4648/2019 και τ ροποποιήθηκε με το άρθρο 103 του ν.5003/2022)

Στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι ετεροδημότες ψηφίζουν στον τόπο διαμονής τους σε κοινά εκλογικά τμήματα μαζί με τους λοιπούς εκλογείς, υπό την προϋπόθεση ότι υπέβαλαν σχετική αίτηση μέχρι την 30η Απριλίου 2024 και περιλήφθηκαν σε ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.

Στην περίπτωση αυτή, πριν από το όνομα κάθε ετεροδημότη, στους βασικούς εκλογικούς κατα λόγους, υπάρχει η ένδειξη «Ε» (δηλαδή Ετεροδημότης). Στους εκλογείς αυτούς, απαγορεύεται να ψη φίσουν στο δήμο, στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι.

Οι αιτήσεις για την εγγραφή και τη διαγραφή στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους των ετερ οδημοτών υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Εκλογείς που ψηφίζουν στον τόπο διαμονής τους ως ετεροδημότες, χάνουν την ιδιότητα του ετεροδημότη εφόσον μεταδημοτεύσουν. Οι εκλογείς α υτοί εγγράφονται στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου υποδοχής. Όσοι εκλογείς υποβάλ λουν αιτήσεις εγγραφής μετά από την τελευταία, πριν από τις εκλογές, αναθεώρηση των εκλογικών κα ταλόγων από το Υπουργείο Εσωτερικών, δεν ψηφίζουν ως ετεροδημότες.

Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι, θα πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι, για τον **υπολογισμό των πραγματικά εγγεγραμμένων** κάθε εκλογικού τμήματος, θα πρέπει να αφαιρούνται οι ετεροδημότες και να θεωρούνται εγγεγραμμένοι μόνο όσοι δεν φέρουν την ένδειξη Ε πριν από το όνομά τους.

Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται η πλασματική αύξηση του συνόλου του εκλογικού σώματος που θα είχε σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση πλασματικού ποσοστού αποχής.

6. Παραλειφθέντες εκλογείς

(άρθρο 8 π.δ.26/2012, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 44 του ν. 4648/2019)

Εκλογείς που, χωρίς να έχουν στερηθεί του εκλογικού τους δικαιώματος, δεν περιλαμβάνονται στους εκλογικούς καταλόγους, μπορούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα έως το τέλος της ψη φοφορίας, σε οποιοδήποτε εκλογικό τμήμα του δήμου στα δημοτολόγια του οποίου είναι εγγεγραμμέν οι (άρθρο 8 παρ. 4 έως 8 του π.δ. 26/2012, όπως ισχύει).

Οι εκλογείς αυτοί έχουν τη δυνατότητα έως και το πέρας διεξαγωγής της ψηφοφορίας της 9ης Ιουνίου 2024, να απευθυνθούν στο δήμο, στα δημοτολόγια του οποίου είναι εγγεγραμμένοι, και να ζ ητήσουν πιστοποιητικό εγγραφής τους στα δημοτολόγια, προκειμένου να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα.

Το πιστοποιητικό που θα προσκομίζουν οι ανωτέρω εκλογείς και το οποίο θα εκδίδεται εις διπ λούν, φέρει την κάτωθι ένδειξη:

«ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 9ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2024»

Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής υποχρεούνται να επιτρέψουν στους εκλογείς του ίδιου δήμου που προσκομίζουν το ανωτέρω πιστοποιητικό να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα. Η αναγ νώρισή τους γίνεται με βάση τα προαναφερόμενα στην ενότητα 3.2 αποδεικτικά της ταυτότητάς τους έγγραφα.

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω εκλογείς υπογράφουν την έντυπη υπεύθυνη δήλωση που προβλέπ εται και για τους διπλοεγγεγραμμένους εκλογείς, στην οποία δηλώνουν ότι δεν ψήφισαν ούτε προτίθεν ται να ψηφίσουν την ημέρα αυτή σε άλλο εκλογικό τμήμα και ότι δεν έχουν στερηθεί το εκλογικό τους δικαίωμα.

Μετά την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος, τα στοιχεία τους προστίθενται στον εκλογ ικό κατάλογο του εκλογικού τμήματος που ψήφισαν, καθώς και στο πρωτόκολλο ψηφοφορίας και κατ ά την έκδοση των αποτελεσμάτων, οι εκλογείς αυτοί θα προσμετρώνται στους εγγεγραμμένους και στ ους ψηφίσαντες του ίδιου τμήματος, γίνεται δε και σχετική μνεία στο πρακτικό.

Τα πιστοποιητικά βάσει των οποίων ψηφίζουν οι εκλογείς αυτοί, καθώς και οι ως άνω υπεύθυ νες δηλώσεις τοποθετούνται μετά το τέλος της ψηφοφορίας στον εκλογικό σάκο, μαζί με τα λοιπά εκλ ογικά έγγραφα.

7. Τρόπος ψηφοφορίας – Σταυροί προτίμησης

(Άρθρο 5 παρ.3 του ν.4255/2014, άρθρο 62 και 69 του π.δ. 26/2012 όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 249 του ν. 4610/2019 και άρθρο 83 του π.δ. 26/2012 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 ν.5043/2023)

Σε κάθε εκλογέα δίνεται ένας και μοναδικός φάκελος ο οποίος μονογράφεται κατά τη στιγμή της παράδοσής του από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής και σφραγίζεται με την σφραγίδα της εφορευτικής επιτροπής. Μαζί με το φάκελο, δίνεται και πλήρης σειρά εντύπων ψηφοδελτίων όλων των συνδυασμών που συμμετέχουν καθώς και από ένα λευκό ψηφοδέλτιο.

Ακολούθως, ο εκλογέας αποσύρεται στο ειδικό διαχώρισμα (παραβάν) όπου, χωρίς να είναι θεατός, θα τοποθετήσει στο φάκελο το ψηφοδέλτιο της επιλογής του. Στη συνέχεια ο εκλογέας, αφού κολλήσει τον φάκελο, επιστρέφει και, ενώπιον της εφορευτικής επιτροπής και των λοιπών παρισταμένων, ώστε να βεβαιωθεί ότι κρατάει ένα μόνο φάκελο με τη σφραγίδα της επι τροπής, ρίχνει ο ίδιος το φάκελο στην κάλπη (άρθρο 83 του π.δ. 26/2012).

Απαγορεύεται στον εκλογέα να ρίξει το ψηφοδέλτιο του στην κάλπη:

α) αν αυτό δεν είναι μέσα στο φάκελο με το ειδικό γνώρισμα ή αν δεν έχει κλειστεί ο φάκε λος και

β) αν ο εκλογέας δεν αποσύρθηκε πρώτα στον ξεχωριστό χώρο (παραβάν).

Σταυροί προτίμησης

Ο σταυρός προτίμησης σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης.

Η εφορευτική επιτροπή κάθε εκλογικού τμήματος πρέπει να ενημερώνει τους εκλογείς ότι μπορούν να εκφράσουν την προτίμησή τους υπέρ τεσσάρων (4), κατ' ανώτατο όριο, υποψηφίων του συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο δίπλα στο όνομα του καθενός σταυρό προτίμησης. Συνεπώς στα ψηφοδέλτια των συνδυασμών **μπορούν να τεθούν μέχρι και τέσσερις (4) σταυροί προτίμησης.**

Σε περίπτωση όμως που τεθούν από εκλογέα περισσότεροι από τέσσερις σταυροί προτίμησης, το ψηφοδέλτιο αυτό **δεν είναι άκυρο** αλλά προσμετράται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης.

8. Άσκηση εκλογικού δικαιώματος από τους υποψήφιους ευρωβουλευτές

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 4255/2014 «Εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κο ινοβουλίου και άλλες διατάξεις» (Α΄ 89), ισχύουν στο σύνολό τους οι διατάξεις του άρθρου 88 «Παρ ουσία υποψηφίων και αντιπροσώπων τους» του π.δ. 26/2012. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τα οριζόμ ενα στην παρ. 3 του άρθρου 88, ισχύει ότι οι υποψήφιοι ευρωβουλευτές μπορούν να ψηφίσουν σε ο ποιοδήποτε εκλογικό τμήμα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία έχουν ανακηρυχθεί, στο οποίο βρίσ κονται την ημέρα της ψηφοφορίας, δηλαδή σε όλη την Επικράτεια.

9. Πρωτόκολλο ψηφοφορίας
(Άρθρο 84 του π.δ. 26/2012)

Η εφορευτική επιτροπή τηρεί πρωτόκολλο ψηφοφορίας, αριθμημένο και μονογραφημένο από την οικεία περιφερειακή ενότητα, στο οποίο καταχωρίζονται **κατά αύξουσα αρίθμηση** τα στοιχεία των εκλογέων που ψήφισαν. Στη στήλη που αναγράφεται ο ειδικός εκλογικός αριθμός αρκεί η αναγραφή του αύξοντα αριθμού του εκλογικού καταλόγου, για την αποφυγή καθυστερήσεων. Με το πέρας της ψηφοφορίας, το πρωτόκολλο κλείνεται και υπογράφεται από

τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής και τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής. Οι αντιπρόσωποι ή οι αναπληρωτές τους μπορούν επίσης να υπογράψουν το πρωτόκολλο ψηφοφορίας.

10. Διευκολύνσεις εκλογέων – Διευκολύνσεις προσβασιμότητας Ατόμων με Αναπηρία (Αμ εΑ) και μειωμένη κινητικότητα

(Άρθρο 83 του π.δ. 26/2012 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 ν.5043/2023)

α) Εκλογείς, οι οποίοι δεν μπορούν να ανταποκριθούν σε παρατεταμένη αναμονή προκειμένου να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα όπως π.χ. κυοφορούσες γυναίκες, υπερήλικες, άτομα με αναπηρία, ασθενείς κλπ, καθώς και όσοι καλύπτουν υπηρεσιακές ανάγκες (όπως αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας ή υπάλληλοι που εκτελούν υπηρεσία για τις εκλογές), πρέπει να ψηφίζουν με απόλυτη προτεραιότητα. Για το σκοπό αυτό απευθύνονται στον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής ή σε μέλος της εφορευτικής επιτροπής, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να τους εξυπηρετήσουν.

β) Εκλογείς, οι οποίοι λόγω σωματικής αδυναμίας δεν μπορούν να διεκπεραιώσουν αυτοδύναμα τις προβλεπόμενες ενέργειες της ψηφοφορίας, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη συνδρομή του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής ή άλλου μέλους της εφορευτικής επιτροπής, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να την παράσχουν (άρθρο 83 παρ. 3 του π.δ. 26/2012).

γ) Σύμφωνα με την παρ. 3Α του άρθρου 83 του π.δ. 26/2012, όπως προστέθηκε με το άρθρο 36 ν. 5043/2023, προβλέπεται, με ευθύνη του οικείου δήμου, η προετοιμασία και λειτουργία χώρου υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα σε κάθε κατάστημα ψηφ οφορίας, στο οποίο δεν καθίσταται δυνατό όλα τα εκλογικά τμήματα να βρίσκονται σε ισόγειο όροφο και να πληρούν τα κριτήρια προσβασιμότητας Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ).

Ο χώρος υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα βρίσκεται στον ισόγειο όροφο του καταστήματος ψηφοφορίας, είναι προσβάσιμος σε άτομα με κινητικά προβλή ματα, διαθέτει ειδική ράμπα εφόσον χρειάζεται, πληροί τις ισχύουσες προδιαγραφές πυρασφάλειας, δι αθέτει αναρτημένο διακριτό και ευδιάκριτα αναγνώσιμο τίτλο για την εύκολη αναγνώρισή του από τους εκλογείς και τους συνοδούς αυτών και είναι εφοδιασμένος με διαχωριστικό ψηφοφορίας (παραβάν). Σ τον χώρο αυτό επιτρέπεται η είσοδος σκύλων βοηθείας (οδηγών) ατόμων με αναπηρία.

Στον χώρο αυτόν παρευρίσκεται υπάλληλος του οικείου δήμου ή της περιφέρειας αν ο αριθμός τ ων δημοτικών υπαλλήλων δεν επαρκεί. Ο αρμόδιος υπάλληλος ορίζεται με απόφαση του Δημάρχου ή του Περιφερειάρχη και έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του χώρου, την υποδοχή των εκλο γέων που προσέρχονται σε αυτόν και την επικοινωνία με τον δικαστικό αντιπρόσωπο.

Ο αρμόδιος υπάλληλος ενημερώνει αμελλητί, με κάθε πρόσφορο μέσο, τον δικαστικό αντιπρόσω πο του εκλογικού τμήματος στο οποίο ανήκει ο εκλογέας που προσέρχεται στον χώρο υποδοχής και υ ποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα και του αναφέρει τα στοιχεία ταυτότητά ς του.

Ο δικαστικός αντιπρόσωπος προσέρχεται στον χώρο υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με ανα πηρία και μειωμένη κινητικότητα, έχοντας μαζί του πλήρη σειρά ψηφοδελτίων, ένα λευκό ψηφοδέλτιο και έναν φάκελο με σφραγίδα και μονογραφή για την εισαγωγή του ψηφοδελτίου και επαληθεύει τα σ τοιχεία ταυτότητας του εκλογέα με τα αντίστοιχα στοιχεία του εκλογικού καταλόγου και διαβεβαιώνετ αι ως προς την ταυτοπροσωπία του.

Στο παραβάν εντός του χώρου υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κι νητικότητα αποκλειστική πρόσβαση, εφόσον είναι αναγκαίο, εκτός από τον εκλογέα, έχουν ο δικαστικ ός αντιπρόσωπος και τυχόν συνοδός του εκλογέα, με την ευθύνη και την παρουσία του δικαστικού αντ ιπροσώπου. Ο δικαστικός αντιπρόσωπος βοηθά στην έκφραση της επιθυμίας του εκλογέα με την απαιτ ούμενη διακριτικότητα και εχεμύθεια για την τήρηση της μυστικότητας της ψήφου.

Ο δικαστικός αντιπρόσωπος με ευθύνη του παίρνει τον φάκελο και τον μεταφέρει στο εκλογικό τ μήμα και τον ρίχνει στην κάλπη. Ο δικαστικός αντιπρόσωπος προβαίνει στη διαδικασία της ενημέρωσ ης του εκλογικού καταλόγου και της αρμόδιας εφορευτικής επιτροπής.

Για λόγους διαφάνειας, ο δικαστικός αντιπρόσωπος συνοδεύεται από μέλη της εφορευτικής επ ιτροπής, καθώς και από εκλογικούς αντιπρόσωπους.

11. Ψηφοφορία μελών εφορευτικών επιτροπών, εφόρων και αναπληρωτών τους, δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών που μετέχουν στην εκλογική διαδικασία, τακτικών και αναπληρωτών αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, στρατιωτικών, μελών φρουράς, ναυτικών και κρατουμένων

(Άρθρα 5 παρ. 3 του ν. 4255/2014 και 53, 54, 62, 69, 82 παρ. 4-8 και 83 του π.δ. 26/2012)

Όσα αφορούν στην ψηφοφορία των εν λόγω κατηγοριών εκλογέων ρυθμίζονται με κάθε λεπτομέρεια στα άρθρα 82 παρ.4 έως 8, 53, 54 του π.δ. 26/2012. Για την ψηφοφορία των δικαστικών αντιπροσώπων και των μελών των μελών των εφορευτικών επιτροπών εφαρμόζονται τα άρθρα 62 και 69 του ίδιου π.δ., όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 249 του ν. 4610/2019.

Για την ψηφοφορία των στρατιωτικών, του προσωπικού των Σωμάτων Ασφαλείας και των μελών φρουράς των εκλογικών τμημάτων που διατίθεται για τις ανάγκες των εκλογών ή μετακινείται για άλλους υπηρεσιακούς λόγους, ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 53, 82 παρ.5, 6 και 7 του π.δ. 26/2012. Οι εκλογείς αυτοί, ψηφίζουν σε εκλογικό τμήμα του δήμου όπου εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία, βάσει ειδικών ονομαστικών καταστάσεων, που συντάσσονται και υπογράφονται από τον διοικητή της μονάδας στην οποία υπάγονται και εφόσον βέβαια είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του άρθρου 27 του π.δ. 26/2012 οποιασδήποτε εκλογικής περιφέρειας, οι οποίοι έχουν επικυρωθεί από το οικείο Πρωτοδικείο. Οι καταστάσεις των εκλογέων αυτών, υποβάλλονται απευθείας στον πρόεδρο της εφορευτικής

επιτροπής του εκλογικού τμήματος, όπως ειδικότερα ορίζουν οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 7 του άρθρου 82 του π.δ. 26/2012.

Με την ίδια διαδικασία ψηφίζει στο λιμένα έκτακτου κατάπλου και το προσωπικό των πολεμικών πλοίων που λόγω υπηρεσιακών αναγκών την ημέρα των εκλογών δε θα βρίσκεται σε προγραμματισμένο λιμένα κατάπλου.

Οι **ναυτικοί** ψηφίζουν σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 27 παρ.7 και 82 παρ.8 του π.δ. 26/2012 και στην αριθ.33210/06.4.2024 (ΦΕΚ Β΄2057) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Κρατούμενοι που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν, ψηφίζουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 69 παρ.2 του π.δ. 26/2012 και τα οριζόμενα στην αριθ. 34773/11.04.2024 (ΦΕΚ Β΄2218) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη.

Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι και τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών ψηφίζουν στα τμήματα που εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους και η άσκηση του εκλογικού δικαιώματός τους καταγράφεται στα πρακτικά.

Τέλος, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 69 του π.δ. 26/2012, παρέχεται η δυνατότητα και στους αναπληρωτές εφόρους, τους αναπληρωτές αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής που δεν άσκησαν τα καθήκοντά τους καθώς και σε όσους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς μετέχουν στην εκλογική διαδικασία, εφόσον έχουν οριστεί γι' αυτό με σχετική απόφαση του οικείου εφόρου, να ψηφίζουν σε εκλογικό τμήμα της έδρας του εφόρου, που ορίζεται από αυτόν (άρθρο 5 παρ.3 του ν. 4255/2014).

12. Ενστάσεις κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας
(Άρθρα 5 παρ.3 του ν.4255/2014 και 85 του π.δ. 26/2012)

Κάθε εκλογέας ή υποψήφιος ή αντιπρόσωπος αυτού έχει το δικαίωμα να υποβάλει στην εφορευτική επιτροπή ενστάσεις, σχετικές με παραβάσεις νόμου που συντελέστηκαν κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας μέσα ή έξω από το εκλογικό τμήμα. Οι ενστάσεις είναι έγγραφες και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο βιβλίο πρακτικών της επιτροπής. Η υποβολή οποιασδήποτε ένστασης δεν διακόπτει την ψηφοφορία.

Για τις ενστάσεις και για κάθε άλλο ζήτημα που τυχόν προκύψει, αποφασίζει η εφορευτική επιτροπή αιτιολογημένα, είτε αμέσως είτε μετά το τέλος της ψηφοφορίας. Για τη διευκόλυνση των εκλογέων και προκειμένου να μην καθυστερεί η εκλογική διαδικασία συνιστάται η εξέταση των ενστάσεων να γίνει μετά το πέρας της ψηφοφορίας. Ειδικά για την εγκυρότητα των ψηφοδελτίων, μπορεί να υποβληθεί ένσταση από κάθε μέλος της εφορευτικής επιτροπής, από τον δικαστικό αντιπρόσωπο και τους υποψηφίους ή τους αντιπροσώπους των συνδυασμών. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η εφορευτική επιτροπή αποφασίζει, κατόπιν ακρόασης του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής.

13. Τήρηση της τάξης κατά την ψηφοφορία
(Άρθρο 5 παρ.3 του ν.4255/2014 και άρθρα 86 και 87 του π.δ. 26/2012)

Η φύλαξη του χώρου των εκλογικών καταστημάτων ανήκει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της Ελληνικής Αστυνομίας και ενεργείται είτε με τη διάθεση φρουράς κατά εκλογικό τμήμα είτε με την επιτήρηση κατά ευρύτερες μονάδες στέγασης των εκλογικών τμημάτων. Απαγορεύεται αυστηρά η οπλοφορία, η κατοχή κάθε άλλου πρόσφορου για επίθεση οργάνου και η παρουσία οποιασδήποτε ένοπλης δύναμης μέσα ή γύρω από το εκλογικό κατάστημα, με εξαίρεση την προαναφερθείσα φρουρά της Ελληνικής Αστυνομίας.

Η φροντίδα για την τήρηση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας στον τόπο της ψηφοφορίας και γύρω από αυτόν ανήκει στην εφορευτική επιτροπή, με επιτηρητή τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής. Για το έργο αυτό της εφορευτικής επιτροπής, υπάγεται αμέσως σε αυτή και εκτελεί τις εντολές της η ως άνω δύναμη της Ελληνικής Αστυνομίας, που έχει ταχθεί για το σκοπό αυτόν.

Εάν η εφορευτική επιτροπή ή κάποια μέλη της, ενώ διαρκεί η ψηφοφορία, γίνουν ένοχοι για αξιόποινη πράξη ή παράβαση του εκλογικού νόμου, ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής συντάσσει αμέσως έκθεση για την πράξη αυτή και μεριμνά για την καταδίωξη του υπαίτιου αμέσως μόλις αποπερατωθεί η εκλογή, διαβιβάζοντας το σχετικό φάκελο στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών (άρθρα 66 παρ.2 και 86 του π.δ. 26/2012).

Η είσοδος στο κατάστημα ψηφοφορίας, επιτρέπεται μόνο σε όσους εκτελούν τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία καθήκοντα και στους εκλογείς που προσέρχονται να ψηφίσουν.

14. Παρακολούθηση ψηφοφορίας από ανταποκριτές εφημερίδων

Στους ανταποκριτές του ξένου τύπου, κινηματογραφιστές και φωτορεπόρτερ, στους διερμηνείς που θα τους συνοδεύουν, καθώς και σε τυχόν παρατηρητές του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, επιτρέπεται η είσοδος στα εκλογικά τμήματα, για τη διευκόλυνση του έργου τους. Τα πρόσωπα αυτά θα πρέπει όμως να είναι εφοδιασμένα με ειδικές ταυτότητες της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας.

Για τους Έλληνες δημοσιογράφους και τους εκδότες του περιοδικού τύπου, επιτρέπεται η είσοδος με την επίδειξη επαγγελματικής ταυτότητας ή ταυτότητας της Ένωσης Συντακτών.

Επισημαίνεται ότι, η είσοδος και παρουσία των ανωτέρω προσώπων στα εκλογικά τμήματα δεν μπορεί να εμποδίζει την κανονική διεξαγωγή της ψηφοφορίας και να προκαλεί καθυστερήσεις.

15. Παράταση της ψηφοφορίας

(Άρθρα 5 παρ.3 του ν.4255/2014 και 89 παρ.1 του π.δ. 26/2012)

Με την παρέλευση της καθορισμένης ώρας λήξης της ψηφοφορίας και εφόσον διαπιστωθεί ότι υπάρχουν ακόμη εκλογείς που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα, η εφορευτική επιτροπή μπορεί να παρατείνει την ψηφοφορία για δύο ώρες κατ' ανώτατο όριο. Σε περίπτωση διακοπής, για οποιονδήποτε λόγο, της ψηφοφορίας, αυτή παρατείνεται με συμφωνία και του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής, για χρονικό διάστημα ίσο με τη διάρκεια της τυχόν διακοπής.

Σε εξαιρετικές και απόλυτα δικαιολογημένες περιπτώσεις, η εφορευτική επιτροπή μπορεί να παρατείνει την ψηφοφορία και πέρα από τις δύο ώρες καθώς και από το χρόνο που διήρκεσαν οι διακοπές, μέχρι να εξαντληθεί ο αριθμός των παρόντων εκλογέων.

16. Ενημέρωση κοινής γνώμης για την πορεία της εκλογικής διαδικασίας

Για την ενημέρωση της κοινής γνώμης για την πορεία της εκλογικής διαδικασίας, κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας, οι δικαστικοί αντιπρόσωποι οφείλουν να μεταδίδουν στο Υπουργείο Εσωτερικών τον αριθμό των ψηφισάντων σε τακτά χρονικά διαστήματα. Η μετάδοση γίνεται αποκλειστικά με χρήση της συσκευής ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων (SRT). Τα χρονικά διαστήματα, καθώς και ο τρόπος μετάδοσης, έχουν καθοριστεί με την υπ' αρ. 42510/21.05.2024 (Β΄2874) απόφαση της Υπουργού Εσωτερικών και του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, ως εξής:

Α) 1η μετάδοση: από 11.00 έως 11.30 ώρα Ελλάδας,

Β) 2η μετάδοση: από 14.00 έως 14.30 ώρα Ελλάδας,

Γ) 3η μετάδοση: από 17.00 έως 17.30 ώρα Ελλάδας.

Η ανακοίνωση των στοιχείων για τη συμμετοχή των εκλογέων κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας γίνεται ομαδοποιημένα είτε σε επίπεδο Επικράτειας είτε σε επίπεδο Περιφερειών (παρ. 5 του άρθρου 94Α του π.δ. 26/2012).

17. Τέλος ψηφοφορίας. Διαλογή ψήφων. Εξαγωγή και ανακοίνωση αποτελεσμάτων (Άρθρα 5 παρ.3 του ν.4255/2014 και 89, 90, 91 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 40 παρ.2 του ν.4648/2019), 92, 93, 94 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν .4954/2022), του π.δ. 26/2012)

Μετά τη λήξη της ψηφοφορίας, ο Πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής κηρύσσει το τέλος της ψηφοφορίας και κλείνονται οι πόρτες του εκλογικού καταστήματος (άρθρο 89 παρ.2 του π.δ. 26/2012). Αμέσως μετά, αρχίζει η διαδικασία ανοίγματος της κάλπης, αρίθμησης των φακέλων, διαλογής των ψήφων και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας.

Η διαδικασία εξαγωγής και ανακοίνωσης του αποτελέσματος της ψηφοφορίας, περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:

17.1 Σύνταξη πρακτικού – Βιβλίο διαλογής ψήφων

Αμέσως μετά το τέλος της ψηφοφορίας συντάσσεται πρακτικό, στο οποίο αναφέρονται ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους εκλογέων, ο αριθμός εκείνων που ψήφισαν, η ώρα λήξης της ψηφοφορίας, καθώς και ο λόγος τυχόν παράτασής της. Επίσης στο πρακτικό πιστοποιείται ότι η κάλπη βρέθηκε άθικτη κατά τη στιγμή του ανοίγματός της (άρθρο 89 παρ.2 και 3 του π.δ. 26/2012).

Για τη διευκόλυνση των εργασιών των εφορευτικών επιτροπών, η επωνυμία των συνδυασμών και τα ονόματα των υποψηφίων είναι προτυπωμένα στο βιβλίο διαλογής ψήφων και στο βιβλίο πράξεων εφορευτικής επιτροπής.

17.2. Άνοιγμα κάλπης – Καταμέτρηση φακέλων

Μετά τη σύνταξη του ανωτέρω πρακτικού, ο Πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής, ορίζει τα καθήκοντα κάθε μέλους της επιτροπής.

Εν συνεχεία, ο Πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής, παρουσία των υποψηφίων ή των αντιπροσώπων των συνδυασμών, ανοίγει την κάλπη. Ακολούθως καταμετρώνται οι φάκελοι, χωρίς να ανοιχτούν. Το αποτέλεσμα της καταμέτρησης αναγράφεται ολογράφως στο βιβλίο πρακτικών και κατόπιν τοποθετούνται οι φάκελοι πάλι στην κάλπη.

Εάν από την καταμέτρηση προκύψει διαφορά μεταξύ του αριθμού των φακέλων και των εκλογέων που ψήφισαν, εφαρμόζονται όσα αναλυτικά ορίζονται στις παρ. 3 έως και 6 του άρθρου 90 του π.δ. 26/2012, δηλαδή:

Η καταμέτρηση επαναλαμβάνεται. Εάν και πάλι προκύψει διαφορά, απορρίπτονται οι φάκελοι εκ είνοι που δεν έχουν τη σφραγίδα της εφορευτικής επιτροπής. Όταν ο αριθμός των ασφράγιστων φακέλ ων είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των φακέλων που πλεονάζουν, τότε αφαιρούνται στην τύχη και απορρίπτονται τόσοι ασφράγιστοι φάκελοι όσοι είναι οι πλεονάζοντες. Εάν και πάλι ύστερα από την α πόρριψη των ασφράγιστων φακέλων υπάρχουν πλεονάζοντες, τότε όλοι οι σφραγισμένοι φάκελοι ξαν αρίχνονται στην κάλπη και αφαιρείται τυχαία από αυτούς αριθμός φακέλων ίσος με τους πλεονάζοντες . Οι φάκελοι που αφαιρούνται, ανοίγονται και σημειώνονται στο βιβλίο πρακτικών τα ψηφοδέλτια που βρίσκονται μέσα σε αυτούς, τα οποία όμως δεν υπολογίζονται στη διαλογή.

Η εφορευτική επιτροπή υποχρεούται, σε κάθε περίπτωση, να διατυπώσει στα πρακτικά τη γνώμη τ ης για την αιτία της ύπαρξης πλεοναζόντων φακέλων (άρθρο 90 παρ. 3 έως 6 του π.δ. 26/2012).

17.3 Διαλογή ψήφων

Μετά την αρίθμηση των φακέλων αρχίζει η αποσφράγισή τους και η διαλογή των ψήφων, πρώτα κατά συνδυασμούς και ακολούθως υπέρ υποψηφίων, κατά τον τρόπο που ορίζεται με κάθε λεπτομέρεια στα άρθρα 91, (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 40 παρ.2 του ν.4648/2019), 92 και 93 του π.δ. 26/2012.

Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή ο διευθύνων τις εργασίες της, παίρνει από την κάλπη έναν έναν φάκελο, τον αποσφραγίζει και, αφού εξακριβώσει την εγκυρότητα του ψηφοδελτίου, το επι δεικνύει σε όποιον από τους παριστάμενους το ζητήσει, διαβάζοντας το περιεχόμενό του, ώστε να ακο ύγεται από όλους.

Κάθε έγκυρο ψηφοδέλτιο αριθμείται, κατά τη σειρά εξαγωγής του, από την κάλπη.

Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής θέτει τη μονογραφή του σε κάθε έγκυρο ψηφοδέλτιο.

Στη συνέχεια, ο αριθμός κάθε ψηφοδελτίου σημειώνεται στους δύο ειδικούς πίνακες διαλογής (ΒΙΒΛΙΑ ΔΙΑΛΟΓΗΣ ΨΗΦΩΝ ΥΠΕΡ ΣΥΝΔΥΑΣΜΩΝ), από τους οποίους ο ένας τηρείται για τους συνδυασμούς κομμάτων ή συνασπισμών κομμάτων και ο άλλος για τους υποψηφίους των συνδυασμών. Στον πρώτο από τους πίνακες αυτούς και στο όνομα του συνδυασμού που ψηφίζεται, αναγράφεται ο αριθμός του ψηφοδελτίου. Αντίστοιχα, στον δεύτερο πίνακα, στο όνομα του υποψηφίου υπέρ του οποίου υπάρχει έγκυρος σταυρός προτίμησης, αναγράφεται ο αριθμός του ψ ηφοδελτίου.

Τα άκυρα και τα λευκά ψηφοδέλτια δεν αριθμούνται ούτε αναγράφονται στους πίνακες διαλογ ής, μονογράφονται όμως και αυτά από τον πρόεδρο της επιτροπής και αναγράφονται στην πράξη που συντάσσεται μετά το τέλος της διαλογής των ψήφων.

Επισημαίνεται ότι τα λευκά ψηφοδέλτια δεν προσμετρώνται στα έγκυρα (άρθρο 98 παρ. 8 του π.δ. 26/2012).

Η διαλογή των ψήφων επιτρέπεται να διακοπεί μόνο για τον λόγο που προβλέπεται στο άρθρο 92 του π.δ. 26/2012 και κατ' εφαρμογή των εκεί οριζομένων.

Μετά το τέλος της διαλογής των ψηφοδελτίων, κλείνεται ο πίνακας στο βιβλίο διαλογής με πράξη που συντάσσεται πάνω σε αυτόν και υπογράφεται από τον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής, τα λοιπά μέλη αυτής και τους παρόντες αντιπροσώπους των συνδυασμών. Στην πράξη, που συντάσσεται στο τέλος του πίνακα, αναφέρεται το άθροισμα των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός και στην πράξη που συντάσσεται στον πίνακα των υποψηφίων των συνδυασμών, αναγράφεται το άθροισμα των σταυρών προτίμησης που έλαβε κάθε υποψήφιος.

Στη συνέχεια συντάσσεται από την εφορευτική επιτροπή **άλλη πράξη**, η οποία καταχωρίζεται στο βιβλίο πράξεων της εφορευτικής επιτροπής και υπογράφεται από όλα τα ανωτέρω πρόσωπα. Στην πράξη αυτή αναφέρονται:

- η ημέρα και η ώρα του πέρατος της διαλογής
- ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων στο εκλογικό τμήμα εκλογέων

- ο συνολικός αριθμός των εκλογέων που ψήφισαν
- ο συνολικός αριθμός των φακέλων που βρέθηκαν στην κάλπη
- ο αριθμός των ψηφοδελτίων που αναγνωρίστηκαν ως έγκυρα
- ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων
- ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων
- το σύνολο των άκυρων και λευκών ψηφοδελτίων
- ο αριθμός των ψηφοδελτίων που προσβλήθηκαν ως άκυρα, αλλά κηρύχτηκαν έγκυρα
- ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που κηρύχτηκαν έγκυρα κατά την προηγούμενη περίπτωση) τα οποία έλαβε κάθε συνδυασμός και κάθε υποψήφιος.

Η πράξη αυτή διαβάζεται δημόσια και αντίγραφό της αποστέλλεται αμέσως στον Αντιπεριφερειάρχη και στο Δήμαρχο, στην περιφέρεια των οποίων υπάγεται το εκλογικό τμήμα (άρθρο 93 παρ.2 του π.δ. 26/2012).

Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής υποχρεούνται να υποβάλουν στον οικείο έφορο έγγραφη αναφορά για κάθε αξιοσημείωτο γεγονός που έλαβε χώρα κατά την διενέργεια της εκλογής (άρθρο 66 παρ.3 εδάφια β΄ και γ΄ του π.δ. 26/2012).

Τέλος, μετά από τις ανωτέρω ενέργειες, όλο το εκλογικό υλικό τοποθετείται στον ειδικό εκλογικό σάκο, όπως ειδικότερα περιγράφεται στο άρθρο 94 παρ.1 του π.δ. 26/2012, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4954/2022.

17.4 Εγκυρότητα – Ακυρότητα ψηφοδελτίων

Από το πνεύμα των συνταγματικών διατάξεων, της εκλογικής νομοθεσίας, αλλά και από τις αποφάσεις του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, συνάγεται ότι κατά την κρίση των ενστάσεων κατά του κύρους των ψηφοδελτίων, επιβάλλεται η αποφυγή κάθε υπερβολής.

Συγκεκριμένα οι διατάξεις που προβλέπουν ακυρότητα των ψηφοδελτίων κατά την ψηφοφορία, θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες, όπου σαφώς προκύπτουν ελαττώματα που βάσιμα μπορεί να θεωρηθούν ότι οδηγούν στην παραβίαση του απορρήτου της ψηφοφορίας.

Τα άρθρα 72 έως 76 του π.δ. 26/2012 αναφέρονται στην εγκυρότητα και ακυρότητα των ψηφοδελτίων και αποδίδουν το πνεύμα του νομοθέτη ως προς την αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών, για τα οποία η τελική κρίση έχει ανατεθεί στη Δικαιοσύνη.

Επιπλέον, κρίνεται χρήσιμο να διευκρινιστεί ότι, δεν αποτελούν κατά κανόνα λόγο ακύρωσης από τις εφορευτικές επιτροπές, ήσσονος σημασίας διαφορές των ψηφοδελτίων, οι οποίες ενδέχεται να οφείλονται σε:

- συνήθεις τυπογραφικές αβλεψίες,

- ασήμαντες αποκλίσεις από τις οριζόμενες διαστάσεις (στις οποίες η σχετική απόφαση αναφέρεται με τη λέξη "περίπου"), αναπόφευκτες άλλωστε κατά την κοπή των φύλλων του χαρτιού,
- απλές παραλλαγές της απόχρωσης ή της ποιότητας του χαρτιού,
- ατέλειες στην κοπή των πλευρών,
- στίγματα ή ξέσματα, που επέφερε η εκτύπωση του μεγάλου όγκου των ψηφοδελτίων.

17.5 Μετάδοση και διαβίβαση αποτελεσμάτων

17.5.1. Εκλογικά τμήματα ψηφοφορίας με αυτοπρόσωπη παρουσία

Για τη μετάδοση των αποτελεσμάτων από τα εκλογικά τμήματα ψηφοφορίας με αυτοπρόσωπη παρουσία, η οποία γίνεται απ' ευθείας στο Υπουργείο Εσωτερικών, όπως προβλέπεται από το άρθρο 94Α του π.δ. 26/2012, αμέσως μετά το πέρας της διαλογής των ψήφων υπέρ συνδυασμών, ο δικαστικός αντιπρόσωπος μεταδίδει στο Υπουργείο Εσωτερικών το αποτέλεσμα, κάνοντας χρήση της συσκευής ασφαλούς μετάδοσης (SRT). Εάν διαπιστωθεί κατά την καταχώριση στη συσκευή ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων (SRT) οποιοδήποτε σφάλμα, θα πρέπει να διορθωθεί το τριπλότυπο έντυπο μετάδοσης.

Ειδικότερα μεταδίδει:

α) τον ολικό αριθμό των εκλογέων που είναι εγγεγραμμένοι στο εκλογικό τμήμα.

β) τον ολικό αριθμό των εκλογέων που ψήφισαν.

γ) τον αριθμό των ψηφοδελτίων που αναγνωρίστηκαν ως έγκυρα.

δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων.

ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων.

στ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός.

Στη συνέχεια, ο δικαστικός αντιπρόσωπος παραδίδει το έντυπο του αποτελέσματος εκλογής υπέρ συνδυασμών σε πιστοποιημένο αγγελιοφόρο του Δήμου. Το έντυπο ψηφιοποιείται στο πλησιέστερο δημοτικό κατάστημα και αποστέλλεται μέσω του Υποσυστήματος Μετάδοσης Εκλογικών Αποτελεσμάτων του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων ΙΡΙΔΑ 2.0, στην έδρα της Εκλογικής Περιφέρειας. Έπειτα, στην έδρα της Εκλογικής Περιφέρειας, το αποτέλεσμα της εκλογής υπέρ συνδυασμών καταχωρίζεται στο ανωτέρω σύστημα και προωθείται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Ακολουθεί η διαλογή των ψήφων υπέρ υποψηφίων (σταυρών προτίμησης) και μετά την ολοκλήρωσή της, ο δικαστικός αντιπρόσωπος μεταδίδει, χωρίς καμία καθυστέρηση, το αποτέλεσμα στο Υπουργείο Εσωτερικών με χρήση της συσκευής ασφαλούς μετάδοσης (SRT), σύμφωνα με τις εσώκλειστες οδηγίες.

17.5.2. Εκλογικά τμήματα διαλογής επιστολικής ψήφου

Με τον ίδιο τρόπο πραγματοποιείται η μετάδοση των αποτελεσμάτων των εκλογικών τμημάτων

διαλογής επιστολικής ψήφου, από τον Πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής Διαλογής Επιστολικής Ψήφου.

Εφιστάται ωστόσο η προσοχή, στη διαδικασία παράδοσης του εντύπου του αποτελέσματος εκλογής υπέρ συνδυασμών, η οποία διαφοροποιείται. Το προαναφερθέν έντυπο παραδίδεται δηλαδή από τον Πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής Διαλογής Επιστολικής Ψήφου σε πιστοποιημένο αγγελιοφόρο του Υπουργείου Εσωτερικών. Με την άφιξή του στο Υπουργείο Εσωτερικών, το έντυπο ψηφιοποιείται και καταχωρίζεται στο Υποσύστημα Μετάδοσης Εκλογικών Αποτελεσμάτων του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων ΙΡΙΔΑ 2.0.

Ακολουθεί η διαλογή των ψήφων υπέρ υποψηφίων (σταυρών προτίμησης) και μετά την ολοκλήρωσή της, ο Πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής Διαλογής Επιστολικής Ψήφου μεταδίδει, χωρίς καμία καθυστέρηση, το αποτέλεσμα στο Υπουργείο Εσωτερικών με χρήση της συσκευής ασφαλούς μετάδοσης (SRT), σύμφωνα με τις εσώκλειστες οδηγίες.

18. Παράδοση σάκων στον Πρόεδρο του αρμόδιου Πρωτοδικείου (Άρθρα 5 παρ. 3 του ν. 4255/2014 και 94 του π.δ. 26/2012, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4954/2022)

Μετά την τοποθέτηση και του εκλογικού υλικού της ψηφοφορίας, ο εκλογικός σάκος σφραγίζεται από την εφορευτική επιτροπή. Ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής υποχρεούται να παραδώσει **αυτοπροσώπως** το σφραγισμένο εκλογικό σάκο στον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει το εκλογικό τμήμα, ενώ για τις εκλογικές περιφέρειες:

- Α΄ και Β΄ Αθηνών καθώς και του νομού Αττικής, αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο Αθηνών.
- Α΄ και Β΄ Πειραιώς, αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο Πειραιώς
- Α΄ και Β΄ Θεσσαλονίκης, αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης και
- της Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου, αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο που εδρεύει στη Νεάπολη του νομού αυτού.

Στον εκλογικό σάκο έχουν το δικαίωμα να βάλουν τη σφραγίδα τους και οι αντιπρόσωποι των κομμάτων/συνασπισμών κομμάτων.

Εφιστάται η προσοχή στο εξής: Ο δικαστικός αντιπρόσωπος παραδίδει στον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου και τη συσκευή ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων (SRT) (συσκευασμένη στο κουτί της), έξω από τον εκλογικό σάκο και διακριτά από αυτόν.

Σε περίπτωση που η μετάβαση στην έδρα του Πρωτοδικείου είναι δυσχερής ή δαπανηρή, ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής οφείλει να παραδώσει τον παραπάνω εκλογικό σάκο και τ

η συσκευή ασφαλούς μετάδοσης αποτελεσμάτων (SRT) στον Πρόεδρο του πλησιέστερου Πρωτοδικείου, ο οποίος οφείλει να τον αποστείλει αμέσως με το ασφαλέστερο μέσο στον Πρόεδρο του αρμόδιου Πρωτοδικείου (άρθρο 94 παρ.1 του π.δ. 26/2012).

Η εφορευτική επιτροπή, πριν από την αποχώρησή της από το εκλογικό κατάστημα, παραδίδει στο Δήμαρχο την κάλπη, αφού προηγουμένως τοποθετήσει μέσα σε αυτήν, τα πλεονάζοντα εκλογικά είδη.

Η ευθύνη για την ασφαλή φύλαξη των ανωτέρω ειδών ανήκει εφεξής στον Δήμαρχο (άρθρο 93 παρ.3 του π.δ. 26/2012).

19. Καθήκοντα των εφόρων των αντιπροσώπων δικαστικής αρχής την επομένη των εκλογών

Οι έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής υποχρεούνται απαραιτήτως να γνωστοποιήσουν εγγράφως στο Υπουργείο Εσωτερικών την επομένη των εκλογών:

α) Τα ονοματεπώνυμα, τις ιδιότητες και τις διευθύνσεις των δικαστικών αντιπροσώπων, τακτικών και αναπληρωματικών, που δεν παρουσιάστηκαν στα εκλογικά τμήματα στα οποία διορίσθηκαν.

β) Τα ονοματεπώνυμα, τις ιδιότητες, τις ημέρες και ώρες που παρουσιάστηκαν και τους λόγους μη χρησιμοποίησης των αναπληρωτών δικαστικών αντιπροσώπων που δεν χρησιμοποιήθηκαν.

Η παρούσα εγκύκλιος θα αποσταλεί στους δήμους και στις εφορευτικές επιτροπές όλων των εκλογικών τμημάτων της χώρας, με φροντίδα των Αντιπεριφερειαρχών.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ **Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ**

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ **ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

1. Προεδρία της Δημοκρατίας
   Γραφείο Διοικητικών Υποθέσεων
2. Γενική Γραμματεία Πρωθυπουργού
3. Βουλή των Ελλήνων
   Δ/νση Διοικητικού
4. Όλα τα Υπουργεία
   Διευθύνσεις Διοικητικού

5. Γενικά Επιτελεία Εθνικής Άμυνας, Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας Δ/νσεις Προσωπικού
6. Αρχηγεία Ελληνικής Αστυνομίας, Λιμενικού Σώματος και Πυροσβεστικού Σώματος Δ/νσεις Διοικητικού
7. Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο
8. Συμβούλιο της Επικρατείας
9. Άρειος Πάγος
10. Εισαγγελία Αρείου Πάγου
11. Ελεγκτικό Συνέδριο
12. Εφετεία και Εισαγγελίες Εφετών (μέσω οικείων Αντιπεριφερειαρχών)
13. Πρωτοδικεία Κράτους και Εισαγγελίες Πρωτοδικών (μέσω οικείων Αντιπεριφερειαρχών)
14. Γενικό Έφορο του άρθρου 18 ν.5083/2024
    Εκθεσιακό Κέντρο Περιστερίου
    Δωδεκανήσου 75 και
    Αγ. Βασιλείου
    Τ.Κ. 121 35 Περιστέρι
15. Γραμματείς Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
16. Περιφερειάρχες
17. Αντιπεριφερειάρχες
18. Περιφέρεια Αττικής
19. Περιφερειακές Ενότητες
20. Δικηγορικοί Σύλλογοι (μέσω οικείων Αντιπεριφερειαρχών)
21. Έφοροι δικαστικών αντιπροσώπων (μέσω οικείων Αντιπεριφερειαρχών)
22. Εφορευτικές Επιτροπές εκλογικών τμημάτων (μέσω οικείων Αντιπεριφερειαρχών)

23. Δήμοι (μέσω οικείων Αντιπεριφερειαρχών)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
4. Προϊσταμένη Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
5. Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
6. Διεύθυνση Εκλογών
7. Γραφείο Τύπου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Πίνακας περιεχομένων της νομοθεσίας για την εκλογή Βουλευτών και κείμενο του Π.Δ. 26/2012 όπως έχει διαμορφωθεί μετά τις τροποποιήσεις του Ν. 5102/2024

2. Άρθρα 51 – 58 και 100 του Συντάγματος

3. Άρθρα 6,7,8,24 – 34, 39 – 41 και 58 του Ν. 345/1976 «Περί κυρώσεως του Κώδικος περί του κατά το άρθρον 100 του Συντάγματος Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου»

4. Ν. 4255/2014 όπως έχει διαμορφωθεί μετά τις τροποποιήσεις του Ν. 5102/2024

5. Ν. 5083/2024 όπως έχει διαμορφωθεί μετά τις τροποποιήσεις του Ν. 5102/2024

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 26/2012 (Α' 57)

Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας
για την εκλογή βουλευτών

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ – ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΔΡΕΣ
ΕΚΛΟΓΕΙΣ - ΕΚΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ - ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ
ΤΜΗΜΑ Α΄
ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΔΡΕΣ

Άρθρο **1** Εκλογικές Περιφέρειες
Άρθρο **2** Αριθμός βουλευτών - βουλευτικές έδρες
Άρθρο **3** Ψηφοδέλτιο Επικράτειας

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΕΚΛΟΓΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
Δικαίωμα του εκλέγειν

Άρθρο **4** Απόκτηση του δικαιώματος
Άρθρο **5** Στέρηση του δικαιώματος
Άρθρο **6** Άσκηση του δικαιώματος

ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΕΚΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
Γενικές διατάξεις που αφορούν τους εκλογικούς καταλόγους

Άρθρο **7** Διακρίσεις εκλογικών καταλόγων κατά δήμους και εκλογικά διαμερίσματα

Άρθρο **8** Γενικοί όροι εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους - Παραλειφθέντες εκλογείς
Άρθρο **9** Υπηρεσία εκλογικών καταλόγων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
Εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους
Άρθρο **10** Εγγραφή νέων εκλογέων
Άρθρο **11** Ειδικός Εκλογικός Αριθμός

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
Μεταβολές στους εκλογικούς καταλόγους
Άρθρο **12** Διαδικασία μεταβολών - Μεταβολή διεύθυνσης κατοικίας εκλογέων
Άρθρο **13** Διαγραφή λόγω στέρησης του δικαιώματος του εκλέγειν

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
Διόρθωση εγγραφών
Άρθρο **14** Αιτήσεις για διόρθωση στοιχείων εγγραφής .....
Άρθρο **15** Μεταβολές πριν την προκήρυξη των εκλογών .....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
Γραφεία Εκλογών
Άρθρο **16** Καθήκοντα γραφείων εκλογών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
Ενστάσεις
Άρθρο **17** Υποβολή ενστάσεων
Άρθρο **18** Εκδίκαση ενστάσεων
Άρθρο **19** Ενσωμάτωση μεταβολών
Άρθρο **20** Οριστικοποίηση εκλογικών καταλόγων
Άρθρο **21** Έλεγχος στοιχείων εγγραφής
Άρθρο **22** Εκτύπωση και αποστολή εκλογικών καταλόγων
Άρθρο **23** Διάθεση αντιτύπων εκλογικών καταλόγων και δημοσιευμάτων εκλογικού περιεχομένου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
Τελικές διατάξεις για τους εκλογικούς καταλόγους
Άρθρο **24** Αντιπρόσωποι κομμάτων
Άρθρο **25** Αντιμετώπιση επειγουσών αναγκών εκτύπωσης κ.λπ. εκλογικών καταλόγων
Άρθρο **26** Κατάλογοι βάσει των οποίων ενεργούνται οι εκλογές .....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
Ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι στρατιωτικών κ.λπ.
Άρθρο **27** Περιεχόμενο και κατάρτιση ειδικών εκλογικών καταλόγων
Άρθρο **28** Αποστολή των ειδικών εκλογικών καταλόγων στον οικείο Αντιπεριφερειάρχη

ΤΜΗΜΑ Δ΄
ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
Δικαίωμα του εκλέγεσθαι
Άρθρο **29** Κτήση του δικαιώματος
Άρθρο **30** Παραίτηση από θέσεις που αποτελούν κώλυμα εκλογιμότητας

ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ - ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΚΛΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α΄
ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΕΚΛΟΓΩΝ
Άρθρο **31** Προεδρικά Διατάγματα προκήρυξης εκλογών και κατανομής Βουλευτικών εδρών

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΚΛΟΓΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
Υποψήφιοι
Άρθρο **32** Πρόταση υποψηφίων
Άρθρο **33** Ανακήρυξη υποψηφίων
Άρθρο **34** Συνδυασμοί – Αριθμός υποψηφίων βουλευτών - Ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο
Άρθρο **35** Ανακήρυξη συνδυασμών
Άρθρο **36** Αναπλήρωση υποψηφίων που πέθαναν
Άρθρο **37** Όνομα και έμβλημα των κομμάτων
Άρθρο **38** Διαφωνία για τη χρήση ονόματος ή εμβλήματος κομμάτων
Άρθρο **39** Κοινοποίηση ονομάτων ανακηρυχθέντων υποψηφίων
Άρθρο **40** Αντιπρόσωπος και πληρεξούσιος υποψηφίων
Άρθρο **41** Κωλύματα διορισμού αντιπροσώπων και πληρεξουσίων υποψηφίων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
Προεκλογική περίοδος
Άρθρο **42** Έναρξη προεκλογικής περιόδου
Άρθρο **43** Διακομματική επιτροπή Εκλογών
Άρθρο **44** Χώροι υπαίθριας προβολής πολιτικών μηνυμάτων
Άρθρο **45** Προβολή προεκλογικών μηνυμάτων των κομμάτων από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα
Άρθρο **46** Απαγορεύσεις για τα κόμματα κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου
Άρθρο **47** Απαγορεύσεις για τους υποψήφιους βουλευτές κατά την προεκλογική περίοδο
Άρθρο **48** Θέματα δημόσιας τάξης - απαγόρευση προεκλογικών δραστηριοτήτων
Άρθρο **49** Δημοσκοπήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
Χρόνος και τόπος ψηφοφορίας
Άρθρο **50** Ημέρα ψηφοφορίας
Άρθρο **51** Εκλογικά τμήματα
Άρθρο **52** Καταστήματα ψηφοφορίας
Άρθρο **53** Εκλογείς στρατιωτικοί κ.λπ.
Άρθρο **54** Ψηφοφορία ανδρών φρουράς
Άρθρο **55** Προσδιορισμός εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψηφοφορίας
Άρθρο **56** Δημοσίευση προγράμματος ψηφοφορίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
Προπαρασκευή της ψηφοφορίας
Άρθρο **57** Προετοιμασία του καταστήματος ψηφοφορίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
Εφορευτικές Επιτροπές
Άρθρο **58** Διορισμός εφορευτικών επιτροπών
Άρθρο **59** Κωλύματα διορισμού μελών εφορευτικών επιτροπών
Άρθρο **60** Αναπλήρωση μελών εφορευτικών επιτροπών
Άρθρο **61** Καθήκοντα εφορευτικών επιτροπών
Άρθρο **62** Ψηφοφορία μελών εφορευτικών επιτροπών
Άρθρο **63** Γραμματέας εφορευτικής επιτροπής
Άρθρο **64** Διερμηνείς τουρκικής γλώσσας
Άρθρο **65** Σφραγίδα εφορευτικών επιτροπών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και έφοροι
Άρθρο **66** Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και καθήκοντά τους
Άρθρο **67** Έφοροι των αντιπροσώπων δικαστικής αρχής .....
Άρθρο **68** Διορισμός των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους
Άρθρο **69** Ψηφοφορία αντιπροσώπων δικαστικής αρχής, εφόρων αυτών και κρατουμένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
Ψηφοδέλτια - Γενικές διατάξεις
Άρθρο **70** Μορφή ψηφοδελτίων
Άρθρο **71** Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων
Άρθρο **72** Περιεχόμενο ψηφοδελτίων - Σταυροί προτίμησης – Πρόωρες εκλογές
Άρθρο **73** Αλλοιώσεις του περιεχομένου των ψηφοδελτίων
Άρθρο **74** Λευκά ψηφοδέλτια
Άρθρο **75** Εκλογικοί φάκελοι
Άρθρο **76** Ακυρότητα ψηφοδελτίων
Άρθρο **77** Άλλες διατάξεις για ψηφοδέλτια

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
Ψηφοφορία
Άρθρο **78** Παραλαβή καταστήματος και εκλογικών ειδών από την εφορευτική επιτροπή
Άρθρο **79** Σφράγιση της κάλπης
Άρθρο **80** Πρακτικό Παραλαβής
Άρθρο **81** Έναρξη ψηφοφορίας
Άρθρο **82** Προσέλευση ψηφοφόρων και αναγνώριση της

ταυτότητας αυτών
Άρθρο **83** Τρόπος ψηφοφορίας
Άρθρο **84** Πρωτόκολλο ψηφοφορίας
Άρθρο **85** Ενστάσεις κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας
Άρθρο **86** Φύλαξη εκλογικών καταστημάτων - Τήρηση της τάξης κατά την ψηφοφορία
Άρθρο **87** Απαγορεύσεις
Άρθρο **88** Παρουσία υποψηφίων και αντιπροσώπων τους

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄
Διαλογή των ψήφων
Άρθρο **89** Αποπεράτωση της ψηφοφορίας
Άρθρο **90** Άνοιγμα κάλπης - Αρίθμηση φακέλων
Άρθρο **91** Διαλογή ψήφων
Άρθρο **92** Διακοπή της διαλογής
Άρθρο **93** Πέρας διαλογής
Άρθρο **94** Διαβίβαση αποτελεσμάτων στο Πρωτοδικείο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄
Τρόπος άσκησης του εκλογικού δικαιώματος των ετεροδημοτών
Άρθρο **95** Εγγραφή και περιεχόμενο των ειδικών εκλογικών καταλόγων
Άρθρο **96** Εκλογικά τμήματα - Εφορευτική Επιτροπή - Διεξαγωγή ψηφοφορίας και έκδοση αποτελεσμάτων για τα αμιγή εκλογικά τμήματα
Άρθρο **97** Μεικτά εκλογικά τμήματα ετεροδημοτών - Ειδικές Εφετειακές Εφορευτικές Επιτροπές - Διεξαγωγή ψηφοφορίας και έκδοση αποτελεσμάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄
Άρθρο **98** Συγκέντρωση αποτελεσμάτων - Λευκά Ψηφοδέλτια
Άρθρο **99** Συμμετοχή στην κατανομή εδρών – Καθορισμός των εδρών κάθε εκλογικού σχηματισμού στην επικράτεια
Άρθρο **100** Κατανομή εδρών επικρατείας - Κατανομή των 238 εδρών στις εκλογικές περιφέρειες
Άρθρο **101** Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή - Αρμοδιότητες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄
Επανάληψη ψηφοφορίας
Άρθρο **102** Ματαίωση της ψηφοφορίας - Ακύρωση εκλογής.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄
Ανακήρυξη βουλευτών - τρόπος ανακήρυξης
Άρθρο **103** Ανακήρυξη βουλευτών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ΄
Αναπληρωματική εκλογή
Άρθρο **104** Περιπτώσεις αναπληρωματικής εκλογής και ενέργειάς της

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ
Άρθρο **105** Μη ενέργεια προσωπικής κράτησης
Άρθρο **106** Ανάκληση και απαγόρευση κανονικών αδειών δημοσίων υπαλλήλων, στρατιωτικών κ.λπ.
Άρθρο **107** Ενέργειες, Επιδόσεις, Ατέλειες
Άρθρο **108** Αποζημιώσεις των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής κ.λπ

ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
Πειθαρχικές διατάξεις
Άρθρο **109** Πειθαρχικές διατάξεις
Άρθρο **110** Είσπραξη προστίμων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
Γενικές Ποινικές διατάξεις
Άρθρο **111** Γενικές Ποινικές διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
Ειδικές Ποινικές διατάξεις
Άρθρο **112** Βία κατ' εκλογέων και εξαπάτηση αυτών
Άρθρο **113** Παραβίαση της μυστικότητας της ψηφοφορίας και νόθευση εκλογής
Άρθρο **114** Δωροδοκία ή δωροληψία κατά την εκλογή.....
Άρθρο **115** Διατάραξη της εκλογής
Άρθρο **116** Καταστροφή κάλπης κ.λπ.
Άρθρο **117** Ειδικά εκλογικά αδικήματα εκλογέων
Άρθρο **118** Ειδικά εκλογικά αδικήματα δημόσιων οργάνων .....
Άρθρο **119** Λοιπά εκλογικά αδικήματα
Άρθρο **120** Επέκταση ποινικών και πειθαρχικών διατάξεων.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
Δικονομικές διατάξεις
Άρθρο **121** Κλήση κατηγορουμένου στο ακροατήριο
Άρθρο **122** Αρμόδιο Δικαστήριο
Άρθρο **123** Επ' αυτοφώρω καταλαμβανόμενες παραβάσεις
Άρθρο **124** Ένδικα μέσα

ΤΜΗΜΑ Δ΄
ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ
Άρθρο **125** Νομιμοποίηση για άσκηση ένστασης
Άρθρο **126** Λόγοι ένστασης
Άρθρο **127** Εκπλήρωση καθηκόντων βουλευτών, που προσβλήθηκε η ανακήρυξή τους

ΤΜΗΜΑ Ε΄
ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο **128** Υπολογισμός προθεσμιών
Άρθρο **129** Διατάξεις που διατηρούνται σε ισχύ
Άρθρο **130** Προμήθειες εκλογικών ειδών
Άρθρο **131** Ειδικές αποζημιώσεις
Άρθρο **132** Αρμοδιότητες Περιφερειάρχη Αττικής για την προπαρασκευή και διενέργεια εκλογών
Άρθρο **133** Εξουσιοδοτική διάταξη
Άρθρο **134** Πρόσληψη έκτακτου προσωπικού
Άρθρο **135** Ταχυδρομικά και τηλεφωνικά τέλη υποψηφίων βουλευτών

Κωδικοποίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

Τις διατάξεις του άρθρου 7 παράγραφος 4 του ν.2623/1998, «Ανασύνταξη των εκλογικών καταλόγων, οργάνωση και άσκηση του εκλογικού δικαιώματος των ετεροδημοτών, εκσυγχρονισμός της εκλογικής διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 139 Α΄), μετά την πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνο

Οι ισχύουσες διατάξεις:

1. Του π.δ. 96/2007 «Κωδικοποίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών» (ΦΕΚ 116 Α΄).

2. Του άρθρου 21 παρ. 2 και 3 του ν. 3226/2004 «Παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 24 Α΄).

3. Του ν. 3636/2008 «Τροποποίηση του ν.3231/2004 «εκλογή βουλευτών» (ΦΕΚ 11 Α΄).

4. Του άρθρου 7 παρ. 1,2 και 5 του ν. 3603/2007 «Ρύθμιση θεμάτων δημοσκοπήσεων» (ΦΕΚ 188 Α΄) σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 13 του ν.3783/2009 «Ταυτοποίηση των κατόχων και χρηστών εξοπλισμού και υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 136 Α΄).

5. Του άρθρου 29 του ν. 3731/2008 «Αναδιοργάνωση της δημοτικής αστυνομίας και ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών» (ΦΕΚ 263 Α΄).

6. Του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87 Α΄).

7. Των άρθρων 22 και 23 του ν. 4023/2011 «Διεύρυνση της άμεσης και συμμετοχικής δημοκρατίας με τη διενέργεια δημοψηφίσματος» (ΦΕΚ 220 Α΄) κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο με τον τίτλο «Νομοθεσία για την Εκλογή Βουλευτών» ως εξής:

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ[1]

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΔΡΕΣ

ΕΚΛΟΓΕΙΣ - ΕΚΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ

ΤΜΗΜΑ Α΄

ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΔΡΕΣ

Άρθρο 1

(Όπως τροποποίηθηκε με το άρθρο 255 παρ. 1 ν. 4555/2018)

Εκλογικές Περιφέρειες

1. Περιφέρεια για την εκλογή βουλευτών ορίζεται ο νομός.

2. Κατ' εξαίρεση διαιρούνται:

α) Ο Νομός Αττικής σε οκτώ (8) εκλογικές περιφέρειες,δηλαδή στις:

αα) Α΄ Εκλογική Περιφέρεια Αθηνών, που αποτελείται από το Δήμο Αθηναίων,

ββ) Β1΄ Εκλογική Περιφέρεια Βόρειου Τομέα Αθηνών,που αποτελείται από τους Δήμους Αγ. Παρασκευής, Αμαρουσίου, Βριλησσίων, Γαλατσίου, Ηρακλείου, Κηφισιάς, Λυκόβρυσης - Πεύκης, Μεταμόρφωσης, Ν. Ιωνίας, Παπάγου-Χολαργού, Πεντέλης, Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνας,Φιλοθέης - Ψυχικού και Χαλανδρίου,

γγ) Β2΄ Εκλογική Περιφέρεια Δυτικού Τομέα Αθηνών,που αποτελείται από τους Δήμους Αγ. Βαρβάρας, Αγ. Αναργύρων - Καματερού, Αιγάλεω, Ιλίου, Περιστερίου, Πετρούπολης και Χαϊδαρίου,

δδ) Β3΄ Εκλογική Περιφέρεια Νότιου Τομέα Αθηνών,που αποτελείται από τους Δήμους Αγ. Δημητρίου, Αλίμου, Βύρωνα, Γλυφάδας, Δάφνης – Υμηττού, Ελληνικού - Αργυρούπολης, Ζωγράφου, Ηλιούπολης, Καισαριανής,Καλλιθέας, Μοσχάτου-Ταύρου, Ν. Σμύρνης και Π. Φαλήρου,

εε) Α΄ Εκλογική Περιφέρεια Πειραιώς, που αποτελείται από τους Δήμους Αίγινας, Αγκιστρίου, Κυθήρων, Πειραιώς, Πόρου, Σπετσών, Τροιζηνίας – Μεθάνων και Ύδρας,

στστ) Β΄ Εκλογική Περιφέρεια Πειραιώς, που αποτελείται από τους Δήμους Κερατσινίου-Δραπετσώνας,Κορυδαλλού, Νίκαιας - Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Περάματος και Σαλαμίνας,

ζζ) Α΄ Εκλογική Περιφέρεια Ανατολικής Αττικής, που αποτελείται από τους Δήμους Αχαρνών, Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Διονύσου, Κρωπίας, Λαυρεωτικής, Μαραθώνα, Μαρκοπούλου-Μεσογαίας, Παιανίας, Παλλήνης,Ραφήνας-Πικερμίου, Σαρωνικού, Σπάτων-Αρτέμιδος και Ωρωπού,

ηη) Β΄ Εκλογική Περιφέρεια Δυτικής Αττικής, που αποτελείται από τους Δήμους Ασπροπύργου, Ελευσίνας, Μάνδρας - Ειδυλλίας, Μεγαρέων και Φυλής.

β) Ο Νομός Θεσσαλονίκης σε δύο (2) εκλογικές περιφέρειες, δηλαδή στις:

αα) Α΄ Εκλογική Περιφέρεια Θεσσαλονίκης, που αποτελείται από τους Δήμους Αμπελοκήπων - Μενεμένης,Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Κορδελιού- Ευόσμου, Νεάπολης - Συκεών και Παύλου Μελά,

ββ) Β΄ Εκλογική Περιφέρεια Θεσσαλονίκης, που αποτελείται από τους Δήμους Βόλβης, Δέλτα, Θέρμης, Θερμαϊκού, Λαγκαδά, Πυλαίας-Χορτιάτη, Χαλκηδόνος και Ωραιοκάστρου.

3. Οι εκλογικές περιφέρειες νοούνται με τα διοικητικά όριά τους που ισχύουν την 1η Ιανουαρίου 1985.

Άρθρο 2

(Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 36 ν. 4648/2019)

Αριθμός βουλευτών - βουλευτικές έδρες

1. Ο αριθμός των βουλευτών για όλη την Επικράτεια ορίζεται σε τριακόσιους (300). Από αυτούς οι διακόσιοι ογδόντα πέντε (285) εκλέγονται στις εκλογικές περιφέρειες στις οποίες οι αντίστοιχες βουλευτικές έδρες κατανέμονται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 2 έως και 5 του άρθρου αυτού. Οι υπόλοιποι δεκαπέντε (15) εκλέγονται ενιαίως σε ολόκληρη την Επικράτεια, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο επόμενο άρθρο.

2. Ο αριθμός των βουλευτικών εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας ορίζεται κάθε φορά με βάση τον νόμιμο πληθυσμό της, όπως αυτός προκύπτει από την τελευταία απογραφή, της οποίας τα επίσημα αποτελέσματα δημοσιεύτηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται αμέσως μετά τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των επίσημων αποτελεσμάτων της απογραφής του νόμιμου πληθυσμού της Χώρας, ορίζεται ο αριθμός των βουλευτικών εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας. Το διάταγμα αυτό ισχύει ως τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της επόμενης αντίστοιχης απογραφής.

3. Μέτρο για τον υπολογισμό του αριθμού των βουλευτικών εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας είναι το πηλίκο της διαίρεσης του συνολικού αριθμού των δημοτών της Επικράτειας, που καθορίζεται στους πίνακες που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο , δια του συνολικού αριθμού των βουλευτικών εδρών, που ορίζεται στην παράγραφο 1, οι οποίες κατανέμονται στις εκλογικές περιφέρειες.

---

[1] ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ - Άρθρο 12 ν. 4954/2022 (Α' 136)-Προσδιορισμός του αρμόδιου για τις εκλογικές διαδικασίες τμήματος του Αρείου Πάγου και νομοτεχνική διόρθωση

1. Όπου στο π.δ. 26/2012 (Α΄ 57) αναφέρονται οι λέξεις «Άρειος Πάγος» ή «Α΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου» στο εξής νοείται το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου.

2. Όπου στο π.δ. 26/2012 αναφέρεται η παρ. 3 του άρθρου 31 νοείται στο εξής η παρ. 4 του άρθρου 31.

4. Το πηλίκο της διαίρεσης του αριθμού των δημοτών, που αναφέρονται στην παράγραφο 2, του άρθρου αυτού, διά του εκλογικού μέτρου, που αναφέρεται στην παράγραφο 3του ίδιου άρθρου, αποτελεί τον αριθμό των βουλευτικών εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας.

5. Οι έδρες που απομένουν αδιάθετες, προστίθενται ανά μία ώσπου να συμπληρωθεί ο συνολικός αριθμός των διακοσίων ογδόντα πέντε (285) εδρών, που καθορίζεται στην παράγραφο 1, στις εκλογικές περιφέρειες, που παρουσιάζουν κατά σειρά, το μεγαλύτερο υπόλοιπο. Σε περίπτωση ίσου αριθμού υπολοίπου προτάσσεται η εκλογική περιφέρεια που έχει τον μεγαλύτερο συνολικό νόμιμο πληθυσμό.

6. Αν από την κατανομή των εδρών ανά εκλογική περιφέρεια σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του παρόντος άρθρου, δεν έχει κατανεμηθεί έδρα σε εκλογική περιφέρεια, τότε κατανέμεται μια έδρα σε αυτή και η πλεονάζουσα έδρα αφαιρείται από την εκλογική περιφέρεια που της έχει κατανεμηθεί έδρα κατά τη διαδικασία της παραγράφου 5 και έχει το μικρότερο υπόλοιπο. Σε περίπτωση ίσου αριθμού υπολοίπου η έδρα αφαιρείται από την εκλογική περιφέρεια που έχει τον μικρότερο συνολικό νόμιμο πληθυσμό.

Άρθρο 3

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 32 παρ. 2 ν. 4648/2019)

Ψηφοδέλτιο Επικράτειας

1. [ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ]
2. [ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ]
3. [ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ]

4.Τα έγκυρα ψηφοδέλτια που έλαβε κάθε κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων σ' ολόκληρη την επικράτεια, θεωρούνται ως ψήφοι που δόθηκαν και για το «ψηφοδέλτιο υποψηφίων επικράτειας» του αντίστοιχου κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων. Ο αριθμός αυτών αναγράφεται σ' όλους τους πίνακες διαλογής και στις πράξεις των εφορευτικών επιτροπών και των πρωτοδικείων που προβλέπονται από τη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών.

5. [ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ]

6. Οι υποψήφιοι βουλευτές που δεν εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, ανακηρύσσονται ως αναπληρωματικοί των βουλευτών του «ψηφοδελτίου υποψηφίων επικρατείας» κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, που εκλέχτηκαν και ανακηρύχτηκαν. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών οι κενούμενες έδρες συμπληρώνονται από τους αναπληρωματικούς βουλευτές του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων στα οποία ανήκουν οι κενούμενες έδρες, που ανακηρύχτηκαν στις εκλογικές περιφέρειες του άρθρου 1του παρόντος και στις οποίες το κόμμα ή ο συνασπισμός κομμάτων συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων.

ΤΜΗΜΑ Β΄

ΕΚΛΟΓΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Δικαίωμα του εκλέγειν

Άρθρο 4

(Όπως τροποποίηθηκε με το άρθρο 1 ν. 4406/2016)

Απόκτηση του δικαιώματος

1. Το δικαίωμα του εκλέγειν έχουν οι πολίτες Έλληνες και Ελληνίδες που συμπλήρωσαν το δέκατο έβδομο (17ο) έτος της ηλικίας τους.

2. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου η 1η Ιανουαρίου θεωρείται ως ημερομηνία γέννησης όλων όσοι γεννήθηκαν μέσα στο χρόνο.

Άρθρο 5

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 92 ν. 4804/2021)

Στέρηση του δικαιώματος

1. Στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν:

α) Όσοι βρίσκονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, σε πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση και για όσο χρόνο διαρκεί αυτή.

β) Όσοι καταδικάζονται αμετάκλητα:

βα) σε κάθειρξη για τα αδικήματα των κεφαλαίων 1-6 του Δεύτερου Βιβλίου του Ποινικού Κώδικα ή

ββ) σε οποιαδήποτε ποινή για εγκλήματα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα που επισείουν την ποινή της ισόβιας κάθειρξης ή

βγ) σε ισόβια κάθειρξη για κάθε άλλο αδίκημα.

Η αποστέρηση του δικαιώματος του εκλέγειν, σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση ισχύει για τη χρονική διάρκεια της επιβληθείσας ποινής. Το χρονικό διάστημα αποστέρησης του δικαιώματος του εκλέγειν υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας, κατά την οποία η καταδικαστική απόφαση καθίσταται αμετάκλητη. Η έκτιση ή μη της ποινής ή η παραγραφή αυτής δεν ασκεί επιρροή στον υπολογισμό του ανωτέρω χρονικού διαστήματος.

2. Οι αρμόδιες εισαγγελικές αρχές ενημερώνουν αμελλητί τη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών για τις αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις της περ. β' της παρ. 1, προκειμένου να διαγραφούν από τον εκλογικό κατάλογο όσοι στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν και για τον χρόνο της αποστέρησης αυτής

Άρθρο 6

Άσκηση του δικαιώματος

1. Το δικαίωμα του εκλέγειν έχουν σε κάθε εκλογική περιφέρεια μόνο όσοι είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων της εκλογικής περιφέρειας.

2. Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική.

ΤΜΗΜΑ Γ΄

ΕΚΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Γενικές διατάξεις που αφορούν τους εκλογικούς καταλόγους

Άρθρο 7

Διακρίσεις εκλογικών καταλόγων κατά δήμους και εκλογικά διαμερίσματα

1. Η εκλογή γίνεται σε κάθε δήμο μόνο με τους εκλογικούς καταλόγους που τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών και έχουν καταρτιστεί με βάση τα δημοτολόγια του οικείου δήμου.

2. Οι εκλογικοί κατάλογοι δήμων που προέρχονται από συνένωση, εξακολουθούν να καταρτίζονται ανά πρώην δήμο και κοινότητα.

3. Οι εκλογικοί κατάλογοι καταρτίζονται κατά δήμους ή κατά εκλογικά διαμερίσματα που περιλαμβάνονται στην περιφέρεια κάθε δήμου. Ο καθορισμός των εκλογικών διαμερισμάτων γίνεται με απόφαση του Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας του νομού μετά από πρόταση του δημάρχου σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Π.Δ. 8/2000.

4. Η κατάταξη των εκλογέων στα εκλογικά διαμερίσματα γίνεται με βάση τη διεύθυνση κατοικίας τους.

Άρθρο 8

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 44 ν. 4648/2019)

Γενικοί όροι εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους– Παραλειφθέντες εκλογείς

1. Οι εκλογικοί κατάλογοι συντάσσονται ενιαίοι χωρίς διάκριση σε καταλόγους ανδρών και γυναικών.

2. Κάθε εκλογέας εγγράφεται μόνο στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου στα δημοτολόγια του οποίου είναι εγγεγραμμένος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού κώδικα.

3. Η εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους είναι υποχρεωτική. Καθένας εγγράφεται μόνο μία φορά σε ένα εκλογικό κατάλογο.

4. Εκλογείς, οι οποίοι δεν έχουν αποστερηθεί του εκλογικού δικαιώματος και δεν περιλαμβάνονται, εκ παραδρομής, στους

εκλογικούς καταλόγους, ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα μέχρι το πέρας διεξαγωγής της ψηφοφορίας σε οποιοδήποτε εκλογικό τμήμα του δήμου στα δημοτολόγια του οποίου είναι εγγεγραμμένοι.

5. Για τον σκοπό αυτόν προσκομίζεται στην οικεία Εφορευτική Επιτροπή πιστοποιητικό από το οποίο προκύπτει η εγγραφή τους στα δημοτολόγια, υπογεγραμμένο από τον Δήμαρχο ή τα εξουσιοδοτημένα από αυτόν όργανα.

6. Προϋπόθεση για τη χορήγηση του πιστοποιητικού της προηγούμενης παραγράφου είναι η διαπίστωση από τον ανωτέρω ότι ο αιτών τη χορήγησή του δεν περιλαμβάνεται στους εκλογικούς καταλόγους οποιουδήποτε άλλου δήμου της Χώρας. Σε περίπτωση τεχνικής αδυναμίας, η ανωτέρω διαπίστωση πραγματοποιείται με τη συνδρομή του Υπουργείου Εσωτερικών.

7.α. Μετά την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος, τα στοιχεία των πιο πάνω εκλογέων προστίθενται στον εκλογικό κατάλογο του εκλογικού τμήματος που ψήφισαν.

β. Η οριστική καταχώρισή τους στους εκλογικούς καταλόγους και η απόδοση του Ειδικού Εκλογικού Αριθμού συντελείται κατά την πρώτη αναθεώρησή τους από το Υπουργείο Εσωτερικών, με βάση σχετική κατάσταση που αποστέλλεται από τον οικείο δήμο, εντός δύο (2) μηνών από τη διενέργεια των εκλογών.

8. Εάν χορηγηθεί το ανωτέρω πιστοποιητικό χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των παραγράφων 5 και 6, του παρόντος άρθρου, οι δήμαρχοι και τα εξουσιοδοτημένα από αυτόν όργανα ευθύνονται για παράβαση καθήκοντος, σύμφωνα με το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα.

9. Θέματα τεχνικού ή διαδικαστικού χαρακτήρα για την εφαρμογή των παραγράφων 4 έως και 8 του παρόντος άρθρου είναι δυνατόν να ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 9

Υπηρεσία εκλογικών καταλόγων

1. Η επιμέλεια για την κατάρτιση γενικά των εκλογικών καταλόγων ανήκει στο Υπουργείο Εσωτερικών.

2. Στην περιφερειακή ενότητα της έδρας κάθε νομού λειτουργεί γραφείο εκλογών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους

Άρθρο 10

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 ν. 4648/2019)

Εγγραφή νέων εκλογέων

1. Ο Δήμαρχος συντάσσει αυτεπάγγελτα, κάθε έτος, από 1ης μέχρι τέλους Νοεμβρίου ονομαστικές καταστάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν όσους είναι εγγεγραμμένοι στα δημοτολόγια του Δήμου και θα αποκτήσουν το δικαίωμα του εκλέγειν κατά το επόμενο έτος.

2. Η κατάταξη των νέων εκλογέων σε εκλογικό διαμέρισμα γίνεται από τον οικείο Δήμο με βάση τη διεύθυνση κατοικίας τους, όπως αυτή προκύπτει από το δημοτολόγιο του Μητρώου Πολιτών

3. Οι καταστάσεις αυτές υποβάλλονται αμελλητί στο Υπουργείο Εσωτερικών με τη διαδικασία της παραγράφου 1 του άρθρου 12, τηρούνται προσωρινά σε ξεχωριστό αρχείο και εντάσσονται στο εκεί τηρούμενο αρχείο εκλογικών καταλόγων από 1ης Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Άρθρο 11

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 46 ν. 4648/2019)

Ειδικός Εκλογικός Αριθμός

1. Σε κάθε εκλογέα αποδίδεται Ειδικός Εκλογικός Αριθμός.

Ο αριθμός αυτός είναι μοναδικός και καθορίζεται από το Υπουργείο Εσωτερικών κατά την πρώτη εγγραφή του εκλογέα στους εκλογικούς καταλόγους της Χώρας.

Ο εκλογικός αριθμός αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για κάθε εκλογέα στη βάση δεδομένων του εκλογικού σώματος. Ο τρόπος σχηματισμού και η διαδικασία χορήγησής του έχουν καθοριστεί με την υπ' αριθμ. 22721/13.6.2001 (Β΄ 815) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

2. Ο Ειδικός Εκλογικός Αριθμός χρησιμοποιείται αποκλειστικά στις εκλογικές διαδικασίες. Κάθε άλλη χρήση του αριθμού αυτού απαγορεύεται. Όποιος χωρίς δικαίωμα χρησιμοποιεί ή εκμεταλλεύεται για άλλη χρήση τον Ειδικό Εκλογικό Αριθμό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο χιλιάδων εννιακοσίων τριάντα τεσσάρων ευρώ και εβδομήντα λεπτών έως είκοσι εννέα χιλιάδων τριακοσίων σαράντα επτά ευρώ και τριών λεπτών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλες διατάξεις. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και όποιος παρά την απαγόρευση επιτρέπει σε μη δικαιούμενα πρόσωπα να κάνουν χρήση του Ειδικού Εκλογικού Αριθμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Μεταβολές στους εκλογικούς καταλόγους

Άρθρο 12

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 47 ν. 4648/2019)

Διαδικασία μεταβολών -
Μεταβολή διεύθυνσης κατοικίας εκλογέων

1. Σε ιδιαίτερες καταστάσεις που συντάσσονται από τον Δήμαρχο κάθε ημερολογιακό δίμηνο περιλαμβάνονται όλες οι μεταβολές που έχουν επέλθει στα δημοτολόγια λόγω θανάτου, μεταδημότευσης, διόρθωσης στοιχείων εγγραφής και απόκτησης ή απώλειας της Ελληνικής Ιθαγένειας.

Οι καταστάσεις αυτές υποβάλλονται μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα στο Υπουργείο Εσωτερικών προκειμένου να ενταχθούν στο εκεί τηρούμενο αρχείο εκλογικών καταλόγων.

Στις ίδιες καταστάσεις περιλαμβάνονται και κάθε μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας των εκλογέων και η ένταξή τους, εφόσον επέρχεται διαφοροποίηση, στο αντίστοιχο εκλογικό διαμέρισμα.

2. Οι καταστάσεις του άρθρου 10 και της προηγούμενηςπαραγράφου του παρόντος άρθρουσυντάσσονται κατά αλφαβητική σειρά επωνύμου και περιλαμβάνουν τα εξής στοιχεία: φύλο, επώνυμο, κύριο όνομα, όνομα πατέρα, όνομα μητέρας, όνομα συζύγου και το επώνυμο πατέρα, αν πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου, ακριβή ημερομηνία γέννησης (ημέρα, μήνας, έτος) και εφόσον δεν υπάρχει, η 1η Ιανουαρίου του έτους γέννησης, αριθμό δημοτολογίου και διεύθυνση κατοικίας (δήμος ή συνοικισμός, οδό και αριθμό). Επιπλέον οι καταστάσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου περιέχουν και τον Ειδικό Εκλογικό Αριθμό με εξαίρεση τις εγγραφές των νέων εκλογέων του άρθρου 10 και των παραλειφθέντων εκλογέων του άρθρου 8 παράγραφος 4, του παρόντος διατάγματοςκαθώς και των εγγραφών λόγω απόκτησης της Ελληνικής Ιθαγένειας.

Άρθρο 13

Διαγραφή λόγω στέρησης του δικαιώματος του εκλέγειν

Το Υπουργείο Εσωτερικών μεριμνά για την καταχώριση στους εκλογικούς καταλόγους σχετικών ενδείξεων για τους στερηθέντες του εκλογικού δικαιώματος λόγω αμετάκλητης ποινικής καταδίκης, σε κάποιο από τα εγκλήματα που ορίζονται από τον ποινικό και στρατιωτικό ποινικό κώδικα, για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή.

Τα Γραφεία Ποινικού Μητρώου, τα Στρατολογικά Γραφεία, των Ενόπλων Δυνάμεων και τα Πρωτοδικεία στέλνουν στις αρχές κάθε διμήνου στο Υπουργείο Εσωτερικών καταστάσεις με όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την αναγνώριση των εκλογέων αυτών στους εκλογικούς καταλόγους και γνωστοποιούν την άρση των σχετικών συνεπειών λόγω ανάκλησης των οικείων αποφάσεων ή λήξης των ποινών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Διόρθωση εγγραφών

Άρθρο 14

Αιτήσεις για διόρθωση στοιχείων εγγραφής

Κάθε εκλογέας μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα τη διόρθωση

κάθε στοιχείου εγγραφής του στον εκλογικό κατάλογο.

Άρθρο 15

Μεταβολές πριν την προκήρυξη των εκλογών

Μεταβολές που συντελούνται στο δημοτολόγιο ένα (1) μήνα πριν από την προκήρυξη των εκλογών καταχωρίζονται στους εκλογικούς καταλόγους μετά την διενέργεια των εκλογών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
Γραφεία Εκλογών

Άρθρο 16

Καθήκοντα γραφείων εκλογών

Τα γραφεία εκλογών της παρ. 2 του άρθρου 9 είναι αρμόδια για το χειρισμό των θεμάτων για τα οποία καθίστανται αρμόδιοι οι Αντιπεριφερειάρχες της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού κατά τις διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας. Τα γραφεία αυτά τηρούν και θέτουν στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου σ' όλη τη διάρκεια του χρόνου τους οριστικούς εκλογικούς καταλόγους των δήμων, τους οποίους αποστέλλει σ' αυτούς το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
Ενστάσεις

Άρθρο 17

Υποβολή ενστάσεων

1. Οι καταστάσεις του άρθρου 10 του παρόντοςαναρτώνται στο δημοτικό κατάστημα από 1ης μέχρι 10ης Μαρτίου.

Οι καταστάσεις του άρθρου 12 αναρτώνται επίσης στο δημοτικό κατάστημα από 1ης μέχρι 10ης του επόμενου μήνα μετά τη λήξη του διμήνου. Μέσα στις προθεσμίες αυτές κάθε εκλογέας ή αντιπρόσωπος Κόμματος αναγνωρισμένου κατά τον κανονισμό της Βουλής, έχει το δικαίωμα να υποβάλει στον δήμαρχο ένσταση κατά της εγγραφής ή της μη εγγραφής ενός προσώπου στις καταστάσεις αυτές.

2. Πίνακας με τα στοιχεία των ενισταμένων και εκείνων κατά των οποίων στρέφονται αναρτάται στο χώρο ανακοινώσεων του δήμου επί πενθήμερο.

Οι αντιρρήσεις επί των ενστάσεων διατυπώνονται εγγράφως από τον Δήμαρχο ή από τον εκλογέα στον οποίο αφορούν.

Για τις αναρτήσεις των καταστάσεων και πινάκων της παραγράφου αυτής συντάσσεται έκθεση, που υπογράφεται από υπάλληλο του δήμου.

3. Οι ενστάσεις της παραγράφου 1 είναι γραπτές, παραδίδονται από τον ίδιο τον ενιστάμενο ή ειδικό πληρεξούσιό του και πρέπει να περιέχουν το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνσή του, το ονοματεπώνυμο εκείνου εναντίον του οποίου στρέφονται, τον εκλογικό κατάλογο, τον αύξοντα αριθμό της εγγραφής του, τους ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους που επικαλείται ο ενιστάμενος και τα στοιχεία που αποδεικνύουν αυτούς τους λόγους. Ένσταση που δεν περιέχει τα στοιχεία αυτά είναι απαράδεκτη και απορρίπτεται από το αρμόδιο δικαστήριο.

4. Οι ενστάσεις, οι εναντίον αυτών αντιρρήσεις και οι σχετικές με αυτές καταστάσεις, διαβιβάζονται σε πέντε ημέρες από τη λήξη των προθεσμιών της παραγράφου 1, από τον Δήμαρχο στο αρμόδιο Πρωτοδικείο για την εκδίκασή τους.

Η απόφαση του Πρωτοδικείου εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 18. του παρόντος.

Άρθρο 18

Εκδίκαση ενστάσεων

1. Ο Πρόεδρος Πρωτοδικών, αφού λάβει τις ενστάσεις κατά των εκλογικών καταλόγων και τις τυχόν αντιρρήσεις των δήμων ορίζει με πράξη του, το ταχύτερο, την ημέρα και ώρα της εκδίκασης των σχετικών υποθέσεων από το Πολυμελές Πρωτοδικείο, που δικάζει κατά την διαδικασία της Εκούσιας Δικαιοδοσίας. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται δέκα (10) ημέρες πριν από την ορισμένη δικάσιμο με τοιχοκόλληση στην αίθουσα πολιτικών συνεδριάσεων του δικαστηρίου.

2. Το Πρωτοδικείο, αποδεχόμενο την ένσταση, διατάζει τη σχετική μεταβολή στον εκλογικό κατάλογο.

3. Η απόφαση του Πρωτοδικείου είναι οριστική και δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο, αποστέλλεται δε αμέσως στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο επιφέρει τις αντίστοιχες μεταβολές στους εκλογικούς καταλόγους.

Άρθρο 19

Ενσωμάτωση μεταβολών

Για την ενσωμάτωση των μεταβολών των άρθρων 10,12, 13, 14, 15, 17 και 18 και την οριστικοποίηση των εκλογικών καταλόγων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 20 και 21 του παρόντος.

Άρθρο 20

Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 ν. 4648/2019)

Οριστικοποίηση εκλογικών καταλόγων

1. Το Υπουργείο Εσωτερικών, ενσωματώνει με αλφαβητική σειρά επωνύμου στους εκλογικούς καταλόγους τους νέους εκλογείς, επιφέρει τις μεταβολές που διατάσσονται από τα οικεία Πρωτοδικεία και μεριμνά για την καταχώριση σχετικών ενδείξεων στους εκλογικούς καταλόγους με τους οποίους θα διενεργηθούν οι εκλογές, προκειμένου να διασφαλιστεί η μοναδικότητα της ψήφου.

Στα τηρούμενα από το Υπουργείο Εσωτερικών, ψηφιακά αρχεία των εκλογικών καταλόγων καταχωρίζονται συμπληρωματικά στοιχεία και πληροφορίες από τις οποίες προκύπτει:

α) η χρονολογία εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους (έτος αναθεώρησης),

β) η αιτιολογία εγγραφής (εγγραφή για πρώτη φορά, μεταγραφή, διόρθωση),

γ) η εγγραφή του εκλογέα σε ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ψηφοφορίας (π.χ. ετεροδημοτών), και

δ) η διεύθυνση διαμονής, ο ταχυδρομικός κώδικας και το τηλέφωνο.

Είναι δυνατή επίσης η καταχώριση στοιχείων των εκλογέων του άρθρου 27.του παρόντος.

2. Το Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου να διασφαλιστεί η μοναδικότητα της εγγραφής των εκλογέων στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους, τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ετεροδημοτών και τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους εκλογέων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεριμνά για την καταχώριση σχετικών ενδείξεων στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους.

Άρθρο 21

Έλεγχος στοιχείων εγγραφής

1. Αν διαπιστωθεί ότι το ίδιο πρόσωπο είναι περισσότερες από μία φορά εγγεγραμμένο στους εκλογικούς καταλόγους, με απόφαση του Διευθυντή Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών, θεωρείται ισχυρή η μία και νόμιμη εγγραφή του, όπως αυτή εμφανίζεται στο δημοτολόγιο και διατάσσεται η διαγραφή του από τους υπόλοιπους εκλογικούς καταλόγους. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο δήμος, από τους εκλογικούς καταλόγους του οποίου διαγράφεται ο εκλογέας.

Για οποιαδήποτε αμφιβολία γύρω από την ταυτοπροσωπία του εκλογέα, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι υποχρεωμένη να κάνει την απαραίτητη εξακρίβωση με την συνδρομή των κατά τόπους δημοτικών και κρατικών αρχών.

2. Μετά τον έλεγχο που αφορά την πληρότητα των στοιχείων που έχουν αποσταλεί, καθώς και τη μοναδικότητα της εγγραφής κάθε εκλογέα στους εκλογικούς καταλόγους της χώρας, το Υπουργείο Εσωτερικών αποδίδει αμέσως σε κάθε ένα από τους νέους εκλογείς τον Ειδικό Εκλογικό Αριθμό που προβλέπεται στο

άρθρο 11 και ενημερώνει την τηρούμενη από αυτό Βάση Δεδομένων του Εκλογικού Σώματος της χώρας.

Άρθρο 22

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 52 ν. 4648/2019)

Εκτύπωση και αποστολή εκλογικών καταλόγων

1. Το Υπουργείο Εσωτερικών, με απόφαση του Διευθυντή Εκλογών, κυρώνει τους εκλογικούς καταλόγους που έχουν οριστικοποιηθεί.

2. Κατά την προετοιμασία των εκλογικών διαδικασιών αποστέλλονται:

α) στο οικείο Πρωτοδικείο, τον Περιφερειάρχη και τον οικείο Δήμο οι οριστικοποιημένοι εκλογικοί κατάλογοι της οικείας εκλογικής περιφέρειας, αποθηκευμένοι σε ψηφιακό μέσο μοναδικής εγγραφής,

β) μία (1) σειρά εκλογικών καταλόγων σε έντυπη μορφή που θα αποσταλούν στο οικείο εκλογικό τμήμα με τον εκλογικό σάκο και ένα (1) αντίγραφο αυτών αποθηκευμένο σε ψηφιακό μέσο μοναδικής εγγραφής, προκειμένου να αποσταλεί στον Περιφερειάρχη Αττικής και στον Αντιπεριφερειάρχη της Περιφερειακής Ενότητας έδρας λοιπών νομών.

Άρθρο 23

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 53 ν. 4648/2019)

Διάθεση αντιτύπων εκλογικών καταλόγων και δημοσιευμάτων εκλογικού περιεχομένου

1. Μία (1) πλήρη σειρά των εκλογικών καταλόγων σε ψηφιακά μέσα χωρίς καταβολή αντιτίμου, καθώς και μία (1) σειρά αντιτύπων δημοσιευμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών εκλογικού περιεχομένου δικαιούνται τα κόμματα που εκπροσωπούνται στη Βουλή ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Επίσης τα παραπάνω είδη δικαιούνται κατά την προεκλογική περίοδο και τα αναγνωρισμένα κόμματα, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, καθώς και αυτά που καταρτίζουν συνδυασμούς στα 2/3 των εκλογικών περιφερειών του Κράτους, βασικών και ετεροδημοτών.

2. Αντίτυπα εκλογικών καταλόγων μπορούν να διατίθενται κατά την προεκλογική περίοδο με την καταβολή αντιτίμου υπέρ του Δημοσίου, που ορίζεται από τον Υπουργό Εσωτερικών σε βουλευτές, ευρωβουλευτές, υποψηφίους βουλευτές ή υποψηφίους στις περιφερειακές και δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, και μόνο για τις εκλογικές περιφέρειες, τις περιφέρειες ή τους δήμους όπου έχουν εκλεγεί, όπως προκύπτει βάσει των σχετικών αποφάσεων ανακήρυξής τους ή θα είναι υποψήφιοι σύμφωνα με έγγραφη δήλωσή τους.

3. Οι δικαιούχοι οφείλουν να καταστρέψουν τα ηλεκτρονικά μέσα, τα οποία περιέχουν τους εκλογικούς καταλόγους εντός τριμήνου από την ολοκλήρωση της διενέργειας των εκλογικών αναμετρήσεων σύμφωνα με έγγραφη δήλωσή τους.

4. Οι όροι και οι προϋποθέσεις διάθεσης εκλογικών καταλόγων και άλλων δημοσιευμάτων σε άλλα πρόσωπα και φορείς καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

5. Τα ανωτέρω στοιχεία διατίθενται στους δικαιούχους μόνο σε ηλεκτρονικά μέσα, δεν μεταβιβάζονται σε αυτούς με ηλεκτρονικό τρόπο και χρησιμοποιούνται μόνον από εκείνον στον οποίο χορηγούνται αποκλειστικά και μόνο για εκλογική χρήση.

6. Η παραχώρηση σε οποιονδήποτε άλλο ή η χρησιμοποίησή τους από οιονδήποτε άλλον ή για σκοπό μη εκλογικό απαγορεύεται.

7. Οι παραβάτες τιμωρούνται με τις ποινές της παραγράφου 4 του άρθρου 117.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

Τελικές διατάξεις για τους εκλογικούς καταλόγους

Άρθρο 24

Αντιπρόσωποι κομμάτων

Τη διαδικασία σύνταξης και αναθεώρησης των εκλογικών καταλόγων σε κάθε δήμο έχει το δικαίωμα να παρακολουθεί από ένας αντιπρόσωπος των αναγνωρισμένων, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής κομμάτων, που ορίζεται με γραπτή δήλωση του αρχηγού του κόμματος.

Άρθρο 25

Αντιμετώπιση επειγουσών αναγκών εκτύπωσης κ.λπ. εκλογικών καταλόγων

1. Για να αντιμετωπιστούν επείγουσες ανάγκες εκτύπωσης εκλογικών καταλόγων και εκτέλεσης άλλων σχετικών εργασιών, μπορεί να συγκροτούνται ειδικά συνεργεία από υπαλλήλους του Υπουργείου Εσωτερικών, στους οποίους καταβάλλεται ειδική αποζημίωση που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη.

Η συγκρότηση των συνεργείων και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης ορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

2. Είναι δυνατόν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών να επιτρέπεται η ανάθεση της εκτελέσεως εργασιών της προηγούμενης παραγράφου σε ιδιώτες.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, καθορίζεται η ειδική αποζημίωση που καταβάλλεται.

Άρθρο 26

Κατάλογοι βάσει των οποίων ενεργούνται οι εκλογές

1. Οι οριστικοί εκλογικοί κατάλογοι των βουλευτικών εκλογών, ισχύουν και σε κάθε άλλη περίπτωση προσφυγής στη λαϊκή ετυμηγορία.

2. Σε νέο δήμο που αναγνωρίστηκε, οι εκλογείς αυτού ψηφίζουν με βάση τους καταλόγους του δήμου από τον οποίο αυτός προήλθε, στους οποίους ήταν γραμμένοι πριν από την ημερομηνία αναγνώρισής του.

Τα πιο πάνω εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις απόσπασης ενός συνοικισμού από ένα δήμο και προσάρτησής του σε άλλο δήμο, καθώς και στις περιπτώσεις των υπολοίπων μεταβολών των δήμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

Ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι στρατιωτικών κ.λπ.

Άρθρο 27

Περιεχόμενο και κατάρτιση ειδικών εκλογικών καταλόγων

1. Το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και οι Στρατιωτικοί που υπηρετούν με οποιαδήποτε ιδιότητα στις Ένοπλες Δυνάμεις, ή στο Λιμενικό Σώμα, που είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους δήμου και υπηρετούν την ημέρα της προκήρυξης των εκλογών σ' άλλο δήμο, δύνανται να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στις βουλευτικές εκλογές είτε στο δήμο που είναι εγγεγραμμένοι είτε στο δήμο που υπηρετούν. Στην τελευταία περίπτωση εγγράφονται σε ειδικούς καταλόγους. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ο χρόνος και ο τρόπος με τον οποίο οι παραπάνω εκλογείς, οφείλουν να δηλώσουν την πρόθεσή τους για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος στο δήμο στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

2. Κάθε υπηρεσιακή μονάδα είναι υποχρεωμένη να καταρτίσει κατάσταση με αύξοντα αριθμό των εκλογέων της προηγούμενης παραγράφου, που υπηρετούν σ' αυτή.

Η κατάσταση αυτή περιέχει τα στοιχεία με τα οποία ο εκλογέας της παραγράφου 1 είναι εγγεγραμμένος στον εκλογικό κατάλογο, τον νομό, το βαθμό που έχει στην υπηρεσία του και την ιδιότητα με την οποία υπηρετεί (μόνιμος, έφεδρος, κληρωτός, κ.λπ.) και από πότε υπηρετεί στην μονάδα που συντάσσει την κατάσταση.

Στην κατάσταση του άρθρου αυτού δεν περιλαμβάνονται, όσοι από τους εκλογείς της παραγράφου 1 είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου στην περιφέρεια του οποίου υπηρετούν την ημέρα των εκλογών.

Για όσους υπηρετούν στην Αθήνα και τον Πειραιά, ως περιφέρεια κατά την ανωτέρω έννοια θεωρείται η περιφέρεια της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, μαζί με τους δήμους Αχαρνών, Σαλαμίνας και Ελευσίνας και για όσους υπηρετούν στη Θεσσαλονίκη, η περιφέρεια του πρώην δήμου Θεσσαλονίκης.

3. Καθένας από τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, που τοποθετείται με οποιοδήποτε τρόπο για

εκτέλεση υπηρεσίας αορίστου χρονικού διαστήματος ή μεγαλύτερου του μήνα στην διοικητική περιφέρεια ενός δήμου στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου δεν είναι εγγεγραμμένος, είναι υποχρεωμένος να δηλώσει το δήμο, στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένος. Με βάση αυτό το στοιχείο η υπηρεσία ή η μονάδα στην οποία υπηρετεί τον εγγράφει στην κατάσταση της παραγράφου 2.

Κάθε υπηρεσία ή μονάδα διαγράφει από την ίδια κατάσταση κάθε πρόσωπο της παραγράφου 1, που μετακινείται σ' άλλο τόπο.

4. Οι καταστάσεις του άρθρου αυτού συντάσσονται με ευθύνη των διοικητών ή των προϊσταμένων κάθε μονάδας ή υπηρεσίας.

5. Μόλις αρχίσει η προεκλογική περίοδος η ενημέρωση των καταστάσεων διακόπτεται. Από τις καταστάσεις διαγράφονται όσοι δήλωσαν την πρόθεσή τους να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στο δήμο, στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι, εφόσον οι προϊστάμενοί τους, ύστερα από εκτίμηση των υπηρεσιακών αναγκών, τους χορηγήσουν ειδική άδεια απουσίας για τον απολύτως αναγκαίο χρόνο. Ο χρόνος αυτός δεν συνυπολογίζεται στο χρόνο της κανονικής του άδειας. Οι εκλογείς που διαγράφονται από τις καταστάσεις ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα στην εκλογική τους περιφέρεια.

Αφού διαγραφούν οι παραπάνω εκλογείς, οι καταστάσεις ανασυντάσσονται σε πέντε αντίτυπα, υπογράφονται από τους αρμόδιους προϊσταμένους ή διοικητές και σφραγίζονται από την υπηρεσία ή τη μονάδα.

Τα τέσσερα αντίτυπα των καταστάσεων, διαβιβάζονται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία πέντε (5) ημερών, από την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, στον Πρόεδρο Πρωτοδικών της οικείας εκλογικής περιφέρειας.

Ο Πρόεδρος Πρωτοδικών εκθέτει τις καταστάσεις στο κατάστημα του Πρωτοδικείου επί τρείς (3) ημέρες.

Μέσα στην προθεσμία των τριών (3) ημερών, η οποία είναι ανατρεπτική, κάθε εκλογέας ή αντιπρόσωπος αναγνωρισμένου κατά τον Κανονισμό της Βουλής κόμματος, έχει το δικαίωμα να ασκήσει ένσταση κατά της εγγραφής κάθε προσώπου, που έχει συμπεριληφθεί στις καταστάσεις αυτές κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος.

Για τις ενστάσεις αυτές εφαρμόζεται η παράγραφος 3 του άρθρου 17. Αφού περάσει η προθεσμία των τριών (3) ημερών, ο Πρόεδρος Πρωτοδικών ορίζει με πράξη του ημέρα και ώρα εκδίκασης των ενστάσεων ενώπιον του Πρωτοδικείου.

6. Η απόφαση του Πρωτοδικείου εκδίδεται το ταχύτερο, είναι οριστική και δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο. Οι καταστάσεις που επικυρώνονται με την απόφαση έχουν ισχύ ειδικών εκλογικών καταλόγων.

7. Έλληνες ναυτικοί, εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους δήμου του κράτους, που υπηρετούν σε πλοία με Ελληνική σημαία, τα οποία σύμφωνα με τα εγκεκριμένα δρομολόγια ή το πρόγραμμα κινήσεώς τους κατά την ημέρα της ψηφοφορίας ευρίσκονται σε λιμάνι άλλου δήμου, ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα στις βουλευτικές εκλογές, στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή στο δημοψήφισμα στο δήμο που βρίσκεται το πλοίο, σύμφωνα με όσα προβλέπονται για τους στρατιωτικούς.

Οι ονομαστικές καταστάσεις συντάσσονται και υπογράφονται από τον πλοίαρχο του πλοίου και θεωρούνται, για το γνήσιο της υπογραφής και το αληθές του περιεχομένου τους, από τον προϊστάμενο της Λιμενικής ή Αστυνομικής ή Τελωνειακής Αρχής του δήμου που ναυλοχεί το πλοίο.

8. Οι εκλογείς του άρθρου αυτού παραδίδουν τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία στην υπηρεσία τους την αστυνομική τους ταυτότητα και το διαβατήριο.

Η αναγνώρισή τους ενώπιον της εφορευτικής επιτροπής γίνεται, με την επίδειξη της υπηρεσιακής τους ταυτότητας.

Σε περίπτωση που οι εκλογείς αυτοί ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στον τόπο εγγραφής τους στους εκλογικούς καταλόγους, οφείλουν να προσκομίσουν από τις υπηρεσίες τους βεβαίωση ότι δεν έχουν εγγραφεί σε ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.

Άρθρο 28

Αποστολή των ειδικών εκλογικών καταλόγων στον οικείο Αντιπεριφερειάρχη

Οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο και επικυρώθηκαν, μαζί με αντίγραφα των αποφάσεων του πρωτοδικείου, σχετικά με τη διαγραφή όσων τυχόν κρίθηκαν ότι πρέπει να διαγραφούν, στέλνονται το γρηγορότερο στον οικείο Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού ο οποίος φροντίζει για την έγκαιρη και σε αρκετό αριθμό αντιτύπων εκτύπωση, ή δακτυλογράφηση και αποστολή τους στα οικεία εκλογικά τμήματα.

ΤΜΗΜΑ Δ΄

ΕΚΛΟΓΙΜΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Δικαίωμα του εκλέγεσθαι

Άρθρο 29

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 26 ν. 4648/2019)

Κτήση του δικαιώματος του εκλέγεσθαι

1. Το δικαίωμα του εκλέγεσθαι έχουν οι πολίτες Έλληνες και Ελληνίδες, οι οποίοι την ημέρα της εκλογής, έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και έχουν τη νόμιμη ικανότητα του εκλέγειν.

2. Η ηλικία, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, αποδεικνύεται από τα στοιχεία που τηρούνται στο Μητρώο Πολιτών. Στην περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμα τα στοιχεία από το Μητρώο Πολιτών και εφόσον για τη συμπλήρωση της ηλικίας πρέπει να βεβαιωθεί εκτός από το έτος και η ημερομηνία γεννήσεως, αυτή αποδεικνύεται μόνο με ληξιαρχική πράξη γέννησης.

Άρθρο 30

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33 ν. 4648/2019)

Παραίτηση από θέσεις που αποτελούν κώλυμα εκλογιμότητας

1. Η παραίτηση από την υπηρεσία και από τις θέσεις που, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 56 του Συντάγματος, αποτελούν κώλυμα για την εκλογή στο αξίωμα του βουλευτή, είναι γραπτή και η επίδοσή της γίνεται είτε αυτοπροσώπως είτε με δικαστικό επιμελητή στην αρμόδια για την παραλαβή της υπηρεσία όπου υπηρετεί ο υποψήφιος, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης αυτών.

2. Αντίγραφο της δήλωσης παραίτησης καταχωρίζεται και στην ηλεκτρονική πύλη υποψηφιοτήτων.

3. Η παραίτηση που επιδόθηκε δεν ανακαλείται. Αυτή θεωρείται ότι έγινε αυτοδικαίως αποδεκτή με την επίδοσή της.

4. Εφόσον, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις η πράξη για την αποδοχή της παραίτησης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η αρμόδια αρχή οφείλει να δημοσιεύσει αμέσως περίληψή της, που να περιέχει το ονοματεπώνυμο, τη θέση ή το αξίωμα που κατείχε αυτός που παραιτήθηκε ή αν πρόκειται για στρατιωτικούς, το βαθμό και το όπλο ή την υπηρεσία στην οποία αυτός ανήκε, καθώς και τη χρονολογία της επίδοσης της παραίτησης στον πρόεδρο του αρμόδιου δικαστηρίου.

5. Ο αξιωματικός, που σύμφωνα με τα παραπάνω παραιτήθηκε και δεν εκλέχτηκε βουλευτής, είναι δυνατόν οποτεδήποτε ν' ανακληθεί στην ενέργεια ως έφεδρος, ενώ αυτός που εκλέχτηκε βουλευτής δεν μπορεί ν' ανακληθεί στην ενέργεια, πριν από την έναρξη των εργασιών της Α΄ Συνόδου της νέας Βουλής και χωρίς την έγκριση αυτής.

6. Έφεδρος αξιωματικός σε ενέργεια θεωρείται αυτοδικαίως ότι απολύθηκε από τις τάξεις του Στρατού, από την ημέρα που υπέβαλε την υποψηφιότητα που προτάθηκε από εκλογείς. Εάν δεν εκλεγεί βουλευτής, μπορεί ν' ανακληθεί οποτεδήποτε. Εάν όμως εκλεγεί δεν επιτρέπεται να κληθεί υπό τα όπλα πριν την έναρξη της Α΄ Συνόδου της νέας Βουλής και χωρίς την έγκρισή της. Ο Πρόεδρος του αρμόδιου δικαστηρίου ανακοινώνει αμέσως στις προϊστάμενες αρχές του εφέδρου αξιωματικού και στο Υπουργείο Άμυνας την υποβολή απ' αυτόν ή αποδοχή υποψηφιότητας βουλευτή.

ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ - ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΚΛΟΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α΄

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΕΚΛΟΓΩΝ

Άρθρο 31

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 25 ν. 4648/2019)

Προεδρικό διάταγμα προκήρυξης γενικών βουλευτικών εκλογών

1. Η διενέργεια γενικών βουλευτικών εκλογών συντελείται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη λήξη της βουλευτικής περιόδου ή τη διάλυση της Βουλής, με προεδρικό διάταγμα, που προσυπογράφεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

2. Η διενέργεια των γενικών βουλευτικών εκλογών ορίζεται την τελευταία Κυριακή πριν τη συμπλήρωση των τριάντα (30) ημερών από την έκδοση του διατάγματος της παραγράφου 1.

3. Η ψηφοφορία διεξάγεται ταυτόχρονα σε όλη την Επικράτεια.

4. Από την επόμενη της δημοσίευσης του διατάγματος διάλυσης της Βουλής ή δεκαπέντε (15) ημέρες πριν την κατά το άρθρο 53 παράγραφος 1 του Συντάγματος λήξη της βουλευτικής περιόδου αρχίζει η προεκλογική περίοδος.

ΤΜΗΜΑ Β΄

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΚΛΟΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Υποψήφιοι

Άρθρο 32

(Όπως τροποποίηθηκε με τα άρθρα, 29 ν. 4648/2019, 93 ν. 4804/2021, 102 ν. 5019/2023 και 35 ν. 5043/2023)

Δικαίωμα κατάρτισης συνδυασμών

1. Στις βουλευτικές εκλογές λαμβάνουν μέρος είτε συνδυασμοί υποψηφίων ενός μόνο κόμματος είτε συνδυασμοί συνασπισμού περισσότερων του ενός συνεργαζόμενων κομμάτων είτε συνασπισμοί ανεξάρτητων υποψηφίων είτε μεμονωμένοι υποψήφιοι. Για την κατάρτιση συνδυασμού πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Το κόμμα να έχει ιδρυθεί νόμιμα.

β) Ο πρόεδρος, ο γενικός γραμματέας, τα μέλη της διοικούσας επιτροπής, ο νόμιμος εκπρόσωπος και η πραγματική ηγεσία του κόμματος να μην έχουν καταδικασθεί σε οποιονδήποτε βαθμό σε κάθειρξη για τα αδικήματα των Κεφαλαίων 1 6 του Δεύτερου Βιβλίου του Ποινικού Κώδικα, ή σε οποιαδήποτε ποινή για εγκλήματα του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα που επισύρουν την ποινή της ισόβιας κάθειρξης. Η αποστέρηση του δικαιώματος κατάρτισης συνδυασμών, σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση, ισχύει για τη χρονική διάρκεια της επιβληθείσας ποινής και υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας της οριστικής καταδικαστικής απόφασης. Η έκτιση ή μη της ποινής ή η παραγραφή αυτής δεν ασκεί επιρροή στον υπολογισμό του ανωτέρω χρονικού διαστήματος. Στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου, η πραγματική ηγεσία έχει την έννοια ότι πρόσωπο άλλο από εκείνο που κατέχει τυπικά θέση προέδρου, γενικού γραμματέα, μέλους της διοικούσας επιτροπής ή νομίμου εκπροσώπου με συγκεκριμένες πράξεις του εμφανίζεται να ασκεί διοίκηση του κόμματος, ή να έχει τοποθετήσει εικονική

ηγεσία, ή να έχει τον ηγετικό πολιτικό ρόλο προς το εκλογικό σώμα.

γ) Η οργάνωση και η δράση του κόμματος να εξυπηρετεί την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Η κρίση περί του ότι η δράση του πολιτικού κόμματος δεν εξυπηρετεί την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος δύναται να λάβει χώρα μόνο όταν υφίσταται καταδίκη σε οποιονδήποτε βαθμό υποψηφίων βουλευτών ή ιδρυτικών μελών ή διατελεσάντων προέδρων για τα αδικήματα των άρθρων 134, 187 και 187Α του Ποινικού Κώδικα.

Στην περίπτωση συνασπισμού κομμάτων οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν για καθένα από τα κόμματα που απαρτίζουν τον συνασπισμό.

Η συνδρομή των προϋποθέσεων της παρούσας ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου, στη σύνθεση του οποίου συμμετέχουν ο Πρόεδρος αυτού και όλα τα μέλη του, το οποίο λαμβάνει ή δύναται να ζητεί σχετική τεκμηρίωση από τις κατά περίπτωση αρμόδιες δικαστικές ή άλλες αρχές. Προς υποβοήθηση της κρίσης του, δικαίωμα να υποβάλουν υπόμνημα με στοιχεία τεκμηρίωσης μέχρι τη λήξη της προθεσμίας της

παρ. 1 του άρθρου 34, έχουν:

i) τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων που έχουν εκλέξει αντιπροσώπους στη Βουλή των Ελλήνων στις τελευταίες γενικές βουλευτικές εκλογές από τους συνδυασμούς του ίδιου κόμματος ή συνασπισμού,

ii) τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που έχουν εκλέξει αντιπροσώπους στις τελευταίες εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου σε περίπτωση αυτεπάγγελτου ελέγχου ή υποβολής υπομνημάτων με στοιχεία τεκμηρίωσης για τα οριζόμενα, καλεί με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο το ελεγχόμενο κόμμα, να λάβει γνώση και να υποβάλει υπόμνημα με τις απόψεις του.

2. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με δήλωση που γίνεται:

α) αν πρόκειται για συνδυασμό ενός μόνο κόμματος, από το αρμόδιο κατά το καταστατικό όργανο του κόμματος και, αν δεν υπάρχει τέτοιο όργανο ή δεν ορίζεται, από τον αρχηγό του κόμματος ή από εκείνον που διορίστηκε αντιπρόσωπος του κόμματος,

β) αν πρόκειται για συνδυασμό συνασπισμού κομμάτων, από το αρμόδιο κοινό όργανο του συνασπισμού ή από τα αρμόδια, κατά το καταστατικό όργανα των κομμάτων, αν δεν υπάρχουν αυτά ή δεν ορίζονται, από τους αρχηγούς των κομμάτων ή από εκείνον που διορίστηκε αντιπρόσωπος του συνασπισμού, και

γ) αν πρόκειται για συνδυασμό ανεξαρτήτων, από εξουσιοδοτημένο υποψήφιο από όλους τους λοιπούς υποψηφίους του συνδυασμού.

Η δήλωση, αν πρόκειται για συνδυασμό ενός μόνο κόμματος, πρέπει να περιέχει το όνομα του κόμματος και τα ονόματα των υποψηφίων που αποτελούν τον συνδυασμό. Αν πρόκειται για συνδυασμό συνασπισμού κομμάτων, πρέπει να περιέχει την προσωνυμία του συνασπισμού, τα ονόματα των κομμάτων που αποτελούν τον συνασπισμό και τα ονόματα των υποψηφίων και, αν πρόκειται για συνδυασμό ανεξαρτήτων, την προσωνυμία του συνδυασμού και τα ονόματα των συνεργαζομένων ανεξάρτητων υποψηφίων.

Στη δήλωση οι υποψήφιοι αναγράφονται κατ' αλφαβητική σειρά επωνύμου, με εξαίρεση το όνομα του αρχηγού ή προέδρου του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων, το οποίο προτάσσεται.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 33, του παρόντος, η δήλωση αυτή κατατίθεται στην ηλεκτρονική πύλη καταχώρησης υποψηφίων.

Άρθρο 33

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 ν. 4648/2019)

Παροχή πρόσβασης στην ηλεκτρονική πύλη καταχώρισης υποψηφίων

1. Κάθε κόμμα, συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων, συνδυασμός ανεξάρτητων υποψηφίων, καθώς και μεμονωμένοι υποψήφιοι που συμμετέχουν στις εκλογές, λαμβάνουν ειδικό όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης στην ηλεκτρονική πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων.

2. Εναλλακτικά, ως όνομα χρήστη και κωδικός πρόσβασης μπορούν να χρησιμοποιηθούν και οι αντίστοιχοι που έχουν τα κόμματα, οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων, οι συνασπισμοί ανεξαρτήτων και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι για την πρόσβαση στα πληροφοριακά συστήματα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

3. Το ανωτέρω ζεύγος όνομα χρήστη και κωδικού πρόσβασης και η χρήση της εφαρμογής δήλωσης υποψηφιοτήτων δεσμεύουν τους φορείς της παραγράφου 1, καθώς και τους μεμονωμένους υποψηφίους για κάθε νόμιμη συνέπεια.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία τεχνική λεπτομέρεια για την ηλεκτρονική πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται ο χρόνος έναρξης λειτουργίας της ηλεκτρονικής πύλης δήλωσης υποψηφιοτήτων.

5. Από τη δημοσίευση του παρόντος και μέχρι την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 4 που καθορίζει τον χρόνο έναρξης λειτουργίας, οι δηλώσεις των υποψηφίων κατατίθενται από τα κόμματα, συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων, συνδυασμούς ανεξάρτητων υποψηφίων, καθώς και μεμονωμένους υποψήφιους, σε έντυπη μορφή, στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, με αυτοπρόσωπη παρουσία των αρμοδίων για

την κατάρτιση του συνδυασμού οργάνων, δικαστικό επιμελητή ή διά πληρεξουσίου εκπροσώπου, με τα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 34.

Άρθρο 34

(Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 31 ν. 4648/2019, και 58 ν. 4735/2020)

Κατάρτιση συνδυασμών

1. Κάθε κόμμα, συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων και συνδυασμός ανεξάρτητων υποψηφίων, εντός επτά (7) ημερών από την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 31, καταρτίζει και υποβάλλει τους συνδυασμούς του. Με τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καταργείται η δυνατότητα δήλωσης νέων υποψηφιοτήτων ή μεταβολής κατατεθεισών.

2. Η υποβολή γίνεται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 33, αποκλειστικά στην ηλεκτρονική πύλη καταχώρησης υποψηφίων του άρθρου 33 του παρόντος και είναι δεσμευτική για όλες τις νόμιμες συνέπειες.

3. Για κάθε έναν υποψήφιο, ο υπεύθυνος ή οι υπεύθυνοι, σύμφωνα με το άρθρο 32, καταχωρίζουν:

α) το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο, την ιδιότητα και την πλήρη διεύθυνση του προτεινόμενου ως υποψηφίου βουλευτή, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου. Ειδικά για το τελευταίο στοιχείο, εφόσον δεν έχει εκδοθεί για τον υποψήφιο, μπορεί να αντικατασταθεί από τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου του πληρεξουσίου του,

β) την εκλογική περιφέρεια στην οποία είναι υποψήφιος,

γ) το έτος γέννησης, καθώς και την ημερομηνία για την περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 29,

δ) τον δήμο στο δημοτολόγιο του οποίου είναι γραμμένος ο υποψήφιος.

4. Τα στοιχεία της ανωτέρω παραγράφου μπορούν να αντλούνται από το Μητρώο Πολιτών.

5. Κάθε υποψήφιος βουλευτής επικυρώνει την αίτηση - δήλωση υποψηφιότητάς του μέσω της πύλης υποψηφιοτήτων, κάνοντας χρήση του προσωπικού του κωδικού πρόσβασης στις εφαρμογές της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. Σε περίπτωση πληρεξουσίου, υποβάλλεται ηλεκτρονικά και η πληρεξουσιότητα. Η πληρεξουσιότητα, η οποία και αναρτάται στην ηλεκτρονική πύλη καταχώρησης υποψηφίων για υποβολή υποψηφιότητας, πρέπει να είναι ειδική και παρέχεται με συμβολαιογραφική πράξη. Η επιβεβαίωση της υποψηφιότητας υπέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης ότι ο υποψήφιος δεν έχει στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν και δεν υπέβαλε ούτε αποδέχθηκε πρόταση υποψηφιότητας σε άλλη εκλογική περιφέρεια. Όποιος δηλώνει ψευδή στοιχεία, υπόκειται στις κυρώσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 117.

6. Στην αίτηση - δήλωση υποψηφιότητας επισυνάπτεται ηλεκτρονικό παράβολο ποσού εκατόν πενήντα (150) ευρώ για κάθε υποψήφιο. Το παράβολο μπορεί να είναι είτε ατομικό, ανά υποψήφιο, είτε για το σύνολο του συνδυασμού. Το χρηματικό αυτό ποσό αποτελεί έσοδο του τακτικού προϋπολογισμού και είναι δυνατό να αυξομειώνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.

7. Μεμονωμένος υποψήφιος προτείνει την υποψηφιότητά του κατ' ανάλογη εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 6 του παρόντος.

8. Κάθε υποψήφιος μπορεί να είναι υποψήφιος σε μία μόνο εκλογική περιφέρεια και να μετέχει μόνο σε έναν συνδυασμό κόμματος ή συνασπισμό κομμάτων ή να είναι ανεξάρτητος υποψήφιος. Κατ' εξαίρεση, ο αρχηγός κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων μπορεί να μετέχει στους συνδυασμούς του κόμματος ή του συνασπισμού του οποίου ηγείται σε έως τρεις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες έχει ανακηρυχθεί υποψήφιος.

9. Κάθε συνδυασμός μπορεί να περιλάβει αριθμό υποψηφίων βουλευτών έως τον αριθμό των βουλευτικών εδρών της εκλογικής περιφέρειας προσαυξημένο:

α) κατά δύο στις εκλογικές περιφέρειες όπου εκλέγονται από ένας έως και επτά βουλευτές,

β) κατά τρεις στις εκλογικές περιφέρειες όπου εκλέγονται από οκτώ έως και δώδεκα βουλευτές, και

γ) κατά τέσσερις στις εκλογικές περιφέρειες όπου εκλέγονται περισσότεροι από δεκατρείς βουλευτές.

10. Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών αυτοτελών κομμάτων, συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων και ανεξαρτήτων, ο αριθμός των υποψήφιων Βουλευτών, από κάθε φύλο, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 40% του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως, ανά εκλογική περιφέρεια. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω.

Ο ανωτέρω περιορισμός δεν ισχύει για το ψηφοδέλτιο Επικρατείας.

Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός αριθμός των υποψηφίων των εκλογικών συνδυασμών αυτοτελών κομμάτων, συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων και ανεξαρτήτων από κάθε φύλο στο σύνολο της Επικράτειας, εξαιρουμένων των υποψηφίων βουλευτών Επικρατείας, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό 33% του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω.

11. Όταν ένας από τους υποψηφίους συνδυασμού κόμματος, συνασπισμού κομμάτων ή ανεξαρτήτων πεθάνει μετά τη δήλωση για ανακήρυξη του συνδυασμού, είναι δυνατό για συμπλήρωσή του να προτείνουν άλλο υποψήφιο αυτοί, που, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος είναι αρμόδιοι για τη δήλωση κατάρτισης του συνδυασμού. Στην πρόταση που υποβάλλεται στην πύλη δήλωσης υποψηφιοτήτων, περιέχονται τα στοιχεία του προτεινόμενου και επισυνάπτονται τα γραμμάτια και η δήλωση αποδοχής της υποψηφιότητας όπως ορίζουν οι παράγραφοι 1 έως 6.

Η υποψηφιότητα υποβάλλεται οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία και πέρα από τη προθεσμία αυτή δεν είναι δυνατό να προταθεί άλλος υποψήφιος. Το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου ανακηρύσσει αυτόν που προτάθηκε και επιφέρει την αναγκαία μεταβολή στον συνδυασμό μέχρι και την επόμενη ημέρα από την επίδοση της πρότασης της προηγούμενης παραγράφου .

Άρθρο 34 Α

(Όπως προστέθηκε με το άρθρο 32 ν. 4648/2019)

Πρόταση Ψηφοδελτίου Επικρατείας

1. Η πρόταση υποψηφίων για τους βουλευτές που εκλέγονται ενιαίως σε ολόκληρη την Επικράτεια, υποβάλλεται από κόμμα ή συνασπισμό κομμάτων, που καταρτίζει δικούς του συνδυασμούς, στα τρία τέταρτα του συνόλου των εκλογικών περιφερειών της Χώρας, παραλειπομένου του κλάσματος. Δεν επιτρέπεται υποβολή υποψηφιότητας σε πρόσωπο, που είναι υποψήφιος στις ίδιες εκλογές, σε οποιαδήποτε εκλογική περιφέρεια.

2. Η πρόταση κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων περιλαμβάνει αριθμό ίσο με τον αριθμό των εδρών Επικρατείας. Τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) των υποψηφίων προέρχεται από εγγεγραμένους των ειδικών εκλογικών καταλόγων εξωτερικού, εφόσον υπάρχουν, εκ των οποίων τουλάχιστον ένας (1) τοποθετείται υποχρεωτικά στις τρεις (3) πρώτες θέσεις.

3. Το ψηφοδέλτιο Επικρατείας υποβάλλεται κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 34.του παρόντος.

4. Οι γνωστοποιήσεις των συνδυασμών και των υποψηφίων σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες της χώρας, που αναφέρονται στο άρθρο 39 του παρόντος, πρέπει να περιλαμβάνουν και τους συνδυασμούς όλων των κομμάτων και συνασπισμών κομμάτων, που ανακηρύχθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 35 του παρόντος.

(Άρθρο 35)

(Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 34 ν. 4648/2019 και 76 ν. 5027/2043)

Ανακήρυξη συνδυασμών και υποψηφίων βουλευτών

1. Εντός τριών (3) ημερών μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής πρότασης υποψηφιοτήτων, το Α' Τμήμα του Αρείου Πάγου ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους εκλογικούς συνδυασμούς, όπως αυτοί δηλώθηκαν σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 34Α..

2. Στην απόφαση ανακήρυξης των συνδυασμών και μετά τους συνδυασμούς αναφέρονται οι μεμονωμένοι υποψήφιοι της κάθε εκλογικής περιφέρειας.

3. Οι υποψήφιοι βουλευτές Επικρατείας αναγράφονται υποχρεωτικά με τη σειρά που προτείνονται και ανακηρύσσονται.

Οι υποψήφιοι στις λοιπές εκλογικές περιφέρειες ανακηρύσσονται κατά αλφαβητική σειρά επωνύμου, κυρίου ονόματος και πατρωνύμου, με εξαίρεση το όνομα του αρχηγού ή προέδρου του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων, το οποίο προτάσσεται.

Επίσης, όσοι έχουν διατελέσει πρωθυπουργοί σε κυβέρνηση που έτυχε ψήφου εμπιστοσύνης της Βουλής και έχουν εκλεγεί βουλευτές, μπορούν να προτάσσονται των υπολοίπων πλην του αρχηγού ή προέδρου του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων.

4. Σε περίπτωση που οι βουλευτικές εκλογές διενεργούνται μέσα σε δεκαοκτώ (18) μήνες από τις προηγούμενες, οι υποψήφιοι αναγράφονται υποχρεωτικά με τη σειρά που προτείνονται δίχως να έχει εφαρμογή η παράγραφος 3 του παρόντος.

5. Η απόφαση της ανακήρυξης κοινοποιείται αμέσως στο Υπουργείο Εσωτερικών.

6. Για την υποβοήθηση του έργου του Αρείου Πάγου, όσον αφορά την ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψηφίων βουλευτών αλλά και για τη διαδικασία του άρθρου 103 του παρόντος, δύναται να διατίθεται προσωπικό της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, κατόπιν αιτήματος του Αρείου Πάγου.

Άρθρο 36

Αναπλήρωση υποψηφίων που πέθαναν

(Καταργήθηκε με το άρθρο 31 παρ. 4 ν. 4648/2019)

Άρθρο 37

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 27 ν. 4648/2019)

Όνομα και έμβλημα των κομμάτων

1. Κάθε πολιτικό κόμμα γνωστοποιεί το αργότερο τρεις (3) ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 4 έναρξη της προεκλογικής περιόδου με γραπτή δήλωσή του, η οποία επιδίδεται προς τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, το όνομα και το έμβλημα του κόμματος για όλη την Επικράτεια. Δικαίωμα να χρησιμοποιεί στο εξής αποκλειστικά το όνομα και το έμβλημα που δηλώνονται έχει το πολιτικό κόμμα που τα δήλωσε.

2. Το αργότερο τρεις (3) ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 4 έναρξη της προεκλογικής περιόδου, τα κόμματα που θέλουν να απαρτίζουν συνασπισμό περισσοτέρων συνεργαζόμενων κομμάτων, γνωστοποιούν προς τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, με γραπτή δήλωση των αρχηγών τους ή των επιτροπών που τα διευθύνουν, την προσωνυμία και το έμβλημα του συνασπισμού τους για όλη την Επικράτεια.

3. Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου ανακοινώνει άμεσα τις δηλώσεις, που του επιδόθηκαν, στο Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο οφείλει να γνωστοποιεί στις εφορευτικές επιτροπές το όνομα και το έμβλημα που ορίστηκαν για κάθε κόμμα ή συνασπισμό συνεργαζομένων κομμάτων.

Το Υπουργείο Εσωτερικών αμελλητί ενημερώνει την ιστοσελίδα του σχετικά με τα κόμματα ή συνδυασμούς συνεργαζόμενων κομμάτων ή συνδυασμούς ανεξάρτητων υποψηφίων ή μεμονωμένους υποψήφιους που δήλωσαν συμμετοχή.

4. Δήλωση ονόματος και εμβλήματος εντός της ανωτέρω προθεσμίας, σύμφωνα με τις νόμιμες διατάξεις έχουν δικαίωμα να επιδώσουν και οι συνδυασμοί ανεξάρτητων υποψηφίων, που την υπογράφουν όλα τα μέλη του συνδυασμού, καθώς και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι την οποία υπογράφει καθένας από αυτούς.

5. Μαζί με τις ανωτέρω δηλώσεις υποβάλλονται για την παροχή πρόσβασης στην εφαρμογή δήλωσης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων ή του συνασπισμού ανεξαρτήτων υποψηφίων, εφόσον υπάρχει, καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του υπεύθυνου για την κατάρτιση συνδυασμών.

6. Απαγορεύεται η χρήση ως ονόματος και εμβλήματος ή σήματος κόμματος ή συνδυασμού συνεργαζόμενων κομμάτων ή συνδυασμού ανεξάρτητων υποψηφίων ή μεμονωμένων υποψηφίων:

α) Συμβόλου θρησκευτικής λατρείας, της σημαίας της πατρίδας ή άλλου παρόμοιου συμβόλου ή σημείου ιδιαίτερης ευλάβειας,

β) του στέμματος,

γ) συμβόλων ή εμβλημάτων του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου 1967 ή φωτογραφιών προσώπων που έχουν καταδικαστεί για τη συμμετοχή τους σε αυτό.

Άρθρο 38

{Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 28 ν. 4648/2019 και 13 ν. 4954/2022}

Διαφωνία για τη χρήση ονόματος ή εμβλήματος κομμάτων ή την ιδιό-

τητα Προέδρου ή μέλους της Διοικούσας Επιτροπής

αυτών

1. Σε περίπτωση διαφωνίας για τη χρήση του ονόματος και του εμβλήματος πολιτικού κόμματος ή για την ιδιότητα του Προέδρου ή μέλους της Διοικούσας Επιτροπής αυτού, όπως περιέχονται στην εκλογική τους δήλωση, αποφασίζει το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου, συνεδριάζοντας σε συμβούλιο, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, χωρίς υποχρεωτική κλήση των διαφωνούντων μερών, η οποία, αν αποφασισθεί, μπορεί να γίνει και τηλεφωνικά από τη Γραμματεία του Αρείου Πάγου. Ως δικαιούχος του ονόματος και του εμβλήματος αναγνωρίζεται το πολιτικό κόμμα, το οποίο τα είχε γνωστοποιήσει με την κατάθεση της ιδρυτικής του δήλωσης και, κατά την κοινή αντίληψη, τα χρησιμοποιούσε. Ως Πρόεδρος ή μέλος της Διοικούσας Επιτροπής πολιτικού κόμματος, αναγνωρίζεται εκείνος, που έχει την ιδιότητα αυτή, κατά τον χρόνο υποβολής των δηλώσεων των παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 37, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο καταστατικό ή την ιδρυτική του πράξη.

2. Η προσφυγή για τις διαφορές της παρ. 1 υποβάλλεται αποκλειστικά το αργότερο μία (1) ημέρα μετά τη λήξη της προθεσμίας των παρ. 1 και 2 του άρθρου 37, ενώπιον του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου. Η απόφαση του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου εκδίδεται το αργότερο εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από την υποβολή της προσφυγής.

3. [ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ]

Άρθρο 39

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 35 ν. 4648/2019)

Κοινοποίηση ονομάτων ανακηρυχθέντων υποψηφίων

1. Το Υπουργείο Εσωτερικών γνωστοποιεί στον Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού τις αποφάσεις του Αρείου Πάγου για την ανακήρυξη των υποψηφίων. Ο Αντιπεριφερειάρχης γνωστοποιεί με προκήρυξή του, στην περιφέρεια του οικείου νομού, τους συνδυασμούς και τους υποψηφίους που ανακηρύχθηκαν και με τα στοιχεία που περιέχει η απόφαση του άρθρου 35.

Η προκήρυξη αναρτάται σε κατάλληλους δημόσιους χώρους, σε πινακίδες ανακοινώσεων των δήμων κάθε νομού, με τη φροντίδα των δημοτικών αρχών και επίσης, αναρτάται και στις ιστοσελίδες των οικείων Περιφερειών και Δήμων.

2. Με ευθύνη του Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού η πιο πάνω γνωστοποίηση και ανάρτηση πρέπει να έχει γίνει το βραδύτερο μέχρι την πέμπτη ημέρα πριν από την ημέρα της εκλογής.

Άρθρο 40

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 48 ν. 4648/2019)

Αντιπρόσωπος και πληρεξούσιος υποψηφίων

1. Κάθε συνδυασμός κόμματος ή συνασπισμός κομμάτων ή ανεξαρτήτων και κάθε μεμονωμένος υποψήφιος έχουν το δικαίωμα να διορίσουν από έναν (1) αντιπρόσωπο και έναν (1) αναπληρωτή τους σε κάθε εκλογικό τμήμα.

2. Εάν οι προτεινόμενοι αντιπρόσωποι των μεμονωμένων υποψηφίων είναι περισσότεροι από τρεις (3), η εφορευτική επιτροπή, πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας, ενεργεί μεταξύ αυτών κλήρωση για τον καθορισμό τριών από αυτούς, που μόνο αυτοί ή οι αναπληρωτές τους παραμένουν στο κατάστημα της ψηφοφορίας.

3. Για τα ανωτέρω, γίνεται μνεία στο βιβλίο των πρακτικών της εκλογής. Ο διορισμός των αντιπροσώπων και αναπληρωτών τους γίνεται με γραπτή δήλωση του αρχηγού του κόμματος ή του

εξουσιοδοτημένου από αυτόν υποψήφιου του οικείου συνδυασμού ή του μεμονωμένου υποψηφίου. Οι αντιπρόσωποι και οι αναπληρωτές τους, κατά τα ανωτέρω, δύνανται να εισέλθουν ανά πάσα στιγμή της ημέρας της ψηφοφορίας, στον χώρο του εκλογικού τμήματος όπου θα ασκήσουν τα καθήκοντά τους.

4. Ο διορισμός των αντιπροσώπων κόμματος γίνεται με γραπτή δήλωση του αρχηγού του κόμματος ή της διευθύνουσας επιτροπής, είτε απευθείας στον Πρόεδρο του αρμόδιου Πρωτοδικείου είτε στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να κοινοποιήσει τον διορισμό στους Προέδρους των Πρωτοδικών. Ο διορισμός των αντιπροσώπων και αναπληρωτών κάθε συνδυασμού γίνεται με γραπτή δήλωση του αρχηγού του κόμματος ή των εξουσιοδοτημένων από αυτόν υποψηφίων του οικείου συνδυασμού ή του μεμονωμένου υποψηφίου.

5. Εκτός από τους αντιπροσώπους, κάθε υποψήφιος μπορεί να διορίσει με συμβολαιογραφική πράξη έναν πληρεξούσιο, που θα ενεργεί αντί για αυτόν τα σχετικά με την εκλογή σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Και τα πολιτικά κόμματα έχουν το δικαίωμα να διορίζουν από έναν (1) πληρεξούσιο σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

Άρθρο 41

Κωλύματα διορισμού αντιπροσώπων και πληρεξουσίων υποψηφίων

Αντιπρόσωποι συνδυασμών και υποψηφίων ή πληρεξούσιοι κομμάτων ή υποψηφίων και αναπληρωτές αντιπροσώπων δεν μπορούν να διοριστούν οι απαριθμούμενοι στην παράγραφο 1 του άρθρου 59 υπάλληλοι, οι αξιωματικοί και στρατιωτικοί υπάλληλοι, οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων, τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών, οι θρησκευτικοί λειτουργοί, οι μοναχοί και οι ανήλικοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Προεκλογική περίοδος

Άρθρο 42

Έναρξη προεκλογικής περιόδου

Η προεκλογική περίοδος για τις βουλευτικές εκλογές αρχίζει κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 31. Η ίδια περίοδος για το δημοψήφισμα αρχίζει με τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος προκήρυξης, ενώ για τις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές αρχίζει τριάντα ημέρες πριν τη διεξαγωγή τους.

Άρθρο 43

(Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 28 του ν. 3023/2002, 15 του ν. 4255/2014 και 14 του ν. 4954/2022)

Διακομματική επιτροπή Εκλογών

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που εκδίδεται εντός τριών (3) ημερών από την προκήρυξη γενικών βουλευτικών εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συγκροτείται Διακομματική Επιτροπή Εκλογών, στην οποία μετέχει ο παραπάνω Υπουργός ως πρόεδρος, ένας εκπρόσωπος κάθε κόμματος ή συνασπισμού που εκπροσωπείτο στη Βουλή που διαλύθηκε, καθώς και ένας εκπρόσωπος κάθε κόμματος ή συνασπισμού που έχει εκλέξει μέλη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και που δεν εκπροσωπείται στη Βουλή. Έργο της Επιτροπής είναι η υποβολή προτάσεων για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

2. Στη Διακομματική Επιτροπή Εκλογών που συγκροτείται σύμφωνα με την παρ. 1, συμμετέχουν εκπρόσωποι κομμάτων και συνασπισμών που δεν εκπροσωπούνταν στη Βουλή που διαλύθηκε, εφόσον έχουν καταρτίσει πλήρεις συνδυασμούς, τουλάχιστον στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) των εκλογικών περιφερειών της χώρας. Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου δεν λαμβάνεται υπόψη η προσαύξηση του αριθμού των υποψηφίων του συνδυασμού ανά εκλογική περιφέρεια, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 34. Η σχετική απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών εκδίδεται εντός τριών (3) ημερών από την ανακήρυξη των συνδυασμών.

3. Για το έτος κατά το οποίο λήγει η βουλευτική περίοδος, η Διακομματική Επιτροπή Εκλογών συγκροτείται εντός του πρώτου διμήνου τούτου και απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο κάθε κόμματος ή συνασπισμού που αντιπροσωπεύεται στη Βουλή, καθώς και από έναν εκπρόσωπο κάθε κόμματος ή συνασπισμού που έχει εκλέξει μέλη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εφόσον δεν εκπροσωπείται στη Βουλή.

4. Κατά το έτος διεξαγωγής των εκλογών για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Διακομματική Επιτροπή Εκλογών συγκροτείται εντός του πρώτου τριμήνου και σε αυτή μετέχει ο Υπουργός Εσωτερικών ως Πρόεδρος και απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο κάθε κόμματος ή συνασπισμού που έχει εκλέξει μέλη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και από έναν εκπρόσωπο κάθε κόμματος ή συνασπισμού που εκπροσωπείται στη Βουλή εφόσον δεν έχει εκλέξει μέλη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Έργο της Επιτροπής είναι η υποβολή προτάσεων για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

5. Στη Διακομματική Επιτροπή Εκλογών που συγκροτείται για τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συμμετέχουν μετά την ανακήρυξή τους από το αρμόδιο δικαστήριο και εκπρόσωποι κομμάτων και συνασπισμών που δεν εκπροσωπούνται ούτε στη Βουλή ούτε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην περίπτωση αυτή η σχετική απόφαση του Υπουργού εκδίδεται εντός τριών (3) ημερών από την ανακήρυξη των συνδυασμών.

3. Αν ένα ή περισσότερα κόμματα ή συνδυασμοί κομμάτων δεν υποδείξουν τον εκπρόσωπό τους εντός δύο ημερών από τη λήψη του σχετικού ερωτήματος, η Διακομματική Επιτροπή Εκλογών μπορεί να συγκροτηθεί ή να συμπληρωθεί χωρίς τη συμμετοχή εκπροσώπου τους.

4. Για το έτος κατά το οποίο λήγει η βουλευτική περίοδος, η Διακομματική Επιτροπή Εκλογών συγκροτείται εντός του πρώτου διμήνου τούτου και απαρτίζεται από εκπροσώπους των κομμάτων ή συνασπισμών που αντιπροσωπεύονται στη Βουλή.

Άρθρο 44

Χώροι υπαίθριας προβολής πολιτικών μηνυμάτων

1. . Εντός των διοικητικών τους ορίων, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α΄ βαθμού μπορούν να καθορίζουν κατάλληλους χώρους, στους οποίους και μόνον επιτρέπεται να τοποθετούνται ειδικά διαμορφωμένα πλαίσια για την προβολή των διαφημίσεων που αναφέρονται στην περ. αα΄ της παρ. 2 του άρθρου 1. Ο καθορισμός γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία εκδίδεται κατά τους τρεις τελευταίους μήνες πριν από τη λήξη του ημερολογιακού έτους και ισχύει για τα επόμενα τρία (3) έτη. Με ίδια απόφαση, μπορεί να αποφασίζεται ο μη καθορισμός χώρων προβολής υπαίθριας διαφήμισης 2. Η διάθεση των χώρων της παραγράφου 1 γίνεται αναλογικά και επί ίσοις όροις, για τη χρήση τους δεν απαιτείται άδεια από οποιαδήποτε αρχή και δεν καταβάλλεται στον οικείο Ο.Τ.Α. τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση χρήσης.

3. Κατά την περίοδο βουλευτικών, περιφερειακών και δημοτικών εκλογών, ευρωεκλογών ή δημοψηφίσματος, τα δημοτικά συμβούλια υποχρεούνται, μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) ημερών από την προκήρυξη των βουλευτικών εκλογών ή του δημοψηφίσματος ή τριάντα (30) ημερών πριν από τη διεξαγωγή των περιφερειακών και δημοτικών εκλογών, να διαθέτουν με απόφασή τους στα κόμματα, στους συνασπισμούς και συνδυασμούς υποψηφίων για την προεκλογική προβολή τους, όλους τους χώρους, που καθορίστηκαν, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2946/2001 (ΦΕΚ 224 Α΄), για την προβολή υπαίθριας διαφήμισης στον οικείο Ο.Τ.Α..

Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται η ισχύς των συμβάσεων μισθώσεως των χώρων αυτών και μειώνεται ανάλογα το μίσθωμα.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που εκδίδεται κάθε δύο χρόνια και μέσα στο μήνα Ιανουάριο, καθορίζεται ο τρόπος χρήσης των χώρων αυτών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Εντός οκτώ (8) ημερών από τη διεξαγωγή των εκλογών τα κόμματα, οι συνασπισμοί και οι συνδυασμοί υποχρεούνται, με δαπάνη τους, να αποκαταστήσουν τα πράγματα στην προηγούμενη κατάσταση.

4. Αν το δημοτικό συμβούλιο δεν διαθέτει, μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, τους ανωτέρω χώρους, αυτοί διατίθενται με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδεται υποχρεωτικώς εντός τριών ημερών από την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 118 του παρόντος.

5. Η διάθεση των χώρων της παραγράφου 3 γίνεται

αναλογικά και επί ίσοις όροις.

Σε περίπτωση προηγούμενης γραπτής συμφωνίας πολιτικών κομμάτων, που συγκροτούν, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, κοινοβουλευτική ομάδα, ή των συνδυασμών υποψηφίων για τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές, αυτή είναι υποχρεωτική για τα δημοτικά συμβούλια και τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για τη χρήση των ανωτέρω χώρων δεν απαιτείται άδεια και δεν καταβάλλεται στον οικείο Ο.Τ.Α. τέλος διαφήμισης ή αποζημίωση χρήσης.

Άρθρο 45

Προβολή προεκλογικών μηνυμάτων των κομμάτων από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα

1.α. Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου οι δημόσιοι και οι ιδιωτικοί ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης, καθώς και οι φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, κάθε μορφής, υποχρεούνται να μεταδίδουν μηνύματα κομμάτων και συνασπισμών σε διάρκεια που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου για την εποπτεία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης Υπουργού, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και γνώμη της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με όμοια απόφαση, ο κατά τα ανωτέρω οριζόμενος χρόνος κατανέμεται μεταξύ των κομμάτων και των συνασπισμών με βάση την αρχή της αναλογικής ισότητας και την εξασφάλιση της μετάδοσης των θέσεων και του προγράμματος των κομμάτων και των συνασπισμών.

β. Η ανωτέρω μετάδοση διενεργείται δωρεάν και απαλλάσσεται από κάθε τέλος.

2. Με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 1, κατά την αυτή διαδικασία και με κριτήριο την αναλογική ισότητα, καθορίζεται ο χρόνος που διατίθεται στα δελτία ειδήσεων των κρατικών και ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών για την παρουσίαση της προεκλογικής δραστηριότητας των κομμάτων και των συνασπισμών των κομμάτων.

3. Κανένα μήνυμα δεν επιτρέπεται να μεταδίδεται την προηγούμενη, καθώς και την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών.

4. Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης συμμετέχουν με δικαίωμα ψήφου και εκπρόσωποι των κομμάτων ή συνασπισμού κομμάτων, τα οποία έχουν πλήρεις συνδυασμούς υποψηφίων στα τρία τέταρτα (3/4) των εκλογικών περιφερειών της χώρας.

Άρθρο 46

Απαγορεύσεις για τα κόμματα κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου

1. Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου απαγορεύεται στα κόμματα και τους συνασπισμούς κομμάτων:

α. Η ανάρτηση ή επικόλληση αεροπανώ, πανώ, αφισών και κάθε άλλου

είδους υλικού προβολής, εκτός των χώρων της παραγράφου 3 του άρθρου 44.

β. Η μετάδοση από δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, καθώς και από φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, διαφημιστικών μηνυμάτων και μηνυμάτων κοινωνικού περιεχομένου του άρθρου 3 του ν. 2328/1995 (ΦΕΚ159 Α΄) όπως ισχύει, τα οποία προβάλλουν, με οποιονδήποτε τρόπο, πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς πολιτικών κομμάτων, με εξαίρεση τη μετάδοση τέτοιων διαφημιστικών μηνυμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο άρθρο.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι ώρες λειτουργίας και η κλίμακα έντασης των μεγαφωνικών εγκαταστάσεων των εκλογικών κέντρων, των γραφείων και των οχημάτων των κομμάτων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Τις ώρες της κοινής ησυχίας απαγορεύεται η χρήση των παραπάνω εγκαταστάσεων. Επίσης απαγορεύεται η χρήση τους, εφόσον γειτνιάζουν με νοσηλευτικά ιδρύματα και σχολεία.

Για τους παραβάτες των ανωτέρω διατάξεων επιβάλλονται οι αντίστοιχες κυρώσεις όπως αυτές ειδικότερα καθορίζονται στις παραγράφους 8 και 9 του άρθρου 24 και στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 27 του ν. 3023/2002.

Άρθρο 47

Απαγορεύσεις για τους υποψήφιους βουλευτές κατά την προεκλογική περίοδο

1. Κατά την προεκλογική περίοδο απαγορεύεται στους υποψήφιους βουλευτές:

α. Η ανάρτηση ή επικόλληση σε εξωτερικούς, δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους, καθώς και σε κάθε μορφής αυτοκινούμενα μέσα, αεροπανώ, πανώ, γιγαντοαφισών, αφισών, φωτογραφιών και κάθε άλλου είδους υλικού προβολής, η εγκατάσταση πρόσκαιρων κατασκευών οποιασδήποτε μορφής για την προσωπική τους προβολή, καθώς και η χρήση χρωστικών ουσιών και η αναγραφή συνθημάτων σε οποιονδήποτε εξωτερικό χώρο.

Οι δήμαρχοι υποχρεούνται για την άμεση καθαίρεση των αεροπανώ και πανώ, την αποκόλληση των γιγαντοαφισών, αφισών, φωτογραφιών κλπ., την αποσυναρμολόγηση των πρόσκαιρων κατασκευών και τον καθαρισμό από χρωστικές ουσίες των εξωτερικών χώρων. Παράβαση της ανωτέρω υποχρέωσης, εφόσον έχει προηγηθεί σχετική έγγραφη ενημέρωση από την Τοπική Επιτροπή Ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων της παραγράφου 9 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, επισύρει την κύρωση της παραγράφου 4 του άρθρου 27 του νόμου αυτού.

β. Η διακίνηση κάθε μορφής ένθετων φυλλαδίων μέσω του τύπου.

γ. Η προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων μέσω των δημόσιων και ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης ή των φορέων παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών.

Απαγορεύεται επίσης, από δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, καθώς και από φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, η μετάδοση κάθε είδους εκπομπών, οι οποίες παρουσιάζονται, αμέσως ή εμμέσως, από υποψήφιους βουλευτές.

δ. Η διακίνηση προεκλογικού υλικού από υποψήφιους βουλευτές μέσω του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των κρατικών Ν.Π.Ι.Δ..

ε.i. Η λειτουργία εκλογικών κέντρων από υποψήφιους ή από τρίτους χάριν υποψήφιων.

ii.Δεν περιλαμβάνονται στην έννοια του εκλογικού κέντρου τα πολιτικά γραφεία των υποψήφιων βουλευτών, εφόσον δεν είναι εγκατεστημένα σε ισόγειους χώρους. Εξαιρούνται της απαγόρευσης εγκατάστασης, σε ισόγειους χώρους, πολιτικά γραφεία βουλευτών, τα οποία λειτουργούν, συνεχώς από την 31η Δεκεμβρίου 2000 μέχρι και την ημερομηνία διενέργειας των εκλογών.

iii. Για τους υποψηφίους βουλευτές, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, ο επιτρεπόμενος αριθμός χρήσης πολιτικών γραφείων, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασής τους, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3).

ίν. Για τα πολιτικά γραφεία ισχύουν οι σχετικοί περιορισμοί της περίπτωσης α΄ της παρούσας παραγράφου, καθώς και απαγόρευση χρήσης μεγαφωνικών εγκαταστάσεων, με εξαίρεση την ύπαρξη πινακίδας με τα αναγκαία προσδιοριστικά στοιχεία του υποψηφίου βουλευτή.

ν. Η παραχώρηση της χρήσης ή η μίσθωση υπαίθριων ή στεγαζόμενων χώρων, από και προς τρίτους, για τη λειτουργία εκλογικών κέντρων και εντευκτηρίων, κάθε μορφής, σε σχέση με την προβολή υποψηφιότητας βουλευτή, συνιστά ποινικό αδίκημα για τους κύριους των ακινήτων, τους εκμισθωτές και τους μισθωτές τούτων, το οποίο τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον ενός έτους.

2. Οι εμφανίσεις υποψήφιων βουλευτών σε πάσης φύσεως εκπομπές δημόσιων ή ιδιωτικών ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης, καθώς και σε φορείς παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, υπό οποιαδήποτε μορφή, επιτρέπεται, ως εξής:

α. Σε κάθε ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας επιτρέπεται η εμφάνιση του υποψήφιου βουλευτή, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου μόνο μία φορά.

β. Σε κάθε ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό τοπικής ή περιφερειακής εμβέλειας, επιτρέπεται η εμφάνιση του υποψήφιου βουλευτή κατά τη διάρκεια της πιο πάνω περιόδου μέχρι δύο φορές.

γ. Ως εμφανίσεις κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου θεωρούνται οι προσωπικές συνεντεύξεις των υποψηφίων, η συμμετοχή τους σε οργανωμένες συζητήσεις, περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν τα δελτία ειδήσεων, καθώς και η κάλυψη, κατόπιν αιτήματος του υποψηφίου βουλευτή, της προεκλογικής του δραστηριότητας.

3. Από τους περιορισμούς της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται οι Πρόεδροι ή Αρχηγοί κομμάτων και οι υποψήφιοι βουλευτές επικρατείας.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου για την εποπτεία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης Υπουργού, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, σχετικά με τις εμφανίσεις στα κρατικά και ιδιωτικά ραδιοτηλεοπτικά μέσα των υποψήφιων βουλευτών και των οριζόμενων εκπροσώπων των κομμάτων ή των συνασπισμών και τίθενται περιορισμοί για την αποτροπή της έμμεσης προβολής των υποψήφιων βουλευτών.

Για τους παραβάτες των ανωτέρω διατάξεων επιβάλλονται οι αντίστοιχες κυρώσεις όπως αυτές ειδικότερα καθορίζονται στο άρθρο 25 του ν. 3023/2002.

Άρθρο 48

(Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 37 του ν. 4648/2019 και 33 ν. 5083/2024)

Θέματα δημόσιας τάξης - απαγόρευση προεκλογικών δραστηριοτήτων

1. Οι συγκεντρώσεις κατά την προεκλογική περίοδο διέπονται από τις ειδικές για το θέμα αυτό διατάξεις του Συντάγματος.

2. Κατά την ημέρα διενέργειας των βουλευτικών εκλογών, των ευρωεκλογών ή των δημοψηφισμάτων, καθώς και την παραμονή αυτής απαγορεύονται οι συγκεντρώσεις και οποιαδήποτε άλλη προεκλογική δραστηριότητα, όπως πραγματοποίηση ομιλιών, ανάρτηση και διανομή αφισών και εντύπων, μετάδοση εκπομπών και μηνυμάτων προεκλογικού περιεχομένου, καθώς και η προεκλογική δραστηριότητα στο διαδίκτυο.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη ρυθμίζονται θέματα δημόσιας τάξης και ασφάλειας, κατά τις βουλευτικές εκλογές, τις ευρωεκλογές, καθώς και κάθε άλλη εκδήλωση της λαϊκής ετυμηγορίας, που αφορούν στη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας εκλογικών κέντρων των κομμάτων και των συνδυασμών, τη σειρά προτεραιότητας ίδρυσης αυτών, τη σειρά προτεραιότητας για την πραγματοποίηση των προεκλογικών ομιλιών και κάθε άλλο συναφές θέμα.

Άρθρο 49

Δημοσκοπήσεις

1. α) Δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη διενέργεια των βουλευτικών εκλογών, των εκλογών για την ανάδειξη αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και των δημοψηφισμάτων και έως την 19.00 ώρα της ημέρας της ψηφοφορίας, απαγορεύεται η δημοσιοποίηση δημοσκοπήσεων για την πρόθεση ψήφου των εκλογέων και η καθ' οιονδήποτε τρόπο μετάδοση αποτελεσμάτων των δημοσκοπήσεων, καθώς και η καθ' οιονδήποτε τρόπο μετάδοση και αναμετάδοσή τους από τα μέσα ενημέρωσης, με οποιονδήποτε τρόπο και αν διανέμονται ή εκπέμπουν.

β) Με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από την ημέρα των προαναφερόμενων εκλογών και μέχρι την 19.00 ώρα της ημέρας της ψηφοφορίας, απαγορεύεται στους δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, στους φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, σε κάθε είδους εφημερίδα και περιοδικό, καθώς και στα πολιτικά κόμματα και στους υποψηφίους η καθ' οιονδήποτε τρόπο δημοσιοποίηση ή μετάδοση ή αναμετάδοση οποιασδήποτε έρευνας γνώμης, με οποιονδήποτε τρόπο και αν διενεργείται, σχετικά με τις πολιτικές τάσεις, απόψεις και προτιμήσεις της κοινής γνώμης, για πολιτικά κόμματα, πολιτικές θέσεις και πρόσωπα ή άλλα οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα.

2. Τα αποτελέσματα των δημοσκοπήσεων, που διενεργούνται κατά την έξοδο των εκλογέων από τα εκλογικά καταστήματα κατά την ημέρα της ψηφοφορίας, απαγορεύεται να δημοσιοποιούνται ή να μεταδίδονται καθ' οιονδήποτε τρόπο πριν την 19.00 ώρα της ημέρας αυτής.

3. Οι παραβάτες των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών, η οποία δεν είναι δεκτική μετατροπής ή αναστολής και χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Χρόνος και τόπος ψηφοφορίας

Άρθρο 50

Ημέρα ψηφοφορίας

1. Η ψηφοφορία διεξάγεται ημέρα Κυριακή και διαρκεί από την ώρα 07.00΄ έως την ώρα 19.00΄ της ίδιας ημέρας.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη ρυθμίζονται τα σχετικά με τη λειτουργία των δημοσίων γενικά κέντρων την ημέρα της ψηφοφορίας, καθώς και τα σχετικά με την κίνηση των οχημάτων και κάθε τροχοφόρου.

Άρθρο 51

Εκλογικά τμήματα

1. Σε κάθε δήμο συνιστώνται εκλογικά τμήματα.

2. Δήμοι που έχουν λιγότερους από πεντακόσιους δημότες είναι δυνατόν να ενωθούν σ' ένα εκλογικό τμήμα με άλλους όμοιους δήμους ή με δήμο μεγαλύτερου πληθυσμού, μόνο όταν η απόσταση και οι συγκοινωνιακές συνθήκες διευκολύνουν την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος.

3. Δήμοι με γραμμένους εκλογείς πάνω από οκτακοσίους, υποδιαιρούνται σε εκλογικά τμήματα έτσι που σε κάθε τμήμα να μην αναλογούν πάνω από οκτακόσιοι εκλογείς.

4. Σε δήμους που αποτελούνται από περισσότερους συνοικισμούς και οι εκλογείς είναι δύσκολο λόγω απόστασης να προσέρχονται για ψηφοφορία σε ένα εκλογικό τμήμα είναι δυνατόν να ορίζονται περισσότερα εκλογικά τμήματα, ανάλογα με τις υπάρχουσες συγκοινωνιακές δυσχέρειες.

Άρθρο 52

Καταστήματα ψηφοφορίας

1. Για κάθε εκλογικό τμήμα ορίζεται ιδιαίτερο κατάστημα ψηφοφορίας.

2. Ως καταστήματα ψηφοφορίας χρησιμοποιούνται κτίρια που κατέχονται από το δημόσιο, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις και γενικά δημόσιους οργανισμούς κι αν δεν φτάνουν αυτά, κατάλληλα ιδιωτικά οικήματα ή δημόσια κέντρα, που παραχωρούνται οικειοθελώς από τους δικαιούχους, σύμφωνα με τις διατάξεις της επόμενης παραγράφου.

3. Ο Αντιπεριφερειάρχης της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού ή οι εξουσιοδοτημένοι απ' αυτόν δήμαρχοι προσκαλούν (τον Ιανουάριο κάθε χρόνου) τους δικαιούχους ιδιωτικών οικημάτων, που κρίνονται κατάλληλα για καταστήματα ψηφοφορίας, να δηλώσουν εγγράφως μέσα σε τρεις μέρες από την πρόσκληση αν δέχονται να χρησιμοποιηθούν ενδεχομένως τα οικήματά τους ως καταστήματα ψηφοφορίας, για πέντε το πολύ μέρες με αποζημίωση, που ορίζεται - μετά την χρησιμοποίηση - από τον Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας του νομού και μετά από γνώμη επιτροπής που την αποτελούν ο αρμόδιος οικονομικός έφορος και ένας ανώτερος υπάλληλος της Περιφερειακής ενότητας της έδρας του νομού, με πρόεδρο τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών.

4. Σε περίπτωση άρνησης από τους δικαιούχους να παραχωρήσουν οικειοθελώς τα κρινόμενα κατάλληλα για ψηφοφορία ιδιωτικά οικήματα ή δημόσια κέντρα, επιτρέπεται η επίταξή τους από τον Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας του νομού για χρονικό διάστημα μέχρι πέντε μέρες. Η απόφαση του Αντιπεριφερειάρχη για την επίταξη κοινοποιείται δια της αστυνομικής αρχής είτε πριν από την εκτέλεση της επίταξης από τις διοικητικές αρχές είτε σύγχρονα μ' αυτή, στον ιδιοκτήτη ή νομέα ή κάτοχο ή νόμιμο αντιπρόσωπό τους,

κι αν δεν υπάρχει αυτός ή απουσιάζει από το επιτασσόμενο οίκημα ή κέντρο, στη δημοτική αρχή του τόπου που βρίσκεται το οίκημα. Για τα επιτασσόμενα οικήματα καταβάλλεται αποζημίωση που την καθορίζει ο οικείος ειρηνοδίκης.

5. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση για κατάστημα ψηφοφορίας οποιουδήποτε στρατιωτικού καταστήματος ή στρατώνα.

6. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και για τη διενέργεια δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, καθώς και σε κάθε εκδήλωση λαϊκής ετυμηγορίας.

Άρθρο 53

Εκλογείς στρατιωτικοί κ.λπ.

1. Οι εκλογείς του άρθρου 27 παράγραφος 1 του παρόντος ψηφίζουν μαζί με τους άλλους εκλογείς στα εκλογικά τμήματα που ορίζει ο Αντιπεριφερειάρχης της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού σύμφωνα με το άρθρο 55. Ο Αντιπεριφερειάρχης όταν ορίζει τα εκλογικά τμήματα κάθε δήμου, οφείλει να λαβαίνει υπόψη και τον αριθμό των εκλογέων αυτών σε κάθε δήμο και να τους κατανέμει συμμετρικά σ' όλα τα εκλογικά τμήματα.

2. Όσοι από τους εκλογείς του άρθρου 27 παράγραφος 1 υπηρετούν στην περιοχή του Άγιου Όρους, ψηφίζουν στα πλησιέστερα εκλογικά τμήματα του νομού Χαλκιδικής που τα ορίζει ο Αντιπεριφερειάρχης της περιφερειακής ενότητας της έδρας του νομού αυτού.

Άρθρο 54

Ψηφοφορία ανδρών φρουράς

Σε περίπτωση που διατίθεται φρουρά για τη φύλαξη εκλογικού τμήματος, το προσωπικό αυτής, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) άτομα ψηφίζει στο εκλογικό τμήμα που φρουρεί.

Άρθρο 55

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4239/2014)

Προσδιορισμός εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψηφοφορίας

1. Τα εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας ορίζονται με απόφαση του Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού. Με την ίδια απόφαση γίνεται και η κατανομή των εκλογέων στα εκλογικά τμήματα. Σε κάθε εκλογικό τμήμα ο αριθμός των εκλογέων δεν μπορεί να ξεπερνάει τους οκτακόσιους (800).

2. Οι αποφάσεις του Αντιπεριφερειάρχη της προηγούμενης παραγράφου εκδίδονται το αργότερο δέκα (10) ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 3 έναρξη της προεκλογικής περιόδου και κοινοποιούνται αμέσως στον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου και δια του Υπουργείου Εσωτερικών στον Άρειο Πάγο.

3. Οι αποφάσεις αυτές είναι δυνατόν να τροποποιούνται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δέκα τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

4. Οι ίδιες αποφάσεις, όπως τελικά θα καταρτισθούν, γνωστοποιούνται με προκήρυξη του Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας του νομού στους δήμους του νομού, πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

5. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή, εξαιτίας ανώτερης βίας η χρησιμοποίηση καταστήματος που έχει οριστεί για ψηφοφορία, μπορεί να οριστεί άλλο κατάστημα, μέχρι και την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας με απόφαση του οικείου Αντιπεριφερειάρχη.

Άρθρο 56

Δημοσίευση προγράμματος ψηφοφορίας

Οι δημοτικές αρχές εκδίδουν και δημοσιεύουν σ' όλη γενικά την περιφέρειά τους, τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισμένη για την ψηφοφορία, πρόγραμμα που αναφέρει ακριβώς την ημέρα της ψηφοφορίας, τις ώρες έναρξης και λήξης της, τον τόπο και το κατάστημα της ψηφοφορίας, τον αριθμό των βουλευτικών εδρών της εκλογικής περιφέρειας και τα ονόματα των υποψηφίων, όπως αυτά αναγράφονται στην προκήρυξη της διοικητικής αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Προπαρασκευή της ψηφοφορίας

Άρθρο 57

Προετοιμασία του καταστήματος ψηφοφορίας

1. Το πρωί της προηγούμενης ημέρας της ψηφοφορίας ο δήμαρχος, για τα καταστήματα ψηφοφορίας των εκλογικών τμημάτων του δήμου του, οφείλει να μεριμνήσει ώστε να έχει ετοιμαστεί η αίθουσα της εκλογής και τα εκλογικά είδη.

2. Σε κάθε κατάστημα ψηφοφορίας τοποθετείται τραπέζι, γύρω από το οποίο κάθονται η εφορευτική επιτροπή, ο δικαστικός αντιπρόσωπος και οι υποψήφιοι ή οι αντιπρόσωποί τους.

Μπροστά από το τραπέζι της επιτροπής τοποθετείται η κάλπη και σε ύψος που το επίπεδο του καλύμματος της κάλπης να είναι πιο πάνω από το επίπεδο του τραπεζιού.

3. Οι κάλπες κατασκευάζονται με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών ή από την αρχή που πήρε εντολή του, από οποιαδήποτε ύλη και σε μέγεθος ανάλογο με τον αριθμό των εκλογέων κάθε τμήματος. Οι λεπτομέρειες θα καθοριστούν με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών.

4. Οι δαπάνες για την επισκευή των καλπών, την προμήθεια των ειδών γραφικής ύλης για τις εφορευτικές επιτροπές και των ειδών που απαιτούνται για τη συσκευασία των εκλογικών στοιχείων για να διαβιβαστούν στο πρωτοδικείο, βαρύνουν τους οικείους δήμους.

5. Σε κάθε κατάστημα ψηφοφορίας και εντός του χώρου, όπου εδρεύει η εφορευτική επιτροπή, κατασκευάζεται με φροντίδα του αρμόδιου δήμαρχου κατάλληλος, ξεχωριστός χώρος, στον οποίο ν' αποσύρεται ο εκλογέας και να μπορεί, χωρίς να τον βλέπουν, να συμπληρώνει το ψηφοδέλτιο και να το κλείνει στο φάκελο. Αν δεν μπορεί να κατασκευαστεί καλά χωρισμένο διαμέρισμα, επιτρέπεται να γίνει ένα τέτοιο προχείρως, είτε με την παρεμβολή ξύλινου πλαισίου, περιφραγμένου με χοντρό χαρτί, είτε με την ανάρτηση αδιαφανούς υφάσματος, είτε με άλλο τρόπο.

6. Στον ειδικό χώρο τοποθετούνται με φροντίδα της εφορευτικής επιτροπής τραπέζι και μολύβι για χρήση από τους εκλογείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Εφορευτικές Επιτροπές

Άρθρο 58

(Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 38 ν. 4648/2019 και 34 ν. 5083/2024)

Διορισμός εφορευτικών επιτροπών

1. Ψηφοφορία γίνεται ενώπιον εφορευτικών επιτροπών.

2. Σε κάθε εκλογικό τμήμα ορίζεται εφορευτική επιτροπή που αποτελείται από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής ως πρόεδρο και τέσσερα (4) μέλη που αναπληρώνονται από ισάριθμα αναπληρωματικά.

3. Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών και οι αναπληρωτές τους κληρώνονται, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 4 έναρξη της προεκλογικής περιόδου, από το οικείο Πρωτοδικείο.

Στην κλήρωση, κατά την οποία μπορούν να παρίστανται οι υποψήφιοι, οι αντιπρόσωποι και πληρεξούσιοι των κομμάτων, περιλαμβάνονται οι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου εκλογικού διαμερίσματος που φέρονται στους καταλόγους αυτούς ως κάτοικοι της περιοχής. Για τη διασταύρωση της διεύθυνσης κατοικίας των εκλογέων που κληρώθηκαν ως μέλη της εφορευτικής επιτροπής μπορεί να χρησιμοποιούνται στοιχεία που τηρούνται σε δημόσιες υπηρεσίες.

4. Μέσα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου το αρμόδιο δικαστήριο, μπορεί, κατά την κρίση του, να διορίζει, με απόφασή του που λαμβάνει σε συμβούλιο, τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών από τους καταλόγους της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή μέλη εφορευτικών επιτροπών ορίζονται αυτοί που, κατά την κρίση

του συμβουλίου πρωτοδικών, παρέχουν στοιχεία επάρκειας για αυτά τα καθήκοντα. Οι οριζόμενοι πρέπει να έχουν τουλάχιστον απολυτήριο δημοτικού σχολείου, να μην έχουν υπερβεί το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας τους και να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.

5. Αρμόδιο πρωτοδικείο είναι αυτό που στην περιφέρειά του υπάγεται ο δήμος όπου εδρεύει το εκλογικό τμήμα.

6. Όσοι, σύμφωνα με τα παραπάνω, ορίστηκαν μέλη των εφορευτικών επιτροπών, ειδοποιούνται με απόδειξη για τον διορισμό τους πέντε (5) τουλάχιστον μέρες πριν από την ψηφοφορία με φροντίδα του Εισαγγελέα Πρωτοδικών, στον οποίο διαβιβάζεται από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών αντίγραφο της πράξης του Πρωτοδικείου για τον διορισμό τους. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών διαβιβάζει αμελλητί στους οικείους δήμους τον κατάλογο των μελών εφορευτικών επιτροπών.

7. Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών είναι υποχρεωμένα να εκτελούν τα καθήκοντά τους ανεξαρτήτως αν ειδοποιήθηκαν εγκαίρως.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, μπορεί να καθορίζεται ημερήσια αποζημίωση στα μέλη των εφορευτικών επιτροπών. Η αποζημίωση του παρόντος άρθρου απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιοδήποτε είδους φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων, είναι ακατάσχετη, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία από οποιαδήποτε αιτία.

Άρθρο 59

(Όπως τροποποιηθηκέ με το άρθρο με το άρθρο 39 ν. 4648/2019)

Κωλύματα διορισμού μελών εφορευτικών επιτροπών

1. Δημόσιοι και δημοτικοί υπάλληλοι ή έμμισθοι υπάλληλοι δημοτικών νομικών προσώπων και ιδρυμάτων και όσοι με αυτές τις ιδιότητες υπηρέτησαν την τελευταία τριετία προ της εκλογής, δεν μπορούν να κληρωθούν ή να διοριστούν μέλη εφορευτικών επιτροπών και αν τυχόν κληρωθούν ή διοριστούν δεν μπορούν να λάβουν μέρος στη συγκρότηση των επιτροπών. Το κώλυμα ισχύει και για τους αποστρατευθέντες αξιωματικούς, τα όργανα των σωμάτων ασφαλείας, για αυτούς που διετέλεσαν δήμαρχοι, καθώς και για τους διατελέσαντες βουλευτές, μέλη της κυβέρνησης και υφυπουργούς. Υποψήφιοι βουλευτές που ανακηρύχθηκαν από τον Άρειο Πάγο δεν μπορούν να είναι μέλη της εφορευτικής επιτροπής. Ιερείς και λοιποί θρησκευτικοί λειτουργοί δεν μπορούν να είναι μέλη της εφορευτικής επιτροπής.

2. Τα τακτικά μέλη των εφορευτικών επιτροπών, αν προταθούν και ανακηρυχθούν από τον Άρειο Πάγο υποψήφιοι βουλευτές, έχουν το δικαίωμα της επιλογής με δήλωση, που επιδίδεται στη διοικητική αρχή με δικαστικό επιμελητή πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν ασκήσουν αυτό το δικαίωμα, θεωρείται ότι προτίμησαν τη βουλευτική υποψηφιότητα και αντικαθίστανται στην εφορευτική επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 60.

3. Οι δικηγόροι που κληρώνονται τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη εφορευτικής επιτροπής, αν διοριστούν αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, υποχρεούνται να εκπληρώσουν τα καθήκοντα του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής.

Άρθρο 60

Αναπλήρωση μελών εφορευτικών επιτροπών

1. Εάν μέλη της εφορευτικής επιτροπής δεν προσέλθουν να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους γιατί απουσιάζουν ή κωλύονται ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία, αναπληρώνονται από τα αναπληρωματικά μέλη. Εάν η αναπλήρωση είναι αδύνατη για τους ίδιους λόγους, η εκλογή διεξάγεται μόνο από τα παρόντα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, καθώς και από μόνο τον πρόεδρό της, αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής.

2. Σε περίπτωση που κωλύεται ή για οποιονδήποτε λόγο απουσιάζει ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής, αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής, αναπληρώνεται από τον αναπληρωτή του, που ορίζεται από τον έφορο δικαστικών αντιπροσώπων. Αν λείπει κι αυτός, για οποιονδήποτε λόγο, η εκλογή γίνεται ενώπιον των τεσσάρων (4) μελών της εφορευτικής επιτροπής, με πρόεδρό της τον μμεγαλύτερο σε ηλικία.

Αν για οποιονδήποτε λόγο κωλύεται ή απουσιάζει ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής και ο αναπληρωτής του, καθώς και τρία (3) από τα άλλα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, τότε το μοναδικό παρόν μέλος διορίζει δύο (2) και σε περίπτωση αδυναμίας ένα (1) ως μέλη της επιτροπής από τους εκλογείς του εκλογικού τμήματος, τα οποία υποχρεούνται να εκτελούν τα καθήκοντά τους.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και σε κάθε άλλη περίπτωση προσφυγής στη λαϊκή ετυμηγορία.

Άρθρο 61

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 15 του ν. 4954/2022)

Καθήκοντα εφορευτικών επιτροπών

1. Η επιτροπή που καταρτίστηκε σύμφωνα με τις πιο πάνω διατάξεις διευθύνει την εκλογή και τηρεί τα εξής βιβλία:

α) βιβλίο πρακτικών,

β) πρωτόκολλο ψηφοφορίας και

γ) βιβλίο διαλογής ψήφων. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών είναι δυνατή η απλούστευση, ενοποίηση ή η κατάργηση ορισμένων βιβλίων ή στοιχείων.

2. Η επιτροπή αποφασίζει κατά πλειοψηφία. Σε ισοψηφία υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.

Άρθρο 62

(Όπως τροποποίηθηκε με το άρθρο 249 ν. 4610/2019)

Ψηφοφορία μελών εφορευτικών επιτροπών

1. Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών ψηφίζουν στα τμήματα που εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους. Σε περίπτωση που την ίδια ημέρα διενεργούνται περισσότερες εκλογικές διαδικασίες ταυτόχρονα σε διαφορετικά εκλογικά τμήματα, τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών ψηφίζουν και στο εκλογικό τμήμα, στο οποίο δεν ασκούν τα καθήκοντά τους, εφόσον το δικαιούνται. Για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος γίνεται μνεία στο βιβλίο πρακτικών και αναγράφονται τα στοιχεία τους στο πρωτόκολλο ψηφοφορίας κάθε τμήματος.

2. Αν επαναληφθεί η ψηφοφορία σύμφωνα με το άρθρο 102, γιατί ακυρώθηκε η εκλογή σε μερικά μόνο τμήματα της εκλογικής περιφέρειας, αυτοί που ψήφισαν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο σε τμήματα, που δεν ακυρώθηκε η εκλογή, δεν μπορούν να ψηφίσουν στα τμήματα που επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία και αν είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους αυτών των τμημάτων.

Άρθρο 63

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 ν. 5083/2024)

Γραμματέας εφορευτικής επιτροπής

1. Η εφορευτική επιτροπή αναθέτει καθήκοντα γραμματέα για τη σύνταξη των πρακτικών της σε υπάλληλο δημόσιο ή δημοτικό ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, που είναι υποχρεωμένος να τα εκτελέσει.

2. Αν δεν μπορεί η εφορευτική επιτροπή να αναθέτει τα καθήκοντα γραμματέα, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, τα αναθέτει σε έναν εκλογέα ή σ' ένα από τα τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη της και στην ανάγκη σε δημοτικό υπάλληλο.

3. Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν υπάρχει γραμματέας της εφορευτικής επιτροπής, δεν παρακωλύεται καθόλου το έργο της, γιατί στην ανάγκη μπορεί και ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ή ο προεδρεύων της επιτροπής να εκτελέσει τα καθήκοντα του γραμματέα της.

4. Εάν ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ή ο προεδρεύων της επιτροπής είναι άτομο με αναπηρία, είναι δυνατή η ανάθεση καθηκόντων γραμματέα σε δύο (2) άτομα.

Άρθρο 64

Διερμηνείς τουρκικής γλώσσας

Σε εκλογικά τμήματα των Νομών Έβρου, Ξάνθης, Ροδόπης και Δωδεκανήσου είναι δυνατόν να διορίζονται με απόφαση του οικείου Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού διερμηνείς της τουρκικής γλώσσας από τους δημόσιους, δημοτικούς υπαλλήλους, που υπηρετούν στην έδρα κάθε εκλογικού τμήματος ή πιο κοντά σ' αυτή.

Άρθρο 65

Σφραγίδα εφορευτικών επιτροπών

Η εφορευτική επιτροπή έχει δική της σφραγίδα. Αν δεν έχει δική της χρησιμοποιεί τη σφραγίδα μιας άλλης αρχής, που την ορίζει με απόφασή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και έφοροι

Άρθρο 66

Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και καθήκοντά τους

1. Σε κάθε εκλογικό τμήμα και σ' όλη τη διάρκεια της εκλογής παραβρίσκεται αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής.

2. Ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής, εκτός από τα καθήκοντά του που ειδικά αναφέρονται στο παρόν, έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ανακριτικού υπαλλήλου και ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή μετά από μήνυση οποιουδήποτε πολίτη την ανάκριση για να εξακριβώσει όλες τις αξιόποινες πράξεις που έγιναν μέσα ή γύρω από το εκλογικό κατάστημα. Κατά την άσκηση των ανακριτικών του καθηκόντων ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ενεργεί μόνος του, χωρίς δηλαδή να συμπράττει γραμματέας, άλλος ανακριτικός υπάλληλος ή μάρτυρες και διαβιβάζει τις μηνύσεις που του κατέθεσαν και τα σχετικά με την τυχόν προανάκριση έγγραφα στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

3. Ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής αναφέρει με το ταχύτερο μέσο στον έφορο αντιπροσώπων δικαστικής αρχής την άφιξή του και την ανάληψη των καθηκόντων του.

Αμέσως μετά το πέρας της εκλογικής διαδικασίας είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει στον έφορο γραπτή αναφορά για κάθε αξιοσημείωτο γεγονός που έλαβε χώρα κατά τη διενέργεια της εκλογής.

Η παράλειψη υποβολής αναφοράς τιμωρείται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 118.

Άρθρο 67

Έφοροι των αντιπροσώπων δικαστικής αρχής

1. Για την εποπτεία των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής διορίζονται έφοροι, ένας ή περισσότεροι, σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

2. Οι έφοροι της δικαστικής αρχής σε κάθε εκλογική περιφέρεια, είναι υποχρεωμένοι να περιοδεύουν μέσα στην περιφέρεια την ημέρα της ψηφοφορίας και την προηγούμενη μετά από συνεννόηση με τον αρχαιότερο μεταξύ τους και να επεμβαίνουν για να ενισχύσουν το έργο των δικαστικών αντιπροσώπων σε περιπτώσεις καταγγελίας παράνομων παρεμβάσεων. Για την εκτέλεση αυτού του έργου τους, ο οικείος Αντιπεριφερειάρχης οφείλει να θέσει στη διάθεσή τους τον αναγκαίο αριθμό αυτοκινήτων των δημοσίων πολιτικών και αστυνομικών αρχών του νομού. Και οι στρατιωτικές αρχές της περιφέρειας είναι υποχρεωμένες να διευκολύνουν τις κινήσεις των εφόρων. Ο έφορος μπορεί να ασκεί και όλα τα καθήκοντα, που αναθέτει στους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής το παρόν.

3. Από το οικείο πρωτοδικείο διαβιβάζονται στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών φωτοαντίγραφα όλων των εκλογικών καταλόγων με βάση τους οποίους έγινε η ψηφοφορία και από τους οποίους έχουν διαγραφεί όσοι ψήφισαν.

Άρθρο 68

(Όπως τροποποίηθηκε με τα άρθρα 19 παρ. 11 β ν. 4071/2012, 10 παρ. 4 και 5 ν. 4239/2014, 74 ν. 4257/2014, 249 ν. 4610/2019, 131 ν. 4611/2019, 25 ν. 4648/2019, 35 ν. 5083/2024 και 64 ν. 5102/2024)

Διορισμός των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους

1. Οι έφοροι και οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται, με κλήρωση, σε δημόσια συνεδρίαση, από το Α1΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου.

2. Έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής διορίζονται, οι πάρεδροι του Συμβουλίου Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι εφέτες των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και οι αντιεισαγγελείς εφετών.

3. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται:

α) Οι Πρωτοδίκες και οι Αντεισαγγελείς Πρωτοδικών. Επίσης, διορίζονται, μόνο κατόπιν αίτησής τους, οι Πρόεδροι Πρωτοδικών και οι Εισαγγελείς Πρωτοδικών, εξαιρουμένων όσων ασκούν καθήκοντα διεύθυνσης των οικείων δικαστηρίων και εισαγγελιών, των αναπληρωτών τους για τη διαδικασία των εκλογών, καθώς και όσων εξ αυτών ασκούν άλλα καθήκοντα σχετικά με την εκλογική διαδικασία κατά την ημέρα της διενέργειας αυτής.

β) Οι πάρεδροι των πρωτοδικείων και των εισαγγελιών πρωτοδικών.

γ) Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικρατείας.

δ) Οι εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ε) Οι πρωτοδίκες και οι πάρεδροι των διοικητικών πρωτοδικείων.

στ) Οι σπουδαστές της Εθνικής Σχολής Δικαστών.

ζ) Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

η) Οι ειρηνοδίκες και οι πταισματοδίκες.

θ) Οι δικηγόροι.

ι) Οι συμβολαιογράφοι.

ια) Οι έμμισθοι και άμισθοι υποθηκοφύλακες.

ιβ) Οι υπάλληλοι με βαθμό Α΄, Β΄ και Γ΄, καθώς και οι υπάλληλοι με βαθμό Δ΄ που είναι πτυχιούχοι νομικής της γραμματείας των δικαστηρίων, δηλαδή του Συμβουλίου Επικράτειας, όλων των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, των εισαγγελιών, της Γενικής Επιτροπείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και των έμμισθων υποθηκοφυλακείων.

ιγ) Οι ασκούμενοι δικηγόροι.

ιδ) Οι Επιμελητές Ανηλίκων των Δικαστηρίων Ανηλίκων της χώρας, οι Επιμελητές Κοινωνικής Αρωγής και οι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με βαθμό Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄.

ιε) Οι δικαστικοί υπάλληλοι με βαθμό Α΄, Β΄ και Γ΄, καθώς και οι υπάλληλοι με βαθμό Δ΄ που είναι πτυχιούχοι νομικής του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Γενικής Επιτροπείας της Επικράτειας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

ιστ) Οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Δ΄ και Παρέδρου. Επίσης, διορίζονται, μόνο κατόπιν αίτησής τους, οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Γ΄.

4. Αν τα πρόσωπα της παρ. 3 δεν επαρκούν, το Α1΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου, αφού διαπιστώσει την ανεπάρκεια, διορίζει, προς συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού, μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους ή μόνιμους υπαλλήλους της Περιφέρειας που είναι πτυχιούχοι Νομικής, καθώς και δικαστικούς επιμελητές που είναι πτυχιούχοι νομικής ή έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δέκα (10) έτη άσκησης των καθηκόντων τους, και μόνο αν ούτε αυτοί επαρκούν, διορίζει πτυχιούχους άλλων σχολών που κατέχουν θέση Προϊσταμένου τουλάχιστον Τμήματος.

5. Αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής δεν μπορεί να διορισθεί όποιος έχει υπερβεί το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας του.

6. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγουμένων παραγράφων, οι παρακάτω αρχές αποστέλλουν στην εισαγγελία του Αρείου Πάγου τα εξής στοιχεία:

α) Το Υπουργείο Εσωτερικών δέκα (10) το αργότερο ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 4 έναρξη της προεκλογικής περιόδου, πίνακες των εκλογικών τμημάτων που συστάθηκαν σε όλη την Επικράτεια.

β) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ονομαστικούς καταλόγους όλων των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α΄ έως και γ΄, ε΄, στ΄, η΄, ι΄, ια΄, ιβ΄ και ιδ΄.

γ) Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ονομαστικό κατάλογο των δικαστικών αντιπροσώπων του.
δ) Το Ελεγκτικό Συνέδριο, ονομαστικούς καταλόγους των παρέδρων και εισηγητών του, καθώς και των δικαστικών υπαλλήλων που αναφέρονται στην παρ. 3 στοιχείο ιε΄.
ε) Οι πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας, ονομαστικούς καταλόγους των δικηγόρων και των ασκούμενων δικηγόρων.
στ) Οι Περιφερειάρχες, δια του Υπουργείου Εσωτερικών, ονομαστικές καταστάσεις όλων των μόνιμων δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων της περιφέρειάς τους, που μπορούν σύμφωνα με την παράγραφο 4 να διοριστούν αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής. Για όσους υπηρετούν σε υπηρεσίες των υπουργείων, κεντρικές ή περιφερειακές, οι καταστάσεις συντάσσονται από την αρμόδια κεντρική υπηρεσία κάθε υπουργείου και αποστέλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών.
ζ) Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ονομαστικό κατάλογο των δικαστικών αντιπροσώπων της περ. ιστ) της παρ. 3. Οι παραπάνω με στοιχεία β΄ έως και ζ΄ ονομαστικοί κατάλογοι αποστέλλονται το αργότερο δέκα (10) ημέρες μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 31.

7. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια, διορίζονται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 και αναπληρωτές των τακτικών αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνόλου των εκλογικών τμημάτων κάθε εκλογικής περιφέρειας. Οι αναπληρωτές, με παραγγελία του εφόρου της περιφέρειας, αναπληρώνουν τους απουσιάζοντες ή κωλυομένους για οποιονδήποτε λόγο τακτικούς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ή τους βοηθούν στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.

8. Στις συνεδριάσεις του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου, που γίνονται οι διορισμοί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των αναπληρωτών τους, παρίσταται εκπρόσωπος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, οριζόμενος, μαζί με τον αναπληρωτή του, από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου αυτού. Η γνωστοποίηση του εκπροσώπου και αναπληρωτή του γίνεται προς τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την ημέρα προκήρυξης των εκλογών. Η τυχόν απουσία για οποιονδήποτε λόγο του εκπροσώπου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών δεν ασκεί καμία επίδραση στην εγκυρότητα των συνεδριάσεων και των αποφάσεων του παραπάνω δικαστηρίου.

9. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των διορισμένων αναπληρωτών σε κάποια εκλογική περιφέρεια και παραμείνουν εκλογικά τμήματα χωρίς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ο οικείος έφορος μπορεί να διορίσει στα τμήματα αυτά αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4, που υπηρετούν και βρίσκονται στην ίδια εκλογική περιφέρεια. Η πράξη του εφόρου για τον διορισμό ανακοινώνεται αμέσως στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στον εισαγγελέα πρωτοδικών της εκλογικής περιφέρειας. Στην ίδια αυτήν περίπτωση είναι δυνατή και η χρησιμοποίηση αντιπροσώπων ή αναπληρωτών από άλλες εκλογικές περιφέρειες, τους οποίους διαθέτει με εντολή του ο έφορος της εκλογικής περιφέρειας στην οποία διορίστηκαν, ύστερα από αίτηση του εφόρου της περιφέρειας στην οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Οι μεταβολές αυτές ανακοινώνονται αμέσως στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στους οικείους εισαγγελείς πρωτοδικών.

10. Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι Πρωτοδίκες, οι Αντιεισαγγελείς Πρωτοδικών, οι Πάρεδροι Πρωτοδικείων και Εισαγγελιών Πρωτοδικών, οι Πρωτοδίκες και οι Πάρεδροι των Διοικητικών Πρωτοδικείων, οι Ειρηνοδίκες και Πταισματοδίκες, καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Γ΄, Δ΄ και Παρέδρου διορίζονται ως τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής στα μεγαλύτερα εκλογικά τμήματα της περιφέρειας που υπηρετούν και κατά προτίμηση στα πλησιέστερα της έδρας της περιφέρειας και της άμεσης εποπτείας των εφόρων.

11. Οι δικαστικοί λειτουργοί της παρ. 2 δεν μπορούν να διοριστούν στην εκλογική περιφέρεια, από την οποία κατάγονται.

12. Οι συμβολαιογράφοι, οι δικηγόροι και οι ασκούμενοι δικηγόροι μπορούν να διορισθούν ως τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, τόσο στην εκλογική περιφέρεια από την οποία κατάγονται, όσο και στην εκλογική περιφέρεια στην οποία περιλαμβάνεται ολικά ή μερικά το πρωτοδικείο, στο οποίο είναι διορισμένοι και ασκούν τα καθήκοντά τους.

13. Οι έφοροι και οι τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ειδοποιούνται για τον διορισμό τους τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την ψηφοφορία, από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και είναι υποχρεωμένοι να βρίσκονται στον τόπο του διορισμού τους δύο (2) ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Μόλις φτάσουν, ειδοποιούν για την άφιξή τους τον Εισαγγελέα της περιφέρειάς τους και τον οικείο Περιφερειάρχη. Οι ανωτέρω ειδοποιήσεις δύνανται να γίνουν και με ηλεκτρονικό τρόπο.

Άρθρο 69

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 249 ν. 4610/2019)

Ψηφοφορία αντιπροσώπων δικαστικής αρχής, εφόρων αυτών και κρατουμένων

1. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ψηφίζουν στο εκλογικό τμήμα στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους, τους υποψήφιους της περιφέρειας, στην οποία υπάγεται εκλογικά αυτό το εκλογικό τμήμα. Οι έφοροι, οι αναπληρωτές τους, οι αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, που δεν άσκησαν τα καθήκοντα τους, καθώς και όσοι δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί μετέχουν στην εκλογική διαδικασία, εφόσον έχουν οριστεί με σχετική απόφαση του οικείου εφόρου, ψηφίζουν σε εκλογικό τμήμα της έδρας του εφόρου, που ορίζεται από αυτόν, τους υποψήφιους της εκλογικής περιφέρειας στην οποία υπάγεται το ανωτέρω εκλογικό τμήμα. Σε περίπτωση που την ίδια ημέρα διενεργούνται περισσότερες εκλογικές διαδικασίες ταυτόχρονα σε διαφορετικά εκλογικά τμήματα, οι δικαστικοί αντιπρόσωποι ψηφίζουν και στο εκλογικό τμήμα, στο οποίο δεν ασκούν τα καθήκοντά τους, εφόσον το δικαιούνται. Για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος γίνεται μνεία στο βιβλίο πρακτικών και αναγράφονται τα στοιχεία τους στο πρωτόκολλο ψηφοφορίας κάθε τμήματος. Οι ανωτέρω ψηφίζουν μόνο εφόσον είναι γραμμένοι σε εκλογικό κατάλογο δήμου του Κράτους. Για το σκοπό αυτό υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρεται ο δήμος που είναι γραμμένοι.

2. Κατά τις βουλευτικές εκλογές και τις εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων ευρωβουλευτών οργανώνονται εκλογικά τμήματα σε κάθε κατάστημα κράτησης. Οι κρατούμενοι που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν, είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και δεν τους έχει επιβληθεί αμετάκλητα παρεπόμενη ποινή στέρησης πολιτικών δικαιωμάτων, ψηφίζουν με βάση ειδικούς εκλογικούς καταλόγους με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 27 του παρόντος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

Ψηφοδέλτια - Γενικές διατάξεις

Άρθρο 70

Μορφή ψηφοδελτίων

1. Τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται από λευκό χαρτί, που χορηγεί το Δημόσιο. Το χαρτί χορηγείται στα κόμματα ή τους συνασπισμούς κομμάτων, των οποίων συνδυασμοί υποψηφίων ανακηρύχθηκαν στο ένα τρίτον τουλάχιστον των εκλογικών περιφερειών του Κράτους. Η ποσότητα του χαρτιού που χορηγείται και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών.

2. Τα ψηφοδέλτια σ' όλη γενικά την επικράτεια έχουν ορθογώνιο σχήμα. Οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

3. Τα ψηφοδέλτια είναι μόνο έντυπα. Όποιο ψηφοδέλτιο δεν είναι έντυπο, έστω και μερικά, είναι άκυρο. Τα τυπογραφικά στοιχεία στα ψηφοδέλτια πρέπει να είναι μελανής απόχρωσης.

Άρθρο 71

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 50 ν. 4648/2019)

Εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων

1. Τα κόμματα, οι συνδυασμοί κομμάτων και οι υποψήφιοι είναι υποχρεωμένοι:

α) να εκτυπώσουν τα ψηφοδέλτια, και

β) να παραδώσουν στον Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού επί αποδείξει, οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, αριθμό ψηφοδελτίων που να επαρκεί για τις ανάγκες των εκλογικών τμημάτων της περιφέρειας.

2. Ο Αντιπεριφερειάρχης οφείλει να εφοδιάσει έγκαιρα κάθε εφορευτική επιτροπή των εκλογικών τμημάτων, που υπάγονται στη αρμοδιότητά του, με ψηφοδέλτια της εκλογικής περιφέρειας. Ο αριθμός των ψηφοδελτίων για κάθε συνδυασμό υποψηφίων ή μεμονωμένο υποψήφιο της περιφέρειας πρέπει να είναι μεγαλύτερος τουλάχιστον κατά δέκα τοις εκατό (10%) από τον αριθμό των εκλογέων, που είναι εγγεγραμμένοι στο εκλογικό τμήμα.

Άρθρο 72

Περιεχόμενο ψηφοδελτίων - Σταυροί προτίμησης - Πρόωρες εκλογές

1. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια εκτυπώνονται ιδιαίτερα ψηφοδέλτια για κάθε συνδυασμό υποψηφίων βουλευτών της περιφέρειας καθώς και για κάθε μεμονωμένο υποψήφιο.

2. Στα ψηφοδέλτια συνδυασμού κόμματος αναγράφονται οριζόντια από το άνω μέρος της μίας μακρότερης πλευράς τους και προς την άλλη σε διαδοχικές ξεχωριστές σειρές το έμβλημα του κόμματος, το όνομά του και η εκλογική περιφέρεια για την οποία προορίζονται. Αμέσως μετά αναγράφονται τα ονόματα όλων των υποψηφίων του συνδυασμού, καθένα χωριστά, κατά τη σειρά που αναφέρονται στην απόφαση για την ανακήρυξη του συνδυασμού και με τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία που αναφέρονται στην ίδια απόφαση, από τα οποία προτάσσεται το επώνυμο.

3. Στα ψηφοδέλτια συνδυασμού συνασπισμού κομμάτων αναγράφονται στην ίδια θέση και με την ίδια σειρά όλα τα στοιχεία που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, με τη διαφορά ότι μεταξύ της προσωνυμίας του συνασπισμού και της εκλογικής περιφέρειας αναγράφονται και τα ονόματα όλων των κομμάτων που αποτελούν το συνασπισμό. Στη συνέχεια αναγράφονται, κατά τη σειρά της προηγούμενης παραγράφου, τα ονόματα όλων των υποψηφίων του συνδυασμού.

4. Στα ψηφοδέλτια συνδυασμού ανεξαρτήτων αναγράφονται στην ίδια θέση και με την ίδια σειρά όλα τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 2, με τη διαφορά ότι αντί του ονόματος του κόμματος αναγράφεται η ένδειξη «συνδυασμός ανεξαρτήτων». Το έμβλημα του συνδυασμού ανεξαρτήτων αναγράφεται εφόσον έχει δηλωθεί σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 37. Στη συνέχεια αναγράφονται, κατά τη σειρά της παραγράφου 2, τα ονόματα όλων των υποψηφίων του συνδυασμού.

5. Στα ψηφοδέλτια μεμονωμένων υποψηφίων αναγράφονται στην ίδια θέση και με την ίδια σειρά όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 2, με τη διαφορά ότι αντί του ονόματος του κόμματος αναγράφεται η ένδειξη «μεμονωμένος υποψήφιος». Το έμβλημα του μεμονωμένου υποψηφίου αναγράφεται εφόσον έχει δηλωθεί σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 37. Στη συνέχεια αναγράφεται το όνομα του υποψηφίου.

6. Στο ψηφοδέλτιο δεν επιτρέπονται εγγραφές και διαγραφές ενδείξεων ή ονομάτων. Αν γίνουν θεωρούνται ότι δεν υπάρχουν και το ψηφοδέλτιο παραμένει έγκυρο, με την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 73.

7. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ υποψηφίων του συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο σταυρό προτίμησης παραπλεύρως του ονόματός τους, ως ακολούθως:

α) Στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται από ένας ως και τρεις βουλευτές, έναν σταυρό.

β) Στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται από τέσσερις ως και επτά βουλευτές, μέχρι δύο σταυρούς.

γ) Στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται από οκτώ ως και δώδεκα βουλευτές, μέχρι τρεις σταυρούς, και

δ) στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται περισσότεροι από δεκατρείς βουλευτές, μέχρι τέσσερις σταυρούς.

8. Όσοι έχουν διατελέσει πρωθυπουργοί σε κυβέρνηση που έτυχε ψήφου εμπιστοσύνης της Βουλής και έχουν εκλεγεί βουλευτές καθώς και ο αρχηγός ή ο πρόεδρος αυτοτελούς κόμματος ή, αν πρόκειται για συνασπισμό κομμάτων, ο αρχηγός του συνασπισμού, θεωρούνται ότι λαμβάνουν σταυρούς προτίμησης το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού στο ψηφοδέλτιο του οποίου περιλαμβάνονται.

9. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους από ένα σταυρούς προτίμησης στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες η προτίμηση του εκλογέα εκφράζεται προς ένα μόνο υποψήφιο, είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Αν όμως περιέχει δύο σταυρούς, από τους οποίους ο ένας έχει τεθεί δίπλα στο όνομα υποψηφίου από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 8, λαμβάνεται υπόψη και ο σταυρός προτίμησης που έχει τεθεί δίπλα στο όνομα άλλου υποψηφίου. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους από δύο σταυρούς προτίμησης στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του και προς δύο υποψηφίους, είναι έγκυρο χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Αν όμως περιέχει τρεις σταυρούς, από τους οποίους ο ένας έχει τεθεί δίπλα στο όνομα υποψηφίου από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 8, λαμβάνονται υπόψη οι υπόλοιποι δύο σταυροί προτίμησης που έχουν τεθεί δίπλα στο όνομα άλλων υποψηφίων.

Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους από τρεις σταυρούς προτίμησης στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του και προς τρεις υποψηφίους, είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Αν όμως περιέχει τέσσερις σταυρούς, από τους οποίους ο ένας έχει τεθεί δίπλα στο όνομα υποψηφίου από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 8, λαμβάνονται υπόψη οι υπόλοιποι τρεις σταυροί προτίμησης που έχουν τεθεί δίπλα στο όνομα άλλων υποψηφίων.

10. Δεν λαμβάνεται υπόψη σταυρός προτίμησης, εάν ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή ο διευθύνων τις εργασίες της δεν έχει μονογράψει στο ψηφοδέλτιο παραπλεύρως του σταυρού και δεν έχει αναγράψει στο ψηφοδέλτιο ολογράφως το συνολικό αριθμό σταυρών προτίμησης, που σημειώθηκαν σ' αυτό. Σ΄ αυτήν την περίπτωση το ψηφοδέλτιο προσμετράται υπέρ του συνδυασμού.

11. Σε περίπτωση που οι βουλευτικές εκλογές διενεργούνται μέσα σε δεκαοκτώ μήνες από τις προηγούμενες, δεν εφαρμόζονται για τις εκλογές αυτές οι περί εκλογής βουλευτών με σταυρό προτιμήσεως διατάξεις του παρόντος, αλλά οι περί σειράς καταλήψεως εδρών διατάξεις (λίστα) του Π.Δ. 152/1985, που επαναφέρονται σε ισχύ και εφαρμόζονται κάθε φορά για την περίπτωση αυτή.

Άρθρο 73

Αλλοιώσεις του περιεχομένου των ψηφοδελτίων

1. Ο εκλογέας δεν έχει το δικαίωμα να αλλοιώσει το περιεχόμενο του ψηφοδελτίου πέρα απ' όσα επιτρέπονται σύμφωνα με το εκλογικό σύστημα που κάθε φορά εφαρμόζεται. Κάθε αλλοίωση που γίνεται κατά παράβαση της διάταξης αυτής επάγεται την ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

2. Λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία που οπωσδήποτε σημειώνονται σε οποιαδήποτε πλευρά του ψηφοδελτίου, επάγονται ακυρότητα, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας.

3. Ο σταυρός προτίμησης σημειώνεται με μολύβι μαύρης ή γαλάζιας απόχρωσης ή με μελάνι μαύρης ή γαλάζιας απόχρωσης. Σταυρός προτίμησης που έχει σημειωθεί κατά παράβαση της παραγράφου αυτής δε λαμβάνεται υπόψη, με την επιφύλαξη της εφαρμογής και της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 74

Λευκά ψηφοδέλτια

1. Σε περίπτωση που σε κάποιο εκλογικό τμήμα προβλέπεται

κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας ότι θα προκύψει, για οποιοδήποτε λόγο, έλλειψη έντυπων ψηφοδελτίων, η εφορευτική επιτροπή οφείλει να φροντίσει αμέσως να εφοδιαστεί με τον αναγκαίο αριθμό ψηφοδελτίων. Εάν ο εφοδιασμός δεν πραγματοποιηθεί έγκαιρα, η εφορευτική επιτροπή οφείλει να συντάξει την ίδια στιγμή πρακτικό, στο οποίο να βεβαιώνει την έλλειψη έντυπων ψηφοδελτίων, το λόγο που, κατά την κρίση της, δημιουργήθηκε αυτή η έλλειψη, τον τρόπο που φρόντισε για ανεφοδιασμό με νέα έντυπα ψηφοδέλτια και το λόγο για τον οποίο δεν πραγματοποιήθηκε.

Μετά τη σύνταξη του πρακτικού αυτού επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η συνέχιση της ψηφοφορίας με λευκά ψηφοδέλτια.

2. Τα λευκά αυτά ψηφοδέλτια είναι από το ίδιο χαρτί, έχουν το ίδιο σχήμα και τις ίδιες διαστάσεις με τα έντυπα και δεν πρέπει να έχει γραφτεί σ' αυτά τίποτε με κανένα τρόπο.

3. Τα λευκά ψηφοδέλτια παραδίδονται από την εφορευτική επιτροπή, από ένα σε κάθε εκλογέα, αφού πρώτα τεθεί, προς το μέρος της μικρότερης πλευράς του, η σφραγίδα της εφορευτικής επιτροπής, σημειωθεί δίπλα της η ημερομηνία της εκλογής και τεθεί, κάτω από την ημερομηνία, η μονογραφή του δικαστικού αντιπροσώπου.

4. Ο εκλογέας αφού πάρει από την εφορευτική επιτροπή το σφραγισμένο και θεωρημένο σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο λευκό ψηφοδέλτιο και αφού αποχωρήσει στον ιδιαίτερο χώρο του εκλογικού τμήματος οφείλει να το συμπληρώσει με το χέρι του.

5. Στο λευκό ψηφοδέλτιο ο εκλογέας γράφει ο ίδιος, με μολύβι μαύρης ή γαλάζιας απόχρωσης ή με μελάνι μαύρης ή γαλάζιας απόχρωσης, το όνομα του συνδυασμού ή το όνομα μεμονωμένου υποψηφίου της προτίμησής του ή το όνομα ενός ή περισσότερων υποψηφίων του ίδιου συνδυασμού, οπότε το ψηφοδέλτιο υπολογίζεται στη δύναμη του συνδυασμού, στον οποίο ανήκουν οι υποψήφιοι αυτοί. Όταν η προτίμηση του εκλογέα αφορά συνδυασμό κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, γράφεται το πλήρες όνομα του κόμματος ή του συνασπισμού ή τα αρχικά γράμματα του πλήρους ονόματος του κόμματος ή του συνασπισμού, εφ' όσον δηλώθηκαν και αυτά σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 37, ή και τα δύο, δηλαδή το πλήρες όνομα του κόμματος ή συνασπισμού και τα αρχικά γράμματά του. Ο υποψήφιος συνδυασμού, του οποίου το όνομα αναγράφεται στο λευκό ψηφοδέλτιο, θεωρείται ότι λαμβάνει σταυρό προτίμησης. Αν αναγραφούν τα ονόματα περισσοτέρων από έναν υποψηφίων, ο εκλογέας οφείλει να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός απ' αυτούς. Στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του και υπέρ δύο υποψηφίων, αν αναγραφούν τα ονόματα περισσοτέρων από δύο υποψηφίων, ο εκλογέας μπορεί να σημειώσει σταυρό προτίμησης δίπλα στο όνομα ενός ή δύο από αυτούς αντιστοίχως. Στην τελευταία αυτήν περίπτωση, αν σημειωθεί σταυρός προτίμησης σε περισσότερα από ένα ή από δύο, αντιστοίχως, ονόματα, έχει εφαρμογή η παράγραφος 9 του άρθρου 72. Στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του και υπέρ τριών υποψηφίων, αν αναγραφούν τα ονόματα περισσοτέρων από τρείς υποψηφίων, ο εκλογέας μπορεί να σημειώσει σταυρό προτίμησης δίπλα στο όνομα ενός ή δύο ή τριών απ' αυτούς αντιστοίχως. Και στην περίπτωση αυτήν, αν σημειωθεί σταυρός προτίμησης σε περισσότερα από ένα ή δύο ή τρία, αντιστοίχως, ονόματα, έχει εφαρμογή η παράγραφος 9 του άρθρου 72.

6. Για τα λευκά ψηφοδέλτια εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 73.

Λευκό ψηφοδέλτιο με διαγραφές, εγγραφές ή διορθώσεις, που καθιστούν αμφίβολο το περιεχόμενό του, είναι άκυρο.

7. Κάθε λευκό ψηφοδέλτιο, που δεν έχει τη σφραγίδα της εφορευτικής επιτροπής, την ημερομηνία της εκλογής και τη μονογραφή του οικείου δικαστικού αντιπροσώπου, είναι άκυρο. Είναι επίσης άκυρο κάθε λευκό ψηφοδέλτιο, που χρησιμοποιήθηκε σε εκλογικό τμήμα, του οποίου η εφορευτική επιτροπή δεν έχει συντάξει πρακτικό σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

8. 'Οποιος εκλογέας, δεν μπορεί μόνος του να συμπληρώσει λευκό ψηφοδέλτιο, οφείλει να απευθυνθεί στο δικαστικό αντιπρόσωπο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να συνοδεύσει τον εκλογέα στον ιδιαίτερο χώρο του εκλογικού τμήματος και να τον βοηθήσει.

9. Το Υπουργείο Εσωτερικών οφείλει, δια μέσου των οικείων Αντιπεριφερειαρχών να εφοδιάζει τα εκλογικά τμήματα με ανάλογο αριθμό λευκών ψηφοδελτίων.

Άρθρο 75

Εκλογικοί φάκελοι

1. Οι φάκελοι, μέσα στους οποίους κλείνονται τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται ομοιόμορφα για ολόκληρο το Κράτος, με την φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, από αδιάφανο χαρτί λευκής απόχρωσης και στην εμπρόσθια πλευρά τους έχουν έντυπη επιγραφή ή άλλο γνώρισμα.

2. Το Υπουργείο Εσωτερικών φροντίζει ν' αποσταλούν έγκαιρα στους Αντιπεριφερειάρχες της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού αρκετοί φάκελοι. Οι Αντιπεριφερειάρχες φροντίζουν για την έγκαιρη αποστολή των φακέλων στις κατά τόπους δημοτικές αρχές, οι οποίες εφοδιάζουν τα εκλογικά τμήματα της περιφέρειάς τους, δια μέσου των εφορευτικών επιτροπών τους.

3. Εάν λείψουν τέτοιοι φάκελοι, η εφορευτική επιτροπή, μετά από πιστοποίηση της έλλειψης, προμηθεύεται μόνη της ομοιόμορφους φακέλους.

4. Εκτός από την έντυπη επιγραφή ή γνώρισμα δεν αναγράφεται στο φάκελο τίποτ' άλλο. Στίγματα, σημεία ή λέξεις, σημειωμένες στο φάκελο, εφόσον θα κριθούν σαν διακριτικά γνωρίσματα, που ολοφάνερα παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, επάγονται την ακυρότητα του ψηφοδελτίου που είναι μέσα στο φάκελο.

Άρθρο 76

Ακυρότητα ψηφοδελτίων

Εκτός από την ακυρότητα των παραγράφων 3 του άρθρου 70, 1 και 2 του άρθρου 73, 6 και 7 του άρθρου 74 και 4 του άρθρου 75 το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο και στις ακόλουθες περιπτώσεις που ορίζονται περιοριστικά, δηλαδή, εάν:

α) εκτυπώθηκε σε χαρτί, που ολοφάνερα διαφέρει στο χρώμα απ' αυτό που χορηγήθηκε από το Δημόσιο ή με τυπογραφικά στοιχεία πρόδηλα διαφορετικά στο χρώμα απ' αυτά που γενικά χρησιμοποιήθηκαν,

β) έχει σχήμα ή διαστάσεις που διαφέρουν φανερά από τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 70,

γ) δεν είναι ακριβώς σύμφωνα με τους όρους των παραγράφων 2-6 του άρθρου 72,

δ) βρεθεί στον ίδιο φάκελο μαζί με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή άλλου συνδυασμού,

ε) χρησιμοποιηθεί σ' εκλογικό τμήμα άλλης εκλογικής περιφέρειας και όχι αυτής, που αναγράφεται πάνω σ' αυτό και

στ) βρεθεί σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνο με τους όρους των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 75.

Άρθρο 77

Άλλες διατάξεις για ψηφοδέλτια

Κατά τα λοιπά, τα σχετικά με τα ψηφοδέλτια και το περιεχόμενο αυτών διέπονται από τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις για το εφαρμοστέο εκλογικό σύστημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

Ψηφοφορία

Άρθρο 78

Παραλαβή καταστήματος και εκλογικών ειδών από την εφορευτική επιτροπή.

1. Ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής, μόλις φτάσει και το αργότερο την παραμονή της ημέρας που έχει οριστεί για ψηφοφορία, οφείλει να παραβρεθεί στον τόπο της ψηφοφορίας, για να παραλάβει από το Δήμαρχο το εκλογικό υλικό που έστειλε ο Αντιπεριφερειάρχης, να ελέγξει αν αυτό είναι πλήρες και συγχρόνως να ενημερωθεί σχετικά. Για την παραπέρα ασφαλή διαφύλαξη του υλικού ευθύνεται ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής.

2. Μία ώρα πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας, τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής είναι υποχρεωμένα να βρίσκονται στον τόπο της ψηφοφορίας για να παραλάβουν από το δήμαρχο ή το ορισθέν από αυτούς μέλος του δημοτικού συμβουλίου ή δημοτικό υπάλληλο το κατάστημα, την κάλπη, τα έπιπλα και σκεύη και λοιπά εκλογικά είδη.

Μετά απ' αυτό η επιτροπή ορίζει το γραμματέα της για σύνταξη των πρακτικών, σύμφωνα με το άρθρο 63, και με παρουσία των υποψηφίων ή των αντιπροσώπων των κομμάτων κ.λπ. του άρθρου 40, τακτοποιεί την αίθουσα ψηφοφορίας.

Άρθρο 79

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 51 ν. 4648/2019)

Έλεγχος της κάλπης

Μετά την αποπεράτωση της εργασίας του προηγούμενου άρθρου ανοίγεται η κάλπη και εξετάζεται από την επιτροπή και τους υποψηφίους ή τους αντιπροσώπους τους, εάν είναι άδεια και κατόπιν κλείνεται και κλειδώνεται από την επιτροπή.

Άρθρο 80

Πρακτικό Παραλαβής

Για τις ενέργειες που γίνονται σύμφωνα με τα άρθρα 78-79 συντάσσεται πρακτικό, που υπογράφεται από την επιτροπή και τους υποψηφίους ή αντιπροσώπους.

Άρθρο 81

Έναρξη ψηφοφορίας

Την ορισμένη από το πρόγραμμα ώρα ο Πρόεδρος της επιτροπής κηρύσσει την έναρξη της ψηφοφορίας και καλεί τους εκλογείς να ψηφίσουν.

Άρθρο 82

Προσέλευση ψηφοφόρων και αναγνώριση της ταυτότητας αυτών

1. Οι εκλογείς προσέρχονται στο κατάστημα της ψηφοφορίας και παρουσιάζονται στην εφορευτική επιτροπή, η οποία αναγνωρίζει την ταυτότητά τους και επαληθεύει την εγγραφή τους στον εκλογικό κατάλογο. Οι εκλογείς μπαίνουν στο κατάστημα της ψηφοφορίας ένας - ένας ή σε μικρές ολιγάριθμες ομάδες, με τη σειρά της προσέλευσής τους και όπως ειδικότερα καθορίζει κάθε εφορευτική επιτροπή.

2. Η αναγνώριση των εκλογέων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, γίνεται με βάση την αστυνομική τους ταυτότητα που προσκομίζουν στην εφορευτική επιτροπή. Αν δεν έχουν αστυνομική ταυτότητα προσκομίζουν το διαβατήριό τους. Αν πρόκειται για στρατιωτικούς και γι' αυτούς που υπηρετούν στα σώματα ασφαλείας, η αναγνώριση αυτών γίνεται με βάση τις στρατιωτικές ή άλλες υπηρεσιακές τους ταυτότητες.

3. Εάν μετά τη βεβαίωση της ταυτότητας του εκλογέα και της εγγραφής του στον εκλογικό κατάλογο είναι ολοφάνερο πως αυτός είναι ανήλικος ή εάν είναι γνωστό ότι έχει στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν, η επιτροπή του επιτρέπει να ψηφίσει, αφού όμως του υπενθυμίσει τις ποινές που προβλέπει ο νόμος.

4. Οι εκλογείς της παραγράφου 1 του άρθρου 27 προσέρχονται στο εκλογικό τμήμα ατομικά χωρίς να είναι συντεταγμένοι και χωρίς οποιαδήποτε συνοδεία και ψηφίζουν με βάση την εγγραφή τους στον ειδικό εκλογικό κατάλογο του άρθρου 27. Η αναγνώριση της ταυτότητας των εκλογέων αυτών γίνεται με βάση την αστυνομική ή στρατιωτική ή υπηρεσιακή τους ταυτότητα, σύμφωνα μ΄ αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού.

5. Οι άνδρες της φρουράς του άρθρου 54 ψηφίζουν, μόνον εφόσον είναι γραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του άρθρου 27, οποιασδήποτε εκλογικής περιφέρειας, που επικυρώθηκαν από το οικείο πρωτοδικείο.

Η ψηφοφορία γίνεται με ονομαστικές καταστάσεις, που συντάσσονται και υπογράφονται από το διοικητή της μονάδας στην οποία υπάγονται, ο οποίος βεβαιώνει υπεύθυνα πάνω σ' αυτές ότι αυτοί που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις είναι γραμμένοι στους παραπάνω εκλογικούς καταλόγους. Οι καταστάσεις αυτές στέλνονται απευθείας στον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής του οικείου εκλογικού τμήματος με τον επικεφαλής της φρουράς. Για τα υπόλοιπα εφαρμόζονται οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

6. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή αυτός που διευθύνει το έργο της βεβαιώνει με πρακτικό ότι, αυτοί που ψήφισαν στο τμήμα ως άνδρες της φρουράς του, ανήκουν στην φρουρά του.

7. Το στρατιωτικό προσωπικό, που πέραν από τις φρουρές των εκλογικών τμημάτων διατίθεται για τις ανάγκες των εκλογών, όπως οι στρατιωτικοί επόπτες και οι βοηθοί τους, καθώς και οι αξιωματικοί, υπαξιωματικοί και οπλίτες μετακινούμενων στρατιωτικών τμημάτων για υπηρεσιακούς λόγους, ψηφίζουν με τις ίδιες προϋποθέσεις και με τον τρόπο που ορίζονται στην παρ. 5, σε εκλογικό τμήμα του δήμου, όπου εκτελούν διατεταγμένη υπηρεσία, τους συνδυασμούς και υποψηφίους της εκλογικής περιφέρειας στην οποία υπάγεται το εκλογικό αυτό τμήμα. Για την ψηφοφορία των παραπάνω εκλογέων γίνεται ειδική μνεία στο βιβλίο πρακτικών της εφορευτικής επιτροπής και τα στοιχεία τους αναγράφονται ιδιαίτερα στο πρωτόκολλο ψηφοφορίας.

8. Έλληνες ναυτικοί, που υπηρετούν σε πλοίο με ελληνική σημαία και κατά την ημέρα των εθνικών εκλογών ή εκλογών Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ευρίσκονται ή καταπλέουν σε ελληνικό λιμάνι δήμου διαφορετικής απ' αυτήν στης οποίας τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους είναι γραμμένοι, ψηφίζουν σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 7 του άρθρου αυτού.

Η ψηφοφορία γίνεται με ονομαστικές καταστάσεις, όπως στην παρ. 5 του άρθρου αυτού, που συντάσσονται και υπογράφονται από τον πλοίαρχο του πλοίου στο οποίο υπηρετούν και θεωρούνται, για το γνήσιο της υπογραφής του πλοιάρχου και το αληθές του περιεχομένου τους, από τον προϊστάμενο της Λιμενικής ή Αστυνομικής ή Τελωνειακής Αρχής του δήμου που ναυλοχεί το πλοίο. Οι καταστάσεις αυτές παραδίδονται απευθείας στον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής του οικείου εκλογικού τμήματος με τον πλοίαρχο ή αξιωματικό του πλοίου. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Οι σχετικές με το θέμα λεπτομέρειες και οδηγίες ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Άρθρο 83

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 του ν. 5043/2023)

Τρόπος ψηφοφορίας

1. Σε κάθε εκλογέα η εφορευτική επιτροπή δίνει ένα φάκελο με ειδικό γνώρισμα μονογραφημένο από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής και σφραγισμένο με τη σφραγίδα της επιτροπής, καθώς και πλήρη σειρά έντυπων ψηφοδελτίων όλων των συνδυασμών και μεμονωμένων υποψηφίων. Πάντως η έλλειψη μονογραφής της δικαστικής αρχής, δε συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου.

2. Μετά ο εκλογέας οφείλει να αποσυρθεί στον ξεχωριστό χώρο με τρόπο να μην τον βλέπουν και εκεί κλείνει μυστικά το ψηφοδέλτιο της εκλογής του μέσα στο φάκελο, που του έχει παραδοθεί. Στη συνέχεια κολλάει το φάκελο, επιστρέφει και το δείχνει στον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής και στους άλλους που παρίστανται, ώστε να βεβαιωθεί ότι κρατάει ένα μόνο φάκελο με τη σφραγίδα της επιτροπής και ύστερα το ρίχνει με το χέρι του στην κάλπη.

3. Εκλογείς, που από σωματική αδυναμία δεν μπορούν να κάνουν τα πιο πάνω, έχουν το δικαίωμα για το σκοπό αυτό να απευθυνθούν στον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής ή σε μέλος της εφορευτικής επιτροπής, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να τους βοηθήσουν.

3Α. Σε κάθε κατάστημα ψηφοφορίας στην ελληνική επικράτεια, στο οποίο δεν καθίσταται δυνατό όλα τα εκλογικά τμήματα να βρίσκονται σε ισόγειο όροφο και να πληρούν τα κριτήρια προσβασιμότητας Ατόμων με Αναπηρία (Α.μεΑ.), λειτουργεί χώρος υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα. Η λειτουργία, τα χαρακτηριστικά και ο ρόλος του χώρου προσδιορίζονται ως εξής:

α. Ο χώρος υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα βρίσκεται στον ισόγειο όροφο του καταστήματος ψηφοφορίας, είναι προσβάσιμος σε άτομα με κινητικά προβλήματα, διαθέτει ειδική ράμπα εφόσον χρειάζεται, πληροί τις ισχύουσες προδιαγραφές πυρασφάλειας, διαθέτει αναρτημένο διακριτό και ευδιάκριτα αναγνώσιμο τίτλο για την εύκολη αναγνώρισή του από τους εκλογείς και τους συνοδούς αυτών και είναι εφοδιασμένος με διαχωριστικό ψηφοφορίας (παραβάν).

β. Την ευθύνη για τη δημιουργία του ως άνω χώρου έχει ο οικείος δήμος, ο οποίος επιλέγει αυτόν που διαθέτει τα καταλληλότερα κατά τα ανωτέρω τεχνικά χαρακτηριστικά.
γ. Στον χώρο αυτόν παρευρίσκεται υπάλληλος του οικείου δήμου, και εφόσον ο αριθμός των δημοτικών υπαλλήλων δεν επαρκεί, της περιφέρειας, ο οποίος ορίζεται με σχετική απόφαση του δημάρχου ή του περιφερειάρχη και έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του χώρου, την υποδοχή των εκλογέων που προσέρχονται σε αυτόν και την επικοινωνία με τον δικαστικό
αντιπρόσωπο.
δ. Με την προσέλευση του εκλογέα στον χώρο υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα, ο αρμόδιος υπάλληλος της περ. γ' ενημερώνει αμελλητί με κάθε πρόσφορο μέσο τον δικαστικό αντιπρόσωπο του εκλογικού τμήματος στο οποίο ανήκει ο εκλογέας και του αναφέρει τα στοιχεία ταυτότητάς του. Ο δικαστικός αντιπρόσωπος, αφού επαληθεύσει την εγγραφή του εκλογέα στον εκλογικό κατάλογο, προσέρχεται στον χώρο υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα, έχοντας μαζί του πλήρη σειρά ψηφοδελτίων, ένα λευκό ψηφοδέλτιο και έναν φάκελο με σφραγίδα και μονογραφή για την εισαγωγή του ψηφοδελτίου.
ε. Ο δικαστικός αντιπρόσωπος επαληθεύει τα στοιχεία ταυτότητας του εκλογέα με τα αντίστοιχα στοιχεία του εκλογικού καταλόγου και διαβεβαιώνεται ως προς την ταυτοπροσωπία του. Στον χώρο εντός του διαχωριστικού ψηφοφορίας για την επιλογή του ψηφοδελτίου, αποκλειστική πρόσβαση, εφόσον είναι αναγκαίο, εκτός από τον εκλογέα, έχουν: εα) ο δικαστικός αντιπρόσωπος και εβ) τυχόν συνοδός του εκλογέα, με την ευθύνη
και την παρουσία του δικαστικού αντιπροσώπου. Ο δικαστικός αντιπρόσωπος βοηθά στην έκφραση της επιθυμίας του εκλογέα με την απαιτούμενη διακριτικότητα και εχεμύθεια για την τήρηση της μυστικότητας
της ψήφου.
στ. Στο κατάστημα ψηφοφορίας και στον χώρο υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα επιτρέπεται η είσοδος σκύλων βοηθείας (οδηγών) ατόμων με αναπηρία.

ζ. Μετά την έξοδο του εκλογέα από το διαχωριστικό ψηφοφορίας, ο δικαστικός αντιπρόσωπος με ευθύνη του παίρνει τον φάκελο που περιέχει το ψηφοδέλτιο που επέλεξε ο εκλογέας, τον μεταφέρει στο αντίστοιχο εκλογικό τμήμα όπου είναι εγγεγραμμένος να ψηφίσει ο εκλογέας και τον ρίχνει στην κάλπη. Ο δικαστικός αντιπρόσωπος προβαίνει στη διαδικασία της ενημέρωσης του εκλογικού καταλόγου και της αρμόδιας εφορευτικής επιτροπής. Σε όλα τα στάδια της ως άνω καθοριζόμενης διαδικασίας, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της περ. ε', ο δικαστικός αντιπρόσωπος συνοδεύεται από μέλη της εφορευτικής επιτροπής, καθώς και από εκλογικούς αντιπρόσωπους.

4. Απαγορεύεται στον εκλογέα να ρίξει το ψηφοδέλτιό του στην κάλπη:

α) αν αυτό δεν είναι μέσα στο φάκελο με το ειδικό γνώρισμα ή αν δεν έχει κλειστεί ο φάκελος και β) αν ο εκλογέας δεν αποσύρθηκε πρώτα στον ξεχωριστό χώρο, όπως ορίζει η παρ. 2 του άρθρου αυτού.

5. Οι εκλογείς της παραγράφου 1 του άρθρου 27 ψηφίζουν στον τόπο που υπηρετούν την ημέρα της ψηφοφορίας τους συνδυασμούς ή μεμονωμένους υποψήφιους της εκλογικής περιφέρειας στην οποία εδρεύει η υπηρεσία τους.

6. Στον εκλογέα που ψήφισε χορηγείται, εφόσον ζητηθεί, σχετική βεβαίωση που υπογράφεται από τον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής και σφραγίζεται με τη σφραγίδα της.

Άρθρο 84

Πρωτόκολλο ψηφοφορίας

Για την ψηφοφορία τηρείται από την εφορευτική επιτροπή πρωτόκολλο αριθμημένο και μονογραφημένο από τη διοικητική αρχή, στο οποίο γράφονται οι εκλογείς που ψηφίζουν. Όταν τελειώσει η ψηφοφορία κλείνεται το πρωτόκολλο και υπογράφεται από τα μέλη της επιτροπής, τους υποψηφίους ή τους αντιπροσώπους ή τους αναπληρωτές τους και τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής.

Άρθρο 85

Ενστάσεις κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας

1. Κάθε εκλογέας ή υποψήφιος ή αντιπρόσωπός τους έχει το δικαίωμα να υποβάλει στην εφορευτική επιτροπή ενστάσεις, για παραβάσεις του νόμου κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας, μέσα ή έξω από το εκλογικό κατάστημα. Οι ενστάσεις είναι γραπτές και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο βιβλίο των πρακτικών.

2. Η υποβολή οποιασδήποτε ένστασης δε διακόπτει την ψηφοφορία.

3. Για τις ενστάσεις και για κάθε άλλο ζήτημα, που παρουσιάζεται κατά τη διάρκεια της εκλογής, αποφασίζει η εφορευτική επιτροπή αιτιολογημένα, είτε αμέσως όταν τελειώσει η ψηφοφορία και τις αποφάσεις της τις καταχωρεί στα πρακτικά.

4. Ειδικά για την εγκυρότητα των ψηφοδελτίων κάθε μέλος της εφορευτικής επιτροπής, ο δικαστικός αντιπρόσωπος, οι υποψήφιοι ή οι αντιπρόσωποί τους μπορούν να διατυπώσουν ένσταση. Για την ένσταση αυτής της παραγράφου αποφασίζει η εφορευτική επιτροπή, αφού ακούσει τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής.

Άρθρο 86

Φύλαξη εκλογικών καταστημάτων - Τήρηση της τάξης κατά την ψηφοφορία

1. Η φύλαξη του χώρου των εκλογικών καταστημάτων ανήκει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της Ελληνικής Αστυνομίας και ενεργείται είτε με τη διάθεση φρουράς κατά εκλογικό τμήμα είτε με την επιτήρηση κατά ευρύτερες μονάδες στέγασης των εκλογικών τμημάτων.

Η φροντίδα για την τήρηση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας στον τόπο της ψηφοφορίας και γύρω απ' αυτόν ανήκει στην εφορευτική επιτροπή, με επιτηρητή τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής.

Για το έργο της αυτό υπάγεται αμέσως σε αυτή και εκτελεί τις εντολές της η δύναμη της Ελληνικής Αστυνομίας, που έχει ταχθεί για το σκοπό αυτόν.

2. Εάν η εφορευτική επιτροπή ή κάποια μέλη της, ενώ διαρκεί η ψηφοφορία, γίνουν ένοχοι για αξιόποινη πράξη ή παράβαση του εκλογικού νόμου, ο αρμόδιος ανακριτικός υπάλληλος συντάσσει αμέσως έκθεση για την πράξη αυτή και μεριμνά για την καταδίωξη του υπαίτιου αμέσως μόλις αποπερατωθεί η εκλογή.

Άρθρο 87

Απαγορεύσεις

1. Απαγορεύεται η παρουσία κάθε ένοπλης δύναμης στον τόπο της ψηφοφορίας και γύρω απ' αυτόν.

2. Απαγορεύεται να πλησιάζει στον τόπο της ψηφοφορίας ή γύρω του οποιοσδήποτε εκλογέας ή πολίτης ή αξιωματικός που φέρει όπλο ή οποιοδήποτε όργανο κατάλληλο για επίθεση.

3. Απαγορεύεται η είσοδος στο κατάστημα της ψηφοφορίας οποιουδήποτε δεν εκπληρώνει καθήκοντα σύμφωνα με το διάταγμα αυτό ή δεν καλείται να ψηφίσει.

Άρθρο 88

Παρουσία υποψηφίων και αντιπροσώπων τους

1. Οι υποψήφιοι ή, όταν λείπουν, οι αντιπρόσωποί τους, ή, όταν λείπουν και αυτοί, οι αναπληρωτές τους, έχουν το δικαίωμα να παραβρίσκονται στην ψηφοφορία, να προτείνουν κάθε παρατήρηση ή ένσταση σχετικά με την τάξη της ψηφοφορίας για το συμφέρον των υποψηφίων, να βάζουν τη σφραγίδα τους στην κάλπη, να παραβρίσκονται στη διαλογή των ψήφων και να ασκούν κάθε άλλο δικαίωμα που επιτρέπεται από το νόμο.

2. Η απουσία μερικών υποψηφίων ή και όλων των αντιπροσώπων ή των αναπληρωτών τους δεν εμποδίζει τις εκλογικές εργασίες.

3. Οι υποψήφιοι μπορούν να ψηφίσουν σε οποιοδήποτε εκλογικό τμήμα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία έχουν ανακηρυχθεί, στο οποίο βρίσκονται την ημέρα της ψηφοφορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄

Διαλογή των ψήφων

Άρθρο 89

Αποπεράτωση της ψηφοφορίας

1. Όταν περάσει η ορισμένη από το πρόγραμμα ώρα για τη λήξη της ψηφοφορίας η εφορευτική επιτροπή μπορεί να την παρατείνει το πολύ δύο ώρες, μόνον εφόσον διαπιστώνεται η παρουσία εκλογέων, που επιθυμούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους. Εάν η ψηφοφορία διακόπηκε για οποιοδήποτε λόγο, αυτή παρατείνεται, με συμφωνία και του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής, μέχρι να συμπληρωθεί ο χρόνος που κράτησαν οι διακοπές. Κατά παρέκκλιση και σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις, απολύτως δικαιολογημένες η εφορευτική επιτροπή μπορεί να παρατείνει την ψηφοφορία και πέρα από τις δύο ώρες, καθώς και πέρα από το χρόνο της διακοπής, μέχρι να εξαντληθεί ο αριθμός των παρόντων εκλογέων.

2. Όταν λήξει η ψηφοφορία, κηρύσσεται η αποπεράτωσή της και κλείνονται οι πόρτες του καταστήματος και μετά συντάσσεται πρακτικό, στο οποίο αναφέρεται ο ολικός αριθμός των γραμμένων στον εκλογικό κατάλογο εκλογέων, ο αριθμός αυτών που ψήφισαν, η ώρα της περάτωσης της ψηφοφορίας, καθώς και ο λόγος της τυχόν συνέχισης αυτής πέρα από την ορισμένη.

3. Στο πρακτικό πιστοποιείται ότι οι σφραγίδες της κάλπης, βρέθηκαν άθικτες τη στιγμή του ανοίγματος αυτής.

Άρθρο 90

Άνοιγμα κάλπης - Αρίθμηση φακέλων

1. Κατόπιν ο πρόεδρος της επιτροπής ή αυτός που διευθύνει τα έργα της, ορίζει τα καθήκοντα κάθε μέλους και αρχίζει η διαλογή των ψηφοδελτίων, με την παρουσία των υποψηφίων ή των αντιπροσώπων τους, σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.

2. Ανοίγεται η κάλπη και αριθμούνται οι φάκελοι πρώτα χωρίς να ανοιχτούν. Το αποτέλεσμα της αρίθμησης γράφεται ολογράφως στο βιβλίο των πρακτικών.

3. Αν από την αρίθμηση προκύψει διαφορά μεταξύ του αριθμού των φακέλων και του αριθμού των ψηφοφόρων που ψήφισαν, επαναλαμβάνεται η αρίθμηση.

4. Εάν και πάλι προκύψει διαφορά, πετιούνται οι φάκελοι εκείνοι που δεν έχουν τη σφραγίδα της εφορευτικής επιτροπής. Όταν ο αριθμός των ασφράγιστων ξεπερνάει τον αριθμό των φακέλων που πλεονάζουν, τότε αφαιρούνται στην τύχη και πετιούνται τόσοι φάκελοι ασφράγιστοι όσοι είναι οι πλεονάζοντες.

5. Εάν και πάλι ύστερα από το πέταγμα των ασφράγιστων φακέλων υπάρχουν πλεονάζοντες, τότε όλοι οι σφραγισμένοι φάκελοι ξαναρίχνονται στην κάλπη και αφαιρούνται στην τύχη όσοι είναι και οι πλεονάζοντες. Οι φάκελοι που έτσι αφαιρούνται, ανοίγονται και σημειώνεται στο βιβλίο πρακτικών το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων, που βρίσκονται μέσα σ' αυτούς τα οποία όμως δεν υπολογίζονται στη διαλογή.

6. Η εφορευτική επιτροπή οφείλει σε κάθε περίπτωση να διατυπώσει στα πρακτικά τη γνώμη της για την αιτία της ύπαρξης πλεοναζόντων φακέλων.

Άρθρο 91

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 40 ν. 4648/2019)

Διαλογή ψήφων

1. Μετά τα παραπάνω η εφορευτική επιτροπή προβαίνει στη διαλογή των ψήφων με τον εξής τρόπο:

α) Ο Πρόεδρος της επιτροπής ή εκείνος που διευθύνει τις εργασίες της παίρνει από την κάλπη ένα - ένα φάκελο, τον αποσφραγίζει και αφού εξακριβώσει το έγκυρο του ψηφοδελτίου, το οποίο επιδεικνύει σε όποιον από τους παρισταμένους το ζητήσει (μέλη της εφορευτικής επιτροπής, υποψηφίους ή αντιπροσώπους τους), διαβάζει το περιεχόμενό του έτσι ώστε να τον ακούνε όλοι,

β) κάθε έγκυρο ψηφοδέλτιο αριθμείται κατά τη σειρά εξαγωγής του από την κάλπη και μονογράφεται από τον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής ή εκείνον που διευθύνει τις εργασίες της, ο οποίος θέτει τη μονογραφή του και δίπλα από κάθε σταυρό προτίμησης που υπάρχει στο ψηφοδέλτιο. Ακολούθως, συμπληρώνει ολογράφως το συνολικό αριθμό σταυρών προτίμησης του ψηφοδελτίου.

γ) στη συνέχεια σημειώνεται ο αριθμός του ψηφοδελτίου σε ειδικούς πίνακες, από τους οποίους ο ένας τηρείται για τους συνδυασμούς κομμάτων ή συνασπισμών και για τους μεμονωμένους υποψηφίους και ο άλλος για τους υποψηφίους των συνδυασμών.

Στον πρώτο από τους πίνακες αυτούς ο αριθμός του ψηφοδελτίου αναγράφεται απέναντι από το όνομα του συνδυασμού ή μεμονωμένου υποψηφίου που ψηφίζεται και στο δεύτερο πίνακα απέναντι από το όνομα του υποψηφίου υπέρ του οποίου υπάρχει έγκυρος σταυρός προτίμησης σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 7 και 9 του άρθρου 72.

2. [ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ]

3. [ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ]

Άρθρο 92

Διακοπή της διαλογής

1. Η διαλογή γίνεται συνέχεια. Μπορεί να διακοπεί μόνο από κούραση αυτών που ασχολούνται με τη διαλογή, οπότε ο δικαστικός αντιπρόσωπος και η εφορευτική επιτροπή μεριμνά ώστε οι φάκελοι και τα ψηφοδέλτια να τοποθετηθούν στην κάλπη, που κλείνεται και σφραγίζεται από την εφορευτική επιτροπή. Οι υποψήφιοι ή οι αντιπρόσωποί τους μπορούν να βάλουν τις σφραγίδες τους. Επίσης κλείνεται και το άνοιγμα από το οποίο ρίχνονται στην κάλπη τα ψηφοδέλτια. Το άνοιγμα αυτό καλύπτεται με ταινία που απλώνεται σε όλο του το μήκος. Στις δύο άκρες η ταινία σφραγίζεται με τις ίδιες σφραγίδες. Γι' αυτό συντάσσεται πράξη στο βιβλίο πρακτικών, που υπογράφεται από τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, το δικαστικό αντιπρόσωπο και τους υποψηφίους ή τους αντιπροσώπους τους. Έπειτα η επιτροπή οφείλει να κλείσει το κατάστημα της ψηφοφορίας, σφραγίζοντας τις πόρτες και τα παράθυρα αυτού και να το παραδώσει στα αρμόδια για τη φύλαξη όργανα με την ευθύνη του δικαστικού αντιπροσώπου, της εφορευτικής επιτροπής και του επικεφαλής της φρουράς.

2. Όταν αρχίσει πάλι η διαλογή, συντάσσεται για την επανάληψη νέα πράξη, που υπογράφεται όπως παραπάνω. Στην πράξη βεβαιώνεται ότι η κάλπη ήταν απαραβίαστη και οι σφραγίδες ανέπαφες.

Άρθρο 93

(Άρθρο 93 π.δ. 26/2012)

Πέρας διαλογής

1. Μετά τον τερματισμό της διαλογής, κλείνονται οι πίνακες διαλογής που προβλέπονται στο άρθρο 91 περ. γ΄, με πράξη που γράφεται στους πίνακες αυτούς και υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, τους υποψηφίους ή τους αντιπροσώπους τους. Στην πράξη που συντάσσεται στον πίνακα των συνδυασμών και των μεμονωμένων υποψηφίων αναφέρεται το άθροισμα των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός και μεμονωμένος υποψήφιος και στην πράξη που συντάσσεται στον πίνακα των υποψηφίων των συνδυασμών το άθροισμα των σταυρών προτίμησης που έλαβε κάθε υποψήφιος.

2. Αμέσως κατόπιν η εφορευτική επιτροπή συντάσσει άλλη πράξη στο βιβλίο πρακτικών της εκλογής, που την υπογράφουν όλοι οι προηγούμενοι. Στην πράξη αναφέρονται:

α) η ημέρα και η ώρα του πέρατος της διαλογής,

β) ο ολικός αριθμός των γραμμένων στο τμήμα εκλογέων,

γ) ο ολικός αριθμός των εκλογέων που ψήφισαν,

δ) ο ολικός αριθμός των φακέλων που βρέθηκαν στην κάλπη,

ε) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που αναγνωρίστηκαν ως έγκυρα,

στ) ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων,

ζ) ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων,

η) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που προσβλήθηκαν ως άκυρα, αλλά κηρύχθηκαν έγκυρα,

θ) ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων (περιλαμβανομένων και αυτών της περίπτωσης η που κηρύχθηκαν έγκυρα), τα οποία πήρε κάθε συνδυασμός και κάθε μεμονωμένος υποψήφιος και

ι) κάθε άλλο στοιχείο προβλεπόμενο από το εκλογικό σύστημα που εφαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του διατάγματος αυτού. Η πράξη αυτή διαβάζεται δημόσια και αντίγραφό της διαβιβάζεται αμέσως στον Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής ενότητας της έδρας του νομού και στο δήμαρχο της περιφέρειας που υπάγεται το εκλογικό τμήμα.

3. Μετά το πέρας της διαλογής η εφορευτική επιτροπή παραδίνει στο δήμαρχο την κάλπη αφού κλείσει μέσα σ' αυτήν όσα τυχόν εκλογικά είδη περίσσεψαν. Αυτοί είναι υποχρεωμένοι να τα

φυλάξουν.

Άρθρο 94

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4954/2022)

Διαβίβαση αποτελεσμάτων στο Πρωτοδικείο

1. Η εφορευτική επιτροπή είναι υποχρεωμένη, αμέσως μετά τον τερματισμό της διαλογής, να κλείσει ασφαλώς μέσα σε σάκο τα βιβλία και όλα τα άλλα εκλογικά έγγραφα, καθώς και τα δέματα των ψηφοδελτίων τακτοποιημένα κατά συνδυασμούς ή μεμονωμένους υποψηφίους, με τη σειρά που αριθμήθηκαν και να σφραγίσει το σάκο. Στο σάκο έχουν το δικαίωμα να βάλουν τη σφραγίδα τους οι αντιπρόσωποι των κομμάτων.

Το σάκο παραλαμβάνει ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής, τον μεταφέρει ο ίδιος και τον παραδίνει στον πρόεδρο του πρωτοδικείου που είναι αρμόδιο σύμφωνα με τις παραγράφους 3, 4 και 5 αυτού του άρθρου. Εφόσον η μετάβαση στην έδρα αυτού του πρωτοδικείου είναι δύσκολη ή δαπανηρή, παραδίνει το σάκο στον πρόεδρο του πλησιέστερου πρωτοδικείου, ο οποίος οφείλει να τον στείλει αμέσως με το ασφαλέστερο μέσο στον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου.

2. Αν χαθεί ο σάκος της προηγούμενης παραγράφου, το αρμόδιο πρωτοδικείο, αφού διαπιστώσει την απώλεια με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, που εκδίδεται με την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, διατάζει να προσκομιστεί το αντίγραφο της πράξης της εφορευτικής επιτροπής που διαβιβάστηκε στον Αντιπεριφερειάρχη ή το δήμαρχο, σύμφωνα με το εδάφιο β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 93.

Με βάση το αντίγραφο αυτό γίνεται η συγκέντρωση και κατάταξη των αποτελεσμάτων σύμφωνα με το άρθρο 98.

3. Αρμόδιο Δικαστήριο για τις ενέργειες, που ορίζονται στο άρθρο 27 και την –παράγραφο 1, του άρθρου αυτού, είναι το πρωτοδικείο, που εδρεύει στην πρωτεύουσα του νομού.

4. Για τις εκλογικές περιφέρειες Α΄ και Β΄ Αθηνών και την εκλογική περιφέρεια του νομού Αττικής, αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο Αθηνών. Για τις εκλογικές περιφέρειες Α΄ και Β΄ Πειραιώς αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο Πειραιώς και για τις εκλογικές περιφέρειες Α΄ και Β΄ Θεσσαλονίκης το Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης.

5. Αρμόδιο πρωτοδικείο για την εκλογική περιφέρεια του νομού Λασιθίου ορίζεται το πρωτοδικείο, που εδρεύει στη Νεάπολη του νομού αυτού.

Άρθρο 94Α

(Προστέθηκε με το άρθρο 40 ν. 4648/2019)

Μετάδοση αποτελεσμάτων στο Υπουργείο Εσωτερικών

1. Μετά το πέρας της διαλογής, ο δικαστικός αντιπρόσωπος μεταδίδει στο Υπουργείο Εσωτερικών αμελλητί το αποτέλεσμα της εκλογής υπέρ των συνδυασμών και στη συνέχεια μεταδίδει, μετά την καταμέτρησή τους, και τους σταυρούς υπέρ των υποψηφίων.

Ειδικότερα μεταδίδει:

α) Τον ολικό αριθμό των εκλογέων που είναι εγγεγραμμένοι στο εκλογικό τμήμα.

β) Τον ολικό αριθμό των εκλογέων που ψήφισαν.

γ) Τον αριθμό των ψηφοδελτίων που αναγνωρίστηκαν ως έγκυρα.

δ) Τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων.

ε) Τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων και

στ) Τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν κάθε συνδυασμός και κάθε μεμονωμένος υποψήφιος.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζεται κάθε απαραίτητη λεπτομέρεια για τη μετάδοση των αποτελεσμάτων.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου καταλαμβάνουν και τα εκλογικά τμήματα του Κεφαλαίου Ι του παρόντος.

4. Οι Περιφέρειες και οι Δήμοι μπορούν να λαμβάνουν τα αποτελέσματα υπέρ των συνδυασμών και υπέρ των υποψηφίων από το Υπουργείο Εσωτερικών για ενημέρωση των ιστοσελίδων τους και γενικότερα των ενδιαφερομένων.

5. Για την ενημέρωση της κοινής γνώμης για την πορεία της εκλογικής διαδικασίας, κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας, οι δικαστικοί αντιπρόσωποι οφείλουν να μεταδίδουν στο Υπουργείο Εσωτερικών τον αριθμό των ψηφισάντων σε τακτά χρονικά διαστήματα. Τα χρονικά διαστήματα, τα οποία δεν μπορούν να είναι πάνω από τρία (3), καθώς και ο τρόπος μετάδοσης, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Η ανακοίνωση των στοιχείων για τη συμμετοχή των εκλογέων κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας γίνεται ομαδοποιημένα είτε σε επίπεδο Επικράτειας είτε σε επίπεδο περιφερειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄

Τρόπος άσκησης του εκλογικού δικαιώματος των ετεροδημοτών

Άρθρο 95

(Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα, 43 ν.4648/2019 και 103 ν. 5003/2022)

Εγγραφή και περιεχόμενο των ειδικών εκλογικών καταλόγων

1. Οι εκλογείς που διαμένουν σε δήμο άλλης εκλογικής περιφέρειας και πάντως εντός της Επικράτειας, από εκείνη στους εκλογικούς καταλόγους της οποίας είναι εγγεγραμμένοι, αποκαλούνται στο εξής «ετεροδημότες» και μπορούν να ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα κατά τις γενικές βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές για την ανάδειξη αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα δημοψηφίσματα, στον τόπο διαμονής τους. Για τις ανάγκες του παρόντος Κεφαλαίου οι Νομοί Αττικής και Θεσσαλονίκης αποτελούν αυτοτελείς εκλογικές περιφέρειες. Οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι σε εκλογικούς καταλόγους δήμων των νησιών Κύθηρα και Αντικύθηρα θεωρούνται ετεροδημότες και όταν διαμένουν σε άλλους δήμους του Νομού Αττικής.

2. Με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 96 του παρόντος για την προϋπόθεση σύστασης ειδικών εκλογικών τμημάτων ετεροδημοτών, οι ετεροδημότες ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα στον τόπο διαμονής τους, εφόσον εγγραφούν στον ειδικό εκλογικό κατάλογο ετεροδημοτών.

3. Οι ετεροδημότες που επιθυμούν να ψηφίζουν στον τόπο διαμονής τους, υποβάλλουν ηλεκτρονική αίτηση στην οποία περιλαμβάνονται:

α) ο Ειδικός Εκλογικός Αριθμός,
β) το επώνυμο,
γ) το όνομα,
δ) το όνομα του πατέρα,
ε) το όνομα της μητέρας,
στ) το όνομα συζύγου και το επώνυμο πατέρα (εφόσον πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου),
ζ) η ημερομηνία και έτος γέννησης,
η) ο νομός, ο δήμος και το εκλογικό διαμέρισμα στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι,
θ) η πλήρης διεύθυνση διαμονής (νομός, δήμος, οδός και αριθμός), ο αριθμός τηλεφώνου τους και έγκυρη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στην ίδια δήλωση πρέπει να αναφέρεται ότι ο αιτών δεν έχει στερηθεί το εκλογικό του δικαίωμα.

Για την υποβολή αίτησης γίνεται ταυτοποίηση του εκλογέα με τα διαπιστευτήρια πρόσβασης που διαθέτει αυτός για τις εφαρμογές της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ).

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας της ηλεκτρονικής εφαρμογής για την υποβολή αίτησης. Με άλλη απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται ο χρόνος έναρξης λειτουργίας της εφαρμογής.

5. Οι αιτήσεις της παραγράφου 3 μπορούν να υποβάλονται και στους οικείους δήμους και στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών.

6. Αιτήσεις ετεροδημοτών που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις θεωρούνται ενεργείς και έως την πιθανή τροποποίησή τους εκφράζουν την πρόθεση του εκλογέα να ψηφίσει στον τόπο κατοικίας του.

7. Οι αιτήσεις για την εγγραφή και τη διαγραφή στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους των ετεροδημοτών υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Εκλογείς που ψηφίζουν στον τόπο διαμονής τους ως ετεροδημότες, χάνουν την ιδιότητα του ετεροδημότη εφόσον μεταδημοτεύσουν. Οι εκλογείς αυτοί εγγράφονται στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου υποδοχής. Όσοι

εκλογείς υποβάλλουν αιτήσεις εγγραφής μετά από την τελευταία, πριν από τις εκλογές, αναθεώρηση των εκλογικών καταλόγων από το Υπουργείο Εσωτερικών, δεν ψηφίζουν ως ετεροδημότες.

8. Οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των ετεροδημοτών καταρτίζονται από το Υπουργείο Εσωτερικών κατά δήμο και κατά βασική εκλογική περιφέρεια και περιλαμβάνουν τα εξής στοιχεία:

α) τον τίτλο: «Ειδικός Εκλογικός Κατάλογος Ετεροδημοτών Δήμου … Νομού…»,
β) τον αύξοντα αριθμό,
γ) τον Ειδικό Εκλογικό Αριθμό,
δ) το επώνυμο,
ε) το όνομα,
στ) το όνομα του πατέρα,
ζ) το όνομα της μητέρας,
η) το όνομα συζύγου και το γένος (εφόσον πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου),
θ) την ημερομηνία και τον χρόνο γέννησης,
ι) τον βασικό εκλογικό κατάλογο (βασική εκλογική περιφέρεια) όπου είναι εγγεγραμμένος (νομός, δήμος, εκλογικό διαμέρισμα),
ια) την πλήρη διεύθυνση διαμονής (οδός, αριθμός).

9. Στις ιδιαίτερες καταστάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του παρόντος καταγράφονται οι μεταβολές που επέρχονται στο Μητρώο Πολιτών, λόγω θανάτου, μεταδημότευσης, διόρθωσης στοιχείων εγγραφής, καθώς και διαγραφής είτε κατόπιν αιτήσεως είτε λόγω απώλειας της Ελληνικής Ιθαγένειας, οι οποίες αφορούν και τους ετεροδημότες.

Άρθρο 96

Εκλογικά τμήματα - Εφορευτική Επιτροπή - Διεξαγωγή ψηφοφορίας και έκδοση αποτελεσμάτων για τα αμιγή εκλογικά τμήματα

1. Οι ετεροδημότες ψηφίζουν τους συνδυασμούς και τους υποψηφίους της εκλογικής περιφέρειας, στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους της οποίας είναι εγγεγραμμένοι, σε ειδικά, αμιγή ή μεικτά, εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας ετεροδημοτών. Τα ανωτέρω ειδικά (αμιγή ή μεικτά) εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας ετεροδημοτών συνιστώνται μόνο στις πρωτεύουσες των Νομών, με εξαίρεση τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης. Με απόφαση του οικείου Αντιπεριφερειάρχη της εκλογικής περιφέρειας του τόπου διαμονής τους, σύμφωνα με το άρθρο 55 του παρόντος, καθορίζεται ο αριθμός των ειδικών εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψηφοφορίας και η κατανομή των εκλογέων σε αμιγή εκλογικά τμήματα κατά εκλογική περιφέρεια ή σε μεικτά εκλογικά τμήματα περισσοτέρων της μιας εκλογικών περιφερειών, εάν ο αριθμός των εκλογέων είναι μικρός. Προϋπόθεση για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος αποτελεί η εγγραφή, για όλη την εφετειακή περιφέρεια, σαράντα (40) τουλάχιστον ετεροδημοτών εκλογέων, που ανήκουν στην ίδια βασική εκλογική περιφέρεια.

2. Για την ψηφοφορία των ετεροδημοτών χρησιμοποιούνται τα ίδια έντυπα ψηφοδέλτια που χρησιμοποιούνται στη βασική εκλογική περιφέρεια, στους εκλογικούς καταλόγους της οποίας οι εκλογείς είναι εγγεγραμμένοι.

3. Ο εφοδιασμός των εκλογικών τμημάτων, μέσω των οικείων Αντιπεριφερειαρχών, με τον επαρκή αριθμό ψηφοδελτίων γίνεται, με φροντίδα των κομμάτων ή των μεμονωμένων υποψηφίων, έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία.

4. Οι φάκελοι, μέσα στους οποίους κλείνονται τα ψηφοδέλτια, φέρουν για κάθε βασική εκλογική περιφέρεια, στους εκλογικούς καταλόγους της οποίας είναι εγγεγραμμένος ο ψηφοφόρος, την αντίστοιχη ένδειξη, καθώς και τη μονογραφή του δικαστικού αντιπροσώπου.

5. Κάθε δημοτική αρχή του τόπου, όπου συνιστώνται τα εκλογικά τμήματα ψηφοφορίας ετεροδημοτών, εκδίδει και δημοσιεύει πρόγραμμα ψηφοφορίας που περιλαμβάνει την ημέρα ψηφοφορίας, τις ώρες έναρξης και λήξης της, τον τόπο και το κατάστημα της ψηφοφορίας.

6. Οι εκλογείς που περιλαμβάνονται στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ετεροδημοτών απαγορεύεται να ψηφίζουν στο δήμο στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους των οποίων είναι εγγεγραμμένοι. Οι βασικοί εκλογικοί κατάλογοι φέρουν, προ του ονόματος, την ειδική ένδειξη «Ε» για όσους εκλογείς ψηφίζουν με βάση ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ετεροδημοτών.

Η ανωτέρω ένδειξη καταχωρίζεται και παραμένει έστω και εάν ο εκλογέας εγγραφεί σε άλλο κατάλογο ετεροδημοτών λόγω μεταβολής του τόπου διαμονής του. Στην περίπτωση αυτή, ο ετεροδημότης διαγράφεται από τον προηγούμενο ειδικό εκλογικό κατάλογο ετεροδημοτών.

Η διαγραφή της ένδειξης “ετεροδημότης” γίνεται, επίσης, σε περίπτωση απώλειας της ιδιότητας του ετεροδημότη εκλογέα.

7. Η ψηφοφορία διενεργείται σε κάθε εκλογικό τμήμα ενώπιον εφορευτικής επιτροπής, που αποτελείται από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής, ως Πρόεδρο, και τέσσερα (4) μέλη που διορίζονται, από εκλογείς που περιλαμβάνονται στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ετεροδημοτών.

8. α. Στα αμιγή εκλογικά τμήματα ετεροδημοτών η εφορευτική επιτροπή προβαίνει στη διαλογή των ψηφοδελτίων, την εξαγωγή του αποτελέσματος της ψηφοφορίας και σε όλες τις λοιπές ενέργειες, κατ΄ εφαρμογή των διατάξεων της εκλογικής νομοθεσίας, που αναφέρονται στην αντίστοιχη διαδικασία των κοινών εκλογικών τμημάτων.

β. Μετά το πέρας της διαλογής, ο Πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής τηλεγραφεί ή ανακοινώνει εγγράφως με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο, χωρίς καμία καθυστέρηση στον οικείο Αντιπεριφερειάρχη της βασικής εκλογικής περιφέρειας το αποτέλεσμα της διαλογής.

γ. Η διαβίβαση των αποτελεσμάτων, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 94 της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών, γίνεται στο πρωτοδικείο της έδρας του νομού, όπου έχει συσταθεί και λειτουργεί το αμιγές εκλογικό τμήμα.

Το οικείο Πρωτοδικείο καταχωρεί τα αποτελέσματα των αμιγών εκλογικών τμημάτων ετεροδημοτών σε ειδικό πίνακα, χωριστά, ανά βασική εκλογική περιφέρεια.

δ. Το αργότερο εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από το τέλος διεξαγωγής της ψηφοφορίας αποστέλλονται κεκυρωμένα αντίγραφα των ανωτέρω ειδικών πινάκων στον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου της βασικής εκλογικής περιφέρειας, προκειμένου να ενσωματωθούν, με ιδιαίτερη αναφορά του ειδικού, αμιγούς, εκλογικού τμήματος προέλευσης, στα τελικά αποτελέσματα που περιλαμβάνονται στον πίνακα κάθε εκλογικής περιφέρειας για χρήση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής.

ε. Οι εκλογικοί σάκοι των αμιγών εκλογικών τμημάτων με τα περιεχόμενα σε αυτούς ψηφοδέλτια, βιβλία και σχετικά εκλογικά έγγραφα, με ευθύνη του Προέδρου Πρωτοδικών της εκλογικής περιφέρειας που έχουν συσταθεί, διαβιβάζονται με απόδειξη εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών από το πέρας της διεξαγωγής της ψηφοφορίας στο Πρόεδρο του Πρωτοδικείου της βασικής εκλογικής περιφέρειας.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Άρθρο 97

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 17 του ν. 4954/2022)

Μεικτά εκλογικά τμήματα ετεροδημοτών - Ειδικές Εφετειακές Εφορευτικές Επιτροπές - Διεξαγωγή ψηφοφορίας και έκδοση αποτελεσμάτων

1. α. Στα μεικτά εκλογικά τμήματα ετεροδημοτών μετά το τέλος της ψηφοφορίας, η Εφορευτική Επιτροπή αριθμεί και μονογράφει τους φακέλους χωρίς να τους ανοίξει. Οι φάκελοι αριθμούνται και συσκευάζονται σε ξεχωριστά δέματα για κάθε βασική εκλογική περιφέρεια.

Μετά την αρίθμηση, το αποτέλεσμα της οποίας γράφεται ολογράφως στο βιβλίο πρακτικών, η Επιτροπή σημειώνει την τυχόν διαφορά που προκύπτει μεταξύ του αριθμού των φακέλων και του αριθμού των ψηφισάντων.

Ακολούθως θέτει την ένδειξη “ΑΚΥΡΟ” στους φακέλους που δεν έχουν τη σφραγίδα της Εφορευτικής Επιτροπής.

Εάν και πάλι υπάρχουν πλεονάζοντες φάκελοι, τότε χαρακτηρίζονται στην τύχη “ΑΚΥΡΟΙ” τόσοι φάκελοι, από τους σφραγισμένους, ώστε να συμπληρωθεί ο αριθμός των πλεοναζόντων.

Σε κάθε περίπτωση η Εφορευτική Επιτροπή οφείλει να διατυπώσει στα πρακτικά τη γνώμη της για την αιτία της ύπαρξης πλεοναζόντων φακέλων.

Η διαλογή των ψηφοδελτίων και η εξαγωγή του αποτελέσματος της ψηφοφορίας ενεργείται από τη Γενική Εφετειακή Εφορευτική Επιτροπή και τις Ειδικές Εφορευτικές Επιτροπές, αντιστοίχως, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος.

β. Η Εφορευτική Επιτροπή κάθε μεικτού εκλογικού τμήματος ετεροδημοτών συντάσσει πρακτικό, στο οποίο περιλαμβάνει τον αριθμό των εγγεγραμμένων, τον αριθμό των ψηφισάντων, τον αριθμό των ευρεθέντων φακέλων κάθε εκλογικής περιφέρειας, καθώς και τον αριθμό των άκυρων φακέλων.

γ. Ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής κάθε μεικτού εκλογικού τμήματος ετεροδημοτών παραλαμβάνει τον εκλογικό σάκο, στον οποίο κλείνονται, με φροντίδα της Εφορευτικής Επιτροπής οι φάκελοι, σε ξεχωριστά δέματα για κάθε βασική εκλογική περιφέρεια, καθώς και όλα τα στοιχεία της ψηφοφορίας. Τον εκλογικό σάκο μεταφέρει ο ίδιος και παραδίδει αμέσως στον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου ή τον Πρόεδρο του οικείου Εφετείου, στην περιφέρεια του οποίου ανήκει.

2. α. Σε κάθε Εφετείο συνιστάται Γενική Εφετειακή Εφορευτική Επιτροπή Ετεροδημοτών, αποτελούμενη από τον πρόεδρο εφετών, ως πρόεδρο και δύο εφέτες ή αντεισαγγελείς εφετών, ως μέλη.

Η Επιτροπή αυτή συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου ή του Προέδρου του οικείου Εφετείου. Με την ίδια απόφαση διορίζεται ο αναπληρωτής του προέδρου και των μελών της, από τους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς. Καθήκοντα γραμματέα ανατίθενται σε έναν από τους δικαστικούς υπαλλήλους του Δικαστηρίου. Οι σχετικές αποφάσεις εκδίδονται τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας και επιδίδονται αυθημερόν στους διοριζόμενους.

β. Έργο των Γενικών Εφετειακών Εφορευτικών Επιτροπών Ετεροδημοτών είναι:

α) Ο συντονισμός του έργου των Ειδικών Εφορευτικών Επιτροπών της επόμενης παραγράφου.

β) Το άνοιγμα των εκλογικών σάκων των μεικτών εκλογικών τμημάτων ετεροδημοτών και η διανομή των δεμάτων με τους φακέλους της κάθε βασικής εκλογικής περιφέρειας στις αντίστοιχες Ειδικές Εφορευτικές Επιτροπές.

γ) Η συγκέντρωση αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας των ετεροδημοτών, για κάθε βασική εκλογική περιφέρεια από τις Ειδικές Εφορευτικές Επιτροπές και

δ) Η έκδοση του τελικού αποτελέσματος της ψηφοφορίας των ετεροδημοτών σε κάθε βασική εκλογική περιφέρεια.

3. α. Σε κάθε Εφετείο συνιστώνται μία ή περισσότερες Ειδικές Εφορευτικές Επιτροπές, αποτελούμενες από ένα δικαστικό ή εισαγγελικό λειτουργό του Εφετείου ή του Πρωτοδικείου, ως Πρόεδρο και δύο δικαστικούς ή εισαγγελικούς λειτουργούς ή υπαλλήλους των ιδίων δικαστηρίων, ως μέλη.

Τα μέλη αυτών των επιτροπών μαζί με τους αναπληρωτές τους διορίζονται με απόφαση του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου ή του Προέδρου Εφετών του οικείου Εφετείου.

Με την ίδια απόφαση καθήκοντα γραμματέα ανατίθενται σε έναν από τους δικαστικούς υπαλλήλους του Εφετείου. Αν δεν είναι δυνατός ο διορισμός δικαστικών υπαλλήλων, ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου ή ο Πρόεδρος του οικείου Εφετείου μπορεί να διορίσει μόνιμους πολιτικούς υπαλλήλους από αυτούς που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 68 του παρόντος.

Η σχετική απόφαση εκδίδεται τουλάχιστο τέσσερις (4) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας και επιδίδεται αυθημερόν στους διοριζόμενους.

β. Έργο των Ειδικών Εφορευτικών Επιτροπών Ετεροδημοτών είναι:

α) Η παραλαβή από την οικεία Γενική Εφετειακή Εφορευτική Επιτροπή των δεμάτων των μεικτών εκλογικών τμημάτων και η καταχώριση στα πρακτικά σημείωσης για τον αριθμό των δεμάτων που παραλαμβάνουν με απόδειξη από τον Πρόεδρο της Γενικής Εφετειακής Εφορευτικής Επιτροπής.

β) Η τοποθέτηση όλων των φακέλων για κάθε βασική εκλογική περιφέρεια σε ξεχωριστή κάλπη.

γ) Η αρίθμηση και η αποσφράγιση των φακέλων, η διαλογή των ψηφοδελτίων και η εξαγωγή των αποτελεσμάτων για κάθε βασική εκλογική περιφέρεια.

δ) Η σύνταξη συγκεντρωτικού πίνακα των αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 94Α. Στο τέλος του πίνακα αυτού καταχωρίζεται σχετική πράξη. Ο πίνακας υπογράφεται από τον πρόεδρο και τα μέλη της επιτροπής.

Στη σχετική πράξη αναφέρεται το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας για όλα τα εκλογικά τμήματα κάθε βασικής εκλογικής περιφέρειας.

ε) Η παράδοση όλων των στοιχείων της ψηφοφορίας και της διαλογής με την φροντίδα του προέδρου της Ειδικής Εφορευτικής Επιτροπής στη Γενική Εφετειακή Εφορευτική Επιτροπή.

4. Οι Γενικές Εφετειακές Εφορευτικές Επιτροπές εκδίδουν το τελικό αποτέλεσμα της ψηφοφορίας των ετεροδημοτών κατά βασική εκλογική περιφέρεια. Για το σκοπό αυτό συντάσσουν ειδικούς πίνακες, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 7 του άρθρου 98 του παρόντος.

Οι πρόεδροι των επιτροπών αυτών τηλεγραφούν ή ανακοινώνουν εγγράφως ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο, χωρίς καθυστέρηση στον οικείο αντιπεριφερειάρχη και στον Πρόεδρο Πρωτοδικών της αντίστοιχης βασικής εκλογικής περιφέρειας, το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας των ετεροδημοτών, αποστέλλοντας στον ίδιο Πρόεδρο Πρωτοδικών στη συνέχεια εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, κυρωμένα αντίγραφα των ειδικών πινάκων.

Εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών από το τέλος της ψηφοφορίας οι εκλογικοί σάκοι ή τα δέματα με όλα τα σχετικά στοιχεία της ψηφοφορίας των ετεροδημοτών εκλογέων που ψήφισαν σε μεικτά εκλογικά τμήματα, καθώς και οι πίνακες και τα πρακτικά καθεμιάς Γενικής Εφετειακής Εφορευτικής Επιτροπής και των Ειδικών Εφορευτικών Επιτροπών διαβιβάζονται επίσης στον Πρόεδρο Πρωτοδικών της οικείας βασικής εκλογικής περιφέρειας. Το Πρωτοδικείο της βασικής εκλογικής περιφέρειας μόλις παραλάβει τα ανωτέρω στοιχεία, τα ενσωματώνει στον πίνακα τελικών αποτελεσμάτων, με ειδική μνεία των αντίστοιχων εκλογικών τμημάτων προέλευσης, προκειμένου να διαμορφώσει το τελικό αποτέλεσμα της εκλογικής περιφέρειάς του, το οποίο διαβιβάζεται άμεσα στο Υπουργείο Εσωτερικών για χρήση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής.

5. Οι Γενικές Εφετειακές Εφορευτικές Επιτροπές και οι Ειδικές Εφορευτικές Επιτροπές του άρθρου αυτού χρησιμοποιούν την σφραγίδα του Εφετείου.

6. α. Οι Πρόεδροι που διευθύνουν τα οικεία Εφετεία έχουν τη γενική εποπτεία της αρμόδιας Γενικής Εφετειακής Εφορευτικής Επιτροπής και των Ειδικών Εφορευτικών Επιτροπών και μπορούν με πράξεις τους να ρυθμίζουν κάθε θέμα σχετικό με τη λειτουργία και το έργο όλων των παραπάνω επιτροπών.

β. Κατά τη διαλογή των ψηφοδελτίων, ενώπιον των ειδικών Εφετειακών Εφορευτικών Επιτροπών, μπορούν να παρίστανται αντιπρόσωποι των κομμάτων ή των μεμονωμένων υποψηφίων.

7. Όταν οι γενικές βουλευτικές εκλογές διεξάγονται ταυτόχρονα με εκλογές για την ανάδειξη αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή δημοψήφισμα, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ρυθμίζονται θέματα τεχνικού, λεπτομερειακού ή διαδικαστικού εν γένει χαρακτήρα, που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων, οι οποίες αφορούν την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος των ετεροδημοτών.

9. Για οποιοδήποτε άλλο θέμα εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄

Άρθρο 98

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 38 ν. 5028/2023)

Συγκέντρωση αποτελεσμάτων - Λευκά Ψηφοδέλτια

1. Την επομένη της ψηφοφορίας αρχίζει από το αρμόδιο Πρωτοδικείο κάθε εκλογικής περιφέρειας η συγκέντρωση και η κατάταξη των αποτελεσμάτων της εκλογής.

2. Μόλις συγκεντρωθούν τα αποτελέσματα όλων των εφορευτικών επιτροπών της εκλογικής περιφέρειας, το Πρωτοδικείο προβαίνει σε αρίθμηση των ψήφων και συντάσσει τον πίνακα αποτελεσμάτων της παραγράφου 4. Επίσης συντάσσει πίνακα με αναλυτικά αποτελέσματα σταυροδοσίας των υποψηφίων, τον οποίο αποστέλλει άμεσα σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή στο Υπουργείο Εσωτερικών και τον κοινοποιεί στον Άρειο Πάγο.

3. Οι έδρες που παραχωρούνται σε κάθε συνδυασμό καταλαμβάνονται από τους υποψηφίους του κατά τη σειρά των σταυρών προτίμησης καθενός.

Αν σε δύο ή και περισσότερους συνδυασμούς ή μεμονωμένο υποψήφιο έχουν απομείνει ίσα υπόλοιπα εκλογικής δύναμης, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από την Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή σε δημόσια συνεδρίαση και η έδρα που πλεονάζει αφαιρείται από το συνδυασμό, που το όνομά του βγήκε από την

κληρωτίδα. Σε εκλογική περιφέρεια που εκλέγει έναν μόνο βουλευτή η έδρα παραχωρείται στο συνδυασμό ή στο μεμονωμένο υποψήφιο που έλαβε τη σχετική πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας ενεργείται από την Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή κλήρωση μεταξύ των συνδυασμών που ισοψήφησαν και η έδρα παραχωρείται σε αυτόν που ευνοήθηκε από τον κλήρο.

Αν ισοψηφήσουν δύο ή περισσότεροι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού και οι έδρες που παραχωρούνται είναι λιγότερες από τους υποψηφίους, το Πρωτοδικείο διενεργεί σε δημόσια συνεδρίαση κλήρωση μεταξύ τους και βουλευτές ανακηρύσσονται εκείνοι που κληρώθηκαν.

Κλήρωση για την κατανομή των εδρών διενεργείται και στην περίπτωση ισοψηφίας κομμάτων, συνασπισμών κομμάτων, ανεξάρτητων συνδυασμών ή μεμονωμένων υποψηφίων.

4. Το αρμόδιο Πρωτοδικείο, για την αντίστοιχη εκλογική περιφέρεια συντάσσει (σε συμβούλιο) τον πίνακα των αποτελεσμάτων της, ο οποίος περιέχει:

α. τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων,

β. τον αριθμό των εκλογέων που ψήφισαν,

γ. τον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων,

δ. τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων,

ε. τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων και

στ. τον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός και κάθε μεμονωμένος υποψήφιος.

Στον πίνακα προτάσσονται οι συνδυασμοί των κομμάτων, κατά τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και ακολουθούν οι συνδυασμοί των συνασπισμών κομμάτων, οι συνδυασμοί των ανεξαρτήτων και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι. Στο κάτω μέρος του αναγράφονται ολογράφως τα παραπάνω στοιχεία και ο πίνακας υπογράφεται από τον Πρόεδρο, τα μέλη και τον γραμματέα του Πρωτοδικείου.

5. Κατά την κατάρτιση του πίνακα μπορεί να παρίσταται ένας εκπρόσωπος κάθε συνδυασμού ή μεμονωμένου υποψηφίου.

6. Ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου αποστέλλει αμέσως επικυρωμένο αντίγραφο του πίνακα των αποτελεσμάτων στον Υπουργό Εσωτερικών.

7. Με βάση τους πίνακες η Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή κατανέμει τις έδρες σύμφωνα με την πρόβλεψη της παρ. 2 του άρθρου 101.

8. Κατά την αληθή έννοια των διατάξεων της παρ. 4 του παρόντος άρθρου και των άρθρων 99 και 100, κατά τη σύνταξη, ανά εκλογική περιφέρεια, των πινάκων αποτελεσμάτων από τα αρμόδια δικαστήρια, κατά την κατανομή των εδρών, καθώς και για τον καθορισμό του εκλογικού μέτρου, τα λευκά ψηφοδέλτια δεν προσμετρώνται στα έγκυρα.

Άρθρο 99

(Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 17 ν. 4648/2019, 1 ν. 4654/2020)

Συμμετοχή στην κατανομή εδρών – Καθορισμός των εδρών κάθε εκλογικού σχηματισμού στην επικράτεια

1. Στην κατανομή των εδρών των εκλογικών περιφερειών, καθώς και των εδρών επικρατείας συμμετέχουν οι συνδυασμοί κομμάτων, οι συνδυασμοί συνασπισμών κομμάτων, οι συνδυασμοί ανεξαρτήτων, καθώς και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν στην επικράτεια ποσοστό εγκύρων ψηφοδελτίων τουλάχιστον ίσο με το τρία τοις εκατό (3%) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην επικράτεια όλοι οι εκλογικοί σχηματισμοί. Στον ανωτέρω αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων, καθώς και στον αριθμό των ψηφοδελτίων που έλαβαν οι συνδυασμοί κομμάτων και οι συνδυασμοί συνασπισμών κομμάτων συμπεριλαμβάνονται οι ψήφοι που συγκέντρωσαν αυτοί στα εκλογικά τμήματα εξωτερικού.

2. Ο αριθμός των εδρών που κατανέμονται στους εκλογικούς σχηματισμούς οι οποίοι συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος ορίζεται ως εξής:

α) Εφόσον το αυτοτελές κόμμα, που συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στο σύνολο της Επικράτειας έχει λάβει ποσοστό μικρότερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των έγκυρων ψηφοδελτίων, το σύνολο των εδρών κατανέμεται μεταξύ των δικαιούμενων εδρών εκλογικών σχηματισμών σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 3.

β) Εφόσον το αυτοτελές κόμμα, που συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στο σύνολο της Επικράτειας έχει λάβει ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των έγκυρων ψηφοδελτίων, διακόσιες ογδόντα (280) έδρες κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των εκλογικών σχηματισμών που συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 3. Ο αριθμός των διακοσίων ογδόντα (280) εδρών μειώνεται κατά μια έδρα και μέχρι ανώτατου αριθμού μείωσης τις τριάντα (30) έδρες για κάθε μισό τοις εκατό (0,5%) πλέον του εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) που έχει συγκεντρώσει το αυτοτελές κόμμα που συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων.

Η διάταξη του ανωτέρω εδαφίου εφαρμόζεται και για συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων, ο οποίος συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων, εφόσον ο μέσος όρος της δύναμης των κομμάτων, που τον απαρτίζουν, είναι μεγαλύτερος από την δύναμη του αυτοτελούς κόμματος, που συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων. Ο μέσος όρος προκύπτει από τη διαίρεση του ποσοστού που έλαβε ο ανωτέρω συνασπισμός δια του αριθμού των κομμάτων που τον αποτελούν. Εφόσον ο μέσος όρος της δύναμης των κομμάτων που αποτελούν τον συνασπισμό είναι μικρότερος από τη δύναμη του αυτοτελούς κόμματος που συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων τότε η διάταξη του στοιχείου β της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται για το αυτοτελές κόμμα.

3. Για τον καθορισμό των εδρών που δικαιούται κάθε εκλογικός σχηματισμός, το σύνολο των ψήφων που συγκέντρωσε στην Επικράτεια πολλαπλασιάζεται με τον συνολικό αριθμό των εδρών που κατανέμονται στους εκλογικούς σχηματισμούς που δικαιούνται έδρα σύμφωνα με τον υπολογισμό της παραγράφου 2 του παρόντος. Το γινόμενό τους διαιρείται με το άθροισμα των έγκυρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν στην Επικράτεια όσοι σχηματισμοί συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1. Οι έδρες που δικαιούται κάθε σχηματισμός στην Επικράτεια είναι το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης. Αν το άθροισμα των ως άνω ακέραιων μερών των πηλίκων υπολείπεται του αριθμού των εδρών που έχει υπολογιστεί κατά την παράγραφο 2 του παρόντος , τότε παραχωρείται, κατά σειρά, ανά μία έδρα και ως τη συμπλήρωση αυτού του αριθμού στους σχηματισμούς, των οποίων τα πηλίκα εμφανίζουν τα μεγαλύτερα δεκαδικά υπόλοιπα.

4. α. Στο αυτοτελές κόμμα, που συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στο σύνολο της Επικράτειας, παραχωρούνται, επιπλέον των εδρών που λαμβάνει, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, οι υπόλοιπες έδρες και μέχρι της συμπλήρωσης του αριθμού των τριακοσίων (300) εδρών, οι οποίες προέρχονται από εκλογικές περιφέρειες στις οποίες έχουν παραμείνει αδιάθετες έδρες μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας που προβλέπεται από τις διατάξεις των παραγράφων 4 έως 8 του άρθρου 100. Η επιπλέον παραχώρηση γίνεται, επίσης, σε συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων, εφόσον ο μέσος όρος της δύναμης των κομμάτων, που τον απαρτίζουν, είναι μεγαλύτερος από τη δύναμη του αυτοτελούς κόμματος, που συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων. Ο μέσος όρος προκύπτει από τη διαίρεση του ποσοστού που έλαβε ο ανωτέρω συνασπισμός δια του αριθμού των κομμάτων που τον αποτελούν. Σε διαφορετική περίπτωση η επιπλέον παραχώρηση, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2, γίνεται στο αυτοτελές κόμμα που έχει τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων.

β. Το Α Τμήμα του Αρείου Πάγου, σε συμβούλιο, κατά την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών, αποφαίνεται, αμετακλήτως, για τον χαρακτήρα κάθε κόμματος, ως αυτοτελούς ή ως συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων. Η κρίση του διαμορφώνεται, χωρίς δικονομικούς περιορισμούς, από τα υπάρχοντα στοιχεία, τα οποία μπορούν να συμπληρωθούν με υπόμνημα των κομμάτων και των υποψηφίων.

5. Αν ένας εκλογικός σχηματισμός δικαιούται, κατ εξαίρεση, σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 4α του παρόντος άρθρου και τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 100, περισσότερες έδρες από όσες του αναλογούν κατά την παράγραφο 3 του

παρόντος άρθρου, ο συνολικός αριθμός τους αναπροσαρμόζεται, προκειμένου να λάβει τελικά τις έδρες που προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 100. Στην περίπτωση αυτή μειώνεται αντίστοιχα ο αριθμός των εδρών που καταλαμβάνει ο πρώτος κατά σειρά σε έγκυρα ψηφοδέλτια εκλογικός σχηματισμός, για τον οποίο εφαρμόστηκαν οι διατάξεις της παραγράφου 4α.

Άρθρο 100

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 18 ν. 4648/2019 και 2 ν. 4654/2020)

Κατανομή εδρών επικρατείας - Κατανομή εδρών στις εκλογικές περιφέρειες

1. Για την κατανομή των εδρών Επικρατείας ως εκλογικό μέτρο λαμβάνεται το ακέραιο μέρος του πηλίκου που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην Επικράτεια όλοι οι εκλογικοί σχηματισμοί συμπεριλαμβανομένων και των εκλογικών τμημάτων εξωτερικού, που συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 99 δια του αριθμού των βουλευτών Επικρατείας.

2. Ο αριθμός των βουλευτών Επικρατείας που αναδεικνύουν όσοι συμμετέχουν στην κατανομή εδρών προκύπτει από το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβαν στην Επικράτεια διά του εκλογικού μέτρου. Στο άθροισμα των εγκύρων ψηφοδελτίων συμπεριλαμβάνονται και τα αποτελέσματα των εκλογικών τμημάτων εξωτερικού.

3. Αδιάθετες έδρες επικρατείας κατανέμονται ανά μία σε όσους έχουν το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο, αρχίζοντας από το συνδυασμό με το μεγαλύτερο υπόλοιπο.

4. Για την κατανομή των εδρών σε κάθε εκλογική περιφέρεια ως εκλογικό μέτρο λαμβάνεται το ακέραιο μέρος του πηλίκου που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβαν μέρος στις εκλογές, ανεξάρτητα από τη συμμετοχή τους στην κατανομή της παρ. 1 του άρθρου 99, δια του αριθμού των εδρών της.

Για τον καθορισμό των εδρών που δικαιούται κάθε εκλογικός σχηματισμός σε κάθε εκλογική περιφέρεια διαιρείται το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβε στην περιφέρεια ο εν λόγω σχηματισμός, δια του εκλογικού μέτρου. Οι έδρες του στην εκλογική περιφέρεια είναι το ακέραιο μέρος του πηλίκου της παραπάνω διαίρεσης.

5. Εκλογικός σχηματισμός που έχει στους συνδυασμούς του λιγότερους υποψηφίους από τις έδρες που δικαιούται, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, στην εκλογική περιφέρεια καταλαμβάνει τόσες έδρες όσοι είναι οι υποψήφιοί του. Οι έδρες που δεν του προσκυρώνονται γι' αυτόν το λόγο κατανέμονται σύμφωνα με τις παραγράφους 6 και 7.

Η έδρα των μονοεδρικών εκλογικών περιφερειών καταλαμβάνεται από τον εκλογικό σχηματισμό που συμμετέχει στην κατανομή των βουλευτικών εδρών σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 99 και έχει λάβει τα περισσότερα έγκυρα ψηφοδέλτια στην εκλογική αυτή περιφέρεια.

6. Για την κατανομή τυχόν αδιάθετων εδρών υπολογίζεται η διαφορά των εδρών που έχουν διατεθεί, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, από τις έδρες που δικαιούται, σύμφωνα με τις παραγράφους 3, 4α και 5 του άρθρου 99. Στη συνέχεια υπολογίζονται τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα ψήφων των εκλογικών σχηματισμών σε κάθε εκλογική περιφέρεια εκτός από τις μονοεδρικές. Το υπόλοιπο αυτό είναι η διαφορά του γινομένου των εδρών που κατέλαβαν οι παραπάνω σχηματισμοί στην εκλογική περιφέρεια επί το εκλογικό της μέτρο από το σύνολο των ψήφων που έλαβαν στην ίδια εκλογική περιφέρεια.

7. Τυχόν αδιάθετες έδρες διεδρικών και τριεδρικών εκλογικών περιφερειών διατίθενται, κατά σειρά και ανά μία, στον εκλογικό σχηματισμό που εμφανίζει σε καθεμία από αυτές τα μεγαλύτερα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα. Εάν σε κάποιο εκλογικό σχηματισμό διατεθούν συνολικά περισσότερες έδρες από όσες δικαιούται, σύμφωνα με τις παραγράφους 3, 4α και 5 του άρθρου 99, οι πλεονάζουσες αφαιρούνται, ανά μία, από τις τριεδρικές περιφέρειες και αν υπάρξει ανάγκη από τις διεδρικές, στις οποίες εμφανίζει τα μικρότερα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα.

8. Οι εκλογικές περιφέρειες που εξακολουθούν να έχουν αδιάθετες έδρες διατάσσονται κατά φθίνουσα σειρά, με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα του εκλογικού σχηματισμού με το μικρότερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στην Επικράτεια που δικαιούται έδρα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 99. Στον εκλογικό σχηματισμό που έχει τον μικρότερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στην Επικράτεια παραχωρείται ανά μία έδρα από καθεμία από αυτές τις εκλογικές περιφέρειες και ως τη συμπλήρωση του αριθμού των εδρών που ο εκλογικός σχηματισμός δικαιούται, σύμφωνα με τις παραγράφους 3, 4α και 5 του άρθρου 99. Αν πάλι παραμείνουν αδιάθετες έδρες, η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται διαδοχικά για όλους τους εκλογικούς σχηματισμούς που συμμετέχουν σε αυτή, αρχίζοντας από όποιον συγκέντρωσε τον μικρότερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων σε όλη την Επικράτεια προς αυτόν με τον αμέσως μεγαλύτερο.

Άρθρο 101

Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή - Αρμοδιότητες

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών εδρεύει Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή, που αποτελείται:

α) Από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, ως Πρόεδρο,

β) δύο Αρεοπαγίτες, που ορίζονται από το Α΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου με ισάριθμους αναπληρωματικούς,

γ) το Διευθυντή της Διεύθυνσης Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών και

δ) ένα Διευθυντή του Κλάδου Π.Ε. της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών.

Τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει ο αρχαιότερος Αντιπρόεδρος του ίδιου δικαστηρίου. Τους Διευθυντές του Υπουργείου Εσωτερικών αναπληρώνουν ομοιόβαθμοί τους, του ίδιου κλάδου, απ' αυτούς που υπηρετούν στην κεντρική υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου που ορίζονται από τον Υπουργό Εσωτερικών. Χρέη Γραμματέα στην Επιτροπή εκτελεί υπάλληλος του Κλάδου Π.Ε. με βαθμό τουλάχιστον Β΄ της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εσωτερικών. Από τον ίδιο τον Υπουργό μπορεί να οριστούν μέχρι πέντε υπάλληλοι απ' αυτούς που υπηρετούν στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, για τη γραμματειακή γενικά εξυπηρέτηση της Επιτροπής.

2. Η Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή, με βάση τους πίνακες αποτελεσμάτων των οικείων Πρωτοδικείων, καταρτίζει το γενικό οριστικό πίνακα αποτελεσμάτων των εκλογών σε ολόκληρη την επικράτεια, διενεργεί όσα ορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 99 και 100 του παρόντος και αποφασίζει για την κατανομή των εδρών στους εκλογικούς σχηματισμούς.

3. Ο Πρόεδρος της επιτροπής διαβιβάζει αμέσως επικυρωμένο απόσπασμα της απόφασης για κάθε εκλογική περιφέρεια στους προέδρους των αρμόδιων Πρωτοδικείων και επικυρωμένο αντίγραφο αυτής και του γενικού οριστικού πίνακα των αποτελεσμάτων των εκλογών στο Υπουργείο Εσωτερικών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄

Επανάληψη ψηφοφορίας

Άρθρο 102

Ματαίωση της ψηφοφορίας - Ακύρωση εκλογής

1. Αν σε ένα εκλογικό τμήμα η ψηφοφορία δεν έγινε για οποιοδήποτε λόγο, αυτή γίνεται την επόμενη Κυριακή.

2. Αν ακυρωθεί η εκλογή για παράβαση των διατάξεων του νόμου και για πλημμέλειες εν γένει είτε στο σύνολο, είτε σε κάποια τμήματα της εκλογικής περιφέρειας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται σε όσα τμήματα ακυρώθηκε η εκλογή, μέσα σ' ένα μήνα από τη δημοσίευση της απόφασης του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου, που προβλέπεται από το άρθρο 100 του Συντάγματος.

Κατά την επανάληψη της ψηφοφορίας απ' αυτό το λόγο δεν επιτρέπεται πρόταση και ανακήρυξη νέων υποψηφίων, και η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται σε όσα τμήματα ακυρώθηκε η εκλογή, με βάση τους εκλογικούς καταλόγους που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αρχική ψηφοφορία.

3. Αν ακυρωθεί η εκλογή για παράβαση που επιφέρει μεταβολή στις εκλογικές περιφέρειες βάση των οποίων έγινε η

εκλογή και συνεπάγεται κατ' ανάγκη τη νέα πρόταση και ανακήρυξη υποψηφίων και συνδυασμών, αυτή γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, μέσα σε τριάντα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου.

4. Αν επαναληφθεί η ψηφοφορία σε κάποια εκλογική περιφέρεια για παράβαση των διατάξεων του νόμου ή για πλημμέλειες γενικά, το νέο αποτέλεσμα δεν ασκεί καμία επιρροή στο σύνολο των ψήφων των κομμάτων και στο ποσοστό τους σ' όλη την επικράτεια, όπως αυτό καθορίστηκε από την Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 101 παράγραφο 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄

Ανακήρυξη βουλευτών - τρόπος ανακήρυξης

Άρθρο 103

(Όπως τροποποίηθηκε με τα άρθρα 255 ν.4555/2018 και 41 ν. 4648/2019)

Ανακήρυξη βουλευτών

1. Η ανακήρυξη των βουλευτών, σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στα οικεία άρθρα, γίνεται από τον Άρειο Πάγο σε δημόσια συνεδρίαση, με βάση την απόφαση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής. Η απόφαση της ανακήρυξης κοινοποιείται, με τη φροντίδα του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, σε όλους τους υποψηφίους διά των Εισαγγελέων των οικείων Πρωτοδικείων.

2. Το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου ανακηρύσσει και αναπληρωματικούς των βουλευτών που ανακηρύχθηκαν από κάθε συνδυασμό.

3. Ως αναπληρωματικοί κάθε συνδυασμού, του οποίου υποψήφιοι ανακηρύχθηκαν βουλευτές, ανακηρύσσονται όλοι οι υπόλοιποι υποψήφιοι αυτού.

4. Οι αναπληρωματικοί ανακηρύσσονται κατά τη σειρά των ψήφων προτίμησης καθενός. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ενεργείται από τον Άρειο Πάγο κλήρωση για τον καθορισμό της σειράς αυτών που ισοψήφισαν.

5. Ο αρχηγός ή πρόεδρος κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων που μετέχει στους συνδυασμούς δύο ή τριών εκλογικών περιφερειών, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 34, εφόσον λάβει έδρα ο συνδυασμός σε περισσότερες από μία περιφέρειες, οφείλει να δηλώσει στον Πρόεδρο της Βουλής σε ποια από τις περιφέρειες αυτές προτιμά την εκλογή του. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από την ανακήρυξη όλων των βουλευτών και των αναπληρωματικών αυτών και των τριών περιφερειών. Αν δεν υποβληθεί δήλωση μέσα στην προθεσμία αυτή, θεωρείται ότι προτίμησε την εκλογή του στην περιφέρεια στην οποία το κόμμα ή ο συνασπισμός του οποίου ηγείται, έλαβε τις περισσότερες ψήφους. Για την πλήρωση της έδρας που παραμένει κενή εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 104.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ΄

Αναπληρωματική εκλογή

Άρθρο 104

Περιπτώσεις αναπληρωματικής εκλογής και ενέργειάς της

1. Οι βουλευτικές έδρες που κενώνονται για οποιοδήποτε λόγο κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου σε κάποια εκλογική περιφέρεια, πληρώνονται από τους αναπληρωματικούς του ίδιου συνδυασμού στην ίδια εκλογική περιφέρεια, που τυχόν έχουν ανακηρυχθεί, οι οποίοι καλούνται από τον Πρόεδρο της Βουλής για την πλήρωση έδρας που κενώθηκε κατά τη σειρά της ανακήρυξής τους.

2. Αν δεν υπάρχουν οι αναπληρωματικοί που προβλέπει η προηγούμενη παράγραφος ή ο αριθμός τους έχει εξαντληθεί, προκηρύσσεται αναπληρωματική εκλογή στην εκλογική περιφέρεια, στην οποία κενώθηκαν οι βουλευτικές έδρες.

3. Σε περίπτωση αναπληρωματικής εκλογής εφαρμόζονται ανάλογα όλες οι διατάξεις των Α΄ και Β΄ τμημάτων του δεύτερου βιβλίου του παρόντος, που αναφέρονται στην προκήρυξη και ενέργεια των εκλογών. Στο συνδυασμό μπορεί να περιληφθεί ο αριθμός υποψηφίων μέχρι του αριθμού των κενών βουλευτικών εδρών, προσαυξανόμενος κατά ένα, και εφόσον η κενή βουλευτική έδρα είναι μία, ανακηρύσσεται βουλευτής ο πρώτος κατά σειρά των ψήφων προτίμησης υποψήφιος του συνδυασμού, που πήρε τη σχετική πλειοψηφία στο σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων.

Εάν τη σχετική πλειοψηφία την πήρε μεμονωμένος υποψήφιος ανακηρύσσεται αυτός βουλευτής. Εάν οι βουλευτικές έδρες που κενώθηκαν είναι δύο ή και περισσότερες, αυτές περιέρχονται στους συνδυασμούς ή μεμονωμένους υποψηφίους μετά από ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 99 και 100 του παρόντος. Σε περίπτωση που μετά την κατανομή αυτή παραμείνουν αδιάθετες έδρες, αυτές παραχωρούνται ανά μία στους συνδυασμούς ή μεμονωμένους υποψηφίους που έχουν κατά σειρά τη μεγαλύτερη αχρησιμοποίητη εκλογική δύναμη. Σε κάθε περίπτωση ισοψηφίας δύο ή περισσότερων συνδυασμών ή μεμονωμένων υποψηφίων ενεργείται από το αρμόδιο δικαστήριο, σε δημόσια συνεδρίαση αυτού κλήρωση.

Εάν σε ένα συνδυασμό περιέλθουν, κατά την εφαρμογή των προηγούμενων διατάξεων, δύο ή περισσότερες έδρες, αυτές καταλαμβάνονται από τους υποψηφίους του, κατά τη σειρά των ψήφων προτίμησης καθενός.

Από το δικαστήριο αυτό ανακηρύσσονται αναπληρωματικοί οι λοιποί υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και σε περίπτωση ακύρωσης εκλογής, εξαιτίας έλλειψης των νόμιμων προσόντων του βουλευτή που ανακηρύχτηκε.

5. Όταν γίνεται αναπληρωματική εκλογή σε κάποια εκλογική περιφέρεια, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, οι εκλογείς που προβλέπει το άρθρο 27, έχουν το δικαίωμα να ψηφίσουν σ' αυτή μόνο εφόσον είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους αυτής της εκλογικής περιφέρειας και βρίσκονται εκεί κατά την ημέρα της ψηφοφορίας.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Άρθρο 105

Μη ενέργεια προσωπικής κράτησης

Κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας και οκτώ μέρες πριν από την έναρξη και μετά τη λήξη της, δεν ενεργείται προσωπική κράτηση για χρέος στο δημόσιο ή τους δήμους ή άλλα νομικά πρόσωπα ή ιδιώτες, αλλά όσοι τυχόν τελούν σε κράτηση δεν απολύονται χάριν της εκλογής.

Άρθρο 106

Ανάκληση και απαγόρευση κανονικών αδειών δημοσίων υπαλλήλων, στρατιωτικών κ.λπ.

1. Απαγορεύεται η χορήγηση κάθε κανονικής άδειας απουσίας σε τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους, στρατιωτικούς γενικά και τακτικούς υπαλλήλους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στο διάστημα που μεσολαβεί από την προκήρυξη των εκλογών μέχρι και την ημέρα της ψηφοφορίας. Οι άδειες που τυχόν χορηγήθηκαν πριν από την προκήρυξη των εκλογών ανακαλούνται αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται η έκδοση απόφασης, της αρμόδιας αρχής, και τα πρόσωπα που έχουν αυτές τις άδειες είναι υποχρεωμένα να βρεθούν στις θέσεις τους, χωρίς οποιαδήποτε ειδοποίηση.

2. Σε περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης μπορεί να χορηγηθεί άδεια σε δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους και στρατιωτικούς γενικά, ύστερα από προηγούμενη έγκριση του αρμόδιου Υπουργού ή εξουσιοδοτημένου απ' αυτόν οργάνου. Σε τακτικούς υπαλλήλους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης η άδεια αυτή χορηγείται ύστερα από έγκριση του αρμόδιου προς τούτο οργάνου.

3. Στους τακτικούς υπαλλήλους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου χορηγείται από την αρμόδια προϊσταμένη αρχή, ύστερα από εκτίμηση των υπηρεσιακών αναγκών κατά την ημέρα της εκλογής, ειδική άδεια απουσίας, που καλύπτει τον απολύτως αναγκαίο χρόνο για τη μετάβασή τους στον τόπο άσκησης του εκλογικού τους δικαιώματος και την επιστροφή τους απ' αυτόν. Ο χρόνος της άδειας αυτής δεν συνυπολογίζεται στο χρόνο της κανονικής άδειας που δικαιούνται οι υπάλληλοι αυτοί, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.

Με την ίδια διαδικασία και προϋποθέσεις είναι δυνατό να χορηγείται ειδική άδεια απουσίας με αποδοχές στο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και στο προσωπικό των υπόλοιπων νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα οποιασδήποτε κατηγορίας κλάδου και σχέση εργασίας.

4. Αυτά που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, μπορεί να εφαρμοστούν ανάλογα και για το προσωπικό των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα. Τα σχετικά με την εφαρμογή της παραγράφου αυτής καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Άρθρο 107

(Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 42 ν. 4648/2019 και 39 ν. 5028/2023)

Ενέργειες, Επιδόσεις, Ατέλειες

1. Οι επιδόσεις, κοινοποιήσεις και τοιχοκολλήσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, γίνονται με δικαστικούς επιμελητές, από τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας, της δημοτικής αστυνομίας, καθώς και από δημοτικούς υπαλλήλους και τους υπαλλήλους των οικείων διπλωματικών και προξενικών αρχών.

2. Για κάθε κοινοποίηση και επίδοση, κατά παραγγελία ιδιώτη, οι δικαστικοί επιμελητές παίρνουν τα νόμιμα δικαιώματά τους.

3. Τα σύμφωνα με την παράγραφο 2, δικαιώματα των δικαστικών επιμελητών μπορούν να μειώνονται μέχρι το μισό, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Εσωτερικών.

4. Όλα τα έγγραφα που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, καθώς και οι συμβολαιογραφικές πράξεις διορισμού πληρεξουσίου, συντάσσονται ατελώς σε απλό χαρτί. Κατά τον ίδιο τρόπο γίνεται ατελώς και όλη η διαδικασία ενώπιον του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου που αφορά στην εξέλεγξη και εκδίκαση των βουλευτικών εκλογών κατά του κύρους των οποίων υποβάλλονται ενστάσεις.

Άρθρο 108

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 ν. 4262/2014)

Αποζημιώσεις των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής κ.λπ.

1. Σε όσους διορίζονται κατά τη διενέργεια βουλευτικών εκλογών έφοροι αντιπροσώπων δικαστικής αρχής, αντιπρόσωποι δικαστικής αρχής, γραμματείς εφορευτικών επιτροπών, διερμηνείς τουρκικής γλώσσας, χορηγείται ειδική αποζημίωση, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών και δύναται να καταβάλλεται κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης

2. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται υπέρ των παραπάνω προσώπων τα οδοιπορικά έξοδα, τα σχετικά με την πληρωμή αυτών και της ειδικής αποζημίωσης της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και οι υποχρεώσεις όλων των προσώπων, στα οποία καταβάλλονται τα οδοιπορικά έξοδα και η ειδική αποζημίωση.

3. Οι δικαιούχοι των αποζημιώσεων του άρθρου αυτού απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής οποιουδήποτε φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων κ.λπ., για τα ποσά που τους καταβάλλονται για τις αποζημιώσεις αυτές.

Η αποζημίωση του παρόντος άρθρου είναι ακατάσχετη, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία από οποιαδήποτε αιτία.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και σε κάθε άλλη περίπτωση προσφυγής στη λαϊκή ετυμηγορία.

ΤΜΗΜΑ Γ΄

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Πειθαρχικές διατάξεις

Άρθρο 109

Πειθαρχικές διατάξεις

1. Κάθε υπάλληλος, σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 13 εδαφ. α΄ του Ποινικού Κώδικα, που αμελεί ή δείχνει απείθεια για την έγκαιρη εκπλήρωση των καθηκόντων που του επιβάλλονται από τις διατάξεις του Διατάγματος αυτού, τιμωρείται από το αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για καθένα απ' αυτούς.

2. Κάθε αξιωματικός των ενόπλων δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος και του Πυροσβεστικού Σώματος, που αμελεί ή δείχνει απείθεια για την έγκαιρη εκπλήρωση των καθηκόντων που του επιβάλλονται από τις διατάξεις του παρόντος, τιμωρείται από το αρμόδιο ανακριτικό συμβούλιο με αργία, με πρόσκαιρη παύση από ένα μέχρι τρεις μήνες.

3. Περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες, δήμαρχοι, περιφερειακοί και δημοτικοί σύμβουλοι, που επιδεικνύουν αμέλεια για την έγκαιρη εκπλήρωση των καθηκόντων που τους επιβάλλονται από τις διατάξεις του παρόντος, τιμωρούνται από το αρμόδιο προς τούτο όργανο, με την ποινή της αργίας τριών (3) έως έξι (6) μηνών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 102 του Συντάγματος.

4. Ο υπάλληλος εκλογέας ή μέλος της εφορευτικής επιτροπής, στον οποίο έχουν ανατεθεί καθήκοντα γραμματέα εφορευτικής επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 56, καθώς και ο διερμηνέας της τουρκικής γλώσσας, τιμωρούνται με απόφαση της εφορευτικής επιτροπής με πρόστιμο από ένα ευρώ και σαράντα επτά λεπτά μέχρι δεκατέσσερα ευρώ και εξήντα επτά λεπτά, για οποιαδήποτε παράβαση αμέλεια ή απείθεια κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 110

Είσπραξη προστίμων

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, βεβαιώνονται με έγγραφο του προέδρου του αρμόδιου πειθαρχικού συμβουλίου, ή προκειμένου για το πρόστιμο της παραγράφου 4 του προηγούμενου άρθρου, με έγγραφο του προέδρου της εφορευτικής επιτροπής προς το αρμόδιο δημόσιο ταμείο και εισπράττονται υπέρ του Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για την είσπραξη δημόσιων εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Γενικές Ποινικές διατάξεις

Άρθρο 111

1. Κάθε αξιόποινη πράξη, που προβλέπεται από τον παρόντα ή τον Ποινικό Κώδικα ή από κάποιο άλλο νόμο και έχει σχέση με εκλογή βουλευτών, τιμωρείται είτε η εκλογή επικυρωθεί, είτε ακυρωθεί.

2. Η αμετάκλητη καταδίκη για πλημμέλημα που διαπράχθηκε από την προκήρυξη των εκλογών μέχρι το τέλος της διαλογής των ψήφων, ως έχοντας οποιαδήποτε σχέση με την εκλογή και αποτελεί πλημμέλημα εξαιτίας τέτοιου είδους προσβολών κατά της πολιτειακής εξουσίας, της επιβολής της δημόσιας τάξης, της πλαστογραφίας δημόσιου ή ιδιωτικού εγγράφου, της ψευδορκίας, της ψευδομαρτυρίας ενώπιον της αρχής και της παράνομης κατακράτησης και απειλής, επιφέρει αυτοδικαίως πέντε ετών στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα και όλες τις υπόλοιπες συνέπειες του ίδιου άρθρου και για τον ίδιο χρόνο.

Οι προβλεπόμενες συνέπειες από το άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα ισχύουν και για τους υπαλλήλους των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

3. Για τα αδικήματα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 21, 82 και 99 του Ποινικού Κώδικα, ούτε οι διατάξεις περί συρροής των άρθρων 94 και επομένων του ίδιου Κώδικα, καθώς και του άρθρου 551 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αν τα αδικήματα αυτά συρρέουν με άλλα που προβλέπονται από τον Ποινικό Κώδικα ή από άλλους ποινικούς νόμους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Ειδικές Ποινικές διατάξεις

Άρθρο 112

Βία κατ' εκλογέων και εξαπάτηση αυτών

1. Όποιος με βία ή με απειλές βίας παρεμποδίζει τον εκλογέα ν' ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα ή επιβάλλει την άσκησή του υπέρ ή εναντίον κάποιου υποψηφίου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστο τριών μηνών και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από ένα μέχρι πέντε χρόνια.

2. Όποιος με ψεύτικες ειδήσεις ή συκοφαντικές διαδόσεις που αναφέρονται στο πρόσωπο κάποιου υποψηφίου ή με άλλο τρόπο εξαπατά τον εκλογέα, είτε για να παραλείψει την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, είτε για ν' αλλάξει το εκλογικό του φρόνημα, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο χρόνια και με χρηματική ποινή μέχρι δύο ευρώ και ενενήντα τρία λεπτά.

Άρθρο 113

Παραβίαση της μυστικότητας της ψηφοφορίας και νόθευση εκλογής

1. Όποιος με οποιοδήποτε τρόπο επιχειρεί ή πετυχαίνει να λάβει γνώση, είτε ο ίδιος, είτε τρίτος, τι ψήφισε ο εκλογέας τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο χρόνια.

2. Όποιος ψηφίζει χωρίς να έχει δικαίωμα ή ψηφίζει κατ΄ επανάληψη ή δίνει πολλές ψήφους, ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο από πρόθεση προκαλεί παραγωγή όχι γνήσιου αποτελέσματος της εκλογής, καθώς και εκείνος που νοθεύει το γνήσιο αποτέλεσμα αυτής, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστο τριών μηνών μέχρι πέντε χρόνια και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από ένα μέχρι πέντε χρόνια. Αν ο υπαίτιος εκτελούσε υπηρεσία κατά την εκλογή, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός χρόνου και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από δύο μέχρι πέντε χρόνια.

Άρθρο 114

Δωροδοκία ή δωροληψία κατά την εκλογή

1. Όποιος από την προκήρυξη της εκλογής μέχρι το τέλος της ψηφοφορίας προτείνει, δίνει ή υπόσχεται σ΄ εκλογέα δώρα ή άλλες οποιεσδήποτε ωφέλειες, που δεν του οφείλονται, σαν αντάλλαγμα, για να παραλείπει την άσκηση του εκλογικού του δικαιώματος ή για να το ασκήσει με ορισμένο τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση από τρεις μήνες μέχρι τρία χρόνια, με χρηματική ποινή από δύο ευρώ και ενενήντα τρία λεπτά μέχρι είκοσι εννέα ευρώ και τριάντα πέντε λεπτά και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από ένα μέχρι πέντε χρόνια.

2. Ο εκλογέας που από την προκήρυξη της εκλογής και μέχρι το τέλος της ψηφοφορίας, δέχεται την παροχή ή την υπόσχεση δώρου ή άλλες ωφέλειες που δεν του οφείλονται, ή τις απαιτεί σαν αντάλλαγμα, για να παραλείπει την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, ή για να το ασκήσει με ορισμένο τρόπο, τιμωρείται με τις ποινές που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Όποιος από την προκήρυξη των εκλογών μέχρι το τέλος της ψηφοφορίας με σκοπό να υπερψηφιστούν ή καταψηφιστούν ή προτιμηθούν υποψήφιοι με οποιοδήποτε τρόπο, υπόσχεται ή κάνει δωρεά για φιλανθρωπικό σκοπό ή για εκτέλεση έργου στην εκλογική περιφέρεια, σε δήμο ή σε φιλανθρωπικό κατάστημα ή κοινωφελές ίδρυμα ή εκκλησία, τιμωρείται με φυλάκιση από τρεις μήνες μέχρι τρία χρόνια και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, απ' ένα μέχρι τρία χρόνια.

Άρθρο 115

Διατάραξη της εκλογής

Όποιος από πρόθεση παρεμποδίζει τη διεξαγωγή της εκλογής ή διαταράσσει αυτήν με την διέγερση θορύβου ή αταξίας ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστο τριών μηνών μέχρι δύο χρόνια.

Άρθρο 116

Καταστροφή κάλπης κ.λπ.

Όποιος από την αρχή ψηφοφορίας μέχρι το τέλος της διαλογής καταστρέφει εν όλω ή εν μέρει την κάλπη ή με οποιοδήποτε τρόπο εξαφανίζει την κάλπη ή το πρωτόκολλο ή τα πρακτικά της ψηφοφορίας ή το διαβιβαζόμενο σάκο στον αρμόδιο πρόεδρο πρωτοδικών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός χρόνου μέχρι πέντε χρόνια και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από δύο μέχρι πέντε χρόνια.

Άρθρο 117

Ειδικά εκλογικά αδικήματα εκλογέων

1. Ο εκλογέας που αδικαιολόγητα δεν ασκεί το δικαίωμα του εκλέγειν, τιμωρείται με φυλάκιση από ένα μήνα μέχρι ένα έτος. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει και τις στερήσεις των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από ένα μέχρι τρία χρόνια.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στις γενικές βουλευτικές εκλογές και στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μόνο για τον εκλογέα που έχει περάσει το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας του, για τον εκλογέα που θα βρίσκεται στο εξωτερικό, καθώς και για τον εκλογέα που έχει εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους ετεροδημοτών, αλλά, προκειμένου για τις βουλευτικές εκλογές, δεν κατέστη δυνατή η σύσταση ειδικού εκλογικού τμήματος ετεροδημοτών, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 96 του παρόντος.

3. Όποιος ψευδώς παριστάνει το πρόσωπο κάποιου εκλογέα ή κάνει χρήση πλαστών ή νόθων εγγράφων, σύμφωνα με τους όρους του Ποινικού Κώδικα, ή γνήσιων, αλλά που προορίζονται για άλλο πρόσωπο, ή κάνει ψεύτικη ένορκη βεβαίωση ή υπεύθυνη δήλωση με σκοπό την εγγραφή στον εκλογικό κατάλογο και τη διαγραφή απ' αυτόν είτε του εαυτού του, είτε άλλου εκλογέα, ή υποβάλλει εν γνώσει του ψεύτικη αίτηση ή ψεύτικες αντιρρήσεις, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών μέχρι πέντε χρόνια και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από δύο μέχρι πέντε χρόνια.

4. Με φυλάκιση από τρεις μήνες μέχρι τρία χρόνια και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από ένα μέχρι τρία χρόνια, τιμωρείται:

α) Όποιος επεμβαίνει οπωσδήποτε αυθαίρετα κατά τη σύνταξη του ψηφοδελτίου από τον εκλογέα, ή επιφέρει χωρίς τη ρητή συναίνεσή του οποιεσδήποτε μεταβολές στο ψηφοδέλτιο αυτού.

β) Όποιος δημοσιεύει ή τοιχοκολλεί ψευδώς οποιουσδήποτε πίνακες υποψηφίων με σκοπό την παραπλάνηση των εκλογέων.

γ) Όποιος μέσα στο κατάστημα της ψηφοφορίας ή γύρω απ' αυτό ενεργεί με οποιονδήποτε τρόπο υπέρ ή κατά ενός υποψηφίου.

Άρθρο 118

Ειδικά εκλογικά αδικήματα δημόσιων οργάνων

1. Διοικητής ή προϊστάμενος μονάδας ή υπηρεσίας, που δε συμμορφώνεται με τις επιβαλλόμενες σ' αυτόν υποχρεώσεις του άρθρου 27 ή νοθεύει με οποιοδήποτε τρόπο τις οικείες καταστάσεις είτε με την καταχώριση όσων δεν δικαιούνται, είτε με τη μη εγγραφή εκλογέων που πρέπει να γραφτούν, είτε με αλλοίωση των στοιχείων ταυτότητάς τους, είτε με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός χρόνου και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από δύο μέχρι πέντε χρόνια.

2. Αυτοί που αναφέρονται στο άρθρο 27 παράγραφο 1, και δε συμμορφώνονται στις επιβαλλόμενες με τις παραγράφους 3 και 4 αυτού του άρθρου υποχρεώσεις τους ή προσκομίζουν πλαστή ή νοθευμένη βεβαίωση για την εγγραφή τους σε εκλογικό κατάλογο τιμωρούνται με φυλάκιση τριών μηνών μέχρι τρία χρόνια και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από ένα χρόνο μέχρι τρία χρόνια. Όσοι απ' αυτούς υπηρετούν στις ένοπλες δυνάμεις ως κληρωτοί υπόκεινται και σε πρόσθετη υπηρεσία θητείας τριών μηνών.

3. Οι δικαστικοί, διοικητικοί στρατιωτικοί, αστυνομικοί, δημοτικοί υπάλληλοι, δήμαρχοι, και δημοτικοί σύμβουλοι, δικαστικοί αντιπρόσωποι, μέλη εφορευτικών επιτροπών, γραμματείς ή διερμηνείς αυτών, που αμελούν ή δείχνουν απείθεια στην έγκαιρη εκπλήρωση των καθηκόντων που τους επιβάλλονται

από τις διατάξεις του παρόντος, ή επεμβαίνουν ενεργώς και με τρόπο που δεν επιτρέπεται από τις κείμενες διατάξεις σ' εκλογικές ενέργειες ή δείχνουν συμπεριφορά ασυμβίβαστη προς τα αξιώματα και τις ιδιότητές τους σε ζητήματα εκλογικά, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών μέχρι δύο χρόνια και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από έξι μήνες μέχρι δύο χρόνια.

4. Με φυλάκιση από τρεις μήνες μέχρι τρία χρόνια και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από ένα μέχρι τρία χρόνια τιμωρείται:

α) Δημόσιος, δημοτικός υπάλληλος, που αν και είναι υποχρεωμένος, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, να δημοσιεύσει και να τοιχοκολλήσει τους πίνακες ανακήρυξης υποψηφίων και το πρόγραμμα της εκλογής, από πρόθεση αναγράφει λανθασμένα τα ονόματα των υποψηφίων ή αναγράφει από πρόθεση υποψηφίους που δεν έχουν ανακηρυχτεί ως υποψήφιοι.

β) Όποιος, μολονότι είναι αρμόδιος για την εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους ή τη διαγραφή απ' αυτούς των εκλογέων: αα) γράφει σ' αυτούς πρόσωπα που δεν έχουν αποκτήσει, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, το δικαίωμα του εκλέγειν ή τις νόμιμες προϋποθέσεις για την εγγραφή τους σ' αυτούς, ββ) παραλείπει να γράψει πρόσωπα που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και τις νόμιμες προϋποθέσεις για εγγραφή και γγ) διαγράφει τους εκλογείς που είναι γραμμένοι νόμιμα σ' αυτούς.

γ) Όποιος όντας αρμόδιος για έκδοση βεβαίωσης ή πιστοποιητικού σχετικού με την εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους και την εν γένει πιστοποίηση ή άσκηση εκλογικού δικαιώματος εκδίδει ψεύτικο πιστοποιητικό.

δ) Όποιος από πρόθεση παραδίδει στην εφορευτική επιτροπή ψηφοδέλτιο ή φακέλους διαφορετικούς από τους κανονικούς.

ε) Κάθε στρατιωτικός που θα διέταζε επέμβαση των στρατιωτικών στην εκλογή ή θα ενεργούσε επέμβαση με οποιοδήποτε όργανο της δημόσιας δύναμης.

στ) Δημόσιοι υπάλληλοι ή ιδιώτες, που έχουν πάρει εντολή για επίβλεψη ή εργασία εκτύπωσης εκλογικών καταλόγων, αναγράφουν από πρόθεση, κατά την εκτέλεση αυτής, λανθασμένα τα στοιχεία της ταυτότητας των εκλογέων ή τα αλλοιώνουν.

5. Με φυλάκιση από τρεις μήνες μέχρι τρία χρόνια και με χρηματική ποινή τιμωρείται:

α) Δημόσιος ή δημοτικός υπάλληλος και δικαστικός ή εκκλησιαστικός λειτουργός, που από πρόθεση ενήργησε με οποιοδήποτε τρόπο πριν ή κατά την ημέρα της εκλογής υπέρ ή κατά κάποιου υποψήφιου ή κόμματος.

β) Δημόσιος πολιτικός υπάλληλος που διέταξε επέμβαση των στρατιωτικών ή αστυνομικών οργάνων στην εκλογή.

γ) Αυτός που θ' ανακηρυχτεί τυχόν υποψήφιος χωρίς όμως να είναι εκλόγιμος, σύμφωνα με το άρθρο 56 του Συντάγματος, και δεν παραιτείται από την υποψηφιότητα ή υποστηρίζει με οποιοδήποτε τρόπο αυτή και

δ) Δημόσιος γενικά υπάλληλος που θα δεχόταν να διοριστεί ή να χρησιμεύσει ως αντιπρόσωπος κάποιου υποψηφίου ή κόμματος.

Άρθρο 119

Λοιπά εκλογικά αδικήματα

1. Με φυλάκιση μέχρι δύο χρόνια και χρηματική ποινή τιμωρείται:

α) Όποιος αποτρέπει με οποιοδήποτε τρόπο εκλογέα ν' ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα, ιδίως αν αυτός εξαρτάται οπωσδήποτε απ' αυτόν.

β) Όποιος, χωρίς να έχει δικαίωμα, κάνει χρήση του ονόματος και εμβλήματος ή παρόμοιων ονομάτων και εμβλημάτων που προβλέπονται στο άρθρο 37 του παρόντος, καθώς και ο δικαστικός αντιπρόσωπος ή μέλη της εφορευτικής επιτροπής που ανέχονται αυτή τη χρήση.

γ) Όποιος, αφού προκηρυχθούν γενικές εκλογές, παραλείπει εν όλω ή εν μέρει ή επιβραδύνει ενέργειες που επιβάλλονται για την εκτύπωση εκλογικών καταλόγων ή για την προμήθεια άλλων εκλογικών ειδών.

δ) Όποιος απαιτεί υπέρογκα ποσά για την εκτύπωση ψηφοδελτίων.

ε) Όποιος από πρόθεση δεν τηρεί τις προθεσμίες του διατάγματος αυτού.

στ) Αυτός που υποβάλλει στην εφορευτική επιτροπή με δόλο πολυάριθμες, απαράδεχτες ή αβάσιμες ενστάσεις.

ζ) Ο γραμμένος εκλογέας στον εκλογικό κατάλογο, που δεν έχει αποκτήσει το δικαίωμα του εκλέγειν ή δεν έχει το δικαίωμα ν' ασκήσει αυτό κι όμως ψηφίζει.

η) Όποιος αδικαιολόγητα καταστρέφει ή εξαφανίζει ψηφοδέλτια.

θ) Όποιος την προηγούμενη ή την ημέρα της εκλογής παραθέτει ομαδικό γεύμα σε εκλογείς ή δίνει χρήματα για να δαπανηθούν γι' αυτό το σκοπό, καθώς και αυτοί που παίρνουν μέρος στο γεύμα.

2. Με φυλάκιση από τρεις μήνες μέχρι τρία χρόνια και με χρηματική ποινή τιμωρούνται:

α) Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών που διευθύνουν την εκλογή καθώς και αυτός που τη διευθύνει ή λαμβάνει μέρος στη διεύθυνση αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής:

αα) Αν εν γνώσει τους δεχτούν ν' ασκήσει το εκλογικό δικαίωμα πρόσωπο που, ή δεν είναι γραμμένο στους εκλογικούς καταλόγους ή ψευδώς εμφανίζεται αντ' άλλου που είναι γραμμένο σ' αυτούς, ή άσκησε ήδη αυτό το δικαίωμα.

ββ) Αν εν γνώσει τους αποκλείσουν κάποιον από τους γραμμένους στον εκλογικό κατάλογο εκλογείς, ν' ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα.

γγ) Αν αδικαιολόγητα περιορίσουν οπωσδήποτε τη χρονική διάρκεια της ψηφοφορίας ή τη διακόψουν ή την αναβάλουν.

δδ) Αν αδικαιολόγητα μεταβάλουν τον τόπο της διεξαγωγής της ψηφοφορίας που νόμιμα έχει οριστεί, και

εε) Αν αδικαιολόγητα διώξουν από τον τόπο της ψηφοφορίας υποψήφιο ή αντιπρόσωπο ή αναπληρωτή του ή δεν αναγνωρίσουν αυτούς που έχουν διοριστεί νόμιμα αντιπρόσωποι, ή αναπληρωτές υποψηφίου.

β) Αυτός που δεν έχει κατά το χρόνο της ψηφοφορίας τα προσόντα που ορίζονται με το παρόν και δεν απέχει από την εκτέλεση των καθηκόντων του ως μέλος της εφορευτικής επιτροπής, αν αποδεικνύεται από τα πρακτικά της εκλογής ότι με παρατήρηση ή ένσταση ζητήθηκε η αποχή αυτού.

3. Κάθε άλλη παράβαση των διατάξεων του παρόντος, που ειδικά δεν προβλέπεται απ' αυτό ή τον Ποινικό Κώδικα ή απ' άλλο ποινικό νόμο, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μήνες ή με χρηματική ποινή.

Άρθρο 120

Επέκταση ποινικών και πειθαρχικών διατάξεων

Οι ποινικές και πειθαρχικές διατάξεις του διατάγματος αυτού ισχύουν και σε κάθε άλλη περίπτωση προσφυγής στη λαϊκή ετυμηγορία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Δικονομικές διατάξεις

Άρθρο 121

Κλήση κατηγορουμένου στο ακροατήριο

1. Τα αδικήματα του διατάγματος αυτού εισάγονται μετά από προανάκριση ή χωρίς αυτή, με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριό του κατά τόπο αρμόδιου τριμελούς πλημμελειοδικείου, μέσα σε τριάντα μέρες από την παράδοση της μήνυσης ή από το τέλος της προανάκρισης.

2. Για σοβαρές κατά την κρίση του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών παραβάσεις, διατάσσεται κύρια ανάκριση, η οποία είναι δυνατό να τελειώσει με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο (άρθρο 308 παρ. 3 Κ.Π.Δ.).

Αυτός που κλητεύεται με κλητήριο θέσπισμα απευθείας στο ακροατήριο, μπορεί ν' ασκήσει προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου εισαγγελέα εφετών, για την οποία έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 322 και επόμενων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 122

Αρμόδιο Δικαστήριο

Αποκλειστικά αρμόδιο για την εκδίκαση των αδικημάτων που προβλέπονται από το διάταγμα αυτό είναι το τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου όπου τελέστηκαν, οποιαδήποτε και αν είναι η ιδιότητα του υπαίτιου, χωρίς να εφαρμόζονται στην προκείμενη περίπτωση οι διατάξεις του άρθρου 111 παράγραφο 7

του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, των άρθρων 241 έως και 247 του Α.Ν. 2803/1941, «περί Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικος», του άρθρου 1 του Α.Ν. 528/1945, καθώς και κάθε άλλη αντίθετη διάταξη.

Άρθρο 123

Επ' αυτοφώρω καταλαμβανόμενες παραβάσεις

Για τα αδικήματα του διατάγματος αυτού αν ο δράστης έχει συλληφθεί επ' αυτοφώρω, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 417 και επόμενων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 124

Ένδικα μέσα

Κατά των αποφάσεων του τριμελούς πλημμελειοδικείου επιτρέπονται τα ένδικα μέσα της έφεσης και αναίρεσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

ΤΜΗΜΑ Δ΄

ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΡΟΥΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Άρθρο 125

Νομιμοποίηση για άσκηση ένστασης

Ένσταση κατά του κύρους βουλευτικής εκλογής σε ορισμένη εκλογική περιφέρεια, έχει το δικαίωμα ν' ασκήσει για οποιοδήποτε λόγο ο καθένας που ανακηρύχτηκε υποψήφιος κατ' αυτή την εκλογή στην ίδια εκλογική περιφέρεια, αλλά δεν έχει ανακηρυχθεί βουλευτής, καθώς επίσης και κάθε εκλογέας γραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, αλλά μόνο για τους λόγους που ορίζονται στο άρθρο 126 παράγραφο 1 εδαφ. α΄ και β΄.

Άρθρο 126

Λόγοι ένστασης

1. Λόγοι ένστασης κατά του κύρους βουλευτικής εκλογής είναι:

α) Έλλειψη νόμιμων προσόντων αυτών που ανακηρύχθηκαν βουλευτές ή αναπληρωματικοί βουλευτές ή νόμιμο κώλυμα για την ανακήρυξή τους.

β) Παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής.

γ) Λάθος στην αρίθμηση των ψήφων.

2. Οι λόγοι της ένστασης πρέπει να είναι ειδικοί και ορισμένοι.

Εφόσον όμως αναφέρονται σε παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή σε λάθος στην αρίθμηση των ψήφων, πρέπει να προσδιορίζουν ειδικώς και τους λόγους, για τους οποίους ή προβαλλόμενη παράβαση ή το λάθος δημιουργεί αμφιβολίες, ως προς το αν και χωρίς αυτό, το συνολικό αποτέλεσμα της ψηφοφορίας θα ήταν το ίδιο.

Άρθρο 127

(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 18 του ν. 4954/2022)

Εκπλήρωση καθηκόντων βουλευτών, που προσβλήθηκε η ανακήρυξή τους

Οι βουλευτές που ανακηρύχτηκαν από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου και κατά της ανακήρυξης των οποίων ασκήθηκε ένσταση ενώπιόν του κατά το άρθρο 100 του Συντάγματος Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου, εκπληρώνουν, μέχρι τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του Δικαστηρίου αυτού, τα καθήκοντα του βουλευτή και απολαύουν των δικαιωμάτων που ορίζονται στα άρθρα 61, 62 και στην παρ. 5 του άρθρου 48 του Συντάγματος.

ΤΜΗΜΑ Ε΄

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 128

Υπολογισμός προθεσμιών

Για τον υπολογισμό των προθεσμιών που καθορίζονται στη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών και αναφέρονται στο χρόνο πριν από την ψηφοφορία και σε σχέση με την ημέρα της ψηφοφορίας, δεν συνυπολογίζεται ούτε η ημέρα της ψηφοφορίας ούτε η ημέρα κατά την οποία προβλέπεται, κατά περίπτωση, η άσκηση της ενέργειας, από την οποία και αρχίζουν. Οι ίδιες προθεσμίες, καθώς και εκείνες που αρχίζουν από την ημέρα της προκήρυξης των εκλογών ή την κατά το άρθρο 31 παράγραφο 3 έναρξη της προεκλογικής περιόδου, λήγουν πάντοτε τα μεσάνυχτα της τελευταίας για ενέργεια ημέρας, ανεξάρτητα αν αυτή είναι αργία ή εξαιρέσιμη.

Άρθρο 129

Διατάξεις που διατηρούνται σε ισχύ

Κείμενες διατάξεις, αναφερόμενες σε θέματα που δεν ρυθμίζονται από το παρόν διάταγμα, διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 130

(Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 25 ν. 4585/2018, 11 ν. 4674/2020)

Προμήθειες εκλογικών ειδών

1. Για την προπαρασκευή και τη διεξαγωγή των εκλογών Εθνικής Αντιπροσωπείας, συμπεριλαμβανομένης και της γρήγορης συγκέντρωσης, έκδοσης και μετάδοσης των αποτελεσμάτων αυτών, η προμήθεια των μηχανημάτων για την οριστικοποίηση και εκτύπωση των εκλογικών καταλόγων, των αναγκαίων βιβλίων, εντύπων, σφραγίδων, ειδών γραφικής ύλης και παντός είδους λοιπού υλικού, γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών. Με όμοιες αποφάσεις είναι δυνατό να ορίζεται:

α) Η εκτέλεση κάθε εκτυπωτικής ή άλλης εργασίας,

β) η μίσθωση κάθε μεταφορικού μέσου αναγκαίου για τη διακίνηση προσωπικού ή τη μεταφορά υλικού,

γ) η χρησιμοποίηση εργατών και κάθε ειδικότητας τεχνικών και

δ) η διενέργεια κάθε εργασίας ή δαπάνης που εξυπηρετεί τους σκοπούς, που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου περιλαμβανομένης και της διαφώτισης και ενημέρωσης των Ελλήνων και κοινοτικών εκλογέων μόνο για τη διαδικασία άσκησης του εκλογικού τους δικαιώματος, με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες κ.λπ.). Η διάταξη αυτή ισχύει από 21ης Φεβρουαρίου 1994.

ε) η ανάπτυξη, υλοποίηση και συντήρηση της ειδικής εφαρμογής του άρθρου 4 του ν. 4648/2019 (Α΄ 205), καθώς και η ανάπτυξη, υλοποίηση και συντήρηση των εφαρμογών που προβλέπονται στον ίδιο νόμο.

2. Όλες γενικά οι προμήθειες, εργασίες, μεταφορές και μισθώσεις, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, γίνονται με απευθείας ανάθεση και έγγραφη συμφωνία, κατά παρέκκλιση των περί δημοσίου λογιστικού και περί προμηθειών του Δημοσίου διατάξεων, σύμφωνα με όσα ορίζονται με τις αποφάσεις της παραγράφου 1. Οι μισθώσεις μεταφορικών μέσων για τη διακίνηση προσώπων ή τη μεταφορά εκλογικού υλικού ενεργούνται κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν.δ. 2396/1953 (Α΄ 117) και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών αποφάσεων του Πρωθυπουργού ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν Υπουργού. Με τις αποφάσεις της παραγράφου 1 ορίζονται και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για κάθε πληρωμή.

3. Οι διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων εφαρμόζονται και από τους Αντιπεριφερειάρχες της περιφερειακής ενότητας της έδρας κάθε νομού, σε όσες περιπτώσεις μεταβιβάζονται σ' αυτούς πιστώσεις για την αντιμετώπιση δαπανών για τους σκοπούς της παραγράφου 1.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν και για την διεξαγωγή δημοτικών εκλογών, καθώς και για κάθε άλλη εκδήλωση της λαϊκής ετυμηγορίας.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται ανεξαρτήτως της έκδοσης του προβλεπόμενου από τις διατάξεις του άρθρου 31 προεδρικού διατάγματος και κατά παρέκκλιση του ν. 4412/2016.

Άρθρο 131

Ειδικές αποζημιώσεις

1. Για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών, κατά την προπαρασκευή και διεξαγωγή των βουλευτικών εκλογών, τη συγκέντρωση, μετάδοση και έκδοση των αποτελεσμάτων, είναι δυνατόν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών να συγκροτούνται ειδικά συνεργεία από υπαλλήλους της Κεντρικής

Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, του Εθνικού Τυπογραφείου και από υπαλλήλους αρμοδιότητας του πρώην Υπουργείου Εσωτερικών, που υπηρετούν στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, στις Περιφέρειες και τις Περιφερειακές Ενότητες της έδρας κάθε νομού από τον απολύτως αναγκαίο αριθμό υπαλλήλων άλλων υπηρεσιών ή των οικείων, κατά περίπτωση, δικαστηρίων και δήμων με καταβολή ειδικής αποζημίωσης που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών. Η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται εφόσον βεβαιώνεται προσφορά πραγματικής εργασίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ - Η παρ. 1 του κωδικοποιηθέντος άρθρου 131 του πδ 96/2007 έχει διαμορφωθεί με το άρθρο 74 του ν. 5043/2023 ως εξής: *«1. Στους λειτουργούς και υπαλλήλους των Υπουργείων Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Προστασίας του Πολίτη, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, του Εθνικού Τυπογραφείου, του γραφείου του Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο Υπουργείο Εσωτερικών, της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του πρώην ΕΤΑΑ, των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειών και των δήμων, καθώς και στους εφόρους αντιπροσώπων δικαστικής αρχής, τους αντιπροσώπους δικαστικής αρχής και στους γραμματείς και διερμηνείς των εφορευτικών επιτροπών, που αποδεδειγμένα απασχολούνται για την προπαρασκευή και τη διεξαγωγή των βουλευτικών, δημοτικών και περιφερειακών εκλογών και των ευρωεκλογών, καθώς και κάθε άλλης εκδήλωσης της λαϊκής ετυμηγορίας, τη συγκέντρωση, μετάδοση και έκδοση των σχετικών αποτελεσμάτων, χορηγείται ειδική εκλογική αποζημίωση, που δεν υπόκειται στις νόμιμες κρατήσεις και σε φορολογία εισοδήματος, το ύψος και ο τρόπος καταβολής της οποίας, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο αριθμός των ανωτέρω λειτουργών και υπαλλήλων που απασχολούνται κάθε φορά. Η συνολική κάθε φορά δαπάνη, με εξαίρεση τους υπαλλήλους του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των εξήντα δύο εκατομμυρίων (62.000.000) ευρώ και η συνολική δαπάνη για τους υπαλλήλους των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ.»*

2. Η συγκρότηση των συνεργείων, που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, καθώς και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης, καθορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

3. Ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί, κάθε φορά, να προσλαμβάνει για τους σκοπούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μέχρι πενήντα ιδιώτες, με καταβολή ειδικής αποζημίωσης, που καθορίζεται με απόφαση του.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να καθορισθεί η καταβολή ειδικής αποζημίωσης:

α) στους δικαστές και δημόσιους υπαλλήλους, μέλη της Ανωτάτης Εφορευτικής Επιτροπής, στον γραμματέα και στους υπαλλήλους που ορίζονται για την γραμματειακή εξυπηρέτηση της,

β) στους υπαλλήλους του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 100 του Συντάγματος, που απασχολούνται για την αντιμετώπιση των αυξημένων υπηρεσιακών αναγκών του Δικαστηρίου κατά την περίοδο της εκδίκασης των ενστάσεων κατά του κύρους των εκλογών,

γ) σε δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, για την έκτακτη απασχόληση τους σε εκλογικής φύσης εργασίες κατά την εκλογική περίοδο,

δ) για κάθε τυχόν άλλη εκλογικής φύσης έκτακτη εργασία.

5. Οι υπουργικές αποφάσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού, εκδίδονται κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη.

6. Οι αποζημιώσεις του άρθρου αυτού, πλην αυτών που καταβάλλονται σε ιδιώτες, θεωρούνται ως έξοδα κίνησης.

7. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα και κατά τη διενέργεια δημοτικών εκλογών, καθώς και κάθε άλλης εκδήλωσης της λαϊκής ετυμηγορίας.

Άρθρο 132

Αρμοδιότητες Περιφερειάρχη Αττικής για την προπαρασκευή και διενέργεια εκλογών

Ο Περιφερειάρχης Αττικής είναι αρμόδιος για την προπαρασκευή και τη διενέργεια των γενικών βουλευτικών εκλογών και κάθε άλλης εκδήλωσης της λαϊκής θέλησης σε όλους τους δήμους του νομού Αττικής.

Άρθρο 133

Εξουσιοδοτική διάταξη

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού των Εσωτερικών καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εκτέλεση των διατάξεων του διατάγματος αυτού. Όσον αφορά στις διατάξεις του τρίτου τμήματος του δεύτερου βιβλίου του διατάγματος αυτού τα παραπάνω προεδρικά διατάγματα εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 134

Πρόσληψη έκτακτου προσωπικού

Το έκτακτο προσωπικό οποιασδήποτε ειδικότητας που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 25, της περιπτώσεως γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 130, καθώς και της παραγράφου 3 του άρθρου 131 προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη που ισχύει κάθε φορά για τις προσλήψεις στο Δημόσιο.

Άρθρο 135

Ταχυδρομικά και τηλεφωνικά τέλη υποψηφίων βουλευτών

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται τα τέλη που καταβάλλουν οι υποψήφιοι βουλευτές προς τα Ελληνικά Ταχυδρομεία και τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος, για τη διακίνηση του προεκλογικού υλικού και τις τηλεφωνικές συνδιαλέξεις, από την ημέρα προκήρυξης των βουλευτικών εκλογών μέχρι τη διενέργειά τους.

Η απόφαση εκδίδεται ύστερα από εισήγηση διακομματικής επιτροπής, που αποτελείται από έναν εκπρόσωπο κάθε κόμματος της Βουλής και από το γενικό γραμματέα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ως πρόεδρό της και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Στον Υπουργό Εσωτερικών αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του διατάγματος αυτού.

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
(1975/1986/2001/2008/2019)
ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΒΟΥΛΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
Ανάδειξη και συγκρότηση της Βουλής

Άρθρο 51

1. Ο αριθμός των βουλευτών ορίζεται με νόμο, δεν μπορεί όμως να είναι μικρότερος από διακόσιους ούτε μεγαλύτερος από τριακόσιους.

2. Οι βουλευτές αντιπροσωπεύουν το Έθνος.

3. Οι βουλευτές εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία από τους πολίτες που έχουν εκλογικό δικαίωμα, όπως

νόμος ορίζει. Ο νόμος δεν μπορεί να περιορίσει το εκλογικό δικαίωμα παρά μόνο αν δεν έχει συμπληρωθεί κατώτατο όριο ηλικίας ή για ανικανότητα δικαιοπραξίας ή ως συνέπεια αμετάκλητης ποινικής καταδίκης για ορισμένα εγκλήματα.

4. Οι βουλευτικές εκλογές διενεργούνται ταυτόχρονα σε ολόκληρη την Επικράτεια. Νόμος που ψηφίζεται με την πλειοψηφία των δύο τρίτων του όλου αριθμού των βουλευτών μπορεί να ορίζει τα σχετικά με την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος από τους εκλογείς που βρίσκονται έξω από την Επικράτεια. Ως προς τους εκλογείς αυτούς η αρχή της ταυτόχρονης διενέργειας των εκλογών δεν κωλύει την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος με επιστολική ψήφο ή άλλο πρόσφορο μέσο, εφόσον η καταμέτρηση και η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων διενεργείται όποτε αυτό γίνεται και σε ολόκληρη την Επικράτεια.

5. Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική.

Άρθρο 52

Η ελεύθερη και ανόθευτη εκδήλωση της λαϊκής θέλησης, ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, τελεί υπό την εγγύηση όλων των λειτουργών της Πολιτείας, που έχουν υποχρέωση να τη διασφαλίζουν σε κάθε περίπτωση. Νόμος ορίζει τις ποινικές κυρώσεις κατά των παραβατών της διάταξης αυτής.

Άρθρο 53

1. Οι βουλευτές εκλέγονται για τέσσερα συνεχή έτη που αρχίζουν από την ημέρα των γενικών εκλογών. Μόλις λήξει η βουλευτική περίοδος, με προεδρικό διάταγμα, που προσυπογράφεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, διατάσσεται η διενέργεια γενικών βουλευτικών εκλογών μέσα σε τριάντα ημέρες και η σύγκληση της νέας Βουλής σε τακτική σύνοδο μέσα σε άλλες τριάντα ημέρες από αυτές.

2. Βουλευτική έδρα που κενώθηκε μέσα στο τελευταίο έτος της περιόδου δεν συμπληρώνεται με αναπληρωματική εκλογή, όταν απαιτείται κατά το νόμο, εφόσον οι κενές έδρες δεν είναι περισσότερες από το ένα πέμπτο του όλου αριθμού των βουλευτών.

3. Σε περίπτωση πολέμου η βουλευτική περίοδος παρατείνεται σε όλη τη διάρκειά του. Αν η Βουλή έχει διαλυθεί, η διενέργεια των εκλογών αναστέλλεται εωσότου τελειώσει ο πόλεμος, ανακαλείται δε αυτοδικαίως η Βουλή που έχει διαλυθεί έως το τέλος του.

Άρθρο 54

1. Το εκλογικό σύστημα και οι εκλογικές περιφέρειες ορίζονται με νόμο που ισχύει από τις μεθεπόμενες εκλογές, εκτός και αν προβλέπεται η ισχύς του άμεσα από τις επόμενες εκλογές με ρητή διάταξη που ψηφίζεται με την πλειοψηφία των δύο τρίτων του όλου αριθμού των βουλευτών.

2. Ο αριθμός των βουλευτών κάθε εκλογικής περιφέρειας ορίζεται με προεδρικό διάταγμα, με βάση το νόμιμο πληθυσμό της περιφέρειας που προκύπτει, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, από τους εγγεγραμμένους στα οικεία δημοτολόγια, όπως νόμος ορίζει. Τα αποτελέσματα της απογραφής θεωρείται ότι έχουν δημοσιευθεί με βάση τα στοιχεία της αρμόδιας υπηρεσίας μετά την πάροδο ενός έτους από την τελευταία ημέρα διεξαγωγής της.

3. Μέρος της Βουλής, όχι μεγαλύτερο από το ένα εικοστό του όλου αριθμού των βουλευτών, μπορεί να εκλέγεται ενιαίως σε ολόκληρη την Επικράτεια, σε συνάρτηση με τη συνολική εκλογική δύναμη του κάθε κόμματος στην Επικράτεια, όπως νόμος ορίζει.

4. Με το νόμο της παραγράφου 4 του άρθρου 51 μπορεί να τίθενται προϋποθέσεις στην άσκηση του εκλογικού δικαιώματος στον τόπο διαμονής τους από τους εκλογείς που κατοικούν έξω από την Επικράτεια, όπως πραγματικός δεσμός με τη Χώρα, αυτοπρόσωπη παρουσία σε εκλογικό τμήμα, χρόνος απουσίας από τη Χώρα ή παρουσία στη Χώρα για ορισμένο χρόνο στο παρελθόν. Με το νόμο του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να ορίζεται ότι ορισμένες θέσεις του ψηφοδελτίου επικρατείας κάθε κόμματος της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου καταλαμβάνονται υποχρεωτικά από απόδημους Έλληνες. Νόμος μπορεί να προβλέπει, ότι η ψήφος των εκλογέων που ψηφίζουν σε εκλογικά τμήματα έξω από την Επικράτεια, δεν προσμετράται σε συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια αλλά μόνο σε επίπεδο Επικρατείας. Με το νόμο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου μπορεί να ορίζονται μία ή περισσότερες εκλογικές περιφέρειες απόδημου Ελληνισμού, κατά παρέκκλιση της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
Κωλύματα και ασυμβίβαστα των βουλευτών

Άρθρο 55

1. Για να εκλεγεί κανείς βουλευτής απαιτείται να είναι Έλληνας πολίτης, να έχει τη νόμιμη ικανότητα να εκλέγει και να έχει συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα της εκλογής.

2. Βουλευτής που στερήθηκε κάποιο από τα παραπάνω προσόντα εκπίπτει αυτοδικαίως από το βουλευτικό αξίωμα.

Άρθρο 56

1. Έμμισθοι δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι, άλλοι υπάλληλοι του Δημο-σίου, υπηρετούντες στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας, υπάλληλοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, διοικητές, υποδιοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου ή δημόσιων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος ή επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές, αν δεν παραιτηθούν πριν από την ανακήρυξή τους ως υποψηφίων. Η παραίτηση συντελείται με μόνη τη γραπτή υποβολή της. Αποκλείεται η επάνοδος στην ενεργό υπηρεσία των στρατιωτικών που παραιτούνται. Τα ανώτερα αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν Βουλευτές κατά τη διάρκεια της θητείας για την οποία εξελέγησαν, ακόμη και αν παραιτηθούν.

2. Από τους περιορισμούς της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Νόμος ορίζει τον τρόπο της αναπλήρωσής τους κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου αναστέλλεται η άσκηση των αρμοδιοτήτων των σχετικών με την ιδιότητα του καθηγητή που εκλέχθηκε.

3. Δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι, ούτε να εκλεγούν βουλευτές σε όποια εκλογική περιφέρεια υπηρέτησαν ή σε όποια εκλογική περιφέρεια εκτεινόταν η τοπική αρμοδιότητά τους μέσα στους τελευταίους δεκαοκτώ μήνες της τετραετούς βουλευτικής περιόδου:

α) Οι διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, πλην των σωματειακών, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και των δημόσιων επιχειρήσεων ή άλλων επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

β) Τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών που συγκροτούνται και λειτουργούν κατά το άρθρο 101Α, καθώς και των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές.

γ) Οι ανώτεροι και ανώτατοι αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας.

δ) Οι έμμισθοι υπάλληλοι του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεών τους, καθώς και των νομικών προσώπων και επιχειρήσεων της περίπτωσης Α΄ που κατείχαν θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου διεύθυνσης ή άλλη αντίστοιχη, όπως ειδικότερα νόμος ορίζει. Υπάλληλοι που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο και είχαν ευρύτερη τοπική αρμοδιότητα υπάγονται στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής ως προς εκλογικές περιφέρειες άλλες από αυτήν της έδρας τους, μόνο εφόσον κατείχαν θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή άλλη αντίστοιχη, όπως ειδικότερα νόμος ορίζει.

ε) Οι γενικοί ή ειδικοί γραμματείς υπουργείων ή αυτοτελών γενικών γραμματειών ή περιφερειών και όσοι ο νόμος εξομοιώνει με αυτούς.

Δεν υπάγονται στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής οι υποψήφιοι βουλευτές Επικρατείας.

4. Πολιτικοί υπάλληλοι και στρατιωτικοί γενικά, που έχουν κατά το νόμο αναλάβει υποχρέωση να παραμείνουν στην

υπηρεσία για ορισμένο χρόνο, δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές όσο χρόνο διαρκεί η υποχρέωσή τους.

Άρθρο 57

1. Τα καθήκοντα του βουλευτή είναι ασυμβίβαστα με τα έργα ή την ιδιότητα του ιδιοκτήτη ή εταίρου ή μετόχου ή διοικητή ή διαχειριστή ή μέλους του διοικητικού συμβουλίου ή γενικού διευθυντή ή των αναπληρωτών τους επιχείρησης, η οποία:

α) Αναλαμβάνει έργα ή μελέτες ή προμήθειες του Δημοσίου ή παροχή υπηρεσιών προς το Δημόσιο ή συνάπτει με το Δημόσιο συναφείς συμβάσεις αναπτυξιακού ή επενδυτικού χαρακτήρα.

β) Απολαμβάνει ειδικών προνομίων.

γ) Κατέχει ή διαχειρίζεται ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό ή εκδίδει εφημερίδα πανελλήνιας κυκλοφορίας.

δ) Ασκεί κατά παραχώρηση δημόσια υπηρεσία ή δημόσια επιχείρηση ή επιχείρηση κοινής ωφέλειας.

ε) Μισθώνει για εμπορικούς λόγους ακίνητα του Δημοσίου.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής με το Δημόσιο εξομοιώνονται οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και οι άλλες επιχειρήσεις τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος. Μέτοχος επιχείρησης που εμπίπτει στους περιορισμούς της παραγράφου αυτής είναι όποιος κατέχει ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου μεγαλύτερο του ένα τοις εκατό.

Με ειδικό νόμο μπορεί να καθορίζονται επαγγελματικές δραστηριότητες, πέραν αυτών που αναφέρονται στα προηγούμενα εδάφια, η άσκηση των οποίων δεν επιτρέπεται στους βουλευτές.

Η παράβαση των διατάξεων αυτής της παραγράφου συνεπάγεται έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα και ακυρότητα των σχετικών συμβάσεων ή πράξεων, όπως νόμος ορίζει.

2. Βουλευτές που υπάγονται στις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου οφείλουν, μέσα σε οκτώ ημέρες αφότου η εκλογή τους γίνει οριστική, να επιλέξουν με δήλωσή τους μεταξύ του βουλευτικού αξιώματος και των παραπάνω έργων ή ιδιοτήτων. Αν παραλειφθεί αυτή η εμπρόθεσμη δήλωση, εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμα του βουλευτή.

3. Βουλευτές που αποδέχονται οποιαδήποτε από τις ιδιότητες ή τα έργα που αναφέρονται σε αυτό ή στο προηγούμενο άρθρο και που χαρακτηρίζονται ότι αποτελούν κώλυμα για την υποψηφιότητα βουλευτή ή ότι είναι ασυμβίβαστα με το βουλευτικό αξίωμα, εκπίπτουν από το αξίωμα αυτό, όπως νόμος ορίζει.

4. Ειδικός νόμος ορίζει τον τρόπο με τον οποίο συνεχίζονται ή εκχωρούνται ή διαλύονται συμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και έχουν αναληφθεί από βουλευτή ή από επιχείρηση στην οποία αυτός μετείχε πριν από την απόκτηση της βουλευτικής ιδιότητας ή με ασυμβίβαστη προς το αξίωμά του ιδιότητα.

Άρθρο 58

Ο έλεγχος και η εκδίκαση των βουλευτικών εκλογών, κατά του κύρους των οποίων ασκούνται ενστάσεις που αναφέρονται είτε σε εκλογικές παραβάσεις σχετικές με την ενέργεια των εκλογών είτε σε έλλειψη των νόμιμων προσόντων, ανατίθεται στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 100.

……
……

ΤΜΗΜΑ Ε
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ
Οργάνωση και δικαιοδοσία δικαστηρίων

Άρθρο 100

1. Συνιστάται Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο στο οποίο υπάγονται:

α) Η εκδίκαση ενστάσεων κατά το άρθρο 58.

β) Ο έλεγχος του κύρους και των αποτελεσμάτων δημοψηφίσματος που ενεργείται κατά το άρθρο 44 παράγραφος 2.

γ) Η κρίση για τα ασυμβίβαστα ή την έκπτωση βουλευτή, κατά τα άρθρα 55 παράγραφος 2 και 57.

δ) Η άρση των συγκρούσεων μεταξύ των δικαστηρίων και των διοικητικών αρχών ή μεταξύ του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων αφενός και των αστικών και ποινικών δικαστηρίων αφετέρου ή, τέλος, μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των λοιπών δικαστηρίων.

ε) Η άρση της αμφισβήτησης για την ουσιαστική αντισυνταγματικότητα ή την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, αν εκδόθηκαν γι' αυτές αντίθετες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

στ) Η άρση της αμφισβήτησης για το χαρακτηρισμό κανόνων του διεθνούς δικαίου ως γενικά παραδεγμένων κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 28.

2. Το δικαστήριο της προηγούμενης παραγράφου συγκροτείται από τους Προέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από τέσσερις Συμβούλους της Επικρατείας και από τέσσερις Αρεοπαγίτες, που ορίζονται ως μέλη με κλήρωση κάθε δύο χρόνια. Στο δικαστήριο αυτό προεδρεύει ο αρχαιότερος από τους Προέδρους του Συμβουλίου Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου.

Στις περιπτώσεις Δ΄ και Ε΄ της προηγούμενης παραγράφου μετέχουν στη σύνθεση του δικαστηρίου και δύο τακτικοί καθηγητές νομικών μαθημάτων των νομικών σχολών των Πανεπιστημίων της Χώρας, οι οποίοι ορίζονται με κλήρωση.

3. Η οργάνωση και λειτουργία του δικαστηρίου, τα σχετικά με τον ορισμό, την αναπλήρωση και την επικουρία των μελών του, καθώς και τα σχετικά με τη διαδικασία σε αυτό ορίζονται με ειδικό νόμο.

4. Οι αποφάσεις του δικαστηρίου είναι αμετάκλητες.

Διάταξη νόμου, που κηρύσσεται αντισυνταγματική, είναι ανίσχυρη από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης ή από το χρόνο που ορίζεται με την απόφαση.

5. Όταν τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου κρίνει διάταξη τυπικού νόμου αντισυνταγματική παραπέμπει υποχρεωτικά το ζήτημα στην οικεία ολομέλεια, εκτός αν αυτό έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της ολομέλειας ή του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου αυτού. Η ολομέλεια συγκροτείται σε δικαστικό σχηματισμό και αποφαίνεται οριστικά, όπως νόμος ορίζει. Η ρύθμιση αυτή εφαρμόζεται αναλόγως και κατά την επεξεργασία των κανονιστικών διαταγμάτων από το Συμβούλιο Επικρατείας.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 345 (ΦΕΚ 141 Α΄/1976)
Περί κυρώσεως του Κώδικος περί του κατά του άρθρου 100 του Συντάγματος Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, απεφασίσαμεν:

Άρθρον πρώτον

Κυρούται ο υπό της Αναθεωρητικής Επιτροπής, της συσταθείσης δυνάμει του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 255/1976 και της υπ' αριθμ. 38794/7.5.1976 κοινής αποφάσεως του Πρωθυπουργού και των Υπουργών Προεδρίας Κυβερνήσεως, Δικαιοσύνης και Οικονομικών, συνταχθείς «Κώδιξ περί του κατά το άρθρον 100 του Συντάγματος Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου», έχων ως ακολούθως:

ΚΩΔΙΞ

«Περί του κατά το άρθρον 100 του Συντάγματος Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
Οργάνωσις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
Δικαιοδοσία
Άρθρον 6

Εις την δικαιοδοσίαν του Ειδικού Δικαστηρίου υπάγονται, κατά το άρθρον 100 παρ. 1 του Συντάγματος.

α) Η εκδίκασις ενστάσεων κατά το άρθρον 58 του Συντάγματος.

β) Ο έλεγχος του κύρους και των αποτελεσμάτων

δημοψηφίσματος, ενεργουμένου κατά το άρθρον 44 παράγραφος 2 του Συντάγματος.

γ) Η κρίσις περί των ασυμβιβάστων ή της εκπτώσεως βουλευτού κατά τα άρθρα 55 παράγραφος 2 και 57 του Συντάγματος.

δ) Η άρσις των συγκρούσεων μεταξύ των δικαστηρίων και των διοικητικών αρχών ή μεταξύ του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων αφ' ενός και των αστικών και των ποινικών δικαστηρίων αφ' ετέρου ή τέλος μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των λοιπών Δικαστηρίων.

ε) Η άρσις της αμφισβητήσεως περί της ουσιαστικής αντισυνταγματικότητος ή της εννοίας διατάξεων τυπικού νόμου, εάν εξεδόθησαν περί αυτών αντίθετοι αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

στ) Η άρσις της αμφισβητήσεως περί τον χαρακτηρισμόν κανόνων του διεθνούς δικαίου ως γενικώς παραδεδεγμένων κατά την παράγραφον 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος[2].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
Γενικαί Διαδικαστικαί Διατάξεις

Άρθρον 7

Το Ειδικόν Δικαστήριον επιλαμβάνεται των εις την δικαιοδοσίαν του υπαγόμενων υποθέσεων:

α) Κατόπιν αιτήσεως ή

β) κατόπιν περιελεύσεως εις τούτο παρεμπεμπτικής αποφάσεως ετέρου δικαστηρίου.

Άρθρον 8

1. Η αίτησις ασκείται δια καταθέσεως εν πρωτοτύπω εις τον Γραμματέα του Δικαστηρίου και καταχωρίζεται αμέσως εις ίδιον βιβλίον κατά την χρονολογίαν και την σειράν της εγχειρίσεώς της. Προκειμένου περί αιτήσεων επιδιδομένων εις τον αρμόδιον Εισαγγελέα, η καταχώρησις τούτων γίνεται άμα τη περιελεύσει των εις την Γραμματείαν του Ειδικού Δικαστηρίου.

2. Εις το κατά την προηγουμένην παράγραφον βιβλίον καταχωρίζεται και η δια του Προέδρου του παρεπέμπτοντος δικαστηρίου διαβιβαζομένη προς το Ειδικόν Δικαστήριον απόφασις, άμα τη περιελεύσει της εις την Γραμματείαν του Ειδικού Δικαστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
Ενστάσεις κατά του κύρους Βουλευτικών Εκλογών

Άρθρον 24

Αι ενστάσεις κατά του κύρους βουλευτικών εκλογών ασκούνται δι" αιτήσεως προς το Ειδικόν Δικαστήριον δια τους εν άρθρω 58 του Συντάγματος αναφερομένους λόγους. Οι εν τη αιτήσει περιλαμβανόμενοι λόγοι ενστάσεως δέον να είναι ειδικοί και ωρισμένοι.

Άρθρον 25

1. Η αίτησις ασκείται εντός δεκαπέντε ημερών από της δημοσιεύσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως περί ανακηρύξεως βουλευτών ή αναπληρωματικών. Επί εφαρμογής αναλογικού εκλογικού συστήματος προβλέποντος πλείονας κατανομάς εδρών, η προθεσμία ασκήσεως αιτήσεως κατά της ανακηρύξεως, εξ οιασδήποτε κατανομής, άρχεται από της δημοσιεύσεως της περί της ανακηρύξεως αποφάσεως, δια της οποίας συμπληρούται ο συνολικός αριθμός των βουλευτικών εδρών της εκλογικής περιφερείας.

2. Εντός της δια της προηγουμένης παραγράφου οριζομένης προθεσμίας επιτρέπεται η άσκησις προσθέτων λόγων.

3. Η αίτησις και οι πρόσθετοι λόγοι ασκούνται δια δικογράφου, είτε κατατιθεμένου κατά τα εν άρθρω 8 παρ. 1 του παρόντος οριζόμενα είτε επιδιδομένου δια δικαστικού επιμελητού εις τον εισαγγελέα του εκδόντος την προσβαλλομένη απόφασιν δικαστηρίου.

4. Η αίτησις δεν έχει ανασταλτικόν αποτέλεσμα.

Άρθρον 26

1. Οι εισαγγελείς πρωτοδικών, άμα τη παρόδω της προς άσκησιν της αιτήσεως οριζομένης υπό του άρθρου 25 παρ. 1 προθεσμίας αποστέλλουν εις τον γραμματέα του Ειδικού Δικαστηρίου απάσας ομού τας επιδοθείσας εις αυτούς αιτήσεις, μεθ" όλων των σχετικών προς την εκλογήν εγγράφων και στοιχείων, ως και δύο κεκυρωμένα αντίγραφα εκάστης προσβαλλομένης αποφάσεως.

2. Εις περίπτωσιν μη ασκήσεως αιτήσεως αποστέλλεται αμελλητί υπό των αυτών εισαγγελέων βεβαίωσις περί τούτου εις τον Γραμματέα του Ειδικού Δικαστηρίου.

3. Οι εισαγγελείς αποστέλλουν αμελλητί εις τον Γραμματέα του Ειδικού Δικαστηρίου και τας αιτήσεις, αι οποίαι επιδίδονται εις αυτούς και μετά την πάροδον της κατά το άρθρον 25 παρ. 1 προθεσμίας.

Άρθρον 27

Διάδικος εις την δίκην είναι πλην των αιτούντων και οι διά της προσβαλλομένης αποφάσεως ανακηρυχθέντες βουλευταί και αναπληρωματικοί, ως και εκείνοι, επί της ανακηρύξεως των οποίων δύναται να επιδράσει η εκδοθησομένη απόφασις του Ειδικού Δικαστηρίου.

Άρθρον 28

1. Οι καθ' ων η αίτησις διάδικοι δικαιούνται, όπως δέκα τουλάχιστον ημέρας προ της συζητήσεως καταθέσουν εις τον Γραμματέα του Ειδικού Δικαστηρίου τας αντενστάσεις των, δυνάμενοι προς τούτο να επικαλεσθούν οιοδήποτε πραγματικόν γεγονός.

2. Ο αιτών δικαιούται να αντικρούσει εγγράφως τας υποβληθείσας αντενστάσεις επτά τουλάχιστον ημέρας προ της συζητήσεως, μη δυνάμενος να προβάλει νέα πραγματικά γεγονότα.

3. Νέοι ισχυρισμοί, προβαλλόμενοι είτε υπό του αιτούντος είτε υπό των καθ' ων η αίτησις διαδίκων μετά την πάροδον των υπό των δύο προηγουμένων παραγράφων οριζομένων προθεσμιών, είναι απαράδεκτοι.

Άρθρον 29

1. Αν η δια της αιτήσεως διωκομένη ακύρωσις της ανακηρύξεως βουλευτών ή αναπληρωματικών εν ωρισμένη εκλογική περιφερεία δύναται να έχει εννόμους συνεπείας και επί της ανακηρύξεως άλλων βουλευτών ή αναπληρωματικών, ο εισηγητής υποχρεούται να μεριμνήσει δια την κοινοποίησιν εις αυτούς αντιγράφου της αιτήσεως μετά πράξεως ορισμού της δικασίμου είκοσι τουλάχιστον ημέρας προ της συζητήσεως.

2. Την κατά την προηγουμένην παράγραφον υποχρέωσιν έχει και το Ειδικόν Δικαστήριον εάν κατά την συζήτησιν ή και μετ' αυτήν προ της εκδόσεως οριστικής αποφάσεως ήθελε κρίνει ότι συντρέχει περίπτωσις εφαρμογής των εν αυτή οριζομένων.

3. Επί των περιπτώσεων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται κατά τα λοιπά αι διατάξεις του άρθρου 28.

Άρθρον 30

1. Οι διάδικοι οφείλουν να προσκομίσουν εις τον Εισηγητήν επτά ημέρας προ της συζητήσεως όλα τα αποδεικτικά στοιχεία των υπ' αυτών προβαλλομένων ισχυρισμών.

2. Ο Εισηγητής δύναται και κατ' απόκλισιν των περί αποδείξεως διατάξεων, να διατάξη παν ότι κατά την κρίσιν του είναι απαραίτητον δια την εξακρίβωσιν της αληθείας των πραγματικών γεγονότων.

3. Η εκπρόθεσμος υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων καθιστά αυτά απαράδεκτα.

4. Εν περιπτώσει ανεπαρκείας των κατά την παράγραφον 1 προσαχθέντων αποδεικτικών στοιχείων το Ειδικόν Δικαστήριον δύναται δι΄ αποφάσεώς του, κατά το άρθρον 20, να διατάξει περαιτέρω αποδείξεις.

5. Η δια την κλήτευσιν και εξέτασιν των μαρτύρων απαιτουμένη δαπάνη ορίζεται δια της περί αποδείξεως αποφάσεως, προκαταβάλλεται υπό του υποχρεωθέντος εις απόδειξιν, διαδίκου και βαρύνει αυτόν με εις ήν περίπτωσιν το ταχθέν θέμα ήθελε κριθεί ως μη αποδειχθέν, άλλως δε το Δημόσιον.

Άρθρον 31

1. Το Ειδικόν Δικαστήριον εξετάζει αυτεπαγγέλτως μεν το παραδεκτόν της ενστάσεως και το βάσιμον των προβαλλομένων λόγων, κατά τα λοιπά δε περιορίζεται εις την εξέτασιν μόνον των υπό των διαδίκων προβαλλομένων λόγων και ισχυρισμών.

2. Εν περιπτώσει αναβολής της συζητήσεως αι προθεσμίαι αι οποίαι προβλέπονται δια τας προ της ημέρας της συζητήσεως ενεργείας των διαδίκων, υπολογίζονται βάσει της αρχικώς προσδιορισθείσης δικασίμου και ουχί της μετ' αναβολήν.

---

[2]. *Στη δικαιοδοσία του δικαστηρίου αυτού υπάγεται και η εκδίκαση των ενστάσεων κατά του κύρους των εκλογών για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 1180/1981).*

3. Επί της κατά το άρθρον 24 αιτήσεως δεν εφαρμόζονται αι περί διακοπής της δίκης διατάξεις του παρόντος Νόμου.

Άρθρον 32

1. Το Ειδικόν Δικαστήριον, αποδεχόμενον έλλειψιν νομίμου προσόντος ανακηρυχθέντος βουλευτού ή αναπληρωματικου ή νόμιμον κώλυμα προς ανακήρυξιν αυτού, αποφαίνεται άκυρον την ανακήρυξιν.

2. Το Ειδικόν Δικαστήριον, αποδεχόμενον παράβασιν νόμου περί την ενέργειαν της εκλογής, συνεπεία της οποίας γεννάται αμφιβολία περί του εάν το τελικόν αποτέλεσμα της ψηφοφορίας ήθελεν είναι το αυτό άνευ του διαπιστωθέντος ελαττώματος, αποφαίνεται άκυρον την ανακήρυξιν των καθ' ων η αίτησις βουλευτών ή αναπληρωματικών, η οποία καθίσταται αμφίβολος συνεπεία της εκλογικής παραβάσεως, και διατάσσει την επανάληψιν της ψηφοφορίας μεταξύ αυτών και των λοιπών υποψηφίων, η θέσις των οποίων δύναται να μεταβληθή εκ του αποτελέσματος αυτής, και καθορίζει τούτους. Εις την περίπτωσιν ταύτην η επανάληψις της ψηφοφορίας διατάσσεται δια της ιδίας αποφάσεως είτε εις ολόκληρον την εκλογικήν περιφέρειαν είτε εις ωρισμένα τμήματα αυτής, αναλόγως της εκτάσεως της διαπιστωθείσης παραβάσεως.

3. Το Ειδικόν Δικαστήριον, αποδεχόμενον λάθος περί την αρίθμησιν των ψήφων, αποφαίνεται άκυρον την συνεπεία του λάθους γενομένην ανακήρυξιν και ανακηρύσσει βουλευτάς ή αναπληρωματικούς τους κατά την ορθήν αρίθμησιν των ψήφων πλειονοψηφίσαντα. Η διάταξις αυτή εφαρμόζεται αναλόγως και εις πάσαν άλλην περίπτωσιν ακυρώσεως ανακηρύξεως, κατά την οποίαν εν όψει της φύσεως της εκλογικής παραβάσεως είναι προφανώς, κατά την κρίσιν του Ειδικού Δικαστηρίου, περιττή η επανάληψις της ψηφοφορίας.

4. Εις ήν περίπτωσιν η κατά τας παραγράφους 2 και 3 ακύρωσις της ανακηρύξεως βουλευτών συνεπιφέρει εννόμους συνεπείας και επί ανακηρύξεως βουλευτών συνεπιφέρει εννόμους συνεπείας και επί ανακηρύξεως βουλευτών ή αναπληρωματικών, εις άλλην ή άλλας εκλογικάς περιφερείας το Ειδικόν Δικαστήριον υποχρεούται να απαγγείλη δια της αποφάσεώς του και τας συνεπείας αυτάς, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 29.

Άρθρον 33

Κατ' εξαίρεσιν του άρθρου 21 παρ. 1 αι απορριπτικαί αποφάσεις δημιουργούν δεδικασμένον μόνον μεταξύ των διαδίκων.

Άρθρον 34

Άμα τη δημοσιεύσει εκάστης οριστικής αποφάσεως του Ειδικού Δικαστηρίου, ο Πρόεδρος αυτού αποστέλλει κεκυρωμένον αυτής αντίγραφον και προς τον Πρόεδρον της Βουλής και το Υπουργείον των Εσωτερικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄
Κρίσις περί της εκπτώσεως των Βουλευτών

Άρθρον 39

1. Το Ειδικόν Δικαστήριον αποφαίνεται επί αμφισβητήσεων, αναφερομένων εις την έκπτωσιν βουλευτών εις τας υπό των άρθρων 55 παρ. 2 και 57 του Συντάγματος προβλεπομένας περιπτώσεις, κατ' αίτησιν:

α) παντός βουλευτού συμπεριλαμβανομένου και εκείνου δια τον οποίον εδημιουργήθη η αμφισβήτησις,

β) του δικαιουμένου να καταλάβη την, συνεπεία της εκπτώσεως του βουλευτού, κενουμένην βουλευτικήν έδραν και

γ) παντός εκλογέως εγγεγραμμένου εις τους εκλογικούς καταλόγους της εκλογικής περιφερείας εις την οποία εξελέγει ο περί ου η αμφισβήτησις βουλευτής.

2. Διάδικοι εις την δια της υποβολής της αιτήσεως εγερθείσαν δίκην είναι ο αιτών και ο καθ' ου η αίτησις βουλευτής.

3. Επιφυλασσομένης της διατάξεως του άρθρου 10 παρ. 2, κεκυρωμένον αντίγραφον της αιτήσεως μετά της πράξεως ορισμού δικασίμου κοινοποιείται επιμελεία του γραμματέως του Ειδικού Δικαστηρίου και εις τον Πρόεδρον της Βουλής.

Άρθρον 40

Επί της αιτήσεως εφαρμόζεται η διάταξις του άρθρου 25 παρ. 4.

Άρθρον 41

Η οριστική απόφασις του Ειδικού Δικαστηρίου κοινοποιείται αμελλητί υπό του γραμματέως αυτού και εις τον Πρόεδρον της Βουλής, ο οποίος επιμελείται της εκτελέσεως αυτής, αποτελεί δε δεδικασμένον έναντι πάντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄
Τελικαί και Μεταβατικαί Διατάξεις

Άρθρον 58

Από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α) Ο Νόμος 406 της 17/24 Νοεμβρίου 1914 «περί δικαστηρίων συγκρούσεως καθηκόντων».

β) Τα άρθρα 116 έως 118,119 παρ. 2,120 και 122 έως 131 του Π.Δ. 650/1974 (ΦΕΚ 281/3 Οκτωβρίου 1974 «περί κωδικοποιήσεως των ισχυουσών διατάξεων της εκλογικής νομοθεσίας» και

γ) Πάσα ετέρα διάταξις αντικειμένη εις τον παρόντα Κώδικα ή αφορώσα εις τα υπ' αυτού ρυθμιζόμενα θέματα.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4255/2014
Εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλες διατάξεις.
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1
Εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

1. Η εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις έδρες που κάθε φορά αναλογούν στην Ελλάδα, διενεργείται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία από τους πολίτες που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4, 5 και 6 του π.δ. 26/2012 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών» (Α΄ 57). Το δικαίωμα του εκλέγειν έχουν και οι πολίτες των λοιπών κρατών − μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τα οριζόμενα στο ν. 2196/1994 (Α΄ 41).
Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική.

2. Για την εκλογή αυτών, ολόκληρη η Ελληνική Επικράτεια αποτελεί μία ενιαία εκλογική περιφέρεια.

3. Η ημέρα και η διάρκεια διεξαγωγής της ψηφοφορίας ορίζεται κάθε φορά με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών τριάντα τουλάχιστον ημέρες πριν από την καθοριζόμενη για την ψηφοφορία.

Άρθρο 2
(Όπως τροποποίηθηκε με τα άρθρα 120 ν. 4604/2019 και 3 ν. 5083/2024)
Εκλόγιμοι − Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα

1. Εκλόγιμοι για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι όσοι έχουν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55 παρ.1 του Συντάγματος και του άρθρου 29 του π.δ. 26/2012. Επίσης, εκλόγιμοι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

είναι και οι πολίτες των λοιπών κρατών − μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τα οριζόμενα στο ν. 2196/1994 (Α΄ 41), όπως αυτός τροποποιήθηκε με το ν. 4244/2014 (Α΄ 60).
2. Οι διατάξεις του άρθρου 56 του Συντάγματος και των παραγράφων 1 έως 4 του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012 και της παρ. 1 του δέκατου πέμπτου άρθρου του ν. 2196/ 1994 (Α` 41) για τα κωλύματα εκλογιμότητας των βουλευτών εφαρμόζονται και για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι, ούτε να εκλεγούν μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αν δεν παραιτηθούν από το αξίωμά τους πριν από την ανακήρυξή τους, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 3 του παρόντος.
3. Εκτός από τα ασυμβίβαστα που αναφέρονται στο άρθρο 6 της Πράξης η οποία είναι προσαρτημένη στην απόφαση του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 20ής Σεπτεμβρίου 1976, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2002 και της 23ης Σεπτεμβρίου 2002 (2002/772/ΕΚ, Ευρατόμ) που κυρώθηκε με το ν. 3216/2003 (Α΄312), έχουν εφαρμογή εν προκειμένω και οι διατάξεις του άρθρου 57 του Συντάγματος περί των ασυμβιβάστων των βουλευτών.
4. Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που στερήθηκε κάποιο από τα προσόντα εκλογιμότητας της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εκπίπτει αυτοδικαίως του αξιώματός του.

Άρθρο 3
(Όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 4 ν. 5083/2024 και 65 ν. 5102/2024)
Πρόταση υποψηφίων -
Κατάρτιση και ανακήρυξη συνδυασμών

1. Δικαίωμα υποβολής πρότασης υποψηφίων έχουν μόνο τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων. Στους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων μπορούν να συμμετέχουν και πολιτικές κινήσεις που δεν αποτελούν πολιτικό κόμμα.
Οι παρ. 1, 2, 3, 5 και 6 του άρθρου 37 και το άρθρο 38 του π.δ. 26/2012 (Α` 57), περί του ονόματος και εμβλήματος των κομμάτων και περί της διαφωνίας για τη χρήση ονόματος ή εμβλήματος κομμάτων ή για την ιδιότητα του Προέδρου ή μέλους της Διοικούσας Επιτροπής αυτών, εφαρμόζονται αναλόγως. Για την εφαρμογή του παρόντος η προθεσμία των παρ. 1 και 2 του άρθρου 37 του π.δ. 26/2012 ορίζεται σε εξήντα (60) ημέρες πριν από τη διενέργεια εκλογών.
Οι κατά τις ανωτέρω διατάξεις δηλώσεις των κομμάτων ή των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων υποβάλλονται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική πύλη υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012, περί παροχής πρόσβασης στην ηλεκτρονική πύλη καταχώρισης υποψηφίων, με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 32 έως 34 αυτού, περί κατάρτισης συνδυασμών, και είναι δεσμευτικές για όλες τις νόμιμες συνέπειες.
2. Οι υποψήφιοι συμμετέχουν στην εκλογή σε συνδυασμό, ο οποίος καταρτίζεται από το κόμμα ή τον συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων που τους προτείνει, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3. Κανένας υποψήφιος δεν μπορεί να μετέχει σε περισσότερους από έναν συνδυασμούς.
3. Η πρόταση κάθε κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, που αποτελεί τον συνδυασμό του κόμματος ή του συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, περιλαμβάνει υποψηφίους, των οποίων ο αριθμός είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των συνολικά εκλεγομένων, κάθε φορά, κατά την παρ. 1 του άρθρου 1, μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δεν μπορεί να υπερβαίνει τον διπλάσιο του αριθμού αυτού.
Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών κομμάτων ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως. Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω.
Οι προϋποθέσεις του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου πρέπει να πληρούνται κατά την καταληκτική ημέρα της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης κατάρτισης συνδυασμού, επί ποινή μη ανακήρυξης του συνδυασμού του κόμματος ή του συνασπισμού των συνεργαζόμενων κομμάτων.

Αν το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου για οποιονδήποτε λόγο δεν ανακηρύξει υποψήφιο ή υποψηφίους ενός συνδυασμού, τότε ο συνδυασμός ανακηρύσσεται με τους υποψηφίους που πληρούν τις προϋποθέσεις ανακήρυξης, μόνο αν η δήλωση συνδυασμού κατά την υποβολή του, συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων που δεν ανακηρύχθηκαν, πληρούσε τις ανωτέρω προϋποθέσεις για τον συνολικό αριθμό των υποψηφίων και τον αριθμό υποψηφίων από κάθε φύλο.
Στην πύλη υποψηφιοτήτων οι συνδυασμοί υποβάλλουν και το έμβλημά τους, το οποίο πρέπει να αποτυπώνεται ευκρινώς σε παραλληλόγραμμο διαστάσεων 2,3 εκατοστών πλάτους και 1,2 εκατοστού ύψους.
4. Κάθε υποψήφιος - επί ποινή μη ανακήρυξης - επικυρώνει την αίτηση-δήλωση υποψηφιότητάς του, έως τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παρ. 8 του παρόντος με τη διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012, περί κατάρτισης συνδυασμών, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης για κάθε έννομη συνέπεια, με την οποία δηλώνει ότι:
α) δεν αποδέχθηκε τη συμμετοχή του ως υποψηφίου σε συνδυασμό - πρόταση άλλου κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων,
β) δεν έχει στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν,
γ) δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 2 του παρόντος και
δ) δεν έχει ανειλημμένη υποχρέωση παραμονής στην υπηρεσία για ορισμένο χρόνο, προκειμένου περί πολιτικών υπαλλήλων και στρατιωτικών εν γένει, κατά την ισχύουσα νομοθεσία.
Όποιος υποβάλλει ψευδή δήλωση υπόκειται στις ποινές της παρ. 3 του άρθρου 117 του π.δ. 26/2012
5. Δεν είναι επιτρεπτή η παραίτηση υποψηφίου μετά από την οριστική υποβολή της δήλωσης του συνδυασμού. Ο συνδυασμός δύναται να συμπληρωθεί ή να τροποποιηθεί έως την καταληκτική ημερομηνία του πρώτου εδαφίου της παρ. 8. Η παρ. 11 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012, περί της κατάρτισης των συνδυασμών, δεν εφαρμόζεται.
6. Οι υποψήφιοι αναγράφονται στο ψηφοδέλτιο του κόμματος ή του συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων κατά την αλφαβητική σειρά του επωνύμου τους.
7. Στην πρόταση κάθε συνδυασμού επισυνάπτεται ηλεκτρονικό παράβολο ποσού είκοσι χιλιάδων (20.000,00) ευρώ, η έλλειψη του οποίου καθιστά την πρόταση απαράδεκτη. Το ποσό αυτό επιστρέφεται στα κόμματα ή τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων, των οποίων οι συνδυασμοί έλαβαν ποσοστό ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) τουλάχιστον του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων σε ολόκληρη την Επικράτεια.
8. Οι δηλώσεις υποβάλλονται έως πενήντα (50) ημέρες πριν από την ημερομηνία διενέργειας των εκλογών. Αν η ημερομηνία αυτή είναι μεταξύ της Μεγάλης Πέμπτης και της Δευτέρας του Πάσχα, τότε η προθεσμία παρατείνεται έως και την Τετάρτη μετά από το Πάσχα. Πέντε (5) ημέρες μετά από την ημερομηνία του πρώτου εδαφίου, το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους υποψηφίους που προτάθηκαν νόμιμα κατά συνδυασμούς, όπως αυτοί δηλώθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Ομοίως, αν η καταληκτική ημερομηνία ανακήρυξης είναι μεταξύ της Μεγάλης Πέμπτης και της Δευτέρας του Πάσχα, η καταληκτική ημερομηνία ανακήρυξης παρατείνεται έως και την Τετάρτη μετά από το Πάσχα. Οι συνδυασμοί ανακηρύσσονται κατά σειρά με την εξής σειρά:
α) Προηγούνται κατά σειρά εκλογικής δύναμης τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετείχαν στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές.
β) Ακολουθούν κατά σειρά εκλογικής δύναμης τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετείχαν στις τελευταίες εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

γ) Τέλος, ανακηρύσσονται τα λοιπά κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων κατά σειρά υποβολής της δήλωσης συνδυασμού.
Εφόσον κόμμα ή κόμματα των περ. α) και β) μετέχουν σε συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων, θεωρείται ότι ο συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων έχει λάβει την εκλογική δύναμη του κόμματος ή του μεγαλύτερου σε εκλογική δύναμη των συνεργαζόμενων κομμάτων που τον απαρτίζουν.
Η παρ. 1 του άρθρου 32 του π.δ. 26/2012, περί συνδρομής των προϋποθέσεων κατάρτισης συνδυασμών, εφαρμόζεται και για τα κόμματα και τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή υπομνημάτων είναι η επόμενη της ημερομηνίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας.
9. Οι συνδυασμοί και υποψήφιοι που ανακηρύσσονται ανακοινώνονται αμέσως στο Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, προβαίνει αμελλητί στην έκδοση προκήρυξης, στην οποία περιλαμβάνονται τα στοιχεία της απόφασης ανακήρυξης. Η προκήρυξη κοινοποιείται αμέσως στους Αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι τη γνωστοποιούν κατ` αναλογική εφαρμογή του άρθρου 39 του π.δ. 26/2012, περί κοινοποίησης ονομάτων ανακηρυχθέντων υποψηφίων.
10. Για την υποβοήθηση του έργου του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου, όσον αφορά στην ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψήφιων βουλευτών, καθώς και για τη διαδικασία του άρθρου 103 του π.δ. 26/2012, περί ανακήρυξης βουλευτών, δύναται να διατίθεται προσωπικό της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, κατόπιν αιτήματος του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου.
11. Για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:
α) Η προθεσμία της παρ. 2 του άρθρου 55 του π.δ. 26/2012, περί του προσδιορισμού των εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψηφοφορίας, και οι προθεσμίες των παρ. 6 και 8 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012, περί του διορισμού των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους, ορίζονται σε είκοσι πέντε (25) ημέρες, το αργότερο, μετά από την ημέρα ανακήρυξης από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου των υποψηφίων που προτάθηκαν νόμιμα κατά συνδυασμούς σύμφωνα με την παρ. 8 του παρόντος.
β) Η προθεσμία της παρ. 3 του άρθρου 58 του π.δ. 26/2012, περί του διορισμού εφορευτικών επιτροπών, ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες, το αργότερο, μετά από την ημέρα ανακήρυξης από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου των υποψηφίων που προτάθηκαν νόμιμα κατά συνδυασμούς σύμφωνα με την παρ. 8 του παρόντος.
γ) Ως καταληκτική προθεσμία για την αποστολή του αντιγράφου της υπεύθυνης δήλωσης του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου έκτου του ν. 2196/1994 (Α` 41), περί της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ορίζεται η προηγουμένη της καταληκτικής προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παρ. 8 του παρόντος.
δ) Ως χρόνος έναρξης εφαρμογής των περιορισμών της παρ. 2 του άρθρου 18 του π.δ. 15/2022 (Α` 39), περί των απαγορεύσεων κατά την προεκλογική περίοδο, ορίζεται η επόμενη ημέρα από την ανακήρυξη από το Α1 τμήμα του Αρείου Πάγου των υποψηφίων που προτάθηκαν νόμιμα κατά συνδυασμούς σύμφωνα με την παρ. 8 του παρόντος.

Άρθρο 4
Ψηφοδέλτια − Σταυροί προτίμησης

1. Κάθε συνδυασμός είναι υποχρεωμένος να εκτυπώσει δικό του ψηφοδέλτιο, σε ορθογώνιο σχήμα, ομοιόμορφο για όλη την Επικράτεια, σε χαρτί που χορηγείται στα κόμματα ή τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος.
Η απόχρωση του χαρτιού και οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων και των εκλογικών φακέλων, καθώς και η ποσότητα του χορηγούμενου χαρτιού και κάθε άλλη αναγκαία εν προκειμένω λεπτομέρεια, ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών.
Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 70, του άρθρου 71, των παραγράφων 2, 6 και 10 του άρθρου 72 και του άρθρου 73 του π.δ. 26/2012. Στα ψηφοδέλτια δύναται να αναγράφονται πριν από το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού του κόμματος ή του συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, το έμβλημα και το όνομα του ευρωπαϊκού πολιτικού κόμματος με το οποίο κάθε συνδυασμός συνδέεται. Στα ψηφοδέλτια συνδυασμού συνασπισμού κομμάτων, στα οποία συμμετέχουν και πολιτικές κινήσεις, αναγράφονται οριζόντια από το άνω μέρος της μίας μακρότερης πλευράς τους και προς την άλλη σε διαδοχικές ξεχωριστές σειρές το έμβλημα και το όνομα του συνασπισμού. Μετά την προσωνυμία του συνασπισμού, δύναται να αναγράφονται σε διαδοχικές ξεχωριστές σειρές ή και παραπλεύρως, τα εμβλήματα και τα ονόματα κομμάτων ή πολιτικών κινήσεων που αποτελούν το συνασπισμό. Στη συνέχεια αναγράφονται τα ονόματα όλων των υποψηφίων του συνδυασμού, καθένα χωριστά, κατά τη σειρά που αναφέρονται στην απόφαση για την ανακήρυξη του συνδυασμού και με τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία που αναφέρονται στην απόφαση αυτή, από τα οποία προτάσσεται το επώνυμο.
Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ τεσσάρων (4), κατ' ανώτατο όριο, υποψηφίων του συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο, δίπλα στο όνομα καθενός από αυτούς, σταυρό προτίμησης. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους από τέσσερις σταυρούς προτίμησης, προσμετράται υπέρ του συνδυασμού ως έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης.
2. Εάν κατά την ψηφοφορία ανακύψει έλλειψη των, κατά τα ανωτέρω, έντυπων ψηφοδελτίων, επιτρέπεται η χρησιμοποίηση μη έντυπων ψηφοδελτίων, της ίδιας απόχρωσης με τα έντυπα, υπό τις προϋποθέσεις και τα οριζόμενα περί λευκών ψηφοδελτίων στο άρθρο 74 του π.δ. 26/2012.
Στο μη έντυπο ψηφοδέλτιο ο εκλογέας αναγράφει με το χέρι του το όνομα του συνδυασμού της προτίμησής του, καθώς και το ονοματεπώνυμο μέχρι και τεσσάρων (4) υποψηφίων της προτίμησής του από τον ίδιο συνδυασμό, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 74 του π.δ. 26/2012.
3. Για τους φακέλους, μέσα στους οποίους τοποθετούνται τα ψηφοδέλτια, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 75 του π.δ. 26/2012.
4. Οι διατάξεις του άρθρου 76 του π.δ. 26/2012 για την ακυρότητα των ψηφοδελτίων εφαρμόζονται αναλόγως και εν προκειμένω.

Άρθρο 5
Ψηφοφορία, διαλογή ψήφων και κατάρτιση πινάκων αποτελεσμάτων από τα Πρωτοδικεία

1. Η ψηφοφορία διενεργείται ταυτόχρονα σε ολόκληρη την Επικράτεια κατά εκλογικά τμήματα και κατά τις ισχύουσες για την εκλογή των βουλευτών περιφέρειες, με βάση τους εκλογικούς καταλόγους που ισχύουν για την εκλογή των βουλευτών, καθώς και τους κατά το άρθρο 27 του π.δ. 26/2012 καταρτιζόμενους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.
2. Κατά τη ψηφοφορία κάθε συνδυασμός και κάθε υποψήφιος δικαιούται να διορίζει από έναν αντιπρόσωπο με τον αναπληρωτή του σε κάθε εκλογικό τμήμα. Κάθε συνδυασμός και κάθε υποψήφιος μπορεί, επίσης, να διορίζει από έναν πληρεξούσιο σε καθεμία από τις αναφερόμενες στην προηγούμενη παράγραφο εκλογικές περιφέρειες. Ο διορισμός των αντιπροσώπων και των πληρεξουσίων γίνεται με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 40 και 41 του π.δ. 26/2012.
3. Οι διατάξεις των άρθρων 50 παράγραφος 1 για την ημέρα της ψηφοφορίας, 51 για τα εκλογικά τμήματα, 52 για τα καταστήματα ψηφοφορίας, 53 για τους εκλογείς στρατιωτικούς κ.λπ., της παρ.1 του άρθρου 27 του π.δ. 26/2012, 54 για την ψηφοφορία των ανδρών φρουράς, 55 για τον προσδιορισμό των εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψηφοφορίας, 56 για τη δημοσίευση προγράμματος ψηφοφορίας, 57 για την προετοιμασία του καταστήματος ψηφοφορίας, 58 για το διορισμό εφορευτικών επιτροπών, 59 για τα κωλύματα διορισμού μελών

εφορευτικών επιτροπών, 60 για την αναπλήρωση μελών εφορευτικών επιτροπών, 61 για τα καθήκοντα εφορευτικών επιτροπών, 62 για την ψηφοφορία μελών εφορευτικών επιτροπών, 63 για τον γραμματέα εφορευτικής επιτροπής, 64 για τους διερμηνείς τουρκικής γλώσσας, 65 για τη σφραγίδα εφορευτικών επιτροπών, 66 για τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τα καθήκοντα αυτών, 67 για τον έφορο των αντιπροσώπων δικαστικής αρχής, 68 για το διορισμό των αντιπροσώπων δικαστικής αρχής και των εφόρων αυτών, 69 για τη ψηφοφορία αντιπροσώπων δικαστικής αρχής, εφόρων αυτών και κρατουμένων, 77 για λοιπές διατάξεις περί ψηφοδελτίων, 78 για την παραλαβή καταστήματος και εκλογικών ειδών από την εφορευτική επιτροπή, 79 για τη σφράγιση της κάλπης, 80 για το πρακτικό παραλαβής, 81 για την έναρξη της ψηφοφορίας, 82 για την προσέλευση ψηφοφόρων, 83 για τον τρόπο ψηφοφορίας, 84 για το πρωτόκολλο ψηφοφορίας, 85 για τις ενστάσεις κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας, 86 για την τήρηση της τάξης κατά την ψηφοφορία, 87 για τις απαγορεύσεις, 88 για την παρουσία υποψηφίων και αντιπροσώπων αυτών, 89 για την περάτωση της ψηφοφορίας, 90 για το άνοιγμα της κάλπης και την αρίθμηση των φακέλων, 91 για τη διαλογή των ψήφων, 92 για τη διακοπή της διαλογής, 93 για το πέρας της διαλογής και 94 για τη διαβίβαση των αποτελεσμάτων στο πρωτοδικείο του π.δ. 26/2012, όπως ισχύουν κάθε φορά, εφαρμόζονται αναλόγως και εν προκειμένω.

4. Το υλικό της ψηφοφορίας περικλείεται σε σάκο, ο οποίος φέρει εξωτερικώς ειδικό γνώρισμα οριζόμενο με απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 94 του π.δ. 26/2012.

5. Επίσης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 4, 5 και 8 του άρθρου 98 του π.δ. 26/ 2012 που αφορούν στη συγκέντρωση και κατάταξη των αποτελεσμάτων της εκλογής και την κατάρτιση των σχετικών πινάκων από τα πρωτοδικεία. Ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου αποστέλλει αμέσως επικυρωμένο αντίγραφο του ανωτέρω πίνακα των αποτελεσμάτων στον Υπουργό Εσωτερικών για την κατανομή των εδρών από την Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή, καθώς και στον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου Αθηνών, προκειμένου να καταρτίσει συγκεντρωτικό πίνακα αποτελεσμάτων για όλη την Επικράτεια, με ανάλογη εφαρμογή των δια− τάξεων των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 98 του ανωτέρω διατάγματος και να προβεί στην ανακήρυξη των εκλεγέντων.

Άρθρο 6
(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 ν. 5083/2024)
Γενικό αποτέλεσμα ψηφοφορίας Κατανομή εδρών

1. Η Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή του άρθρου 101 του π.δ. 26/2012 (Α`57), που εδρεύει στο Υπουργείο Εσωτερικών, με βάση τους, κατά το άρθρο 5 του παρόντος, πίνακες των πρωτοδικείων, καταρτίζει τον γενικό οριστικό πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας σε όλη την επικράτεια και με βάση τα αποτελέσματα αυτά προβαίνει στην κατανομή των εδρών των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μεταξύ των συνδυασμών των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων που μετείχαν στην εκλογή, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παρ. 2 έως 4 του παρόντος.

2. Η κατά την παρ. 1 κατανομή ενεργείται αναλογικά με την εκλογική δύναμη σε όλη την επικράτεια των συνδυασμών που μετέχουν σε αυτήν, σύμφωνα με τη διαδικασία των παρ. 3 και 4.

3. Κόμμα ή συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων που δεν συγκέντρωσε ποσοστό έγκυρων ψηφοδελτίων τουλάχιστον ίσο με το τρία τοις εκατό (3%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, που έλαβαν σε ολόκληρη την επικράτεια τα κόμματα και οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων, δεν δικαιούται έδρα μέλους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

4. Για τον υπολογισμό των εδρών συνολικά στην επικράτεια που δικαιούται κάθε κόμμα ή συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων που πληροί το κριτήριο της παρ. 3 εφαρμόζονται τα εξής:

α. Για την κατανομή των εδρών ως εκλογικό μέτρο λαμβάνεται το ακέραιο μέρος του πηλίκου που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην Επικράτεια όλοι οι εκλογικοί σχηματισμοί, που συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών σύμφωνα με την παρ. 3 προς τον αριθμό των εδρών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που κάθε φορά αναλογούν στην Ελλάδα.

β. Ο αριθμός των εδρών που αναδεικνύουν όσοι συμμετέχουν στην κατανομή εδρών προκύπτει από το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβαν στην Επικράτεια διά του εκλογικού μέτρου.

γ. Αδιάθετες έδρες κατανέμονται ανά μία σε όσους έχουν το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο, αρχίζοντας από τον συνδυασμό με το μεγαλύτερο υπόλοιπο. Σε περίπτωση ίσου αριθμού αχρησιμοποίητου υπολοίπου, προηγείται ο συνδυασμός με τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στην Επικράτεια. Αν εξακολουθούν και παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία σε κάθε συνδυασμό ξεκινώντας από αυτόν με τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στην Επικράτεια.»

Άρθρο 7
Ανακήρυξη και γνωστοποίηση εκλεγέντων μελών
Πλήρωση κενουμένων εδρών

1. Οι έδρες των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που περιέρχονται, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, σε κάθε συνδυασμό, καταλαμβάνονται από τους υποψήφιους αυτού, κατά τη σειρά των σταυρών προτίμησης που έλαβε καθένας από αυτούς

2. Η ανακήρυξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που εκλέγονται και των αναπληρωματικών τους γίνεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 και του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 3, του προτελευταίου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 98 και της παραγράφου 4 του άρθρου 103 του π.δ. 26/2012.

3. Η απόφαση του κατά τα ανωτέρω αρμόδιου Πρωτοδικείου Αθηνών για την ανακήρυξη των εκλεγέντων μελών κοινοποιείται με επιμέλεια του οικείου εισαγγελέα προς όλους τους υποψήφιους, αποστέλλεται δε το συντομότερο στο Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο στη συνέχεια ανακοινώνει το περιεχόμενο αυτής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στη Βουλή των Ελλήνων.

4. Οι έδρες των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που, για οποιονδήποτε λόγο, μένουν κενές, καταλαμβάνονται από τους ανακηρυχθέντες αναπληρωματικούς του ίδιου συνδυασμού κατά τη σειρά της ανακήρυξής τους.

5. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν ή εξαντλήθηκε ο αριθμός των, κατά την προηγούμενη παράγραφο, αναπληρωματικών μελών, διενεργείται αναπληρωματική εκλογή, κατά την οποία εφαρμόζονται αναλόγως όλες οι διατάξεις του παρόντος νόμου. Κατά την αναπληρωματική αυτή εκλογή οι κατά το άρθρο 3 του παρόντος συνδυασμοί περιέχουν αριθμό υποψηφίων μέχρι το τριπλάσιο των κενών εδρών.

6. Έδρες μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που κενώθηκαν μέσα στο τελευταίο έτος της περιόδου του Κοινοβουλίου αυτού, δεν πληρούνται με αναπληρωματική εκλογή, εφόσον ο αριθμός των κενών εδρών δεν υπερβαίνει το ένα τέταρτο του όλου αριθμού των εδρών που κάθε φορά αναλογούν στην Ελλάδα.

Άρθρο 8
Ενστάσεις κατά του κύρους των εκλογών
Επανάληψη ψηφοφορίας

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επαληθεύει την εκλογή των μελών του και αποφαίνεται για τις αμφισβητήσεις – ενστάσεις, οι οποίες τυχόν θα εγερθούν με βάση τις διατάξεις της Πράξης της προσαρτημένης στην απόφαση του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 20ής Σεπτεμβρίου 1976, για την εκλογή των αντιπροσώπων στη Συνέλευση με άμεση καθολική ψηφοφορία, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2002 και της 23ης Σεπτεμβρίου 2002.

2. Κάθε άλλη ένσταση που τυχόν ασκηθεί κατά του κύρους των, κατά τον παρόντα νόμο, εκλογών, η οποία αναφέρεται είτε σε εκλογικές παραβάσεις σχετικά με τη διενέργεια αυτών είτε σε έλλειψη των νομίμων προσόντων, εκδικάζεται από το κατά το άρθρο 100 του Συντάγματος Ανώτατο Ειδικό

Δικαστήριο, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του ν. 345/1976 «Περί κυρώσεως του Κώδικος του κατά το άρθρον 100 του Συντάγματος Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου», οι οποίες αφορούν στον έλεγχο και την εκδίκαση των βουλευτικών εκλογών.
Ένσταση δικαιούνται να ασκήσουν τα κόμματα ή οι συνασπισμοί κομμάτων που προτείνουν τους συνδυασμούς, κάθε υποψήφιος που ανακηρύχθηκε κατά την εκλογή αυτή, καθώς και κάθε εκλογέας εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους.
Ως προς τους λόγους ένστασης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 126 του π.δ. 26/2012.
3. Σε περίπτωση ακύρωσης εκλογής για παράβαση των διατάξεων του νόμου και γενικά για πλημμέλειες, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται στα τμήματα που ακυρώθηκε η εκλογή, μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, με βάση τους εκλογικούς καταλόγους που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αρχική ψηφοφορία. Κατά την επανάληψη της ψηφοφορίας για το λόγο αυτόν δεν επιτρέπεται πρόταση και ανακήρυξη νέων υποψηφίων.
Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ορίζεται η ημέρα διενέργειας της επαναληπτικής ψηφοφορίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
4. Εάν σε κάποιο εκλογικό τμήμα η ψηφοφορία δεν διενεργήθηκε για οποιονδήποτε λόγο, αυτή διεξάγεται την επόμενη Κυριακή, με την έκδοση, για το σκοπό αυτόν, προγράμματος ψηφοφορίας της οικείας δημοτικής αρχής.
5. Η εκλογή μέλους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η οποία επήλθε ύστερα από ακύρωση από το κατά το άρθρο 100 του Συντάγματος Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, θεωρείται ότι έγινε από την ημέρα της διενέργειας των γενικών εκλογών των μελών αυτών.
6. Αν επαναληφθεί η ψηφοφορία σε κάποια εκλογικά τμήματα για παράβαση των διατάξεων του νόμου ή για πλημμέλειες γενικά, το νέο αποτέλεσμα δεν ασκεί καμία επιρροή στο σύνολο των ψήφων των κομμάτων ή των συνασπισμών κομμάτων και στο ποσοστό τους σε όλη την Επικράτεια, όπως αυτό καθορίστηκε από την Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή του άρθρου 101 του π.δ. 26/2012.

Άρθρο 9
Εφαρμογή διατάξεων εκλογικής νομοθεσίας

1. Οι διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας (π.δ. 26/2012) που αφορούν: α) τη μη ενέργεια προσωπικής κράτησης (άρθρο 105), β) τις επιδόσεις και ατέλειες (άρθρο 107), γ) τις αποζημιώσεις των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής κ.λπ. (άρθρο 108), δ) τον υπολογισμό προθεσμιών (άρθρο 128), ε) την προμήθεια εκλογικών ειδών (άρθρο 130) και στ) τη συγκρότηση ειδικών συνεργείων από υπαλλήλους κ.λπ. για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών κατά την προπαρασκευή και διενέργεια των εκλογών, την καταβολή ειδικών αποζημιώσεων (άρθρα 25 και 131), εφαρμόζονται αναλόγως και κατά την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επίσης εφαρμόζονται αναλόγως και οι πειθαρχικές, ποινικές και δικονομικές διατάξεις της νομοθεσίας αυτής.
Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή και οι διατάξεις του άρθρου 106 της ανωτέρω εκλογικής νομοθεσίας για την ανάκληση και απαγόρευση κανονικών αδειών.
2. Σε περίπτωση τροποποίησης, συμπλήρωσης ή αντικατάστασης εν μέρει ή συνολικά των διατάξεων της εκλογικής νομοθεσίας για τα θέματα για τα οποία ο παρών νόμος παραπέμπει σε αυτές για ανάλογη εφαρμογή, θα ισχύουν οι διατάξεις αυτές όπως τροποποιήθηκαν ή συμπληρώθηκαν ή αντικαταστάθηκαν.
3. Εφόσον η διενέργεια των, κατά τον παρόντα νόμο, εκλογών συμπέσει με την ημέρα διενέργειας των γενικών βουλευτικών εκλογών που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 51 και 53 του Συντάγματος, η ψηφοφορία για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα διεξαχθεί στα ίδια εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας, τα οποία θα ορισθούν για την ψηφοφορία των βουλευτικών εκλογών και ενώπιον του ίδιου αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής και των ίδιων λοιπών μελών των εφορευτικών επιτροπών, οι οποίοι μπορούν, για την αντιμετώπιση των αναγκών της ψηφοφορίας αυτής, να αναθέτουν καθήκοντα γραμματέα αυτών σε δημόσιο ή δημοτικό ή υπάλληλο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, ο οποίος υποχρεούται να εκπληρώσει αυτά ή σε έναν εκλογέα.
Σε περίπτωση που δεν επαρκούν τα πρόσωπα που, κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/ 2012, διορίζονται ως αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, η οποία διαπιστώνεται από το Α΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου, μπορούν να διορίζονται ως δικαστικοί αντιπρόσωποι και οι μόνιμοι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι ή μόνιμοι υπάλληλοι της Περιφέρειας, που είναι πτυχιούχοι Νομικής με βαθμό τουλάχιστον Γ΄ ή πτυχιούχοι άλλων σχολών που κατέχουν θέση προϊσταμένου τουλάχιστον τμήματος. Οι μόνιμοι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι που μπορούν να διοριστούν ως αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, περιλαμβάνονται σε ονομαστικές καταστάσεις που συντάσσονται από τους Αντιπεριφερειάρχες, οι οποίες, με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών, αποστέλλονται στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου μέσα στην προβλεπόμενη από το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 προθεσμία.
Σε περίπτωση διενέργειας των ανωτέρω δύο εκλογών την ίδια ημέρα για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, θα χρησιμοποιηθούν χωριστές κάλπες, οι οποίες θα φέρουν διακριτικό γνώρισμα. Το διακριτικό αυτό γνώρισμα και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά στο μέγεθος, το σχήμα κ.λπ. των καλπών, καθώς και όλα τα λοιπά θέματα που ανακύπτουν από την ταυτόχρονη διενέργεια των δύο εκλογών, ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.
Σε περίπτωση ταυτόχρονης διενέργειας γενικών βουλευτικών εκλογών και εκλογών για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η απόχρωση των ψηφοδελτίων και των αντίστοιχων φακέλων πρέπει να είναι εμφανώς διαφορετική.
5. Εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες με τον παρόντα νόμο γίνεται ρητή παραπομπή σε διατάξεις του π.δ. 26/2012, οι λοιπές διατάξεις αυτού εφαρμόζονται συμπληρωματικά και για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 10
Δικαιώματα μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δικαιούνται όλων των ατελειών και απαλλαγών που αναφέρονται στα ταχυδρομικά τέλη, την τηλεφωνική επικοινωνία και την ελεύθερη μετακίνηση στο εσωτερικό, που προβλέπονται για τους Έλληνες βουλευτές.

Άρθρο 34
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν στις διατάξεις του ορίζεται διαφορετικά.
Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 11 Απριλίου 2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ **ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ**

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ **ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ**

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ **ΒΡΟΥΤΣΗΣ**
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 11 Απριλίου 2014.

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5083
Εκλογή ευρωβουλευτών, διευκόλυνση εκλογέων μέσω επιστολικής ψήφου, εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΕΚΛΟΓΗ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ, ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΨΗΦΟΥ ΕΚΛΟΓΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Α΄ είναι:

α) ο εκσυγχρονισμός του τρόπου εκλογής των ευρωβουλευτών της χώρας,

β) η εισαγωγή της δυνατότητας άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο για την εκλογή των ευρωβουλευτών της χώρας και τη συμμετοχή σε εθνικό δημοψήφισμα, και

γ) η περαιτέρω διευκόλυνση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία.

Άρθρο 2
Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι:

α) η τροποποίηση των άρθρων 2 περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων, 3 περί κατάρτισης και ανακήρυξης συνδυασμών και 6 περί κατανομής των εδρών του ν. 255/2014 (Α΄ 11) σχετικά με την εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

β) η εισαγωγή ρυθμίσεων για τη δυνατότητα άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο για την εκλογή των ευρωβουλευτών της χώρας και τη διεξαγωγή εθνικού δημοψηφίσματος,

γ) η τροποποίηση των άρθρων 48 περί απαγόρευσης προεκλογικών δραστηριοτήτων, 58 περί διορισμού εφορευτικών επιτροπών, 63 περί του γραμματέα εφορευτικών επιτροπών και 68 περί διορισμού αντιπροσώπων δικαστικής αρχής του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57) για την εκλογή των βουλευτών,

δ) η εισαγωγή ρύθμισης για την εκκαθάριση των εκλογικών καταλόγων, και

ε) η εισαγωγή ρυθμίσεων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία, όπως η πρόβλεψη δεύτερου γραμματέα στις εφορευτικές επιτροπές στις οποίες προεδρεύει αντιπρόσωπος με αναπηρία, η δημιουργία μητρώου καταστημάτων ψηφοφορίας και εκλογικών τμημάτων προσβάσιμων σε άτομα με αναπηρία και η υποχρεωτική μετάδοση προεκλογικών μηνυμάτων στη νοηματική γλώσσα ή με υποτιτλισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΛΟΓΗΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ Ν. 4255/2014

Άρθρο 3
Εκλόγιμοι - Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 2 ν. 4255/2014

Στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4255/2014 (Α΄ 11),περί κωλυμάτων εκλογιμότητας, προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Οι διατάξεις του άρθρου 56 του Συντάγματος και των παραγράφων 1 έως 4 του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012 και της παρ. 1 του δέκατου πέμπτου άρθρου του ν. 2196/ 1994 (Α΄ 41) για τα κωλύματα εκλογιμότητας των βουλευτών εφαρμόζονται και για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι, ούτε να εκλεγούν μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αν δεν παραιτηθούν από το αξίωμά τους πριν από την ανακήρυξή τους, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 3 του παρόντος.»

Άρθρο 4
Πρόταση υποψηφίων - Κατάρτιση και ανακήρυξη συνδυασμών – Αντικατάσταση άρθρου 3 ν. 4255/2014

Το άρθρο 3 του ν. 4255/2014 (Α΄ 11), περί πρότασης υποψηφίων, κατάρτισης και ανακήρυξης συνδυασμών, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3 Πρόταση υποψηφίων - Κατάρτιση και ανακήρυξη συνδυασμών

1. Δικαίωμα υποβολής πρότασης υποψηφίων έχουν μόνο τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων. Στους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων μπορούν να συμμετέχουν και πολιτικές κινήσεις που δεν αποτελούν πολιτικό κόμμα. Οι παρ. 1, 2, 3, 5 και 6 του άρθρου 37 και το άρθρο 38 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί του ονόματος και εμβλήματος των κομμάτων και περί της διαφωνίας για τη χρήση ονόματος ή εμβλήματος κομμάτων ή για την ιδιότητα του Προέδρου ή μέλους της Διοικούσας Επιτροπής αυτών, εφαρμόζονται αναλόγως. Για την εφαρμογή του παρόντος η προθεσμία των παρ. 1 και 2 του άρθρου 37 του π.δ. 26/2012 ορίζεται σε εξήντα (60) ημέρες πριν από τη διενέργεια εκλογών. Οι κατά τις ανωτέρω διατάξεις δηλώσεις των κομμάτων ή των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων υποβάλλονται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική πύλη υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012, περί παροχής πρόσβασης στην ηλεκτρονική πύλη καταχώρισης υποψηφίων, με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 32 έως 34 αυτού, περί κατάρτισης συνδυασμών, και είναι δεσμευτικές για όλες τις νόμιμες συνέπειες. 2. Οι υποψήφιοι συμμετέχουν στην εκλογή σε συνδυασμό, ο οποίος καταρτίζεται από το κόμμα ή τον συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων που τους προτείνει, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3. Κανένας υποψήφιος δεν μπορεί να μετέχει σε περισσότερους από έναν συνδυασμούς.

3. Η πρόταση κάθε κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, που αποτελεί τον συνδυασμό του κόμματος ή του συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, περιλαμβάνει υποψηφίους, των οποίων ο αριθμός είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των συνολικά εκλεγομένων, κάθε φορά, κατά την παρ. 1 του άρθρου 1, μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δεν μπορεί να υπερβαίνει τον διπλάσιο του αριθμού αυτού. Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών κομμάτων ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το σαράντα τοις εκατό (40%) του

συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως. Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Οι προϋποθέσεις του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου πρέπει να πληρούνται κατά την καταληκτική ημέρα της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης κατάρτισης συνδυασμού, επί ποινή μη ανακήρυξης του συνδυασμού του κόμματος ή του συνασπισμού των συνεργαζόμενων κομμάτων. Αν το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου για οποιονδήποτε λόγο δεν ανακηρύξει υποψήφιο ή υποψηφίους ενός συνδυασμού, τότε ο συνδυασμός ανακηρύσσεται με τους υποψηφίους που πληρούν τις προϋποθέσεις ανακήρυξης, μόνο αν η δήλωση συνδυασμού κατά την υποβολή του, συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων που δεν ανακηρύχθηκαν, πληρούσε τις ανωτέρω
προϋποθέσεις για τον συνολικό αριθμό των υποψηφίων και τον αριθμό υποψηφίων από κάθε φύλο. Στην πύλη υποψηφιοτήτων οι συνδυασμοί υποβάλλουν και το έμβλημά τους, το οποίο πρέπει να αποτυπώνεται ευκρινώς σε παραλληλόγραμμο διαστάσεων 2,3 εκατοστών πλάτους και 1,2 εκατοστού ύψους.

4. Κάθε υποψήφιος - επί ποινή μη ανακήρυξης - επικυρώνει την αίτηση-δήλωση υποψηφιότητάς του, έως τη λήξη της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παρ. 8 του παρόντος με τη διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012, περί κατάρτισης συνδυασμών, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης για κάθε έννομη συνέπεια, με την οποία δηλώνει ότι:

α) δεν αποδέχθηκε τη συμμετοχή του ως υποψηφίου σε συνδυασμό - πρόταση άλλου κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων,

β) δεν έχει στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν,

γ) δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 2 του παρόντος και

δ) δεν έχει ανειλημμένη υποχρέωση παραμονής στην υπηρεσία για ορισμένο χρόνο, προκειμένου περί πολιτικών υπαλλήλων και στρατιωτικών εν γένει, κατά την ισχύουσα νομοθεσία. Όποιος υποβάλλει ψευδή δήλωση υπόκειται στις ποινές της παρ. 3 του άρθρου 117 του π.δ. 26/2012.

5. Δεν είναι επιτρεπτή η παραίτηση υποψηφίου μετά από την οριστική υποβολή της δήλωσης του συνδυασμού. Ο συνδυασμός δύναται να συμπληρωθεί ή να τροποποιηθεί έως την καταληκτική ημερομηνία της παρ. 8.

6. Οι υποψήφιοι αναγράφονται στο ψηφοδέλτιο του κόμματος ή του συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων κατά την αλφαβητική σειρά του επωνύμου τους.

7. Στην πρόταση κάθε συνδυασμού επισυνάπτεται ηλεκτρονικό παράβολο ποσού είκοσι χιλιάδων (20.000,00) ευρώ, η έλλειψη του οποίου καθιστά την πρόταση απαράδεκτη. Το ποσό αυτό επιστρέφεται στα κόμματα ή τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων, των οποίων οι συνδυασμοί έλαβαν ποσοστό ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) τουλάχιστον του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων σε ολόκληρη την Επικράτεια.

8. Οι δηλώσεις υποβάλλονται έως πενήντα (50) ημέρες πριν από την ημερομηνία διενέργειας των εκλογών. Αν η ημερομηνία αυτή είναι μεταξύ της Μεγάλης Πέμπτης και της Δευτέρας του Πάσχα, τότε η προθεσμία παρατείνεται έως και την Τετάρτη μετά από το Πάσχα. Πέντε (5) ημέρες μετά από την ημερομηνία του πρώτου εδαφίου, το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους υποψηφίους που προτάθηκαν νόμιμα κατά συνδυασμούς, όπως αυτοί δηλώθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Ομοίως, αν η καταληκτική ημερομηνία ανακήρυξης είναι μεταξύ της Μεγάλης Πέμπτης και της Δευτέρας του Πάσχα, η καταληκτική ημερομηνία ανακήρυξης παρατείνεται έως και την Τετάρτη μετά από το Πάσχα. Οι συνδυασμοί ανακηρύσσονται κατά σειρά με την εξής σειρά:

α) Προηγούνται κατά σειρά εκλογικής δύναμης τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετείχαν στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές.

β) Ακολουθούν κατά σειρά εκλογικής δύναμης τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετείχαν στις τελευταίες εκλογές για την ανάδειξη
εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

γ) Τέλος, ανακηρύσσονται τα λοιπά κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων κατά σειρά υποβολής της δήλωσης συνδυασμού. Εφόσον κόμμα ή κόμματα των περ. α) και β) μετέχουν σε συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων, θεωρείται ότι ο συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων έχει λάβει την εκλογική δύναμη του κόμματος ή του μεγαλύτερου σε εκλογική δύναμη των συνεργαζόμενων κομμάτων που τον απαρτίζουν.

Η παρ. 1 του άρθρου 32 του π.δ. 26/2012, περί συνδρομής των προϋποθέσεων κατάρτισης συνδυασμών, εφαρμόζεται και για τα κόμματα και τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή υπομνημάτων είναι η επόμενη της ημερομηνίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας.

9. Οι συνδυασμοί και υποψήφιοι που ανακηρύσσονται ανακοινώνονται αμέσως στο Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, προβαίνει αμελλητί στην έκδοση προκήρυξης, στην οποία περιλαμβάνονται τα στοιχεία της απόφασης ανακήρυξης. Η προκήρυξη κοινοποιείται αμέσως στους Αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι τη γνωστοποιούν κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 39 του π.δ. 26/2012, περί κοινοποίησης ονομάτων ανακηρυχθέντων υποψηφίων.

10. Για την υποβοήθηση του έργου του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου, όσον αφορά στην ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψήφιων βουλευτών, καθώς και για τη διαδικασία του άρθρου 103 του π.δ. 26/2012, περί ανακήρυξης βουλευτών, δύναται να διατίθεται
προσωπικό της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, κατόπιν αιτήματος του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου.»

Άρθρο 5
Γενικό αποτέλεσμα ψηφοφορίας - Κατανομή εδρών – Αντικατάσταση άρθρου 6 ν. 4255/2014.

Το άρθρο 6 του ν. 4255/2014 (Α΄ 11), περί αποτελέσματος της ψηφοφορίας και κατανομής των εδρών, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 6
Γενικό αποτέλεσμα ψηφοφορίας -
Κατανομή εδρών

1. Η Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή του άρθρου 101 του π.δ. 26/2012 (Α΄57), που εδρεύει στο Υπουργείο Εσωτερικών, με βάση τους, κατά το άρθρο 5 του παρόντος, πίνακες των πρωτοδικείων, καταρτίζει τον γενικό οριστικό πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας
σε όλη την επικράτεια και με βάση τα αποτελέσματα αυτά προβαίνει στην κατανομή των εδρών των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μεταξύ των συνδυασμών των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων που μετείχαν στην εκλογή, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παρ. 2 έως 4 του παρόντος.

2. Η κατά την παρ. 1 κατανομή ενεργείται αναλογικά με την εκλογική δύναμη σε όλη την επικράτεια των συνδυασμών που μετέχουν σε αυτήν, σύμφωνα με τη διαδικασία των παρ. 3 και 4.

3. Κόμμα ή συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων που δεν συγκέντρωσε ποσοστό έγκυρων ψηφοδελτίων τουλάχιστον ίσο με το τρία τοις εκατό (3%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, που έλαβαν σε ολόκληρη την επικράτεια τα κόμματα και οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων, δεν δικαιούται έδρα μέλους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

4. Για τον υπολογισμό των εδρών συνολικά στην επικράτεια που δικαιούται κάθε κόμμα ή συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων που πληροί το κριτήριο της παρ. 3 εφαρμόζονται τα εξής:

α. Για την κατανομή των εδρών ως εκλογικό μέτρο λαμβάνεται το ακέραιο μέρος του πηλίκου που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην Επικράτεια όλοι οι εκλογικοί σχηματισμοί, που συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών σύμφωνα με την παρ. 3 προς τον αριθμό των εδρών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που κάθε φορά αναλογούν στην Ελλάδα.

β. Ο αριθμός των εδρών που αναδεικνύουν όσοι συμμετέχουν στην κατανομή εδρών προκύπτει από το

ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβαν στην Επικράτεια διά του εκλογικού μέτρου.
γ. Αδιάθετες έδρες κατανέμονται ανά μία σε όσους έχουν το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο, αρχίζοντας από τον συνδυασμό με το μεγαλύτερο υπόλοιπο. Σε περίπτωση ίσου αριθμού αχρησιμοποίητου υπολοίπου, προηγείται ο συνδυασμός με τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στην Επικράτεια. Αν εξακολουθούν και παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία σε κάθε συνδυασμό ξεκινώντας από αυτόν με τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στην Επικράτεια.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΑΣΚΗΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΜΕ ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΗ ΨΗΦΟ

Άρθρο 6
(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 60 ν. 5102/2024) Πεδίο εφαρμογής - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 1 ν. 4648/2019

1. Στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου υπάγονται οι Έλληνες εκλογείς οι οποίοι επιλέγουν την επιστολική ψήφο ως μέσο άσκησης του εκλογικού τους δικαιώματος. Το παρόν Κεφάλαιο ισχύει αποκλειστικά για τις εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων της χώρας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σύμφωνα με τον ν. 4255/2014 (Α΄ 11), καθώς και για τη διεξαγωγή εθνικού δημοψηφίσματος, σύμφωνα με τον ν. 4023/2011 (Α΄ 220).
1Α. Στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου υπάγονται και οι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο τρίτο του ν. 2196/1994 (Α` 41), περί του δικαιώματος εκλέγειν και εκλέγεσθαι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποκλειστικά και μόνο για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος στην Ελλάδα κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η εγγραφή των ανωτέρω στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους εκλογέων επιστολικής ψήφου του άρθρου 7 του παρόντος πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.), σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του παρόντος και την υπ` αρ. 12284/11.2.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Β` 1037).
2. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4648/2019 (Α΄ 205), περί του πεδίου εφαρμογής του νόμου αυτού, τροποποιείται ως προς το πεδίο εφαρμογής του ν. 4648/2019 ο οποίος εφαρμόζεται μόνο κατά τις βουλευτικές εκλογές και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:
«1. Εκλογείς οι οποίοι την ημέρα των βουλευτικών εκλογών βρίσκονται εκτός της Επικράτειας, μπορούν να ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και με την επιφύλαξη του άρθρου 2.»
3. Σε περίπτωση διενέργειας την ίδια ημέρα βουλευτικών εκλογών και ευρωεκλογών ή βουλευτικών εκλογών και εθνικού δημοψηφίσματος δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αλλά οι διατάξεις του ν. 4648/2019, περί διευκόλυνσης άσκησης του εκλογικού δικαιώματος εκλογέων που βρίσκονται εκτός ελληνικής επικράτειας και τροποποίησης της εκλογικής διαδικασίας.

Άρθρο 7
Ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι εκλογέων επιστολικής ψήφου

1. Οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι εκλογέων επιστολικής ψήφου που καταρτίζονται, φέρουν τον τίτλο «Ειδικός Εκλογικός Κατάλογος Εκλογέων Επιστολικής Ψήφου» και περιέχουν τα ακόλουθα για κάθε εκλογέα:
α) Τον αύξοντα αριθμό, β) τον Ειδικό Εκλογικό Αριθμό, γ) το επώνυμο, δ) το όνομα, ε) το όνομα του πατέρα, στ) το όνομα της μητέρας, ζ) το όνομα συζύγου και το επώνυμο πατέρα (εφόσον πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου), η) την ημερομηνία και τον χρόνο γέννησης, θ) τον βασικό εκλογικό κατάλογο (βασική εκλογική περιφέρεια) όπου είναι εγγεγραμμένος (περιφερειακή ενότητα, δήμος, εκλογικό διαμέρισμα), ι) την πλήρη διεύθυνση διαμονής, ια) την πλήρη διεύθυνση στην οποία επιθυμεί να λάβει τον ειδικό φάκελο ψηφοφορίας, ιβ) τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και ιγ) τα τηλέφωνα επικοινωνίας.
2. Το άρθρο 23 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί διάθεσης αντιτύπων εκλογικών καταλόγων και δημοσιευμάτων εκλογικού περιεχομένου, εφαρμόζεται αναλόγως και για τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους εκλογέων επιστολικής ψήφου. Από τη διάθεση αντιτύπων εκλογικών καταλόγων και δημοσιευμάτων εκλογικού περιεχομένου στα πολιτικά κόμματα, εξαιρούνται τα στοιχεία των περ. ια), ιβ) και ιγ) της παρ. 1 του παρόντος.
3. Μετά από τον ορισμό των εκλογικών τμημάτων διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου του άρθρου 10 και ειδικά για την εκλογική διαδικασία επιστολικής ψήφου, οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι εκλογέων επιστολικής ψήφου συντάσσονται ανά εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου.

Άρθρο 8
Ειδική εφαρμογή εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με επιστολική ψήφο

1. Το Υπουργείο Εσωτερικών δημιουργεί ηλεκτρονική εφαρμογή, προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr) για την εγγραφή, τη μεταβολή στοιχείων και τη διαγραφή από τον ειδικό εκλογικό κατάλογο εκλογέων επιστολικής ψήφου. Οι εκλογείς που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με επιστολική ψήφο, εγγράφονται με δική τους μέριμνα στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του άρθρου 7. Η εγγραφή, μεταβολή και διαγραφή από αυτούς γίνεται οποτεδήποτε με αίτηση του ενδιαφερομένου σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος. Η καταχώριση και η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ανωτέρω φυσικών προσώπων γίνεται σύμφωνα με τον ν. 4624/2019 (Α΄ 137) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119).
2. Η διαδικασία πρόσβασης στην ειδική εφαρμογή λαμβάνει μέριμνα για την ταυτοποίηση του εκλογέα και την αποτροπή κακόβουλης χρήσης αυτής. Κατά την αίτηση του εκλογέα, ο αριθμός κινητού τηλεφώνου και η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του αντλούνται από το Εθνικό Μητρώο Πολιτών, εφόσον είναι διαθέσιμα, και επιβεβαιώνονται από τον ίδιο, άλλως δηλώνονται υποχρεωτικά από τον ίδιο, και η εγκυρότητά τους επιβεβαιώνεται με κωδικό μιας χρήσης (One Time Password). Για την ταυτοποίηση του εκλογέα γίνεται χρήση των προσωπικών κωδικών - διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (taxisnet). Εναλλακτικά, ο εκλογέας μπορεί να πιστοποιηθεί στην εφαρμογή κάνοντας χρήση συνδυασμού των στοιχείων του διαβατηρίου του και του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας. Για την πιστοποίηση αυτή γίνεται χρήση των απαραίτητων διαδικτυακών υπηρεσιών μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ., σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4623/2019 (Α΄ 134), περί δεδομένων του δημόσιου τομέα, και το άρθρο 84 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184), περί διαλειτουργικότητας των φορέων του δημόσιου τομέα.
3. Οι εκλογείς δύνανται να υποβάλλουν τις αιτήσεις της παρ. 1 και μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.), καθώς και των ελληνικών διπλωματικών αρχών στο εξωτερικό.
4. Οι αιτήσεις εγγραφής, μεταβολής και ακύρωσης γίνονται αμέσως οριστικές.
5. Οι εκλογείς οφείλουν να επικαιροποιούν τα στοιχεία της διεύθυνσής τους ή της επικοινωνίας τους αμέσως μόλις αυτά

μεταβληθούν. Ειδικά για τη μεταβολή του αριθμού κινητού τηλεφώνου ή της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, γίνεται εκ νέου επιβεβαίωση του αριθμού ή της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με κωδικό μιας χρήσης.

6. Η υποβολή αίτησης, η ακύρωση ή η τροποποίησή της επιτρέπονται έως και σαράντα (40) ημέρες πριν από τη διενέργεια των εκλογών.

7. Με την επιφύλαξη των παρ. 4 έως 6 του άρθρου 21 του παρόντος, εκλογέας ο οποίος έχει δηλώσει ότι επιθυμεί να διευκολυνθεί στην άσκηση του εκλογικού του δικαιώματος με επιστολική ψήφο δεν μπορεί να ψηφίσει με οποιονδήποτε τρόπο σε κανένα εκλογικό τμήμα.

Ομοίως, διαγράφεται από τις καταστάσεις των παρ. 2 και 7 του άρθρου 27 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί κατάρτισης ειδικών εκλογικών καταλόγων. Η παράβαση του πρώτου εδαφίου επισύρει τις κυρώσεις της παρ. 2 του άρθρου 113 του π.δ. 26/2012.

8. Όποιος χωρίς δικαίωμα αποκτά πρόσβαση στην ειδική εφαρμογή για την ταυτοποίηση εκλογέα με σκοπό την κακόβουλη χρήση αυτής τιμωρείται με φυλάκιση δύο (2) ετών τουλάχιστον και χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ.

9. Για την ομαλή λειτουργία της ηλεκτρονικής εφαρμογής της παρ. 1 του παρόντος και το κόστος συντήρησης αυτής εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 130 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί προμήθειας εκλογικών ειδών.

Άρθρο 9
Ενσωμάτωση αιτήσεων και λοιπών μεταβολών στους εκλογικούς καταλόγους

1. Οι βασικοί εκλογικοί κατάλογοι ενημερώνονται με βάση τις αιτήσεις των εκλογέων που επιθυμούν να ψηφίσουν με επιστολική ψήφο. Η οριστικοποίηση, οι μεταβολές και οι ακυρώσεις των αιτήσεων καταχωρίζονται άμεσα.

2. Με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών τίθεται ή αφαιρείται αναλόγως στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους ειδική σήμανση σε όσους εκλογείς έχουν εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του άρθρου 7.

3. Το Υπουργείο Εσωτερικών επικαιροποιεί αμελλητί τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου με βάση τις μεταβολές που επέρχονται στους εκλογείς στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους.

Άρθρο 10
Εκλογικά Τμήματα Διαλογής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου

1. Αμέσως μετά από την οριστικοποίηση των εκλογικών καταλόγων, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 9, συστήνονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών τα Εκλογικά Τμήματα Διαλογής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου και κατανέμονται σε αυτά οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του άρθρου 7. Τα εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου και οι επιτροπές συλλογής επιστολικής ψήφου στεγάζονται σε κατάλληλους δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους, που μισθώνονται με επιμέλεια του Υπουργείου Εσωτερικών. Η κατανομή των εκλογέων σε εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου μπορεί να γίνεται και με γεωγραφικά κριτήρια για τους εκλογείς, με βάση τη διεύθυνση που δήλωσαν στην αίτησή τους.

2. Η απόφαση της παρ. 1 κοινοποιείται άμεσα στο Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών.

3. Σε κάθε ένα από τα εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου μπορούν να κατανεμηθούν έως χίλιοι (1.000) εκλογείς. Ο ελάχιστος αριθμός εκλογέων σε κάθε ένα από αυτά δεν μπορεί να είναι μικρότερος των εκατό (100).

4. Η φύλαξη των χώρων στα οποία στεγάζονται τα εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου και οι επιτροπές συλλογής επιστολικής ψήφου ανήκει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της Ελληνικής Αστυνομίας και ενεργείται είτε με τη διάθεση φρουράς κατά εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου είτε με την επιτήρηση κατά ευρύτερες μονάδες στέγασης των εκλογικών τμημάτων διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου και των επιτροπών συλλογής επιστολικής ψήφου. Η φύλαξη αρχίζει την επόμενη ημέρα της έναρξης αποστολής των εκλογικών φακέλων στους εκλογείς και λήγει με το πέρας της επομένης της διενέργειας των εκλογών.

5. Οι χώροι στους οποίους βρίσκονται οι κάλπες παρακολουθούνται από κύκλωμα τηλεόρασης όλο το εικοσιτετράωρο. Το σχετικό υλικό καταγράφεται και διατηρείται στο Πρωτοδικείο Αθηνών για όλα τα εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών από τη διενέργεια των εκλογών. Με την απόφαση της παρ. 1 ορίζονται το όργανο που έχει την ευθύνη καταγραφής και μεταφοράς του υλικού στο Πρωτοδικείο Αθηνών, το όργανο που έχει την ευθύνη διατήρησης του υλικού στο Πρωτοδικείο Αθηνών, μετά από γνώμη του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου Αθηνών, καθώς και ο υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ρυθμίζεται κάθε άλλο ζήτημα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την εφαρμογή της παρούσας. Το υλικό αυτό δεν επιτρέπεται να δημοσιοποιηθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο, παρά μόνο με άδεια του Προέδρου του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου.

Άρθρο 11
(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 61 παρ. 1 ν. 5102/2024)
Αποστολή ειδικών φακέλων ψηφοφορίας

1. Το αργότερο δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από την ημέρα των εκλογών, το Υπουργείο Εσωτερικών ταχυδρομεί, με συστημένη κατεπείγουσα επιστολή στη διεύθυνση παραλαβής της επιστολικής ψήφου που έχει δηλώσει κάθε εκλογέας, τον ειδικό εκλογικό φάκελο.

2. Με ευθύνη του αναδόχου ή των αναδόχων παροχής ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών, ο φάκελος μπορεί να παραληφθεί μόνο από τον εκλογέα ή από ρητά εξουσιοδοτημένο για τον σκοπό αυτόν πρόσωπο με εξακρίβωση της ταυτότητάς του από τον διανομέα. Για την εξουσιοδότηση του πρώτου εδαφίου απαιτείται θεώρηση γνησίου υπογραφής από δημόσια αρχή ή μέσω της ηλεκτρονικής πύλης «gov.gr». Εναλλακτικά, ο ανάδοχος παροχής ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών αποστέλλει με μήνυμα στο κινητό τηλέφωνο του εκλογέα, το οποίο έχει δηλωθεί στην ηλεκτρονική εφαρμογή του άρθρου 8, μοναδικό Προσωπικό Αριθμό Ταυτοποίησης (PIN), τον οποίο ο εκλογέας ή το εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο γνωστοποιεί στον υπάλληλο του αναδόχου.

3. Σε περίπτωση παραβίασης της παρ. 2 επιβάλλεται στον ανάδοχο ή στους ανάδοχους παροχής ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών ποινική ρήτρα ίση με τη διπλάσια της προβλεπόμενης στους Γενικούς Όρους Ανάληψης Μεταφοράς του αναδόχου αποζημίωσης για απώλεια φακέλου, ανά φάκελο για τον οποίο διαπιστώθηκε η παραβίαση.

4. Ο εκλογέας ενημερώνεται με κάθε πρόσφορο μέσο και ιδίως με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την αποστολή του φακέλου, στο οποίο μπορεί να συμπεριλαμβάνεται σύνδεσμος για την παρακολούθηση της εξέλιξης της αποστολής (tracking).

5. Αποστολή ειδικών φακέλων ψηφοφορίας δύναται να μην πραγματοποιείται σε χώρες που βρίσκονται σε εμπόλεμη κατάσταση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύεται το αργότερο σαράντα (40) ημέρες πριν από την ημέρα των εκλογών, δύναται να καταρτίζεται κατάλογος χωρών στις οποίες δεν αποστέλλονται ειδικοί φάκελοι ψηφοφορίας.»

Άρθρο 12
Περιεχόμενο ειδικών φακέλων ψηφοφορίας

1. Ο ειδικός φάκελος ψηφοφορίας περιέχει τα παρακάτω στοιχεία:

α) Στην εξωτερική του πλευρά εμφανίζονται το όνομα του αποστολέα (Υπουργείο Εσωτερικών), το όνομα και η διεύθυνση του παραλήπτη, καθώς και ο ειδικός εκλογικός αριθμός του εκλογέα.

β) Στο εσωτερικό του φακέλου περιέχονται τα παρακάτω στοιχεία:

βα) αίτηση - υπεύθυνη δήλωση επιστολικής ψήφου,

ββ) φάκελος επιστροφής επιστολικής ψήφου με προσυμπληρωμένη τη διεύθυνση του παραλήπτη (εκλογικού τμήματος διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου),

βγ) το ψηφοδέλτιο, όπως αυτό περιγράφεται στην παρ. 2,

βδ) έντυπο οδηγιών και κατάλογος υποψηφίων ανά συνδυασμό σε αλφαβητική σειρά και με ξεχωριστή αύξουσα αρίθμηση ανά συνδυασμό, όπως αυτοί έχουν ανακηρυχθεί,

βε) ο φάκελος ψηφοφορίας,

βστ) πιθανό λοιπό σχετικό συνοδευτικό υλικό.

2. Το ψηφοδέλτιο τυπώνεται με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών. Το ψηφοδέλτιο είναι ενιαίο και περιλαμβάνει το σύνολο των κομμάτων ή των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές κατά σειρά ανακήρυξης και ειδικό χώρο για την επιλογή των υποψηφίων κάθε συνδυασμού από τους εκλογείς. Μετά από την παράθεση των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων περιλαμβάνεται και η επιλογή «Δεν επιλέγω κανέναν από τους ανωτέρω - Ψηφίζω λευκό».

3. Για την ενημέρωση των εκλογέων, το Υπουργείο Εσωτερικών αναρτά στην ιστοσελίδα του το ψηφοδέλτιο και λοιπά πληροφοριακά στοιχεία και λαμβάνει ειδική μέριμνα για τη μη αλλοίωση των συγκεκριμένων αρχείων.

4. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρ. 7 του άρθρου 13, καθώς και σε περίπτωση αδυναμίας χρήσης του ψηφοδελτίου, ο εκλογέας, μπορεί να εκτυπώσει σε λευκή σελίδα μεγέθους Α4 ή Letter με βάρος χαρτιού 80g/m2 το αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών ψηφοδέλτιο. Ψηφοδέλτια ασπρόμαυρης απόχρωσης θεωρούνται έγκυρα, αν δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι ακυρότητας. Ομοίως, ο εκλογέας μπορεί να εκτυπώσει την αίτηση - υπεύθυνη δήλωση επιστολικής ψήφου από την ίδια ιστοσελίδα σε λευκή σελίδα των ίδιων διαστάσεων.

5. Οι φάκελοι ψηφοφορίας, μέσα στους οποίους τοποθετούνται τα ψηφοδέλτια, κατασκευάζονται ομοιόμορφα από αδιαφανές χαρτί λευκής απόχρωσης.

6. Ο ειδικός φάκελος ψηφοφορίας και τα περιεχόμενά του, όπως αυτά καθορίζονται στη παρ. 1, μπορούν να κατασκευαστούν από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα ο οποίος διαθέτει την κατάλληλη τεχνογνωσία και υποδομή.

7. Ο ειδικός φάκελος ψηφοφορίας, ο φάκελος επιστροφής επιστολικής ψήφου και ο φάκελος ψηφοφορίας φέρουν ειδικό γνώρισμα γνησιότητας.

8. Απαγορεύεται η διακίνηση έντυπων υλικών των κομμάτων ή συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων ή άλλων φορέων μέσω του ειδικού φακέλου ψηφοφορίας

9. Απαγορεύεται η διακίνηση του ειδικού φακέλου ψηφοφορίας από τρίτους, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτικών κομμάτων.

10. Απαγορεύονται η αλλοίωση, πλαστογράφηση ή παραγωγή φακέλων με παρόμοια μορφή με αυτή του ειδικού εκλογικού φακέλου ή του φακέλου ψηφοφορίας.

11. Απαγορεύεται το άνοιγμα του φακέλου ψηφοφορίας και του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου από μη εξουσιοδοτημένα από τις διατάξεις του παρόντος πρόσωπα.

12. Η παράβαση των παρ. 8 και 9 τιμωρείται με φυλάκιση δύο (2) ετών τουλάχιστον. Η παράβαση των παρ. 10 και 11 τιμωρείται με φυλάκιση τριών (3) ετών τουλάχιστον και χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

Άρθρο 13
(Όπως τροποποιήθηκε με τοάρθρο 61 παρ. 2 ν. 5102/2024)
Διαδικασία ψηφοφορίας

1. Ο εκλογέας συμπληρώνει και υπογράφει την αίτησηυπεύθυνη δήλωση επιστολικής ψήφου ηλεκτρονικά ή έγχαρτα. Με την υπεύθυνη δήλωση ο εκλογέας δηλώνει ότι: α) Έχει εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους εκλογέων επιστολικής ψήφου και δεν πρόκειται να ψηφίσει με φυσική παρουσία στις επικείμενες εκλογές, εφόσον ο φάκελος παραληφθεί από την ειδική επιτροπή συλλογής επιστολικής ψήφου. β) Η συμπλήρωση του ψηφοδελτίου, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής των υποψηφίων, έγινε αποκλειστικά από τον ίδιο δίχως την παρουσία άλλου προσώπου. Η προτίμηση που εκφράστηκε στο ψηφοδέλτιο εκφράζει αποκλειστικά και μόνο τη δική του επιλογή. γ) Είναι σε γνώση του ότι αποτελεί ποινικό αδίκημα η πλαστογράφηση της παρούσας υπεύθυνης δήλωσης ή η ψευδής δήλωση των ανωτέρω στοιχείων.

2. Ο εκλογέας βάζει σταυρό προτίμησης στο κόμμα ή στον συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων που επιθυμεί και στο ειδικό τμήμα του ψηφοδελτίου επιλέγει, είτε κυκλώνοντας είτε σημειώνοντας τον αριθμό που αντιστοιχεί στον υποψήφιο ή στους υποψηφίους του συνδυασμού αυτού, στους οποίους επιθυμεί να εκφράσει την προτίμησή του. Αν δεν τεθεί σταυρός προτίμησης σε συνδυασμό, το ψηφοδέλτιο θεωρείται λευκό. Αν τεθεί σταυρός προτίμησης σε συνδυασμό αλλά δεν επιλεγεί κανένας υποψήφιος του συνδυασμού, το ψηφοδέλτιο θεωρείται έγκυρο υπέρ του συνδυασμού. Αν δεν έχει τεθεί σταυρός προτίμησης σε συνδυασμό και έχουν επιλεγεί υποψήφιοι, το ψηφοδέλτιο θεωρείται άκυρο. Αν τεθεί σταυρός προτίμησης στην ένδειξη «Δεν επιλέγω κανέναν από τους ανωτέρω - Ψηφίζω λευκό», τότε το ψηφοδέλτιο θεωρείται λευκό, ανεξαρτήτως αν έχουν επιλεγεί ή όχι υποψήφιοι. Αν εκλογέας επιλέξει περισσότερους υποψηφίους από τον μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό, το ψηφοδέλτιο θεωρείται έγκυρο όσον αφορά τον συνδυασμό, ωστόσο, δεν λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Ο εκλογέας σημειώνει στο ψηφοδέλτιο και τον συνολικό αριθμό προτίμησης υπέρ υποψηφίων που έχει επιλέξει. Αν εκλογέας δεν συμπληρώσει τον αριθμό των σταυρών προτίμησης, το ψηφοδέλτιο θεωρείται έγκυρο όσον αφορά στον συνδυασμό, ωστόσο δεν λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Ο εκλογέας τοποθετεί το ψηφοδέλτιο στον φάκελο ψηφοφορίας και κλείνει τον φάκελο, χρησιμοποιώντας το ειδικό αυτοκόλλητο.

3. Απαγορεύεται η αναγραφή οποιουδήποτε στοιχείου στον φάκελο ψηφοφορίας επί ποινή ακυρότητας του ψηφοδελτίου.

4. Μέσα στον φάκελο επιστροφής, ο εκλογέας τοποθετεί τον σφραγισμένο φάκελο ψηφοφορίας, ο οποίος περιέχει το ψηφοδέλτιο και συμπληρώνει ηλεκτρονικά, μέσω της ειδικής εφαρμογής του άρθρου 8, την υπεύθυνη δήλωση, κάνοντας χρήση των κωδικών ταυτοποίησης της παρ. 2 του άρθρου 8 στο κινητό τηλέφωνο και στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλωθεί. Εναλλακτικά, ο εκλογέας του παρόντος, αντί της χρήσης της ειδικής εφαρμογής του άρθρου 8, δύναται να τοποθετήσει στον φάκελο επιστροφής, εκτός του σφραγισμένου φακέλου ψηφοφορίας, και α) την υπογεγραμμένη αίτηση - υπεύθυνη δήλωση επιστολικής ψήφου, και β) φωτοτυπία των δύο (2) όψεων της αστυνομικής του ταυτότητας ή της ελληνικής άδειας οδήγησης ή του ελληνικού του διαβατηρίου ή της ταυτότητας των ενόπλων δυνάμεων ή των σωμάτων ασφαλείας. Γίνονται δεκτές κομμένες ταυτότητες, ληγμένα διαβατήρια, καθώς και διαβατήρια που έχουν εκδοθεί από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις πριν από τη μεταβίβαση της αρμοδιότητας στην Ελληνική Αστυνομία.

5. Ο φάκελος επιστροφής επιστολικής ψήφου αποστέλλεται με μέριμνα του εκλογέα μέσω ταχυδρομείου, σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται στα σχετικά έντυπα. Απαγορεύεται η αποστολή του φακέλου από τρίτο πρόσωπο, εκτός αν υπάρχει ρητή εξουσιοδότηση για τον σκοπό αυτόν από τον εκλογέα, αποκλειστικά σε περίπτωση αδυναμίας του να αποστείλει ο ίδιος τον φάκελο. Ειδικά για τις αποστολές εκλογικών φακέλων εντός της Επικράτειας:

α) Ο ανάδοχος ή οι ανάδοχοι των ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών εξακριβώνουν την ταυτότητα του εκλογέα ή την ύπαρξη ρητής εξουσιοδότησης πριν από την παραλαβή του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου. Εναλλακτικά, ο ανάδοχος παροχής ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών αποστέλλει με μήνυμα στο κινητό τηλέφωνο του εκλογέα, το οποίο έχει δηλωθεί στην ηλεκτρονική εφαρμογή του άρθρου 8, μοναδικό Προσωπικό Αριθμό Ταυτοποίησης (PIN), τον οποίο ο εκλογέας ή το εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο γνωστοποιεί στον υπάλληλο του αναδόχου.

β) Δεν είναι επιτρεπτή η αποστολή του φακέλου μέσω μη συμβεβλημένων με το Υπουργείο Εσωτερικών παρόχων ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών.

6. Η αποστολή του φακέλου από το Υπουργείο Εσωτερικών γίνεται ατελώς για τον εκλογέα. Η επιστροφή του φακέλου γίνεται με πάροχο ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών επίσης ατελώς για τον εκλογέα, εφόσον από τις συμβάσεις με τις εταιρείες παροχής ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών προβλέπεται η δυνατότητα χρέωσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Για τις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται η δυνατότητα χρέωσης του Υπουργείου Εσωτερικών με το κόστος επιστροφής του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου, είναι δυνατή η καταβολή ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό του εκλογέα. Το ποσό αυτό είναι ακατάσχετο, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση ή φορολόγηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων προς το ελληνικό δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία από οποιαδήποτε αιτία. Οι εκλογείς μεριμνούν για την εμπρόθεσμη αποστολή του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου σύμφωνα με το άρθρο 14.

7. Για την υποβοήθηση του εκλογέα, και ιδίως των εκλογέων με αναπηρία, είναι δυνατή η δημιουργία εφαρμογής στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, όπου ο εκλογέας επιλέγει τον συνδυασμό που προτιμά και στη συνέχεια τους υποψηφίους στους οποίους θέλει να εκφράσει την προτίμησή του και εκτυπώνει το ψηφοδέλτιο συμπληρωμένο μηχανογραφικά με τις επιλογές του, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 12.

Άρθρο 14
Παραλαβή φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου

1. Οι φάκελοι επιστροφής επιστολικής ψήφου παραλαμβάνονται από την Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου έως τις 17:00 της παραμονής της ημέρας διενέργειας των εκλογών.

2. Για τον σκοπό αυτόν οι πάροχοι ταχυδρομικών και ταχυμεταφορικών υπηρεσιών, που έχουν συμβληθεί με το Υπουργείο Εσωτερικών, οφείλουν να λειτουργούν και να παραδίδουν τους φακέλους επιστροφής επιστολικής ψήφου την παραμονή των εκλογών.

3. Η Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου παραλαμβάνει τους φακέλους επιστροφής επιστολικής ψήφου και τηρεί τη διαδικασία της παρ. 6 του άρθρου 15.

Άρθρο 15
(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 62 παρ. 1 ν. 5102/2024)
Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών συγκροτούνται Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου. Εφόσον έχουν συσταθεί πάνω από δέκα (10) εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου, και για κάθε δέκα τμήματα κατ' ελάχιστον, μπορεί να συστήνεται επιπλέον επιτροπή. Κάθε επιτροπή φέρει ειδική αύξουσα αρίθμηση.

2. Κάθε Επιτροπή αποτελείται από τρία (3) μέλη. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής κληρώνεται από το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου μεταξύ των καταλόγων που καταρτίζουν το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το Ελεγκτικό Συνέδριο και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, κατά περίπτωση, για τις περ. α) έως ε), η) και ιστ) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί αντιπροσώπων δικαστικής αρχής. Τα μέλη της Επιτροπής κληρώνονται μεταξύ των προσώπων των περ. ιβ) και ιε) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 που υπηρετούν στην περιφέρεια όπου έχουν συσταθεί τα εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου. Με την ίδια διαδικασία ορίζονται τα αναπληρωματικά μέλη. Πρόεδρος ή μέλος της Επιτροπής που κληρώνεται δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής σε εκλογικό τμήμα στην Επικράτεια. Το άρθρο 66 του π.δ. 26/2012, περί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των καθηκόντων τους, εφαρμόζεται αναλόγως. Όπου στο άρθρο 66 του π.δ. 26/2012 αναφέρεται ο έφορος, νοείται ο Γενικός Έφορος παρακολούθησης διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο του άρθρου 18 του παρόντος.

3. Το έργο των Επιτροπών μπορούν να υποβοηθούν δικαστικοί υπάλληλοι που υπηρετούν σε υπηρεσίες που εδρεύουν εντός της οικείας περιφέρειας.

4. Έργο των Επιτροπών είναι η παραλαβή και η φύλαξη των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου, η καταγραφή τους και η διανομή τους στο εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου, όπου έχει κατανεμηθεί ο κάθε εκλογέας. Η θητεία των Επιτροπών αρχίζει την επόμενη της έναρξης αποστολής των εκλογικών φακέλων στους εκλογείς και λήγει μετά το πέρας της επομένης της διενέργειας των εκλογών.

5. Οι Επιτροπές λειτουργούν καθημερινά από τις 9:00 μέχρι τις 18:00. Με απόφαση του Προέδρου τους, μπορεί να διευρυνθεί το ωράριο λειτουργίας τους για το σύνολο της θητείας τους ή για μέρος αυτής.

6. Οι Επιτροπές έχουν ως αρμοδιότητες:

α) Την παραλαβή από τους παρόχους ταχυδρομικών και ταχυμεταφορικών υπηρεσιών των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου των εκλογέων. Για κάθε έναν φάκελο που παραλαμβάνεται, καταγράφεται σε ειδική εφαρμογή ο ειδικός εκλογικός αριθμός του εκλογέα, ο οποίος ενημερώνεται με μήνυμα κινητού τηλεφώνου και με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την παραλαβή του φακέλου του. Οι Επιτροπές αναζητούν, με βάση τον ειδικό εκλογικό αριθμό του εκλογέα, όπως αυτός εμφανίζεται στον φάκελο επιστροφής, το εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου στο οποίο ανήκει. Σε περίπτωση που ο ειδικός εκλογικός αριθμός δεν ανήκει σε εκλογέα που έχει εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου, τότε ο φάκελος δεν ανοίγεται και φυλάσσεται ξεχωριστά. Αν είναι δυσδιάκριτος ο ειδικός εκλογικός αριθμός, όπως αυτός εμφανίζεται στον φάκελο, οι Επιτροπές μπορούν να ταυτοποιήσουν τον εκλογέα μέσω ειδικής εφαρμογής πρόσβασης στους εκλογικούς καταλόγους και, εφόσον είναι προφανής η ταυτοποίηση του εκλογέα, να ακολουθήσουν τη διαδικασία του πρώτου, δεύτερου και τρίτου εδαφίου. Στην ανωτέρω εφαρμογή καταχωρίζεται η παραλαβή της επιστολικής ψήφου του συγκεκριμένου εκλογέα.

β) Την τοποθέτηση των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου σε ειδικές κάλπες φύλαξης.

7. Το Υπουργείο Εσωτερικών μεριμνά για την ύπαρξη του κατάλληλου αριθμού ειδικών καλπών φύλαξης φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου. Για κάθε ένα εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου διατίθεται μια ειδική κάλπη φύλαξης φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου. Εφόσον κριθεί απαραίτητο από την Επιτροπή για λόγους χωρητικότητας, μπορεί να αντιστοιχούν περισσότερες ειδικές κάλπες ανά εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου.

8. Στις 7:00 της ημέρας διενέργειας των εκλογών, η ειδική κάλπη ή οι ειδικές κάλπες φύλαξης των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου παραδίδονται επί αποδείξει στην Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου του οικείου εκλογικού τμήματος διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου.

9. Η παρ. 5 του άρθρου 10 για την παρακολούθηση των χώρων στους οποίους βρίσκονται οι κάλπες εφαρμόζεται αναλόγως. Με την απόφαση της παρ. 1 του παρόντος ορίζονται το όργανο που έχει την ευθύνη καταγραφής και μεταφοράς του υλικού στο Πρωτοδικείο Αθηνών, το όργανο που έχει την ευθύνη διατήρησης του υλικού στο Πρωτοδικείο Αθηνών, μετά από γνώμη του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου Αθηνών, καθώς και ο υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ρυθμίζεται κάθε άλλο ζήτημα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την εφαρμογή της παρούσας.

10. Ο Πρόεδρος και τα μέλη των Επιτροπών Συλλογής Επιστολικής Ψήφου, καθώς και τα αναπληρωματικά μέλη αυτών, ειδοποιούνται για τον διορισμό τους από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Οι ανωτέρω ειδοποιήσεις δύνανται να διενεργηθούν και με ηλεκτρονικό τρόπο.

Άρθρο 16

(Όπως τροποποίηθηκε με το άρθρο 62 παρ. 2 ν. 5102/2024)
Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου

1. Για κάθε ένα από τα εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου του άρθρου 10 συγκροτείται Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου, η οποία αποτελείται από τρία (3) μέλη.
2. Πρόεδρος της επιτροπής κληρώνεται δικαστικός λειτουργός των περ. α) έως ε), η) ή ιστ) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής. Το άρθρο 66 του π.δ. 26/2012, περί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των καθηκόντων τους, εφαρμόζεται αναλόγως. Όπου στο άρθρο 66 του π.δ. 26/2012 αναφέρεται ο έφορος, νοείται ο Γενικός Έφορος παρακολούθησης διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο του άρθρου 18.
3. Μέλη της Επιτροπής κληρώνονται μεταξύ των περιληφθέντων στους καταλόγους που καταρτίζονται σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012, για όλες τις περιπτώσεις της παρ. 3 του ίδιου άρθρου, εφαρμοζόμενης αναλόγως και της παρ. 4 του ίδιου άρθρου. Με την ίδια διαδικασία ορίζονται τα αναπληρωματικά μέλη.
4. Πρόεδρος ή μέλος που κληρώνεται δεν μπορεί να είναι αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής σε εκλογικό τμήμα στην Επικράτεια.
5. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής αναθέτει καθήκοντα γραμματέα σε δικαστικό υπάλληλο των περ. ιβ) ή ιε) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012.
6. Ειδικά για την Επιτροπή της παρ. 1, εφόσον τα μέλη της δεν έχουν εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους εκλογέων επιστολικής ψήφου, εφαρμόζεται αναλόγως και η παρ. 1 του άρθρου 69 του π.δ. 26/2012, περί ψηφοφορίας αντιπροσώπων δικαστικής αρχής και εφόρων αυτών. Για τον σκοπό αυτά το Υπουργείο Εσωτερικών μεριμνά για την ύπαρξη ψηφοδελτίων και φακέλων ψηφοφορίας, όμοιων με αυτά των υποπερ. βγ) και βε) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 12, στους χώρους διαλογής των εκλογικών τμημάτων επιστολικής ψήφου, τα οποία παραδίδονται στον Γενικό Έφορο παρακολούθησης διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο του άρθρου 18.
7. Ο Πρόεδρος και τα μέλη των Εφορευτικών Επιτροπών Διαλογής Επιστολικής Ψήφου, καθώς και τα αναπληρωματικά μέλη αυτών, ειδοποιούνται για τον διορισμό τους από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Οι ανωτέρω ειδοποιήσεις δύνανται να διενεργηθούν και με ηλεκτρονικό τρόπο.

Άρθρο 17
Αντιπρόσωποι κομμάτων

1. Κάθε κόμμα ή συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων, εφόσον έχει ανακηρυχθεί, μπορεί να ορίσει αντιπρόσωπό του μαζί με τον αναπληρωτή του στις επιτροπές των άρθρων 15 και 16. Για τον ορισμό τους εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 1 έως 4 του άρθρου 40 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί αντιπροσώπων και πληρεξουσίων υποψηφίων.
2. Οι υποψήφιοι δεν μπορούν να ορίσουν αντιπρόσωπο μεμονωμένα.
3. Δεν επιτρέπεται η ταυτόχρονη παρουσία του τακτικού και του αναπληρωματικού αντιπροσώπου του ίδιου κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, κατά τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας.
4. Οι αντιπρόσωποι έχουν το δικαίωμα να παρευρίσκονται στη διαδικασία, να διατυπώνουν κάθε παρατήρηση ή ένσταση σχετικά με την τάξη της ψηφοφορίας για το συμφέρον των κομμάτων, συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων και των υποψηφίων, να θέτουν τη σφραγίδα τους στην κάλπη, να παρευρίσκονται στη διαλογή των ψήφων και να ασκούν κάθε άλλο δικαίωμα που παρέχεται από τον νόμο.

Άρθρο 18
(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο63 ν. 5102/2024)
Γενικός Έφορος παρακολούθησης διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο

1. Ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου ορίζει έναν εκ των Αντιπροέδρων ή μελών του Δικαστηρίου ως Γενικό Έφορο παρακολούθησης της διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και αναπληρωτής αυτού.
2. Ο Γενικός Έφορος παρακολούθησης της διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο ασκεί κατ' αναλογία τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 67 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί εφόρων των αντιπροσώπων δικαστικής αρχής.
3. Ο Γενικός Έφορος είναι υπεύθυνος σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της επιτροπής του άρθρου 15 και για τη φύλαξη των καλπών από την αστυνομική δύναμη με το πέρας του ωραρίου της Επιτροπής όπως προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 15.
4. Το έργο του Γενικού Εφόρου συνεπικουρούν δικαστικοί υπάλληλοι που ορίζονται με απόφασή του.
5. Εφόσον συσταθούν εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου σε περισσότερες της μίας γεωγραφικής περιφέρειας, ο Γενικός Έφορος μπορεί να διορίσει ως Βοηθό Γενικό Έφορο ένα από τα πρόσωπα της παρ. 2 ή του δεύτερου εδαφίου της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012.

Άρθρο 19
(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 66 παρ 1 ν. 5102/2024)
Αποζημιώσεις Εφορευτικών Επιτροπών Διαλογής Επιστολικής Ψήφου, Επιτροπής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου, του Γενικού Εφόρου και των Βοηθών Γενικού Εφόρου

1. Στους προέδρους, αναπληρωτές προέδρους και τα μέλη των Επιτροπών των άρθρων 15 και 16, στον Γενικό Έφορο και τους Βοηθούς Γενικού Εφόρου του άρθρου 18, στους υπαλλήλους που συνεπικουρούν το έργο της Επιτροπής του άρθρου 15 και το έργο του Γενικού Εφόρου του άρθρου 18, καθώς και στον γραμματέα της Επιτροπής του άρθρου 16 καταβάλλεται αποζημίωση. Αποζημίωση καταβάλλεται και στα αναπληρωματικά μέλη των ανωτέρω επιτροπών, καθώς και στον αναπληρωτή Γενικό Έφορο.
2. Η αποζημίωση της παρ. 1 είναι ακατάσχετη, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση ή φορολόγηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία από οποιαδήποτε αιτία.

Άρθρο 20
Σφραγίδα Επιτροπών άρθρων 15, 16 και Γενικού Εφόρου

1. Οι Επιτροπές των άρθρων 15 και 16 και ο Γενικός Έφορος διαθέτουν δική τους σφραγίδα.
2. Οι σφραγίδες κατασκευάζονται με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 21
Αποπεράτωση συλλογής φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου

1. Οι φάκελοι επιστροφής επιστολικής ψήφου οφείλουν να παραδοθούν στην Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου έως τις 17:00 της παραμονής της διενέργειας των εκλογών. Η Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου μπορεί να παρατείνει την ανωτέρω προθεσμία έως έξι (6) ώρες, εφόσον διαπιστώνεται ότι για τους φακέλους, οι οποίοι παρελήφθησαν εμπροθέσμως από αυτήν, δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της παρ. 6 του άρθρου 15.
2. Φάκελοι επιστροφής οι οποίοι δεν παρελήφθησαν από τις Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου εμπροθέσμως, επιστρέφονται στον αποστολέα με ευθύνη των εταιρειών παροχής ταχυδρομικών και ταχυμεταφορικών υπηρεσιών ως μηδέποτε παραληφθέντες.
3. Ο Γενικός Έφορος παρακολούθησης της διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο, με πράξη του που κοινοποιείται αμελλητί στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών, κηρύσσει το πέρας συλλογής των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου.
4. Αμέσως μετά από τη γνωστοποίηση του πέρατος της συλλογής των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου, το Υπουργείο Εσωτερικών, με βάση τις ενδείξεις που έχουν

καταχωρίσει οι Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου, αποστέλλει με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε εξουσιοδοτημένο υπάλληλο του οικείου δήμου κατάλογο εκλογέων ανά εκλογικό τμήμα, α) οι οποίοι, αν και είχαν εγγραφεί στους καταλόγους επιστολικής ψήφου, δεν απέστειλαν φάκελο επιστροφής επιστολικής ψήφου ή β) των οποίων, δεν παρελήφθη εμπροθέσμως από την Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου ο ανωτέρω φάκελος. Το Υπουργείο Εσωτερικών μεριμνά ώστε να μην μπορεί να αλλοιωθεί το περιεχόμενο του καταλόγου. Οι οικείοι δήμοι τυπώνουν και διανέμουν αμελλητί τους σχετικούς καταλόγους επί αποδείξει στα οικεία εκλογικά τμήματα.
5. Οι εκλογείς της παρ. 4 μπορούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα, την ημέρα της διενέργειας των εκλογών, μετά από τις 11:00 και έως το πέρας της ψηφοφορίας, στο εκλογικό τμήμα στο οποίο θα ασκούσαν το εκλογικό τους δικαίωμα αν δεν είχαν υποβάλει αίτηση εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου, αφού ο δικαστικός αντιπρόσωπος διαπιστώσει την εγγραφή τους στους καταλόγους της παρ. 4.
6. Οι εκλογείς που εντάσσονται στις περ. α) και β) της παρ. 4 ενημερώνονται με μήνυμα κινητού τηλεφώνου και με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την άσκηση του εκλογικού του δικαιώματος με φυσική παρουσία σύμφωνα με τις παρ. 4 και 5.

Άρθρο 22
Αποσφράγιση φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου

1. Με την παραλαβή της κάλπης φύλαξης των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 15, η Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου αποσφραγίζει την ειδική κάλπη και ξεκινάει τη διαδικασία αποσφράγισης των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου.
2. Για κάθε έναν φάκελο επιστροφής επιστολικής ψήφου, διαγράφει από τον ειδικό εκλογικό κατάλογο τον εκλογέα ο οποίος απέστειλε την επιστολική ψήφο.
3. Στη συνέχεια αποσφραγίζει τον εξωτερικό φάκελο και ελέγχει το περιεχόμενο της αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης, καθώς και την ύπαρξη του αντιγράφου ταυτοποιητικού εγγράφου ή ελέγχει, μέσω της εφαρμογής, τη συμπλήρωση της υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 13. Στη συνέχεια ο φάκελος ψηφοφορίας μονογράφεται από τα παρόντα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής Διαλογής Επιστολικής Ψήφου, συμπληρώνονται τα στοιχεία του εκλογέα στον κατάλογο των ψηφισάντων και ο φάκελος τοποθετείται στην κάλπη ψηφοφορίας. Αν η αίτηση - υπεύθυνη δήλωση δεν είναι υπογεγραμμένη ή δεν υπάρχει αντίγραφο ταυτοποιητικού εγγράφου ή δεν έχει συμπληρωθεί ηλεκτρονικά η υπεύθυνη δήλωση, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 13, ο φάκελος ψηφοφορίας δεν τοποθετείται στην κάλπη. Σε αυτές τις περιπτώσεις συντάσσεται σχετικό πρακτικό από την Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου.
4. Αν εκ παραδρομής έχει παραλάβει η Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου φάκελο που ανήκει σε εκλογέα ο οποίος είναι εγγεγραμμένος σε άλλο εκλογικό τμήμα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου, αυτός διαβιβάζεται αμελλητί επί αποδείξει στην Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου του τμήματος όπου ανήκει ο εκλογέας και γίνεται σχετική μνεία στο πρακτικό.
5. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία, κηρύσσεται η περάτωση της διαδικασίας αποσφράγισης φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου και συντάσσεται πρακτικό, στο οποίο αναφέρονται ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων στον ειδικό εκλογικό κατάλογο εκλογέων, ο αριθμός αυτών που ψήφισαν, ο αριθμός των φακέλων ψηφοφορίας που τοποθετήθηκαν στην κάλπη και η ώρα περάτωσης της διαδικασίας.

Άρθρο 23
Άνοιγμα κάλπης

1. Μετά το πέρας της ψηφοφορίας σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 50 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), ο πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής Διαλογής Επιστολικής Ψήφου ορίζει τα καθήκοντα κάθε μέλους και αρχίζει η διαλογή των ψηφοδελτίων, με την παρουσία των αντιπροσώπων των κομμάτων που έχουν οριστεί με βάση το άρθρο 17, σύμφωνα με τη διαδικασία των παρ. 2 έως 5 του παρόντος άρθρου.
2. Ανοίγεται η κάλπη και αριθμούνται οι φάκελοι πρώτα χωρίς να ανοιχτούν. Το αποτέλεσμα της αρίθμησης σημειώνεται ολογράφως στο βιβλίο των πρακτικών.
3. Αν από την αρίθμηση προκύψει διαφορά μεταξύ του αριθμού των φακέλων και του αριθμού των ψηφοφόρων που ψήφισαν, επαναλαμβάνεται η αρίθμηση.
4. Εάν υπάρχουν πλεονάζοντες φάκελοι σε σχέση με των αριθμό των ψηφισάντων εκλογέων, όλοι οι φάκελοι τοποθετούνται εκ νέου στην κάλπη και αφαιρείται στην τύχη αριθμός φακέλων που ισούται με τους πλεονάζοντες. Η εφορευτική επιτροπή προβαίνει στο άνοιγμα των φακέλων που αφαιρέθηκαν και σημειώνει το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων που περιέχονται σε αυτούς, στο βιβλίο πρακτικών, χωρίς να προσμετρά το περιεχόμενο στο αποτέλεσμα της ψηφοφορίας.
5. Η εφορευτική επιτροπή οφείλει σε κάθε περίπτωση να διατυπώσει στα πρακτικά τη γνώμη της για την αιτία της ύπαρξης πλεοναζόντων φακέλων.

Άρθρο 24
Άκυρα - Μη λαμβανόμενα υπόψη ψηφοδέλτια

Εκτός από την ακυρότητα του τέταρτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 13 του παρόντος, του πρώτου και δεύτερου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 70 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί της μορφής ψηφοδελτίων, και της παρ. 4 του άρθρου 75 του π.δ. 26/2012, περί εκλογικών φακέλων, το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο και στις ακόλουθες περιπτώσεις που ορίζονται περιοριστικά:
α) με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 12 του παρόντος, αν εκτυπώθηκε σε χαρτί με τυπογραφικά στοιχεία πρόδηλα διαφορετικά στο χρώμα από αυτά που γενικά χρησιμοποιήθηκαν. Ψηφοδέλτιο το οποίο τυπώθηκε από τον εκλογέα δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 12 δεν θεωρείται άκυρο, εφόσον κατά την εκτύπωσή του έχει τα ελάσσονα εκτυπωτικά σφάλματα, τα οποία δεν παραβιάζουν τη μυστικότητα της ψήφου,
β) αν έχει σχήμα ή διαστάσεις που διαφέρουν φανερά από όσα ορίζονται στις παρ. 2 και 4 του άρθρου 12,
γ) αν βρεθεί στον ίδιο φάκελο μαζί με ένα ή περισσότερα άλλα ψηφοδέλτια ή άλλα έγγραφα ή υλικά,
δ) αν ο εκλογέας έχει εκφράσει την προτίμησή του σε περισσότερους του ενός συνδυασμούς, ή
ε) αν βρεθεί σε φάκελο, που δεν είναι σύμφωνος με τους όρους της παρ. 5 του άρθρου 12.

Άρθρο 25
Διαλογή ψήφων

1. Η Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου προβαίνει στη διαλογή των ψήφων με τον εξής τρόπο:
α) Ο πρόεδρος της Επιτροπής παίρνει από την κάλπη έναν - έναν φάκελο, τον αποσφραγίζει και αφού εξακριβώσει το έγκυρο του ψηφοδελτίου, το οποίο επιδεικνύει σε όποιον από τους παρισταμένους το ζητήσει, διαβάζει το περιεχόμενό του έτσι ώστε να τον ακούνε όλοι. β) Κάθε έγκυρο ψηφοδέλτιο αριθμείται κατά τη σειρά εξαγωγής του από την κάλπη και μονογράφεται από τον πρόεδρο της Επιτροπής ή εκείνον που διευθύνει τις εργασίες της. Επίσης τίθεται μονογραφή από το ίδιο πρόσωπο και δίπλα από κάθε σταυρό προτίμησης που υπάρχει στο ψηφοδέλτιο και ακολούθως, συμπληρώνεται ολογράφως ο συνολικός αριθμός σταυρών προτίμησης του ψηφοδελτίου.
γ) Στη συνέχεια σημειώνεται ο αριθμός του ψηφοδελτίου σε ειδικούς πίνακες, από τους οποίους ο ένας τηρείται για τους συνδυασμούς κομμάτων ή συνασπισμών συνεγαζόμενων κομμάτων και ο άλλος για τους υποψηφίους των συνδυασμών. Στον πρώτο από τους πίνακες αυτούς ο αριθμός του ψηφοδελτίου αναγράφεται απέναντι από το όνομα του συνδυασμού που ψηφίζεται και στον δεύτερο

πίνακα απέναντι από το όνομα του υποψηφίου υπέρ του οποίου υπάρχει έγκυρη προτίμηση του εκλογέα.
2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η διαλογή μπορεί να διακοπεί, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 92 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί διακοπής της διαλογής.
3. Μετά το πέρας της διαλογής, οριστικοποιούνται οι πίνακες διαλογής που προβλέπονται στην περ. γ) της παρ. 1, με πράξη που γράφεται στους πίνακες αυτούς και υπογράφεται από τον πρόεδρο και τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, καθώς και τους αντιπροσώπους συνδυασμών. Στην πράξη που συντάσσεται στον πίνακα διαλογής συνδυασμών αναγράφεται το άθροισμα των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός.
4. Κατόπιν, η επιτροπή συντάσσει άλλη πράξη στο βιβλίο πρακτικών της εκλογής, που την υπογράφουν τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της παρ. 3. Στην πράξη αναφέρονται:
α) η ημέρα και η ώρα του πέρατος της διαλογής,
β) ο ολικός αριθμός των γραμμένων στο τμήμα εκλογέων διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου,
γ) ο ολικός αριθμός των εκλογέων που ψήφισαν,
δ) ο ολικός αριθμός των φακέλων που βρέθηκαν στην κάλπη,
ε) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που αναγνωρίστηκαν ως έγκυρα,
στ) ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων,
ζ) ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων, η) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που προσβλήθηκαν ως άκυρα, αλλά κηρύχθηκαν έγκυρα,
θ) ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων, περιλαμβανομένων και αυτών της περ. η΄ που κηρύχθηκαν τελικώς έγκυρα, τα οποία έλαβε κάθε συνδυασμός και
ι) κάθε άλλο στοιχείο που προβλέπεται από το εκλογικό σύστημα που εφαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ή των ν. 4255/2014 (Α΄ 11) ή 4023/2011 (Α΄ 220) που διέπουν την αντίστοιχη εκλογική διαδικασία και του π.δ. 26/2012, συμπεριλαμβανομένων των προτιμήσεων που έχει λάβει κάθε υποψήφιος συνδυασμού κομμάτων ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων. Η πράξη αυτή διαβάζεται δημόσια και αντίγραφό της διαβιβάζεται αμέσως στον Γενικό Έφορο Εκλογών.
5. Μετά το πέρας της διαλογής η Επιτροπή παραδίδει στον δήμαρχο της περιοχής που εδρεύει ή όπου αλλού οριστεί από το Υπουργείο Εσωτερικών την κάλπη αφού κλείσει μέσα σ' αυτήν όσα τυχόν εκλογικά είδη περίσσεψαν.
6. Το άρθρο 94Α του π.δ. 26/2012, περί μετάδοσης των αποτελεσμάτων, εφαρμόζεται αναλόγως και για τα εκλογικά τμήματα διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου.
7. Η εφορευτική επιτροπή είναι υποχρεωμένη, αμέσως μετά από τον τερματισμό της διαλογής, να κλείσει ασφαλώς μέσα σε σάκο τα βιβλία και όλα τα άλλα εκλογικά έγγραφα, καθώς και τα δέματα των ψηφοδελτίων τακτοποιημένα κατά συνδυασμούς με τη σειρά που αριθμήθηκαν και να σφραγίσει τον σάκο. Στον σάκο έχουν το δικαίωμα να θέσουν τη σφραγίδα τους οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών. Τον σάκο παραλαμβάνει ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής, τον μεταφέρει ο ίδιος και τον παραδίδει στον Γενικό Έφορο του άρθρου 18.
8. Αν χαθεί ο σάκος της παρ. 7 του παρόντος, ο Γενικός Έφορος του άρθρου 18, αφού διαπιστώσει την απώλεια, με απόφασή του, διατάζει να προσκομιστεί το αντίγραφο της πράξης της εφορευτικής επιτροπής που διαβιβάστηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών σύμφωνα με το άρθρο 94Α του π.δ. 26/2012.
9. Οι υπεύθυνες δηλώσεις των εκλογέων και τα αντγραφα των ταυτοτήτων ή των διπλωμάτων οδήγησης ψηφιοποιούνται και φυλάσσονται στο Πρωτοδικείο Αθηνών για έξι (6) μήνες από την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών, οπότε και καταστρέφονται με απόφαση του Προέδρου του Συμβουλίου Διοίκησης.

Άρθρο 26
Υποβολή ενστάσεων

1. Οι αντιπρόσωποι των κομμάτων ή συνδυασμών συνεργαζόμενων κομμάτων έχουν δικαίωμα να υποβάλουν στις επιτροπές των άρθρων 15 και 16 ενστάσεις, για παραβάσεις του νόμου κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, κατά τον λόγο αρμοδιότητας κάθε επιτροπής. Οι ενστάσεις είναι γραπτές και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο βιβλίο των πρακτικών.
2. Η υποβολή οποιασδήποτε ένστασης δεν διακόπτει τη διαδικασία των άρθρων 15, 21, 22, 23, 24 και 25.
3. Για τις ενστάσεις και για κάθε άλλο ζήτημα, που παρουσιάζεται κατά τη διάρκεια της εκλογής, αποφασίζουν, αιτιολογημένα, οι επιτροπές των άρθρων 15 και 16, αντίστοιχα, είτε αμέσως είτε όταν τελειώσει η διαδικασία και καταχωρίζουν τις αποφάσεις τους στα πρακτικά.
4. Ειδικά για την εγκυρότητα των ψηφοδελτίων κάθε μέλος της εφορευτικής επιτροπής του άρθρου 16 και οι αντιπρόσωποι κομμάτων σε αυτήν μπορούν να διατυπώσουν ένσταση. Για την ένσταση του πρώτου εδαφίου αποφασίζει η εφορευτική επιτροπή μετά από εισήγηση του προέδρου της.

Άρθρο 27
Συγκέντρωση Αποτελεσμάτων Επιστολικής Ψήφου

1. Μόλις συγκεντρωθούν τα αποτελέσματα όλων των εκλογικών τμημάτων διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου, ο Γενικός Έφορος του άρθρου 18 προβαίνει σε αρίθμηση των ψήφων και συντάσσει τον πίνακα αποτελεσμάτων της παρ. 2 του παρόντος, τον οποίο αποστέλλει άμεσα σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή στο Υπουργείο Εσωτερικών.
2. Ο πίνακας των αποτελεσμάτων της επιστολικής ψήφου περιέχει:
α) τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων,
β) τον αριθμό των εκλογέων που ψήφισαν,
γ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων,
δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων,
ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων, στ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός και
ζ) τον αριθμό των προτιμήσεων που έχει λάβει κάθε υποψήφιος κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων. Στο κάτω μέρος του πίνακα αναγράφονται ολογράφως τα παραπάνω στοιχεία και ο πίνακας υπογράφεται από τον Γενικό Έφορο και τους αντιπροσώπους των συνδυασμών.
3. Κατά την κατάρτιση του πίνακα μπορεί να παρίσταται ένας εκπρόσωπος κάθε συνδυασμού που ορίζεται κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 17.
4. Ο Γενικός Έφορος αποστέλλει αμέσως επικυρωμένο αντίγραφο του πίνακα των αποτελεσμάτων στον Υπουργό Εσωτερικών και στην Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή.
5. Με βάση τους πίνακες η Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή συμπεριλαμβάνει τις ψήφους των συνδυασμών και των υποψηφίων στο αποτέλεσμα της Επικράτειας σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4255/2014 (Α΄ 89), περί γενικού αποτελέσματος ψηφοφορίας και κατανομής εδρών.

Άρθρο 28
Διατάξεις για διενέργεια εθνικού δημοψηφίσματος

1. Σε περίπτωση διενέργειας εθνικού δημοψηφίσματος, σύμφωνα με τον ν. 4023/2011 (Α΄ 220), προσαρμόζονται οι προθεσμίες του παρόντος Μέρους με το προεδρικό διάταγμα του άρθρου 2 του ίδιου νόμου. Η καταληκτική ημερομηνία αποστολής των φακέλων επιστολικής ψήφου δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από την ημερομηνία διενέργειας του δημοψηφίσματος.
2. Ειδικά για τη διενέργεια εθνικού δημοψηφίσματος, οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι εκλογέων επιστολικής ψήφου οριστικοποιούνται την επομένη της ημέρας έκδοσης του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 2 του ν. 4023/2011.
3. Ως κόμματα για την εφαρμογή του άρθρου 17 του παρόντος, νοούνται οι επιτροπές του άρθρου 10 του ν. 4023/2011.
4. Για το περιεχόμενο και τη διαλογή των ψηφοδελτίων εθνικού δημοψηφίσματος εφαρμόζονται αναλόγως το άρθρο 15, περί ψηφοφορίας και ψηφοδελτίων, και το άρθρο 17, περί διαλογής ψηφοδελτίων, του ν. 4023/2011.
5. Για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται με τον παρόντα και αφορούν στη διενέργεια εθνικού δημοψηφίσματος εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4023/2011.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ

Άρθρο 29
Εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων

1. Εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους τίθενται σε ειδική κατηγορία προς διαγραφή την 31η.10.2024, αν, σωρευτικώς:
α) Έχουν γεννηθεί πριν από την 1η.1.1944.
β) Δεν έχουν υποβάλει οι ίδιοι ή δεν εμφανίζονται ως εξαρτώμενα πρόσωπα σε φορολογικές δηλώσεις του φορολογικού έτους 2022 που έχουν υποβληθεί έως την 31η.12.2023.
γ) Δεν έχουν ελληνικό διαβατήριο εν ισχύ.
δ) Δεν λαμβάνουν σύνταξη.
2. Από την 1η.7.2024 και έως την 31η.10.2024, στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών στην εφαρμογή «Μάθε που Ψηφίζεις», τίθεται ειδική ένδειξη αν ο ψηφοφόρος εμπίπτει στην περίπτωση της παρ. 1. Αντίστοιχη ένδειξη τίθεται και στο πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Πολιτών».
3. Οι διπλωματικές αρχές στο εξωτερικό μεριμνούν για την προσήκουσα ενημέρωση για τις διατάξεις του παρόντος των Ελλήνων πολιτών που διαμένουν στα όρια της ευθύνης τους.
4. Με την επιφύλαξη της παρ. 5, τα πρόσωπα της παρ. 1 διαγράφονται από τους εκλογικούς καταλόγους την 1η.11.2024.
5. Εκλογέας, ο οποίος εμπίπτει στην κατηγορία της παρ. 1 μπορεί, είτε με αίτησή του έως την 31η.10.2024 σε Κ.Ε.Π. ή στον οικείο δήμο ή στην οικεία προξενική αρχή με τη χρήση των εφαρμογών «my kep live» και «myconsul live», να ζητήσει τη μη διαγραφή του από τους εκλογικούς καταλόγους.
6. Οι παρ. 4 έως 8 του άρθρου 8 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί γενικών όρων εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους και παραλειφθέντων εκλογέων, εφαρμόζονται αναλόγως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ – ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ ΜΕΛΩΝ ΕΦΟΡΕΥΤΙΚΗΣ ΠΙΤΡΟΠΗΣ – ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Άρθρο 30
Υποστήριξη αντιπροσώπων δικαστικής αρχής με αναπηρία - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 63 του π.δ. 26/2012

Στο άρθρο 63 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί του γραμματέα εφορευτικής επιτροπής, προστίθεται παρ. 4 ως εξής:
«4. Εάν ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ή ο προεδρεύων της επιτροπής είναι άτομο με αναπηρία, είναι δυνατή η ανάθεση καθηκόντων γραμματέα σε δύο (2) άτομα.»

Άρθρο 31
Μητρώο καταστημάτων ψηφοφορίας και εκλογικών τμημάτων

1. Εκλογικά τμήματα ορίζονται κατά προτεραιότητα χώροι οι οποίοι είναι προσβάσιμοι από άτομα με αναπηρία.
2. Στο Υπουργείο Εσωτερικών δημιουργείται μητρώο καταστημάτων ψηφοφορίας και εκλογικών τμημάτων, στο οποίο, πλην του Υπουργείου Εσωτερικών, έχουν πρόσβαση εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι των δήμων και των περιφερειών της χώρας. Στο μητρώο περιλαμβάνεται κάθε εκλογικό κέντρο και κάθε εκλογικό τμήμα με ειδικό κωδικό, ο οποίος αναγράφεται στην απόφαση ορισμού των εκλογικών τμημάτων της παρ. 1 του άρθρου 55 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57).
3. Σκοπός του μητρώου είναι η καταγραφή όλων των πιθανών χώρων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε οποιαδήποτε εκλογική αναμέτρηση ως εκλογικά τμήματα και η καταγραφή της δυνατότητας ευχερούς πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε αυτά.
4. Την ευθύνη για την υποβολή των στοιχείων και την ακρίβεια αυτών έχουν οι οικείοι δήμοι.

Άρθρο 32
Διευκόλυνση ατόμων με αναπηρία στην παρακολούθηση του προεκλογικού διαλόγου

1. Μηνύματα κομμάτων και συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων, καθώς και πολιτικές εκδηλώσεις, συνεντεύξεις τύπου και άλλες συναφείς εκδηλώσεις που μεταδίδονται βάσει του άρθρου 45 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), συνοδεύονται από διερμηνεία νοηματικής γλώσσας στο ένα έκτο (1/6) της οθόνης ή υποτιτλισμό. Ειδικά τα μηνύματα του πρώτου εδαφίου συνοδεύονται υποχρεωτικά από διερμηνεία νοηματικής γλώσσας στο ένα έκτο (1/6) της οθόνης και υποτιτλισμό. Σε περίπτωση παραβίασης του πρώτου και δεύτερου εδαφίου, τα μηνύματα και οι εκδηλώσεις δεν μεταδίδονται.
2. Συνεντεύξεις αρχηγών πολιτικών κομμάτων από τη δημόσια τηλεόραση, καθώς και από ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς πανελλαδικής εμβέλειας μεταδίδονται ταυτόχρονα και στη νοηματική γλώσσα στο ένα έκτο (1/6) της οθόνης. Σε περίπτωση μη τήρησης της ανωτέρω υποχρέωσης, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης μπορεί να επιβάλει πρόστιμο έως και είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ στον τηλεοπτικό σταθμό.

Άρθρο 33
Θέματα δημόσιας τάξης - Απαγόρευση προεκλογικών δραστηριοτήτων - Τροποποίηση άρθρου 48 π.δ. 26/2012

Στο άρθρο 48 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί θεμάτων δημόσιας τάξης και απαγόρευσης προεκλογικών δραστηριοτήτων, προστίθεται παρ. 3 ως εξής:
«3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη ρυθμίζονται θέματα δημόσιας τάξης και ασφάλειας, κατά τις βουλευτικές εκλογές, τις ευρωεκλογές, καθώς και κάθε άλλη εκδήλωση της λαϊκής ετυμηγορίας, που αφορούν στη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας εκλογικών κέντρων των κομμάτων και των συνδυασμών, τη σειρά προτεραιότητας ίδρυσης αυτών, τη σειρά προτεραιότητας για την πραγματοποίηση των προεκλογικών ομιλιών και κάθε άλλο συναφές θέμα.»

Άρθρο 34
Καταβολή αποζημίωσης στα μέλη της εφορευτικής επιτροπής και απαλλαγή φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 58 π.δ. 26/2012

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 58 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί διορισμού εφορευτικών επιτροπών, προστίθεται η φράση «απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιοδήποτε είδους φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων» και η παρ. 8 διαμορφώνεται ως εξής: «8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, μπορεί να καθορίζεται ημερήσια αποζημίωση στα μέλη των εφορευτικών επιτροπών. Η αποζημίωση του παρόντος άρθρου απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιοδήποτε είδους φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων, είναι ακατάσχετη, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία από οποιαδήποτε αιτία.»

Άρθρο 35
Διορισμός δικαστικών λειτουργών του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων ως αντιπροσώπων δικαστικής αρχής - Τροποποίηση άρθρου 68 π.δ. 26/2012

Στο άρθρο 68 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί διορισμού των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 3 προστίθεται περ. ιστ), β) στην παρ. 6 προστίθεται περ. ζ) και στο δεύτερο εδάφιο επικαιροποιείται η παραπομπή στις περ. β) έως ζ) και επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γ) στην

παρ. 10 οι λέξεις «καθώς και οι Ειρηνοδίκες και Πταισματοδίκες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι Ειρηνοδίκες και Πταισματοδίκες, καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Γ΄, Δ΄ και Παρέδρου», και το άρθρο 68 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 68
Διορισμός των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους
1. Οι έφοροι και οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται, με κλήρωση, σε δημόσια συνεδρίαση, από το Α1΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου.
2. Έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής διορίζονται, οι πάρεδροι του Συμβουλίου Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι εφέτες των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και οι αντιεισαγγελείς εφετών.
3. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται:
α) Οι Πρωτοδίκες και οι Αντεισαγγελείς Πρωτοδικών. Επίσης, διορίζονται, μόνο κατόπιν αίτησής τους, οι Πρόεδροι Πρωτοδικών και οι Εισαγγελείς Πρωτοδικών, εξαιρουμένων όσων ασκούν καθήκοντα διεύθυνσης των οικείων δικαστηρίων και εισαγγελιών, των αναπληρωτών τους για τη διαδικασία των εκλογών, καθώς και όσων εξ αυτών ασκούν άλλα καθήκοντα σχετικά με την εκλογική διαδικασία κατά την ημέρα της διενέργειας αυτής.
β) Οι πάρεδροι των πρωτοδικείων και των εισαγγελιών πρωτοδικών.
γ) Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικρατείας.
δ) Οι εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
ε) Οι πρωτοδίκες και οι πάρεδροι των διοικητικών πρωτοδικείων.
στ) Οι σπουδαστές της Εθνικής Σχολής Δικαστών.
ζ) Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
η) Οι ειρηνοδίκες και οι πταισματοδίκες.
θ) Οι δικηγόροι.
ι) Οι συμβολαιογράφοι.
ια) Οι έμμισθοι και άμισθοι υποθηκοφύλακες.
ιβ) Οι υπάλληλοι με βαθμό Α΄, Β΄ και Γ΄, καθώς και οι υπάλληλοι με βαθμό Δ΄ που είναι πτυχιούχοι νομικής της γραμματείας των δικαστηρίων, δηλαδή του Συμβουλίου Επικράτειας, όλων των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, των εισαγγελιών, της Γενικής Επιτροπείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και των έμμισθων υποθηκοφυλακείων.
ιγ) Οι ασκούμενοι δικηγόροι.
ιδ) Οι Επιμελητές Ανηλίκων των Δικαστηρίων Ανηλίκων της χώρας, οι Επιμελητές Κοινωνικής Αρωγής και οι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με βαθμό Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄.
ιε) Οι δικαστικοί υπάλληλοι με βαθμό Α΄, Β΄ και Γ΄, καθώς και οι υπάλληλοι με βαθμό Δ΄ που είναι πτυχιούχοι νομικής του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Γενικής Επιτροπείας της Επικράτειας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.
ιστ) Οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Δ΄ και Παρέδρου. Επίσης, διορίζονται, μόνο κατόπιν αίτησής τους, οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Γ΄.
4. Αν τα πρόσωπα της παρ. 3 δεν επαρκούν, το Α1΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου, αφού διαπιστώσει την ανεπάρκεια, διορίζει, προς συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού, μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους ή μόνιμους υπαλλήλους της Περιφέρειας που είναι πτυχιούχοι Νομικής, καθώς και δικαστικούς επιμελητές που είναι πτυχιούχοι νομικής ή έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δέκα (10) έτη άσκησης των καθηκόντων τους, και μόνο αν ούτε αυτοί επαρκούν, διορίζει πτυχιούχους άλλων σχολών που κατέχουν θέση Προϊσταμένου τουλάχιστον Τμήματος.
5. Αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής δεν μπορεί να διορισθεί όποιος έχει υπερβεί το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας του.
6. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγουμένων παραγράφων, οι παρακάτω αρχές αποστέλλουν στην εισαγγελία του Αρείου Πάγου τα εξής στοιχεία:
α) Το Υπουργείο Εσωτερικών δέκα (10) το αργότερο ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 4 έναρξη της προεκλογικής περιόδου, πίνακες των εκλογικών τμημάτων που συστάθηκαν σε όλη την Επικράτεια.
β) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ονομαστικούς καταλόγους όλων των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α΄ έως και γ΄, ε΄, στ΄, η΄, ι΄, ια΄, ιβ΄ και ιδ΄.
γ) Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ονομαστικό κατάλογο των δικαστικών αντιπροσώπων του.
δ) Το Ελεγκτικό Συνέδριο, ονομαστικούς καταλόγους των παρέδρων και εισηγητών του, καθώς και των δικαστικών υπαλλήλων που αναφέρονται στην παρ. 3 στοιχείο ιε΄.
ε) Οι πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας, ονομαστικούς καταλόγους των δικηγόρων και των ασκούμενων δικηγόρων.
στ) Οι Περιφερειάρχες, δια του Υπουργείου Εσωτερικών, ονομαστικές καταστάσεις όλων των μόνιμων δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων της περιφέρειάς τους, που μπορούν σύμφωνα με την παράγραφο 4 να διοριστούν αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής. Για όσους υπηρετούν σε υπηρεσίες των υπουργείων, κεντρικές ή περιφερειακές, οι καταστάσεις συντάσσονται από την αρμόδια κεντρική υπηρεσία κάθε υπουργείου και αποστέλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών.
ζ) Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ονομαστικό κατάλογο των δικαστικών αντιπροσώπων της περ. ιστ) της παρ. 3. Οι παραπάνω με στοιχεία β΄ έως και ζ΄ ονομαστικοί κατάλογοι αποστέλλονται το αργότερο δέκα (10) ημέρες μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 31.
7. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια, διορίζονται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 και αναπληρωτές των τακτικών αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνόλου των εκλογικών τμημάτων κάθε εκλογικής περιφέρειας. Οι αναπληρωτές, με παραγγελία του εφόρου της περιφέρειας, αναπληρώνουν τους απουσιάζοντες ή κωλυομένους για οποιονδήποτε λόγο τακτικούς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ή τους βοηθούν στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.
8. Στις συνεδριάσεις του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου, που γίνονται οι διορισμοί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των αναπληρωτών τους, παρίσταται εκπρόσωπος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, οριζόμενος, μαζί με τον αναπληρωτή του, από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου αυτού. Η γνωστοποίηση του εκπροσώπου και αναπληρωτή του γίνεται προς τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την ημέρα προκήρυξης των εκλογών. Η τυχόν απουσία για οποιονδήποτε λόγο του εκπροσώπου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών δεν ασκεί καμία επίδραση στην εγκυρότητα των συνεδριάσεων και των αποφάσεων του παραπάνω δικαστηρίου.
9. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των διορισμένων αναπληρωτών σε κάποια εκλογική περιφέρεια και παραμείνουν εκλογικά τμήματα χωρίς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ο οικείος έφορος μπορεί να διορίσει στα τμήματα αυτά αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4, που υπηρετούν και βρίσκονται στην ίδια εκλογική περιφέρεια. Η πράξη του εφόρου για τον διορισμό ανακοινώνεται αμέσως στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στον εισαγγελέα πρωτοδικών της εκλογικής περιφέρειας. Στην ίδια αυτήν περίπτωση είναι δυνατή και η χρησιμοποίηση αντιπροσώπων ή αναπληρωτών από άλλες εκλογικές περιφέρειες, τους οποίους διαθέτει με εντολή του ο έφορος της εκλογικής περιφέρειας στην οποία διορίστηκαν, ύστερα από αίτηση του εφόρου της περιφέρειας στην οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Οι μεταβολές αυτές ανακοινώνονται αμέσως στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στους οικείους εισαγγελείς πρωτοδικών.
10. Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι Πρωτοδίκες, οι Αντιεισαγγελείς Πρωτοδικών, οι Πάρεδροι Πρωτοδικείων και Εισαγγελιών Πρωτοδικών, οι Πρωτοδίκες και οι Πάρεδροι των Διοικητικών Πρωτοδικείων, οι Ειρηνοδίκες και Πταισματοδίκες, καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Γ΄, Δ΄ και

Παρέδρου διορίζονται ως τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής στα μεγαλύτερα εκλογικά τμήματα της περιφέρειας που υπηρετούν και κατά προτίμηση στα πλησιέστερα της έδρας της περιφέρειας και της άμεσης εποπτείας των εφόρων.
11. Οι δικαστικοί λειτουργοί της παρ. 2 δεν μπορούν να διοριστούν στην εκλογική περιφέρεια, από την οποία κατάγονται.
12. Οι συμβολαιογράφοι, οι δικηγόροι και οι ασκούμενοι δικηγόροι μπορούν να διορισθούν ως τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, τόσο στην εκλογική περιφέρεια από την οποία κατάγονται, όσο και στην εκλογική περιφέρεια στην οποία περιλαμβάνεται ολικά ή μερικά το πρωτοδικείο, στο οποίο είναι διορισμένοι και ασκούν τα καθήκοντά τους.
13. Οι έφοροι και οι τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ειδοποιούνται για τον διορισμό τους τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την ψηφοφορία, από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και είναι υποχρεωμένοι να βρίσκονται στον τόπο του διορισμού τους δύο (2) ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Μόλις φτάσουν, ειδοποιούν για την άφιξή τους τον Εισαγγελέα της περιφέρειάς τους και τον οικείο Περιφερειάρχη.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 36
(Όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 66 παρ 2 ν. 5102/2024)
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται η διαδικασία εγγραφής, μεταβολής και ακύρωσης της αίτησης εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου, ο τρόπος πιστοποίησης του εκλογέα, η πιθανή διαδικασία ηλεκτρονικής αποστολής δικαιολογητικών, ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 8
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Εσωτερικών καθορίζεται η διαδικασία υποβολής αίτησης της παρ. 1 του άρθρου 8 για λογαριασμό εκλογέων από τις αρμόδιες προξενικές αρχές.
3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να εξειδικεύεται το περιεχόμενο των ειδικών φακέλων ψηφοφορίας, καθώς και του εντύπου αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης επιστολικής ψήφου του άρθρου 12. Με όμοια απόφαση μπορούν να καθορίζονται κάθε λεπτομέρεια και τα λοιπά χαρακτηριστικά του ψηφοδελτίου της παρ. 2 του άρθρου 12.
4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται ο τύπος και οι διαστάσεις των φακέλων ψηφοφορίας της παρ. 5 του άρθρου 12.
5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, δύναται να καθορίζονται οι προϋποθέσεις και το ποσό το οποίο καταβάλλεται σε τραπεζικό λογαριασμό του εκλογέα για την εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 13, ο οποίος δηλώνεται στην ειδική εφαρμογή του άρθρου 8, στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η χρέωση του παραλήπτη με το κόστος αποστολής από τον εκλογέα του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου των παρ. 5 και 6 του άρθρου 13.
6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζεται η αποζημίωση των αναφερόμενων στην παρ. 1 του άρθρου 19 προσώπων.
7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να ορίζεται κάθε τεχνική λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παρ. 4 έως 6 του άρθρου 21.
8. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί περιοδικά να επαναλαμβάνεται η διαδικασία του άρθρου 29. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα χρονικά διαστήματα των παρ. 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 29. Η ημερομηνία της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 29 ορίζεται ως η 1η Ιανουαρίου του έτους κατά τη διάρκεια του οποίου ο εκλογέας συμπληρώνει το ογδοηκοστό (80ο) έτος της ηλικίας του.
9. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες τήρησης του μητρώου της παρ. 2 του άρθρου 31, ο τρόπος υποβολής των στοιχείων σ' αυτό και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 31.

Άρθρο 37
Τελικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις

1. Για την επιλογή του φορέα ή των φορέων παροχής ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών υπηρεσιών, την υλοποίηση κάθε προμήθειας ή δαπάνης για παροχή υπηρεσιών ή μίσθωση ακινήτων για την εφαρμογή των Κεφαλαίων Β΄, Γ΄ και Δ΄, καθώς και του άρθρου 31 του παρόντος, εφαρμόζεται το άρθρο 130 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), περί προμήθειας εκλογικών ειδών.
2. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, οι ενεργές αιτήσεις που έχουν υποβληθεί βάσει των άρθρων 2 έως 4 του ν. 4648/2019 (Α΄ 205) μεταπίπτουν στην εφαρμογή του άρθρου 8 του παρόντος.
3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται ο ν. 1427/1984 (Α΄ 40), περί άσκησης του εκλογικού δικαιώματος κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους Έλληνες που διαμένουν στο έδαφος των λοιπών κρατών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.

.....

.....

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 64
Έναρξη ισχύος
1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις.